

กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์
ของ
วิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

ของ

วิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

THE STRATEGIES IN SEXUAL HARASSMENT PREVENTION OF STUDENTS IN
SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICES IN THE NORTHEAST REGION OF THAILAND

BY

WICHIANSAK THIPSING

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for The Doctor
of Philosophy Program in Educational Administration and Development
At Sakon Nakhon Rajabhat University

April 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบและ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบและ กรรมการสอบและ
(ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า) กรรมการที่ปรึกษา (ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....

.....

(ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญรัษฎุภรณ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 27 เดือนเมษายน พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเอาใจใส่ ดูแล ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบ ปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ประธานกรรมการสอบปากเปล่าป้องกันวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ กรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ทนต์ศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ ที่เมตตาและให้คำแนะนำจนวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และนักเรียนทุกท่าน ที่มีส่วนในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ให้ความร่วมมือ ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน คอยดูแลและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษาทุกคนที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการวิจัยในครั้งนี้

วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์

ชื่อเรื่อง	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย	วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา และ 3) ตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ใช้วิธีวิจัยแบบผสม การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ แบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และนักเรียนจำนวน 18 คน ใน 3 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน ชั้นที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์ โดยประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยใช้แบบสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 540 คน จำแนกเป็น 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 180 คน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 180 คน และ 3) หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 180 คน โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน และระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์ โดยร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและควมมีประโยชน์ในการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

2. ความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3 กลยุทธ์ และระดับมาก 1 กลยุทธ์ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) คำชี้แจง 2) ความเป็นมาและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และ 5) กลยุทธ์ แผนงานและโครงการ มีความถูกต้องด้านเนื้อหาและมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์, การคุกคามทางเพศ, การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน

TITLE	The Strategies in Sexual Harassment Prevention of Students in Schools Under the Secondary Educational Service Area Offices in the Northeast Region of Thailand
AUTHOR	Wichiansak Thipsing
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Wannika Chalakbang Dr. Pornthep Steannoppakao Dr. Ekkalak Pheasa
DEGREE	Ph.D. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) develop the strategies in sexual harassment prevention of students in schools, 2) validate the developed strategies in sexual harassment prevention of students in schools, and 3) validate the appropriateness and usefulness of a handbook in sexual harassment prevention of students in schools. The mixed method research was employed. The study was divided into 3 phases as follows, Phase 1 the strategies development, divided into 2 steps: step 1 determining the research's conceptual framework through document analysis and related literature, interviewing 5-academic experts and 18-key informants in the multi-case studies of sexual harassment prevention in 3 schools, 6 in each school, step 2 developing the strategies through a 9-expert group meeting. Phase 2 validating the developed strategies by asking 540 stakeholders which comprised of 1) school directors 2) deputy directors in student welfare and 3) head of guidance service, 180 in each group, selecting by multi-stage random sampling. Phase 3 developing and validating a handbook in sexual harassment prevention of students in schools, 5-academic experts improved and revised the appropriateness of the content and the usefulness.

The findings were as follows:

1. There were 4 strategies of sexual harassment prevention of students in schools under the secondary educational service area offices in the northeast region of Thailand as follows: 1) the creation of awareness and responsibility for teachers, 2) the knowledge management for students, 3) the participatory prevention and 4) the determination and usage of penalties actively.

2. The appropriateness of the developed strategies in sexual harassment prevention of students in schools under the secondary educational service area offices in the northeast region of Thailand was at the highest level. When considering in each strategy, it was found that three strategies were at the highest level and one was at high level as shown in order from high to low means as follows: strategy 4) the determination and usage of penalties actively, 1) the creation of awareness and responsibility for teachers, 3) the participatory prevention, and 2) the knowledge management for students, respectively.

3. The handbook in the sexual harassment prevention of students in schools consisted of 1) explanation 2) background and significance 3) objectives 4) expected benefits and 5) strategies, plans, and projects. The appropriateness and usefulness of the handbook were at the highest level.

Keywords: Strategy, Sexual harassment, Students' sexual harassment prevention

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ	16
1.1 ความหมายของการคุกคามทางเพศ	16
1.2 ลักษณะของการคุกคามทางเพศ	19
1.3 สาเหตุของการคุกคามทางเพศ	21
1.4 สาเหตุของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	25
1.5 ทฤษฎีที่ใช้อธิบายการคุกคามทางเพศ	27
1.6 ผลกระทบที่เกิดจากการคุกคามทางเพศ	31
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ	33
2.1 ด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	43
2.2 ด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน	60
2.3 ด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม	65
2.4 ด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์	79
3.1 ความหมายของกลยุทธ์	79
3.2 ความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์	80
3.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี	83
3.4 องค์ประกอบของกลยุทธ์	85
3.5 รูปแบบการกำหนดกลยุทธ์	112
3.6 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์	114
3.7 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	117
ตอนที่ 4 เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการวิจัย	123
4.1 เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	123
4.2 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา	128
4.3 เทคนิคการศึกษาพหุกรณี	133
ตอนที่ 5 การสร้างคู่มือ	137
5.1 ความหมายของคู่มือ	137
5.2 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ	138
5.3 องค์ประกอบของคู่มือ	140
5.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี	142
3 วิธีดำเนินการวิจัย	145
ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์	145
ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์	151
ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์	163

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	169
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	170
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	170
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	171
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา	172
ตอนที่ 2 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	199
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนามาตรฐานกลยุทธ์การป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting) ...	201
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	296
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	340
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	345
คำถามของการวิจัย	345
ความมุ่งหมายของการวิจัย	346

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะการวิจัย	346
แหล่งข้อมูลการวิจัย	347
สรุปผลการวิจัย	348
อภิปรายผล	350
ข้อเสนอแนะ	365
บรรณานุกรม	367
ภาคผนวก	387
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	389
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย	477
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้เชี่ยวชาญ	487
ภาคผนวก ง ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพหุกรณี และการร่างกลยุทธ์	495
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	613
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	667
ภาคผนวก ช ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	677
ประวัติย่อของผู้วิจัย	691

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สถิติการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียน	25
2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	43
3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศ ของนักเรียนในสถานศึกษา	89
4 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	152
5 แผนการดำเนินการวิจัย	167
6 สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณี โรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม.....	175
7 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	183
8 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน	187
9 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม	192
10 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	196
11 แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ที่สนองกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบของครู	206
12 แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สนองกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน	206
13 แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สนองกลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม.....	207
14 แผนงานโครงการ และกิจกรรมที่สนองกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้ บทลงโทษอย่างเข้มข้น	208

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู โครงการที่ 1 การ พัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู	209
16 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	217
17 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้ แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษา	224
18 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่ นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	233
19 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	247
20 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนาและ ส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	253
21 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหา การคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา	262

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ	271
23 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักผู้ดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร	280
24 สรุปกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting)	286
25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	296
26 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	298
27 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายกลยุทธ์	303
28 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของแผนงานของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายแผนงาน	304

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของโครงการของ กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายโครงการ	307
30 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ในโครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู กลยุทธ์ที่ 1 การ สร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	309
31 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การ พัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในโครงการ ที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	311
32 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การ สร้างความรู้ ในโครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกัน การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นัก เรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน	314
33 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การ เผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ ในโครงการที่ 4 การเผยแพร่และ ประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน	316

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม .	319
35 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	322
36 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ในโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	333
37 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดทางเพศในสถานศึกษา ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	325
38 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการลงโทษความผิดทางเพศ ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	328

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
39 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	331
40 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	333
41 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	335
42 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหาและควมมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	337
43 สรุปกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	474
44 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	497
45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	503

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
46 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (ร่างที่ 1)	512
47 กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 1 การเพิ่ม บทลงโทษ โครงการที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ	525
48 กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 2 การ พัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 2 การพัฒนาและสร้างความ ตระหนักรู้ในวัฒนธรรมองค์กร	534
49 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้ แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษา	539
50 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นัก เรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	547
51 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความรู้ เข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	564
52 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนาและ ส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	574
53 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหา การคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา	581

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
54 กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 7 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู โครงการที่ 8 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู	589
55 กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 8 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 9 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	597
56 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	600

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10
2 โครงสร้างเชิงองค์ประกอบของกลยุทธ์	86
3 องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ตามแนวคิดของ Quigley	94
4 ความสัมพันธ์ระหว่างการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและขั้นตอนในกลยุทธ์	120
5 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	128
6 ระยะเวลาของการวิจัย	166
7 แผนภูมิการยกร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	200
8 ค่าเฉลี่ยโดยรวมและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกลยุทธ์ฯ	302
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายกลยุทธ์	304
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายแผนงานของกลยุทธ์ฯ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก	306
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายโครงการของกลยุทธ์ฯ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก	308
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ในโครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	310

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในโครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	313
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความรู้ ในโครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน ...	315
15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ ในโครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน	318
16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	321

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	324
18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ในโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	327
19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดทางเพศในสถานศึกษา ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	330
20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการลงโทษความผิดทางเพศ ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	332

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	334
22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	336
23 แผนภาพกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	339
24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความถูกต้องด้านเนื้อหา และความมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	343

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาการคุกคามทางเพศถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยผลกระทบดังกล่าวทำให้ผู้ที่ถูกกระทำมีบาดแผลทั้งทางร่างกายและจิตใจที่ยากต่อการรักษาเยียวยาให้หายเป็นปกติ โดยเฉพาะบาดแผลทางจิตใจนั้นจะติดตัวตลอดไปเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ยิ่งไปกว่านั้นจากการติดตามข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ จะพบว่า ผู้ที่เคยถูกคุกคามทางเพศมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นผู้กระทำการคุกคามทางเพศต่อผู้อื่นได้ในอนาคต (อนงศ์ลักษณ์รัตนนา โปธาชัย, 2552, หน้า 2) และเป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศไม่ว่าจะเป็นการข่มขืน ลวนลาม หรือกระทำอนาจาร เป็นสิ่งที่พบได้บ่อยครั้งตามสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการคุกคามทางเพศเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นเรื่องที่คนในสังคมปัจจุบันต้องให้ความสนใจมากขึ้น สิ่งที่น่าสังเกตจากปัญหาอีกอย่างหนึ่ง คือ ปัญหาการคุกคามทางเพศต่อผู้ที่อ่อนแอกว่า ไม่ว่าจะเป็น เด็ก ผู้หญิง หรือผู้สูงอายุ จากปรากฏการณ์ของปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัญหาการคุกคามทางเพศกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายและศีลธรรมอย่างร้ายแรง

ปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น แต่มีมาตลอดและไม่เคยถูกหยิบยกขึ้นมาแก้ไขอย่างจริงจัง ทำให้สังคมไทยตกอยู่ในยุคที่เด็กนักเรียนถูกทำร้าย ถูกกระทำทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า เด็กนักเรียนได้เรียนรู้วิชาเพศศึกษา แต่แทบไม่มีโอกาสได้เรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะเด็กนักเรียนหญิง ซึ่งถือว่าเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าทำให้มีโอกาสที่จะถูกคุกคามทางเพศได้มากกว่าเด็กนักเรียนชาย และเด็กนักเรียนที่มีอัตราเสี่ยงจะตกเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ มักจะเป็นเด็กเล็กและเด็กที่มีปัญหาครอบครัว เนื่องจากเด็กเล็กไม่สามารถดูแลตัวเองได้ดี และมักจะเชื่อในคำพูดหรือถ้อยคำหวานล้อมของผู้ใหญ่ได้ง่าย ส่วนเด็กที่มีปัญหาครอบครัวนั้นก็ขาดการเอาใจใส่จากพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เลี้ยงดูในครอบครัว และมักมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่ดีเป็น

พื้นฐานเดิม โดยส่วนมากเด็กพวกนี้จะขาดความอบอุ่นทำให้เชื่อคนง่ายเมื่อมีคนอื่นเข้ามาทำดีด้วยหรือเสนอสิ่งของให้ โดยทั่วไปเด็กที่ถูกคุกคามทางเพศจะอยู่ในระดับประถมศึกษาและยิ่งไปกว่านั้นผู้ที่กระทำการคุกคามทางเพศกว่าร้อยละ 80 เป็นบุคคลที่เด็กเหล่านั้นรู้จักและใกล้ชิดด้วย เช่น เพื่อนบ้าน ครู หรือแม้กระทั่งบุคคลในครอบครัว (สิริลักษณ์ บัญชาศักดิ์, 2552, หน้า 3) จากสถานการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัญหาเด็กถูกคุกคามทางเพศเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีมาตรการทางกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรงก็ตาม แต่เหตุการณ์ดังกล่าวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นข่าวที่สร้างความสะเทือนใจต่อผู้คนในสังคมมากขึ้นเรื่อย ๆ การคุกคามทางเพศเป็นความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดขึ้นกับเด็กเล็กเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13 - 19 ปี ซึ่งส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา และจากการติดตามข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เด็กในวัยนี้ไม่ใช่เฉพาะเด็กนักเรียนหญิงที่ถูกคุกคามทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ แต่สถานการณ์ที่ผ่านมามีเด็กนักเรียนชายในวัยนี้จำนวนไม่น้อยก็ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศจากบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่ง และมักเป็นภัยใกล้ตัวที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเวลา และเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์ เพราะเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่บ่มเพาะและถ่ายทอดความรู้ ความเชื่อ ซึ่งสังคมไว้วางใจว่าควรเป็นสถานที่ที่มีความปลอดภัยสูง และปกป้องลูกหลานของประชาชนได้

ในปัจจุบันเราได้รับทราบข้อมูลจากสื่อหลาย ๆ ทางว่ายังมีผู้กระทำการคุกคามทางเพศเด็กในความปกครองอยู่เรื่อย ๆ รวมทั้งการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียนจากข้าราชการครูที่เป็นผู้ดูแล โดยอาศัยโอกาสจากการที่ผู้ปกครองและนักเรียนไว้วางใจว่าเป็นครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ., 2550) ได้เปิดเผยสถิตินักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2549 - มีนาคม 2550 พบว่ามี 66 ราย โดยเป็นการกระทำจากผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนจำนวน 7 ราย ส่วนที่เหลืออีก 59 ราย เป็นการกระทำจากบุคคลในครอบครัวและคนที่รู้จัก และสถิติการคุกคามทางเพศเด็กนักเรียนในปี พ.ศ. 2556 - 2560 จากศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุรียา ฮ่องเสนาะ, 2561, หน้า 2) พบว่ามีเด็กนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศโดยครู/บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 53 ราย จำแนกเป็นรายปีดังนี้ พ.ศ. 2556 จำนวน 21 ราย พ.ศ. 2557 จำนวน 7 ราย พ.ศ. 2558 จำนวน 5 ราย พ.ศ. 2559 จำนวน 12 ราย และ พ.ศ. 2560 จำนวน 8 ราย แม้ว่าสถิติการ

คุกคามทางเพศจะลดลงแต่ก็ไม่ควรเกิดขึ้น เพราะครูควรเป็นปุชนียบุคคลให้คนอื่นนับถือ และควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนมากกว่า

การคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีลักษณะที่ครูใช้อำนาจความเป็นครูซึ่งเป็น ผู้ใหญ่กับศิษย์ที่เป็นผู้น้อย ให้อินยอมหรือปกปิดเรื่องราว อาศัยความไว้นื้อเชื่อใจและ ความไร้เดียงสาของเด็กเป็นโอกาสในการเข้าถึงและเกิดการคุกคามทางเพศขึ้น แม้จะดู เหมือนว่ามีลักษณะแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันมากกว่า แต่ที่จริงแล้วก็เป็นการใช้ อำนาจของความเป็นครูอาจารย์แสวงประโยชน์ทางเพศจากนักเรียน ถึงแม้ว่าจะมี ข้อกำหนดด้านจริยธรรมทางเพศของครู กำหนดอยู่ใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 มาตรา 94 หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ระบุว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียน หรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง และแม้ว่าจะมีความพยายามที่จะกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่ก็ดูเหมือนจะมุ่งเน้นไปที่การวางตัวเป็นกลาง และ ผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการมากกว่าจะให้ความสำคัญกับการล่วงละเมิดทางเพศ เนื่องจากระบุไว้เพียงว่าต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ลวนลาม ทะเลาะ หรือกระทำการใดอันไม่เหมาะสมทางเพศต่อผู้เรียน ข้าราชการอื่นหรือ บุคคลที่มาติดต่อราชการเท่านั้น (สารสนเทศสุขภาพไทย, 2555, ออนไลน์)

เบญจพร ปัญญา และคณะ (2550, หน้า 6) กล่าวว่า ผลกระทบที่เกิดจาก การคุกคามทางเพศในเด็กนอกจากผลกระทบทางร่างกาย เช่น การอักเสบในช่องคลอด แล้วยังส่งผลกระทบต่อจิตใจ ซึ่งในระยะแรกเด็กจะมีอาการหวาดกลัว ตกใจง่าย เงียบ ซึม นอนไม่หลับ ผื่นร้าย ส่วนในระยะยาวจะทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ มีปัญหาการปรับตัว ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาการทางจิตใจ เช่น สูญเสียความไว้วางใจขั้นพื้นฐานต่อบุคคลอื่นและสังคมรอบข้าง สร้างสัมพันธภาพกับ บุคคลอื่นได้ยาก ขาดทักษะทางสังคม มีปัญหาในการแสดงความรักความผูกพันกับผู้อื่น ความนับถือตนเองเสียไป รวมทั้งความรู้สึกผิดและความละอายในใจจะนำไปสู่อาการ ซึมเศร้า บางรายอาจรุนแรงถึงกับพยายามฆ่าตัวตาย หรือบางคนอาจหนีออกจากบ้านแล้ว หันมาใช้ยาเสพติด และในบางกรณีอาจเกิดบุคลิกภาพแปรปรวน มีพฤติกรรมทางเพศที่ ผิดปกติ โดยมีพฤติกรรมล่าสอนทางเพศ หรือกลายเป็นคนเก็บกด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ถึงแม้จะมากหรือน้อยก็ล้วนแต่เป็นผลเสียต่อเด็กที่ถูกกระทำทั้งสิ้น

โดยเฉพาะผลกระทบต่อด้านจิตใจซึ่งทำให้เด็กมีสภาพจิตใจและบุคลิกภาพที่ผิดปกติ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าสามารถป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะต่อเด็กนักเรียนได้แล้วจะทำให้เด็กมีโอกาสรอดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การป้องกันปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ตลอดจนมีการวางแผนเพื่อกำหนดกลยุทธ์และวิธีดำเนินการที่เหมาะสมในการป้องกันการคุกคามทางเพศ กลยุทธ์ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่จะได้มา ถือเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาทุกระดับต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญเชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในทุกสถาบันการศึกษา

2. ความสำคัญด้านการนำไปประยุกต์ใช้

2.1 สามารถนำกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สารสนเทศที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีวิธีการบริหารจัดการสถานการณ์ดังกล่าวที่ดีกว่าเดิม

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาของตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาฯ มี 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1.1 ด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

1.1.2 ด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน

1.1.3 ด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม

1.1.4 ด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู

1.2 กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาฯ มี 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

1.2.1 กลยุทธ์ด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

1.2.2 กลยุทธ์ด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน

1.2.3 กลยุทธ์ด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม

1.2.4 กลยุทธ์ด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู

1.3 องค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1.3.1 วิสัยทัศน์

1.3.2 พันธกิจ

1.3.3 เป้าหมาย

1.3.4 วิธีดำเนินการ

1.3.4.1 แผนงาน

1.3.4.2 โครงการ

1.3.4.3 กิจกรรม

1.3.5 ตัวชี้วัด

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ประชากร และกลุ่มตัวอย่างตามระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ แบ่งเป็น 2 ชั้น ดังนี้

1.1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

1.1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ข้อมูลในประเด็น ดังนี้ 1) ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 2) สถานการณ์ / สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 3) ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 4) บุคลากรในโรงเรียนและบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และ 5) สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ โดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1.1.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1 คน

1.1.1.2 นักสังคมสงเคราะห์หรือผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการเด็ก จำนวน 2 คน

1.1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

1.1.2 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยการให้สัมภาษณ์ในประเด็น ดังนี้ 1) ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 2) สถานการณ์/สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 3) ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ 4) บุคลากรในโรงเรียนและบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน

สถานศึกษา และ 5) สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย จำนวน 18 คน ใน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย

1.1.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน

1.1.2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 1 คน

1.1.2.3 ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา จำนวน 2 คน

1.1.2.4 ตัวแทนนักเรียน จำนวน 2 คน

1.2 การพัฒนากลยุทธ์

1.2.1 กลุ่มเป้าหมายผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting technique) โดยผู้เชี่ยวชาญมาจากหลากหลายสาขาอาชีพ แต่มีความรู้ ความสนใจ ในเรื่องที่คุณวิจัยกำลังทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากร คือ บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 934 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 มีนาคม 2561, กลุ่มสารสนเทศ สพม. 24) โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง และ 3) หัวหน้างานแนะแนว รวม 2,802 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2561 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1970) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 540 คน โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง และ 3) หัวหน้างานแนะแนว

ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

3.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทางด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1 คน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

3.3 รองผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไปหรือหัวหน้างานปกครอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

3.4 ครู เป็นครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

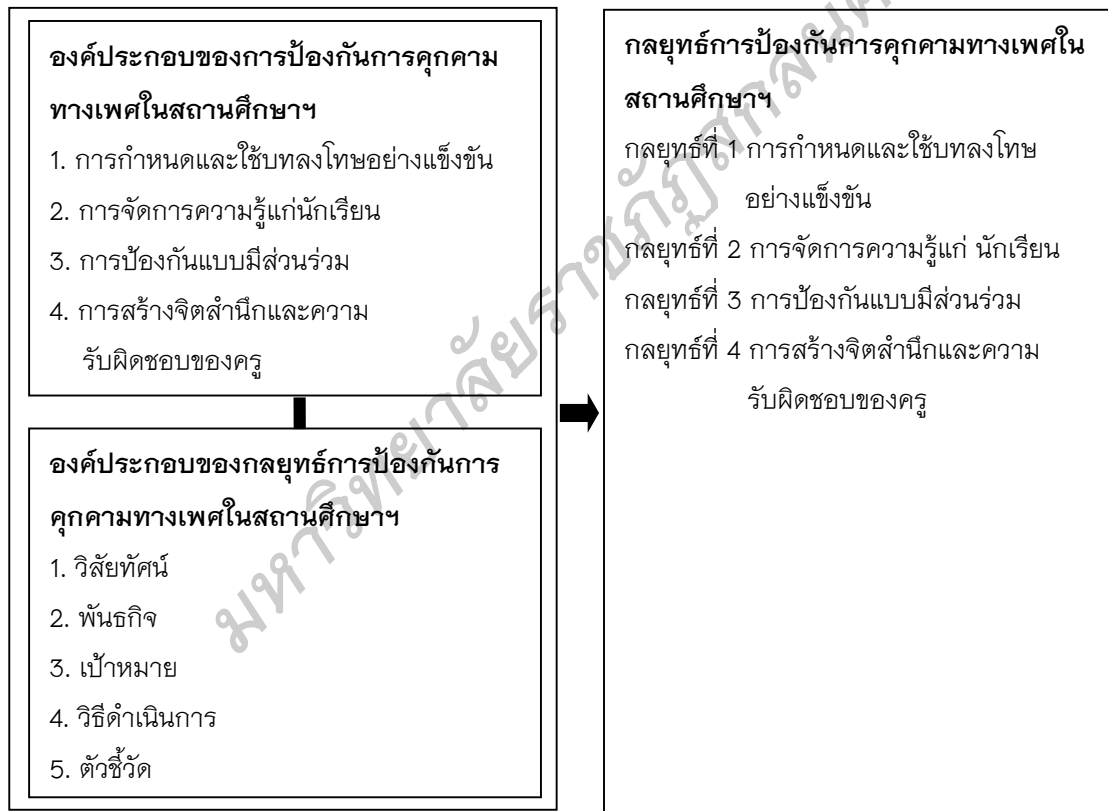
การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุขุม เอลยทรัพย์ (2551), แถทธิญา เปตปัญญา (2552), วิไล คุณคำ (2553), ชญาอนุตม์ นิรมร (2554), เดชอนันต์ คุณุ (2555), ปุณณดา บุญจันทร์ (2555), ชนกันันท์ ไชแสง (2556), ปณิตา เสนนันดา (2556), สุริยา ส้มองเสนาะ (2561), และ Hill (2011) ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น
- 2) การจัดการความรู้แก่นักเรียน
- 3) การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ
- 4) การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

2. องค์ประกอบของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ประชุม รอดประเสริฐ (2545), กิ่งพร ทองใบ (2547), กล้า ทองขาว (2548), จิตติ รัศมีธรรมโชติ (2551), พงษ์ศักดิ์ ฎุกาบขาว (2553), ศิริชัย กาญจนวาสิ (2553), สมควร ทรัพย์บำรุง (2553), วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2557), จิณณวัตร ประโคนทั้ง (2558), และ Sisson (2017) ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) วิธีดำเนินการ และ 5) ตัวชี้วัด

ผู้วิจัยได้นำเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. การคุกคามทางเพศของนักเรียน หมายถึง การกระทำที่ตั้งใจ จงใจ ในลักษณะซ้ำ ๆ กันเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ว่าทางกาย วาจา หรือสายตาต่อนักเรียน โดยอีกฝ่ายหนึ่งไม่พึงประสงค์ และการคุกคามทางเพศของนักเรียนในงานวิจัยนี้เน้นที่การกระทำของครูอาจารย์ต่อนักเรียนเท่านั้น

2. กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมตามบริบทขององค์กร ในที่นี้หมายถึง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์กรประกอบ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ เป็นความตั้งใจกว้าง ๆ รวมทุกอย่างเกี่ยวกับอนาคตหรือคิดไปข้างหน้า แสดงให้เห็นความทะเยอทะยานที่จะนำไปสู่อนาคตทั้งวิธีการและเป้าหมายอย่างชัดเจน

2.2 พันธกิจ เป็นการระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร จะเป็นการกำหนดข้อความที่ชี้ให้เห็นถึงการกำหนดกิจกรรมและลักษณะของงาน

2.3 เป้าหมาย เป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น เป็นผลลัพธ์ที่จำเพาะเจาะจง สามารถแสดงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถวัดได้ และมีระยะเวลาที่แน่นอน

2.4 วิธีดำเนินการ หมายถึง รูปแบบ หรือแผนการที่รวมเอาเป้าหมายหลัก นโยบายหลัก และลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานทั้งองค์กรเอาไว้ด้วยกัน

2.5 ตัวชี้วัด หมายถึง ค่าที่แสดงถึงลักษณะ หรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์กำหนดไว้ เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้

3. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา หมายถึง แนวทางในการดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 กลยุทธ์ ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น หมายถึง การรวบรวม และวิเคราะห์กฎหมายหรือบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา มาเรียบเรียงเป็นกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับสำหรับใช้บังคับแก่บุคคลที่ทำผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างเข้มข้น

3.2 ด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน หมายถึง การนำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มารวบรวมไว้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ และการป้องกันการคุกคามทางเพศสำหรับนักเรียน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการเล่าถอดประสบการณ์ เอกสาร หรือสื่ออื่น ๆ รวมถึงการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้นักเรียนทราบ

3.3 ด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทุกระดับทั้งในโรงเรียน ครอบครัว ทีมสหวิชาชีพ และชุมชน ที่ประสงค์จะป้องกันการคุกคามทางเพศให้กับนักเรียนโดยมีการร่วมวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตัดสินใจ

3.4 ด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู หมายถึง การดำเนินการของหน่วยงานและผู้บริหารในการทำให้ครูมีจิตวิทยาในการสอน การแนะนำ และการแนะแนวที่ดี มีความรักและเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงใจ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อว่าอะไรดีอะไรไม่ดี แนะนำนักเรียนให้เป็นคนดี ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ดี ถือเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนเพื่อไม่ให้เป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา รวมทั้งการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นและร่วมมือกับชุมชนได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการประสานอีกทางหนึ่งในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2561

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2561

6. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 934 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2561

7. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา หมายถึง เอกสารที่อธิบายเกี่ยวกับวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตอบข้อสงสัย และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมต่อผู้นำไปใช้ ประกอบด้วย

7.1 คำชี้แจง หมายถึง คำอธิบายรายละเอียดการใช้คู่มือฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

7.2 ความเป็นมาและความสำคัญ หมายถึง การบอกเล่าถึงสภาพปัญหาการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา และแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้านี้ เพื่อแก้ไขและไม่ให้เกิดความรุนแรงต่อไปในอนาคต

7.3 วัตถุประสงค์ หมายถึง เป้าหมาย หรือผลที่ต้องการให้บรรลุในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

7.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หมายถึง ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้จากการศึกษาคู่มือฯ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละสถานศึกษา

7.5 กลยุทธ์ แผนงานและโครงการ หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยมีแผนงานและโครงการมารองรับเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวิธีการนั้น ๆ เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยจะเสนอสาระสำคัญตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ

- 1.1 ความหมายของการคุกคามทางเพศ
- 1.2 ลักษณะของการคุกคามทางเพศ
- 1.3 สาเหตุของการคุกคามทางเพศ
- 1.4 สาเหตุของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
- 1.5 ทฤษฎีที่ใช้อธิบายการคุกคามทางเพศ
- 1.6 ผลกระทบที่เกิดจากการคุกคามทางเพศ

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ

- 2.1 ด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างแข็งขัน
- 2.2 ด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน
- 2.3 ด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม
- 2.4 ด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

- 3.1 ความหมายของกลยุทธ์
- 3.2 ความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์
- 3.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี
- 3.4 องค์ประกอบของกลยุทธ์
- 3.5 รูปแบบการกำหนดกลยุทธ์
- 3.6 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์
- 3.7 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

ตอนที่ 4 เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting technique)
- 4.2 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis technique)
- 4.3 เทคนิคการศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies technique)

ตอนที่ 5 การสร้างคู่มือ

- 5.1 ความหมายของคู่มือ
- 5.2 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ
- 5.3 องค์ประกอบของคู่มือ
- 5.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ

1.1 ความหมายของการคุกคามทางเพศ

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ และให้คำจำกัดความไว้ ดังนี้

อัมพร ชำรงลักษณ์ (2552, หน้า 9-11) ได้รวบรวมความหมาย การคุกคามทางเพศในต่างประเทศตามกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา องค์การและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งจากครูและนักเรียนว่า การคุกคามทางเพศมีความหมายครอบคลุมพฤติกรรมทั้งทางวาจา การแสดงอากัปกิริยา หรือการกระทำต่อร่างกายที่สื่อไปในทางเพศและไม่ใช่ที่ต้องการ ไม่พึงประสงค์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็ตาม และพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลประโยชน์ โอกาสทางการศึกษาหรือหน้าที่การงาน ร่างกายหรือจิตใจของผู้ถูกกระทำ ในส่วนของนักเรียน การคุกคามทางเพศมุ่งเน้นไปที่การคุกคามโดยวาจา การแสดงท่าทาง และการกระทำต่อร่างกายที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ และนักเรียนส่วนใหญ่ยังมองว่าการคุกคามทางเพศเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แม้ว่าบุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้นไม่มีเจตนาที่จะคุกคามทางเพศก็ตาม กษมา ประเสริฐสังข์ (2558, หน้า 16-17) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สำหรับในประเทศไทยนั้นได้มีการระบุความหมายไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า การคุกคามทางเพศเป็นการกระทำต่อบุคคลใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ถือเป็นภาวะที่เกิดลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ และไม่ต้องการสำหรับผู้ถูกคุกคามภายใต้บริบทในเรื่องทางเพศ โดยทางวาจา หรือทางร่างกาย ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ

โดยผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามอาจเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็ได้ สอดคล้องกับ วิจิตรา อยู่เป็นแก้ว (2550, หน้า 15-17) กล่าวว่า การคุกคามทางเพศมี 2 ความหมาย คือ ความหมายโดยทั่วไป หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทางเพศในลักษณะขู่บังคับที่ ผู้ถูกกระทำไม่พึงปรารถนา โดยผู้คุกคามอาจใช้อำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันโดยการแสดง พฤติกรรมซึ่งแสดงสิทธิในบทบาททางเพศเหนือหน้าที่การงานของอีกฝ่ายหนึ่งในฐานะที่ เป็นคนงาน โดยพฤติกรรมดังกล่าวปราศจากการตอบสนอง และไม่ได้รับการเชื่อเชิญ โดย ลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ การจ้องมอง การแตะเนื้อต้องตัว การนัดหมายที่ ซ้ำซาก รวมทั้งการชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์และการข่มขืน และความหมายในเชิงกฎหมาย หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งนัยทางเพศ หรือพฤติกรรมอื่นที่สื่อไปในเรื่องเพศ ที่ส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีของผู้หญิงและชายในการทำงาน รวมทั้งพฤติกรรมที่ไม่พึง ปรารถนาทั้งในทางกาย วาจา หรือพฤติกรรมอื่นที่ไม่ใช้วาจา

ชฎานุตม นิรมร (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การคุกคามทางเพศ หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่ถือเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งทางกายหรือทางวาจา โดยมี วัตถุประสงค์ที่สื่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียในทางเพศ และสามารถเกิดได้กับ ผู้ถูกกระทำทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานที่ และทุกสถานการณ์ ขณะที่ รัชฎาภรณ์ ศรีรักษา (2557, หน้า 18) ได้กล่าวถึงการคุกคามทางเพศ ไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นที่ต้องการ หรือร้องขอ และการคุกคามทางเพศที่ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกอึดอัดใจ เช่น การมองเรื้อน ร่างอย่างสำรวจ การแตะเนื้อต้องตัวอย่างตั้งใจ การพูดเรื่องตลกกลามก การสร้างความ แตกต่างในเรื่องเพศ ไปจนถึงการแสดงพฤติกรรมขั้นรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ การกระทำชำเรา กบถวรรณ ธราวรรณ (2554, หน้า 7), สมสรณ์ อธิเวสส์ (2557, หน้า 4), และเจนวิทย์ นวลแสง และคณะ (2559, หน้า 330-332) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการ คุกคามทางเพศที่สอดคล้องกันว่า เป็นพฤติกรรมการล่วงเกินในทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา สายตา และการกระทำ เช่น การพูดจาสนุกสนานการดุด่าทางเพศ การตั้งคำถาม เกี่ยวกับบรรณนิยทางเพศ การผิวปากแซว การสัมผัสใกล้ชิดโดยเจ้าตัวไม่ชอบ การแสดง ท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศ และการแสดงอวัยวะเพศ เป็นต้น รวมทั้งการสัมผัสที่ แสดงออกถึงนัยยะทางเพศซึ่งเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาตามมาตรฐานของบุคคล ทั่วไป เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็น การละเมิดศักดิ์ศรีและสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกกระทำโดยเหตุแห่งเพศที่ผู้นั้นมีอยู่ อันเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคทางเพศและเป็นรูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วย

เหตุแห่งเพศ เช่น ขอมีเพศสัมพันธ์ หรือชวนไปรับประทานอาหาร หรือชวนไปเที่ยว เพื่อความพึงพอใจในทางเพศ โดยแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ทางด้านการงานของผู้ถูกระทำ เช่น การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรืออาจจะเป็นกรณีที่มีอำนาจเหนือเพื่อนร่วมงาน กระทำการอันเป็นการสร้างบรรยากาศที่ไม่เป็นมิตรของการทำงาน เช่น การพูดจาสองแง่สองง่าม การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่าง การแต่งกาย การสัมผัสและต้องร่างกายอันมีนัยในทางเพศที่เป็นการกระทำซ้ำ ๆ ในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกระทำรู้สึกอึดอัด ซลธิชา ทิพย์ประทุม และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2558, หน้า 109) ได้กล่าวถึง การคุกคามทางเพศกลุ่มชายข้ามเพศไว้ว่า เป็นกิริยาที่ผู้กระทำแสดงพฤติกรรมล่วงเกินหรือคิดมีดีมีร้าย โดยที่ผู้ถูกระทำไม่ยินยอม โดยสามารถจำแนกพฤติกรรมการคุกคามทางเพศออกเป็น 3 วิธี คือ

- 1) การคุกคามทางสายตา เป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำจ้องมองผู้ถูกระทำแบบโรคจิตทั้ง ๆ ที่ไม่รู้จักกัน เช่น การจ้องมองอวัยวะสงวนตามร่างกายของกลุ่มชายข้ามเพศ ได้แก่ เรือนร่างและก้น เป็นต้น
- 2) การคุกคามทางวาจา เป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำพูดจาแทะโลมผู้ถูกระทำด้วยคำพูดที่สื่อไปในทางทะเลาะ ลามก เพื่อให้ผู้ถูกระทำเขินอาย และ
- 3) การคุกคามทางร่างกาย เป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำใช้กำลังเข้ามาทำมีดีมีร้าย โดยที่ผู้ถูกระทำไม่ยินยอม และส่งผลถึงอันตรายต่อการใช้ชีวิตของกลุ่มชายข้ามเพศมากที่สุด เช่น การเข้ามาข่มขืน เป็นต้น

นอกจากนักวิชาการในประเทศไทยที่ได้ให้ความหมายของการคุกคามทางเพศที่สอดคล้องกันแล้ว ยังมีนักวิชาการต่างประเทศที่ให้ความหมายไปในทำนองเดียวกัน เช่น Thomas (2015, p. 317) กล่าวว่า การคุกคามทางเพศเป็นการแสดงออกของความสัมพันธ์ในเรื่องเพศที่ไม่ดีต่อผู้ถูกระทำ ไม่เพียงเป็นการคุกคามสิทธิและศักดิ์ศรีในสังคมของความเท่าเทียมกันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการคุกคามสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสันติที่ควรจะได้รับตามกฎหมายรองรับ ขณะที่ Witkowska (2005, p. 15) กล่าวว่า การคุกคามทางเพศเป็นการกระทำเรื่องทางเพศที่ทำให้ผู้ถูกระทำรู้สึกอาย กลัว เจ็บ อึดอัด รวมทั้งรู้สึกถึงความเสื่อมทราม ความอับยศ ซึ่งส่งผลให้ผู้ที่ถูกคุกคามรู้สึกกลัวและขาดความเชื่อมั่น สอดคล้องกับ Hersch (2015, p. 2) ที่ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศว่า เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่หลากหลาย เช่น การพูดเรื่องตลกหยาบคาย การแทะโลมด้วยสายตา หรือสัมผัสทางร่างกาย ไปจนถึงการใช้กำลังข่มขืน หรือการกระทำอื่น ๆ ที่ใช้ความรุนแรงทางกายเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการทางเพศของผู้กระทำ สร้างความรู้สึกอับยศและน่ารังเกียจให้ผู้ถูกระทำ

จากการให้ความหมายของการคุกคามทางเพศโดยนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศข้างต้น สรุปได้ว่า การคุกคามทางเพศ หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่ส่อไปในทางเพศที่เป็นการบังคับ ใช้อำนาจที่ไม่พึงปรารถนาด้วยวาจา ข้อความ ท่าทาง แสดงด้วยเสียง รูปภาพ เอกสารข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งของลามกอนาจารเกี่ยวกับเพศ หรือการกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกัน ทำให้ผู้ที่ถูกคุกคามได้รับความเดือดร้อน รำคาญ หรืออับอาย รวมทั้งรู้สึกว่าจะถูกเหยียดหยามและไม่มีความปลอดภัยทางเพศ

1.2 ลักษณะของการคุกคามทางเพศ

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของการคุกคามทางเพศไว้หลายลักษณะ อนุญุล มโนชัย (2554, หน้า 14) และเจนวิทย์ นवलแสง และคณะ (2559, หน้า 334) กล่าวว่า ลักษณะของการคุกคามทางเพศจำแนกจากตัวผู้กระทำการคุกคามและตัวเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำการคุกคาม แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ 1) การคุกคามทางเพศที่ชายกระทำต่อหญิง 2) การคุกคามทางเพศที่หญิงกระทำต่อชาย 3) การคุกคามทางเพศที่พวกเรักร่วมเพศกระทำต่อพวกเรักร่วมเพศ และ 4) การคุกคามทางเพศที่พวกเรักร่วมเพศกระทำต่อพวกเรักร่วมเพศ ในส่วนของ อัมพร อารังลักษณ์ (2552, หน้า 21-22), เดชอนันต์ คุณุ (2555, หน้า 12) และชลธิชา อึ้งคณิงเดชา (2556, หน้า 6-7) ระบุว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การคุกคามทางเพศแบบแลกกับผลประโยชน์ (Quid pro quo harassment) หรือการแบล็คเมลทางเพศ (Sexual blackmail) เป็นการเสนอข้อแลกเปลี่ยนหรือการยื่นหมิ่นแฉว เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนืออีกฝ่ายหนึ่ง โดยปกติเป็นครูหรือผู้มีอำนาจเหนือนักเรียนเสนอผลประโยชน์ให้นักเรียน หากนักเรียนยอมรับก็จะมีข้อเสนอที่ลึกลับซึ่งอีกฝ่ายเป็นการเข้าสู่กระบวนการคุกคามทางเพศ หรือมีการข่มขู่ถ้านักเรียนปฏิเสธทำให้นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจและจะส่งผลกระทบต่อความสนใจและความสุขต่อการเรียนรวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ครูอาจจะมีการตอบโต้ถ้านักเรียนปฏิเสธข้อเสนอ และทำร้ายนักเรียนทางด้านการศึกษา ทางสังคม และโดยส่วนตัว

2. การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่พึงประสงค์ (Hostile environment) เป็นรูปแบบการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นเมื่อมีการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การถูกเนื้อต้องตัว การเข้าเหย้า รูปภาพ โปสเตอร์ หรือการเล่าเรื่องตลกเกี่ยวกับเรื่องเพศ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ของนักเรียน การคุกคามทางเพศดังกล่าวหากครูหรือเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนแสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ พฤติกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการเปิดเผยหรือดำเนินการอย่างเข้มงวด การคุกคามทางเพศในสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นการกรรโชก ชูชีพ ถือเป็นการกระทำที่รุนแรงน้อยกว่าการใช้วาจาจากกล่าวร้าย ถ้าสภาพแวดล้อมที่กล่าวมาข้างต้นเกิดขึ้นบ่อยครั้งถือเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์

นอกจากนี้ ชลธิชา อึ้งคณิงเดชา (2556, หน้า 7) และจันทกร บุญเลิศกุล (2558, หน้า 8) ได้แสดงทัศนะที่สอดคล้องกันเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศว่ามี 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) การคุกคามทางเพศทางวาจา (Verbal harassment) มีหลายลักษณะ เช่น การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรูปร่าง หรือการแต่งตัวที่สื่อไปทางลามก รวมทั้งการเล่าเรื่องตลกลามก การพูดหรือถามถึงความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในที่สาธารณะ นอกจากนี้ยังรวมถึงการเปลี่ยนหัวข้อเรื่องงานให้เป็นเรื่องเพศ หรือเรื่องลามก การกระจายข่าวลือ หรือนินทาเกี่ยวกับเรื่องเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือการตามตื้อตามจีบบุคคลใดบุคคลหนึ่งทั้งที่เขาไม่สนใจ และการกล่าวถึงกลุ่มหญิงชายในทางลามก 2) การคุกคามทางเพศโดยการแสดงท่าทาง (Nonverbal harassment) ได้แก่ การจ้องมองและแสดงสีหน้าด้วยสายตาเจ้าชู้ การแสดงท่าทางหรือการเคลื่อนไหวร่างกายที่สื่อถึงเจตนาการล่วงเกินทางเพศ นอกจากนี้ยังรวมถึงการติดภาพไป สิ่งของ หรืออุปกรณ์ลามก การส่งจดหมายหรือข้อความภาพ การ์ด กลอน ที่เน้นในเรื่องเพศ และการมองเรื้อนร่างอย่างสำรวจตรวจตรา 3) การคุกคามทางเพศโดยการสัมผัสร่างกาย (Physical harassment) ได้กล่าวถึง การแตะเนื้อต้องตัว เช่น การกอดจูบ หอมแก้ม การตีกัน สะโพก การต้อนเข้ามูม หรือนั่งชิดเกินความจำเป็น โดยใช้อวัยวะบางส่วนหรือสัมผัสผู้อื่นอย่างจงใจ

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับลักษณะของการคุกคามทางเพศ สรุปได้ว่า การคุกคามทางเพศมีหลายลักษณะตามเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการพิจารณา การคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมีทั้งการคุกคามเพื่อแลกกับผลประโยชน์และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการคุกคามอาจแสดงออกได้ทั้งทางวาจา ท่าทาง และการสัมผัสร่างกาย

1.3 สาเหตุของการคุกคามทางเพศ

ปัญหาการคุกคามทางเพศที่มักพบบ่อย ๆ ตามที่เป็นข่าว มักเป็นเรื่องของการใช้อำนาจในเรื่องเพศ เช่น ผู้ชายกระทำกับผู้หญิง ผู้ใหญ่กระทำกับเด็ก หัวหน้ากระทำกับลูกน้อง เป็นต้น ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักจิตวิทยาหลายคนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการคุกคามทางเพศ ดังนี้

ดวงพร เพชรคง (ม.ป.ป., หน้า 2-3) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการคุกคามทางเพศ ไว้ดังนี้

1. สถานภาพและความสัมพันธ์ของบุคคล เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของการคุกคามทางเพศ แบ่งได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

1.1 ความคุ้นเคย คือ บุคคลมีความสัมพันธ์รู้จักใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคย ไว้วางใจเป็นอย่างดี ซึ่งความใกล้ชิดนี้อาจเป็นสาเหตุให้บุคคลเกิดการอยากถูกเนื้อต้องตัว

1.2 คนแปลกหน้า คือ บุคคลที่ไม่คุ้นเคยหรือรู้จักกันมาก่อน เช่น นักเลง อันธพาล วัยรุ่นติดสารเสพติด บุคคลที่มีบุคลิกภาพผิดจากคนปกติ ป่วยเป็นโรคจิตโรคประสาท เป็นต้น โดยบุคคลดังกล่าวที่พบเห็นตามข่าวมักจะขาดสติยั้งคิด และมีอารมณ์ทางเพศสูง หรือบางรายเก็บกดทางเพศซึ่งเป็นสาเหตุแสดงพฤติกรรมทางเพศออกมาในเวลาที่มีโอกาสได้

2. สถานที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม กล่าวคือ บ้านหรือที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม เช่น เป็นแหล่งเลื่อมโทรม ชุมชนแออัด หรือระยะทางระหว่างบ้านกับชุมชน โรงเรียน สถานที่ทำงาน ตั้งอยู่ในที่เปลี่ยวห่างไกล ปลอดภัยจากผู้คน หรืออาจอยู่ใกล้สถานเริงรมย์ต่าง ๆ เช่น โรงภาพยนตร์ สถานบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุมอบายมุขต่าง ๆ สถานที่เหล่านี้มักมีความเสี่ยงต่อการเดินทางไปและกลับ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการถูกคุกคามทางเพศได้

3. สภาพการทำงาน มักพบเห็นได้ตามข่าวส่วนใหญ่ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

3.1 การทำงานในที่ทำงาน โรงงาน หรือรับใช้ในบ้าน อาจถูกกระทำโดยนายจ้าง หรือผู้ร่วมงาน ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่สามารถป้องกันตนเอง หรือโต้แย้งขัดขืนได้ เพราะเกรงว่าจะถูกไล่ออกจากงาน จึงต้องยอมตกเป็นเหยื่อของการถูกคุกคามทางเพศ

3.2 การถูกหลอกลวงจากต่างจังหวัดให้มาหางานทำ ซึ่งต้องเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย หรือที่ทำงานโดยที่ไม่รู้จักใครและไม่รู้จะไปไหน เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น จึงไม่กล้าหนี จำเป็นต้องทนต่อการถูกคุกคามทางเพศหรือถูกทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจหลายรูปแบบ

4. การถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ลามก เว็บไซต์ที่เน้นเรื่องเพศต่าง ๆ คลิปวิดีโอโป๊ เกมลามก CD DVD ลามกอนาจาร เมื่อบุคคลถูกกระตุ้นจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจทำให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแบบอันเป็นสาเหตุและส่งผลให้เกิดการคุกคามทางเพศขึ้นได้

5. การไม่รักนวลสงวนตัว โดยการแต่งกายที่ล่อแหลม ไม่มีมิดชิด เช่น สวมเสื้อคอลึก กางเกงหรือกระโปรงสั้นหรือบางเกินไป การแสดงท่าที กิริยา บุคลิก ที่ไม่เหมาะสมไม่ระมัดระวัง ทำให้ล่อถึงการข่มขืน เช่น การก้มจนเห็นของสงวน การนั่ง การยืน การเดิน รวมทั้งการที่พูดในลักษณะของการเชิญชวน เป็นต้น

6. ผู้ที่มีความบกพร่องทั้งทางร่างกายและสติปัญญา หรือผู้เยาว์ โดยบุคคลที่ถูกกระทำในประเภทนี้มักจะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติ หรือมีร่างกายไม่สมบูรณ์ประกอบไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือเป็นผู้เยาว์ที่มีอายุน้อย ไม่รู้เท่าทันโลก ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ถูกหลอกลวงด้วยวิธีการต่าง ๆ และเกิดการคุกคามทางเพศได้ง่าย

7. สถานการณ์ระดับชั้นหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เป็นสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลโดยไม่คาดคิดและไม่รู้ตัว เช่น การถูกคุกคามทางเพศบนรถโดยสารโดยการถูกถูไถลูบคลำ การพบเห็นการอวดโชว์อวัยวะเพศตามสถานที่ต่าง ๆ การถูกถ่ายคลิปวิดีโอด้วยมือถือ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานและนักวิชาการอีกหลายคน (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2549, หน้า 19; จุฬารัตน เอื้ออำนวย, 2551, หน้า 16-18; และ ธนกร โตะโอย, 2552, หน้า 44-46) ได้พยายามค้นพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่ก่อให้เกิดการคุกคามทางเพศมีที่มาคล้ายคลึงกัน ซึ่งแบ่งออกได้ 3 สาเหตุหลัก ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวผู้กระทำการลวงละเมิดทางเพศ

ปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดอาชญากรรมทางเพศของผู้กระทำผิดทางเพศสามารถสรุปแยกย่อยออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.1 ด้านสังคม พบว่าผู้กระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่เป็นหนุ่มโสด มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ แต่มีงานทำเป็นกิจลักษณะ ระดับการศึกษาต่ำ ขาด

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา ขาดความผูกพันกับบทบาทหน้าที่ทางสังคมของตน โดยเฉพาะในฐานะบิดา ลุง/นา ที่มีบุตร/หลานสาวในฐานะ "ผู้ชาย" และ "ผู้ใหญ่" ของสังคม

1.2 ด้านวัฒนธรรม ได้รับวัฒนธรรมและค่านิยมทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่มาเป็นแบบแผนปฏิบัติ มีและใช้อำนาจที่อยู่เบื้องหลังบทบาทความเป็นชาย กระทำต่อผู้หญิงอย่างไม่เท่าเทียมกัน และปฏิบัติต่อหญิงราวกับทรัพย์สินที่ซื้อขาย แลกเปลี่ยนและแบ่งปันแก่เพื่อนชายด้วยกัน

1.3 ด้านพฤติกรรม พบวาระบบการขัดเกลาสู่ความเป็นตัวตนของผู้กระทำผิดทางเพศเหล่านี้มีความบกพร่อง ไม่สามารถควบคุมความต้องการและยับยั้งชั่งใจได้ มีการแสดงพฤติกรรมสำส่อนด้วยการเกี่ยวข้อสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน บ้างก็กระทำความผิดผ่านสุราและยาเสพติดที่แปรสภาพสารเคมีภายในร่างกายไปจากปกติ

1.4 ด้านจิตใจ ผู้กระทำผิดทางเพศมีความต้องการได้รับการตอบสนองแรงขับทางเพศสูง ขณะที่มีความรู้สึกยับยั้งชั่งใจต่อความผิดบาปที่กระทำในระดับต่ำและขาดมูทิตาจิตต่อผู้ถูกคุกคาม

2. สาเหตุจากตัวผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ปัจจัยหลักจากตัวผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ปัจจัยด้านครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังเรื่องเพศศึกษา โดยเฉพาะค่านิยมต่าง ๆ ทางเรื่องเพศ โดยเฉพาะเด็กหญิงนั้น จะถูกเลี้ยงดูมาให้เรียบร้อย อยู่ในกรอบประเพณีที่เคร่งครัด จึงขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศที่ถูกต้อง ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าความประพฤติทางเพศแบบใดเรียกปกติหรือไม่ปกติ และเมื่อไม่ทราบก็ไม่สามารถตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากความผิดปกติทางเพศได้ ทำให้ไม่สามารถป้องกันหรือควบคุมตนเองได้ หากต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ล่อแหลมและเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ

3. สาเหตุจากปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

3.1 ความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้จักใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามทางเพศ มักพบว่าสวนใหญ่รู้จักกันมาก่อน และมีความสัมพันธ์กันในฐานะใดฐานะหนึ่ง เช่น เป็นเพื่อน เพื่อนบ้าน หรือคนรู้จักกัน รวมทั้งแฟนหรือคนรัก ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต ไม่ว่าจะเป็นบิดา ญาติ หรือแม้แต่ลูกพี่ลูกน้อง มากกว่าจะเป็นคนแปลกหน้าที่ไม่รู้จักมาก่อน

3.2 สภาพแวดล้อมหรือโอกาสที่เหมาะสม เช่น สถานที่เปลี่ยว
ช่วงเวลาดีก หรือเป็นสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่น หลังกอบเหตุแล้วสามารถอาศัยช่วงชุลมุน
หลบหนีไปได้โดยง่าย

3.3 สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์รวมทั้งสื่อ
บันเทิงประเภทที่ยั่วแญและก่อให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เช่น หนังสือลามก หรือภาพยนตร์ที่มี
ฉากเลิฟซีนอย่างโจ่งแจ้ง รวมถึงการนำเสนอข่าวสารและการแสดงทัศนะต่อสตรีในแง่
กามารมณ์ต่าง ๆ เป็นเหตุให้ผู้รับสารเขาใจผิดคิดว่าเรื่องเพศเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตที่ขาด
ไม่ได้ และอาจทำให้เกิดความรู้สึกอยากถู อยากรอง นำไปสู่การเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
และกลายเป็นการลวงละเมิดทางเพศต่อบุคคลอื่นในที่สุด

3.4 สังคมและวัฒนธรรม ได้กล่าวถึง รูปแบบของสังคมที่เปลี่ยนไป
จากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่และแบบแผนของชีวิตในสังคม
เปลี่ยนไปด้วย เช่น ครอบครัวเดี่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกใน
สังคมเป็นไปอย่างฉาบฉวย ขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อีกทั้งวัฒนธรรมและค่านิยมที่
เปลี่ยนไปเน้นในเรื่องของบริโภคนิยมหรือวัตถุนิยมสูงขึ้น ทำให้ทุกคนต่างแสวงหาสิ่งต่าง ๆ
เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองเพิ่มขึ้น ในขณะที่วัฒนธรรมอันดีงามค่อย ๆ เสื่อม
ถอยลงไป มีการเพิ่มของสถานบันเทิงและแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็น
สถานที่ที่มีผู้คนมารวมกันมากมายและพลุกพล่าน การเตนร่าในจังหวัดที่เร่งร่ามีการเสียด
สื่อวัยวะถูกเนื้อตองตัวกัน กอให้เกิดการปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศได้ง่าย อาจเป็นสาเหตุ
หนึ่งที่น่าไปสู่การคุกคามทางเพศได้

3.5 กฎหมาย เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกรออกกฎหมายที่
ครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศทั้งหมด เช่น การถูกแอบดูขณะ
อาบน้ำ การแอบถ่ายภาพใตกระโปรง การแอบถ่ายคลิปวิดีโอเอาไวขณะร่วมเพศ รวมทั้ง
การเผยแพร่รูปภาพหรือคลิปวิดีโอไปสู่สาธารณชนบนอินเทอร์เน็ต จึงทำให้ผู้เสียหายไม่
กล้าแจ้งความเพราะคิดว่าไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ทางกฎหมายกับผู้กระทำผิดได้ อีกทั้ง
ทั้งเกิดความอับอาย กลัวว่าจะเสื่อมเสียชื่อเสียง จึงตองตกเป็นเบี้ยล่างยอมให้ผู้กระทำผิด
ได้ใจและกลับมาคุกคามทางเพศอีก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การคุกคามทางเพศมีหลายสาเหตุ ตามที่
นักจิตวิทยาและนักวิชาการได้จำแนกไว้ ประกอบด้วย 1) สถานภาพและความสัมพันธ์ของ
บุคคล 2) สถานที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม 3) สภาพการทำงาน 4) การถูกกระตุ้นจากสื่อ

ต่างๆ 5) การไม่รักษานวสวงนตัว 6) ผู้ที่มีความบกพร่องทั้งทางร่างกายและสติปัญญา หรือผู้เยาว์ และ7) สถานการณ์คับขันหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด นอกจากนี้หน่วยงานและนักวิชาการกล่าวถึงการคุกคามทางเพศว่ามีสาเหตุมาจาก 1) ตัวผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศ 2) ตัวผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ และ3) ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

1.4 สาเหตุของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ข่าวการคุกคามทางทางเพศในสังคมไทยในปัจจุบันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้บ่อยมาก โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศนักเรียนโดยครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นปรากฏขึ้นตลอด สถิติการคุกคามทางเพศนักเรียนระหว่าง พ.ศ. 2556 – 2560 มีดังตาราง 1 ตาราง 1 สถิติการคุกคามทางเพศของนักเรียน

การถูกคุกคามทางเพศ	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560
เด็กกับเด็ก	100	93	28	12	10
ครู/บุคลากรทางการศึกษากับเด็ก	21	7	5	12	8
บุคคลอื่นกับเด็ก	194	54	36	20	33
บุคคลในครอบครัวกับเด็ก	-	-	38	22	17
อื่น ๆ	4	13	-	-	-
รวม	319	167	107	66	68

ที่มา: “มาตรการป้องกันและดูแลนักเรียน” ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 3.

จากตาราง 1 สถิติการคุกคามทางเพศเด็กนักเรียนระหว่างปี พ.ศ. 2556–2560 จากศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเด็กนักเรียนที่ถูกครู/บุคลากรทางการศึกษาคูคามทางเพศ รวมจำนวน 53 ราย ดังนี้ พ.ศ. 2556 จำนวน 21 ราย พ.ศ. 2557 จำนวน 7 ราย พ.ศ. 2558 จำนวน 5 ราย พ.ศ. 2559 จำนวน 12 ราย และ พ.ศ. 2560 จำนวน 8 ราย แต่สถิตินักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศกับความเป็นจริงอาจจะแตกต่างกัน จากการเสวนานักวิชาการ เรื่อง “ปัญหาหรือต้นเหตุ : ธรรมชาติกับเรื่องเพศในโรงเรียนไทย” (ไทยโพสต์, 2561, หน้า 8) แสดงให้เห็นว่า จำนวนนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศมีมากกว่านี้

และเด็กที่เจอสถานการณ์นี้ส่วนใหญ่ไม่สามารถหันไปพึ่งพาใครได้ ไม่ว่าจะเป็นครูหรือ
 ภาครัฐเอง ทำให้ยอดนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการซ้ำเติม
 จากสังคม ส่งผลให้ผู้ที่ถูกคุกคามไม่กล้าออกมาเปิดเผยความจริงเพราะอับอาย รวมทั้ง
 ความกลัวผู้คุกคามทางเพศที่มีอำนาจสูงกว่า และความรู้สึกไม่ได้รับความยุติธรรม
 ขณะเดียวกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นคณะผู้บริหารของครุสภาที่ให้มีการตั้งคณะสอบสวน
 ก็ตั้งกรรมการเป็นข้าราชการด้วยกันสอบกันเอง โดยที่ผู้เสียหายไม่ได้มีส่วนร่วมในการ
 สอบสวน แต่กลับถูกให้เก็บเรื่องไว้อย่างเงียบ ๆ และไม่มีทำที่ว่าจะแก้ปัญหาหรือทำให้
 ข้อเท็จจริงเกิดขึ้นอย่างจริงจัง ดังนั้นการคุกคามทางเพศนักเรียนจึงถือเป็นปัญหาสำคัญที่
 สังคมจะต้องช่วยกันหาวิธีช่วยเหลือ รวมถึงการหามาตรการป้องกันอย่างเร่งด่วน

ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่า สาเหตุของการคุกคามทางเพศในโรงเรียนเป็น
 ปัญหาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ คือ การที่ผู้บริหาร ครู หรือบุคลากรทาง
 การศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่อำนาจในทางที่ผิดกับนักเรียนที่เป็นผู้น้อยเพื่อให้ได้มาซึ่งการ
 คุกคามทางเพศ โดยอาศัยความไว้วางใจและความไร้เดียงสาของเด็กนักเรียนเพื่อหาโอกาส
 ในการเข้าถึง รวมทั้งให้นักเรียนยินยอมปกปิดเรื่องราวที่เกิดขึ้น ผลที่ตามมาคือทำ
 นักเรียนเกิดความรู้สึกอับอาย กลัว ไม่กล้าบอกผู้ปกครอง แม้ว่าจะมีข้อกำหนดด้าน
 จริยธรรมทางเพศของครูใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.
 2547 มาตรา 94 หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ระบุว่า ข้าราชการครูและ
 บุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ใน
 ความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และแม้ว่าจะมี
 ความพยายามที่จะกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
 ศึกษา แต่ก็ดูเหมือนจะมุ่งเน้นไปที่การวางตัวเป็นกลาง และผลประโยชน์ทับซ้อนของ
 ข้าราชการมากกว่าจะให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สาเหตุของการคุกคามทางเพศใน
 สถานศึกษามาจากบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ใช้อำนาจเหนือกว่าบังคับ ชื่นใจ
 หรือล่อลวงนักเรียนซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งการคุกคามทางเพศ ส่งผล
 ให้นักเรียนเกิดความกลัว อับอาย และเข้ากับบุคคลอื่นในสังคมไม่ได้ ในส่วนของ
 กระทรวงศึกษาธิการได้มีทั้งระเบียบ และจรรยาบรรณเพื่อควบคุมวินัยทางเพศของครู
 อาจารย์ แต่เมื่อมีเหตุเกิดขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามักไม่ต้องการเปิดเผยเรื่องราวต่อ
 สาธารณะ ด้วยเหตุผลเพื่อต้องการรักษาชื่อเสียงของสถาบัน ทำให้ผู้ถูกกระทำต้องเผชิญ

ปัญหาอย่างโดดเดี่ยว ดังนั้นทุกสถานศึกษาต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาการคุกคามทางเพศ โดยเสริมสร้างวัฒนธรรมไม่ยอมรับเรื่องความรุนแรงทางเพศทุกรูปแบบ ร่วมสร้างมุมมองใหม่ต่อผู้ถูกระทำ ความรุนแรงทางเพศ ไม่ตีตรา และต้องสร้างเสริมพลังอำนาจให้ผู้ถูกระทำสามารถก้าวผ่านปัญหาไปได้ ขณะเดียวกันก็ต้องสร้างเสริมความเข้าใจทุกระดับถึงสาเหตุและแนวทางการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ (สารสนเทศ สุขภาพไทย, 2555, ออนไลน์)

1.5 ทฤษฎีที่ใช้อธิบายการคุกคามทางเพศ

อัมพร ชำรงลักษณ์ (2552, หน้า 17-21) และพรวิภา วิภาณรภักย์ (2554, หน้า 41-45) กล่าวว่า ทฤษฎีที่ใช้อธิบายการคุกคามทางเพศ แบ่งได้ 5 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา (Biological theory)

เป็นทฤษฎีที่อิงความแตกต่างทางกายภาพระหว่างเพศ ลักษณะของร่างกาย และฮอร์โมนที่แตกต่างกันทำให้เพศชายก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง แนวคิดนี้กำหนดให้เพศชายเป็นผู้รุกรานและเพศหญิงเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ ถึงแม้ว่าเพศชายจะได้รับการสอนให้มีการควบคุมตนเอง แต่อย่างไรก็ตามยังยากต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่ในตัว ตามแนวคิดนี้วิธีที่ดีที่สุดคือการปกป้องและป้องกันตัวด้วยตัวของผู้หญิงเอง ถึงแม้การลงโทษผู้รุกรานคือเพศชายอาจจะเป็นประโยชน์กับสังคม แต่อาจจะไม่มีประสิทธิผลในการเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล แต่ทฤษฎีนี้ได้รับการต่อต้านเนื่องจากมีตัวอย่างที่ปรากฏว่ามีกรณีการคุกคามทางเพศที่เพศหญิงกระทำต่อเพศชาย และมีอัตราเพิ่มมากขึ้น

2. ทฤษฎีพัฒนาการ (Developmental theory)

แนวคิดของทฤษฎีนี้กำหนดให้บุคคลเรียนรู้ที่จะสื่อสารความรู้สึกผ่านทางปฏิสัมพันธ์ทางสังคม บุคคลที่เยาว์วัยมีความยากลำบากในการสื่อสารความรู้สึกทางบวกและทางลบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ การตั้งดูตทางเพศไม่สามารถที่จะแสดงความรู้สึกให้เหมาะสมทางสังคมได้ จึงนำไปสู่ลักษณะพฤติกรรมที่คุกคาม โดยวัยรุ่นหญิงมีทักษะทางสังคมมากกว่าวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมที่คุกคามน้อยกว่า แต่เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะมากขึ้น พฤติกรรมนี้ลดลง ถึงแม้บางคนไม่ได้เรียนรู้พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของโปรแกรมที่สร้างการตระหนักรู้ตนเอง ความเข้าใจ เข้าใจ และทักษะการสื่อสาร แต่มีแนวคิดที่ค้านทฤษฎีนี้คือ การคงอยู่ของการคุกคามทางเพศในที่ทำงาน และข้อเท็จจริงที่ว่าคนบางคนดูเหมือนมีการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมที่ดี แต่ได้รับการกล่าวหาว่ามีพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

3. ทฤษฎีสมมติฐานทางโรค หรือ ทฤษฎีความผิดปกติทางจิต (Pathology theory)

ทฤษฎีนี้ถือว่าการคุกคามทางเพศเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่ขัดต่อสังคมอย่างรุนแรง เช่น การใช้อำนาจทางเพศในทางที่ผิด และการใช้ความรุนแรงกับครอบครัว ดังนั้น ผู้ถูกคุกคามเป็นผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ตัวเองเคยตกเป็นเหยื่อ ทำให้ไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และแสดงพฤติกรรมการคุกคามต่อบุคคลอื่น เหมือนที่ตนเองเคยถูกระงับ การรักษาโดยการบำบัดด้วยกลุ่มและการทำให้หายขาดโดยใช้กิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นไปได้มากที่สุดของการฟื้นฟู แต่การเปลี่ยนแปลงใช้เวลานานและเสียค่าใช้จ่ายมาก จิตแพทย์และนักวิจัยบางคนเห็นว่า พฤติกรรมการคุกคามทางเพศตามทฤษฎีนี้ไม่ได้มีความรุนแรงมากนัก และไม่ได้เกิดจากความผิดปกติทางจิตใจ

4. ทฤษฎีการทำร้ายโดยผู้มีอำนาจ (Abuse of power theories)

แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีมองว่าการคุกคามทางเพศเป็นกลไกที่ผู้ชายสร้างอำนาจเหนือผู้หญิง ประกอบด้วย 3 แนวคิด ดังนี้

4.1 การคุกคามทางเพศเป็นรูปแบบของการสนทสนมที่พิเศษ โดยผู้ที่ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเมตตากรุณาอาจแสดงพฤติกรรมการคุกคามได้เมื่อมีเงื่อนไขเปลี่ยนแปลงไปเพราะเงื่อนไขที่เปลี่ยนไปนั้นทำให้อภิสัทธรรมทางสังคมของตนเองถูกระงับกระเทือน แรงจูงใจของผู้คุกคาม คือ การคุกคามผู้ที่ตกเป็นเหยื่อไม่ให้ได้รับอภิสิทธิ์หรือไม่ให้เรียกร้องสิทธิของตนเอง ภายใต้ทฤษฎีนี้การคุกคามทางเพศจะเอื้อให้ผู้หญิงคงอยู่ในสภาพเดิม ๆ แนวทางแก้ไข คือ ผู้คุกคามต้องได้รับการส่งเสริมให้ตระหนักถึงสภาพการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป และบทบาททางเพศที่แตกต่างจากอดีต ข้อโต้แย้งของทฤษฎีนี้คือ แม้ว่าจะมีการแก้ไขปัญหาการคุกคามทางเพศโดยวิธีการดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่ปัญหาการคุกคามทางเพศในโรงเรียนและที่ทำงานไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด

4.2 การทำร้ายของผู้มีอำนาจในองค์กร ตามแนวคิดนี้ คนที่อยู่ในหน่วยงานมีปริมาณอำนาจที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับบทบาท เช่น นายจ้างมีอำนาจเหนือลูกจ้าง ครูมีอำนาจเหนือนักเรียน การคุกคามทางเพศเป็นผลโดยตรงมาจากอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงในองค์กร การคุกคามทางเพศจึงเป็นการใช้อำนาจ โดยทั่วไปผู้ชายมีบทบาทอำนาจสูงในหน่วยงาน แต่เพศหญิงที่เป็นเจ้านายก็สามารถใช้อำนาจในทางที่ผิดเช่นเดียวกับเพศชายได้ ทฤษฎีนี้แนะนำให้ผู้มีอำนาจตระหนักถึงการใช้อำนาจที่ถูกต้อง

ของตนเอง และแสดงความรับผิดชอบต่อผลของการใช้อำนาจนั้นด้วย โดยจะต้องแยกเรื่อง ส่วนตัวออกจากเรื่องงานด้วย อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ไม่สามารถอธิบายการคุกคามทางเพศ ในโรงเรียน หรือการคุกคามทางเพศระหว่างเพื่อนได้ เนื่องจากระหว่างเพื่อนนักเรียนไม่มีความแตกต่างทางอำนาจที่ชัดเจน

4.3 การทำร้ายของผู้มีอำนาจทางสังคม แนวคิดนี้สังคมโหลิทธิพิเศษแก่ผู้ชายให้มีอำนาจเหนือผู้หญิง โดยผู้ชายเป็นตัวหลักสำคัญในการทำพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ การที่เพศชายมีอภิสิทธิ์ในสังคมเหนือกว่าเพศหญิงเอื้อให้เกิดการใช้อำนาจในทางที่ผิด โดยในสังคมที่เพศชายเป็นใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการคุกคามทางเพศ ผู้สนับสนุนทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นถึงกรณีที่ใช้ผู้ชายคุกคามทางเพศหม่อผู้หญิง หรือนักเรียนชายคุกคามทางเพศครูผู้หญิง เป็นต้น ซึ่งเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงลำดับชั้นทางเพศในความสัมพันธ์ทางเพศ และมีผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับผู้หญิงในปัจจุบันที่สนับสนุนทฤษฎีนี้และเห็นว่าการปฏิรูปสังคมในระยะสั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้

5. ทฤษฎีทางวัฒนธรรม (Culture theories)

แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้ คือ การเน้นวัฒนธรรมที่แวดล้อมเหตุการณ์ การคุกคามทางเพศมากกว่าเน้นที่ตัวบุคคลหรือสังคม โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 แนวคิดย่อย ดังนี้

5.1 แนวคิดทางวัฒนธรรมของฟรอยด์ (Freudian culture approach)

แนวคิดนี้อธิบายถึงการคุกคามทางเพศที่ยังคงปรากฏอยู่เปรียบเทียบความล้มเหลวทางวัฒนธรรมในการควบคุมพลังด้านลบในตัวบุคคล ซึ่งการควบคุมพลังด้านลบนี้เป็นเป้าหมายของสังคม ดังนั้นการคุกคามทางเพศจึงแสดงให้เห็นว่าได้เกิดปัญหาขึ้นในสังคม และทำลายความเป็นระเบียบในสังคม แนวคิดนี้อธิบายว่าทำไมบุคคลต่าง ๆ ในสังคมต้องการควบคุมเรื่องเพศของวัยรุ่น และกิจกรรมที่แสดงความก้าวร้าว ผู้สนับสนุนทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นถึงการคิดค้นธรรมเนียม จารีตประเพณี และพิธีกรรมใหม่ๆ เพื่อช่วยให้เพศชายและเพศหญิงควบคุมแรงขับด้านลบของตนเอง

5.2 แนวคิดทางโครงสร้าง (Structural approach) แนวคิดนี้เน้นบรรทัดฐานของสถานศึกษาที่คำนึงถึงเรื่องเพศและความก้าวร้าว ทฤษฎีวัฒนธรรมอันนี้สนับสนุนการเปลี่ยนโครงสร้างว่าเป็นวิธีหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ทฤษฎีนี้อาจให้ความใส่ใจไปยังโครงการที่เป็นทางการและมีความชัดเจน เช่น กฎระเบียบ วินัยของสถานศึกษา โครงสร้างของโรงเรียน เป็นต้น ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้เห็นว่าการ

เปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเป็นการตอบโต้อย่างผิวเผินและไร้ประสิทธิภาพ เพราะพฤติกรรมของบุคคลภายใต้โครงสร้างนั้นมีรูปแบบที่ซับซ้อนทางคุณค่าและความเชื่อ

5.3 แนวคิดทฤษฎีวิพากษ์ (Critical theory approach) แนวคิดนี้ใกล้เคียงกับทฤษฎีผู้ที่มีอำนาจ ซึ่งทฤษฎีทั้งสองมองการคุกคามทางเพศภายในเรื่องความรุนแรงและความก้าวร้าวทางเพศในสังคมที่ใหญ่ขึ้น การคุกคามทางเพศเกิดจากการโฆษณาและการบริโภคทุนนิยม แต่แนวคิดทฤษฎีวิพากษ์เน้นที่วัฒนธรรมของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งทฤษฎีนี้มองว่าเป็นการเก็บกดทางสังคมที่ยาวนานในรูปแบบต่าง ๆ ทางกฎหมายของความก้าวร้าว เช่น ประเด็นที่ซ่อนเร้นของการถ่ายทอดทางสังคมในสถานศึกษา การลวนลามทางเพศตามแนวคิดนี้เป็นการแสดงออกของนักเรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีความแปลกแยกที่มีสาเหตุมาจากความรุนแรงที่ได้รับในสภาพแวดล้อมที่ถูกเก็บกด ในทางปฏิบัติสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมได้โดยการจัดสภาพแวดล้อมใหม่มีความเหมาะสม มีความเมตตากรุณาซึ่งกันและกัน โดยปัญหาต่าง ๆ ที่เก็บกดสามารถเปิดกว้างพูดคุยได้ เพื่อผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสถานศึกษามากขึ้น

5.4 แนวคิดจริยธรรม (Ethical view) แนวคิดนี้จะมองว่าการคุกคามทางเพศเป็นสัญลักษณ์ของความล้มเหลวขององค์กรที่จะปลูกฝังศีลธรรมจรรยา และความซื่อสัตย์ให้กับสมาชิก วิธีการแก้ไขวิธีหนึ่ง ได้แก่ การเพิ่มความใส่ใจขององค์กรกับพันธกิจทางด้านศีลธรรม จริยธรรม และเชื่อมโยงให้เกี่ยวข้องกับสมาชิก โดยเน้นพฤติกรรมทางศีลธรรม จริยธรรมของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยรูปแบบนี้ทำได้ง่ายในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและไม่เป็นรูปแบบของระบบราชการ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีการคุกคามทางเพศที่กล่าวมาข้างต้นนั้น แต่ละทฤษฎีมีการระบุลักษณะบุคคลที่เป็นผู้คุกคามว่ามีลักษณะอย่างไร โดยดูจากพฤติกรรมในอดีตและบุคลิกภาพ เช่น พวกฉวยโอกาส พวกไม่รู้ตัว ฯลฯ สถานการณ์ที่มีโอกาสทำให้เกิดการคุกคามทางเพศในองค์กร เช่น สัตว์ชนชายหญิงไม่เท่ากัน มีเพศใดเพศหนึ่งมากกว่าอีกเพศและบรรยากาศส่งเสริมทางเพศ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าใช้อำนาจในทางที่ผิดในการที่จะคุกคามทางเพศผู้ที่ด้อยกว่าตน ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่องค์กรจึงควรดำเนินการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบด้านการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในองค์กรนั้น ๆ

1.6 ผลกระทบที่เกิดจากการคุกคามทางเพศ

พรวิภา วิภาณราษฎร์ (2554, หน้า 47) กล่าวว่า การคุกคามทางเพศมีผลกระทบ 2 ด้าน คือ 1) ผลกระทบต่อบุคคล และ 2) ผลกระทบต่อองค์กร ซึ่งหมายถึง สถานที่ทำงานและสถานศึกษา โดยสวนบุคคลนั้นจะมีผลกระทบอย่างมากต่อจิตใจ อารมณ์ สังคม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ถ้าการคุกคามทางเพศเกิดในสถานที่ทำงานก็จะทำให้ผู้ถูกคุกคามต้องสูญเสียโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ในกรณีผู้ถูกคุกคามทางเพศต้องออกจากงาน หรือโอกาสในความก้าวหน้าในการทำงาน ลดลง แต่ถาเกิดกับนักเรียน นักศึกษาแล้ว คุณภาพในการศึกษาก็จะลดลงซึ่งมีผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของผู้ถูกคุกคามทางเพศ และอาจมีผลต่อบุคคลที่อยู่รอบข้างไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน และสังคมรอบข้างของผู้ถูกคุกคามทางเพศ สำหรับผลกระทบต่อองค์กร ซึ่งหมายถึง สถานที่ทำงานและสถานศึกษานั้น จะทำให้สถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาไม่ปลอดภัย ทำให้มีการปรับเปลี่ยนผู้ทำงานอยู่เสมอ ขวัญและกำลังใจของพนักงานลดลง ซึ่งทำให้ผลผลิตของงานที่ท่าลดลงด้วย

ในส่วนของ ดวงพร เพชรคง (ม.ป.ป., หน้า 3-4) และกุลญาฉินทร ศรีดาชาติ (2554, หน้า 35-38) กล่าวถึง ผลกระทบที่เกิดกับเด็กที่ถูกคุกคามทางเพศไว้ว่า ความรุนแรงนั้นจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคลิกของเด็ก และประเภทของการถูกรังแก ดังนี้

1. กรณีที่ไม่รุนแรง เช่น การให้เด็กดูอวัยวะเพศ ไซค์คำพูดลามกเล้าโลม ซึ่งอาจมีผลให้เด็กมีปัญหาด้านอารมณ์ และจิตใจชั่วครั้งชั่วคราว ได้แก่ อาย กลัว สับสน ตกใจง่าย รู้สึกผิด กระวนกระวาย กลัวถูกรังแกอีก ระวังผู้ใหญ่และคนแปลกหน้า สนใจเรื่องเพศผิดปกติ หรือชอบจับคำอวัยวะเพศของผู้อื่น

2. กรณีที่รุนแรงหากผู้ลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นผู้ปกครอง หรือญาติใกล้ชิด หรือเมื่อเด็กถูกรังแกโดยวิธีรุนแรง อาจมีผลต่อเด็กด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ด้านร่างกาย เด็กผู้ที่ถูกคุกคามทางเพศ ร่างกายมักจะได้รับความกระทบกระเทือน และเกิดอาการบาดเจ็บที่ไม่รุนแรงถึงขั้นรุนแรงมากจากการใช้กำลังขู่ เชื้อญ โดยเฉพาะผู้ถูกคุกคามที่เป็นเด็ก บางรายมีร่างกายที่บอบช้ำเนื่องจากการถูกรังแก บางรายอาจจะติดเชื่อจากบาดแผลปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ บางรายอาจถูกทำร้ายอย่างรุนแรงจนเสียชีวิต หรือการตั้งครรภ

2.2 ด้านอารมณ์ เด็กจะสะท้อนจิตใจจนเป็นเหตุให้ฝนร้าย ชีเมศรา กังวล กังวล หรือพยายามทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตาย หวาดกลัวผู้ลวงเกินทางเพศ หรือผู้ที่มีลักษณะคล้ายผู้ลวงเกิน หรือบางกรณีก็อาจคลอเคลียกับบุคคลดังกล่าวนี้มาก ผิดปกติ

2.3 ด้านพฤติกรรม บุคคลที่ภายหลังจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจมีการเรียนที่แย่ง บางคนอาจหนีจากโรงเรียน หนีออกจากบ้าน หรือประชดชีวิตด้วยการหันมาใช้สารเสพติด ขายบริการทางเพศ ถ้าหากเกิดการถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือการทารุณทางเพศเป็นประจำ หรือเป็นระยะเวลาในวัยเด็ก ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า เมื่อโตขึ้นพฤติกรรมทางเพศอาจผิดปกติไปด้วย อาจมีแนวโน้มจะเป็นอาชญากร และอาชญากรรมทางเพศได้ บางคนอาจกลายเป็นคนที่ลักษณะยั่วยวน มีพฤติกรรมที่สับสนทางเพศหรืออาจกลายเป็นคนที่เก็บกดได้ ซึ่งเกิดปัญหาต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยต่างประเทศ (Boland, 2002, p. 16; Anita, 2003, pp. 118–119; Dziech et al., 2008, p. 23) พบว่า นักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศอย่างรุนแรงจะมีปัญหาทางการศึกษา ดังนี้

การคุกคามทางเพศจะทำให้เด็กนักเรียนได้รับผลกระทบจนเกิดปัญหาทางการเรียน โดยได้รับความกดดันทางการเรียนจากครูหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่า เพื่อเป็นการตอบโต้ที่นักเรียนไม่ยอมทำตามข้อเสนอ รวมทั้งครูปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ หรือปฏิเสธที่จะให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งนักเรียนอาจจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม โดนปล่อยข่าวลือทำให้เกิดผลกระทบต่อการเรียน และส่งผลให้นักเรียนไม่อยากไปโรงเรียน ไม่มีสมาธิในการเรียน ทำให้การเรียนเป็นไปได้อย่างยาก

ในส่วนของผลกระทบทางจิตใจของผู้ที่ถูกคุกคามทางเพศจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกอับอายขายหน้า กลัวหรือหวาดระแวง ขมขื่นใจ เสียใจ รู้สึกกดดันทั้งทางกายและทางใจ ไม่แน่ใจว่าจะพบความรักที่ดีในอนาคต รวมทั้งมีความรู้สึกว่าการถูกคุกคามทางเพศเป็นความผิดของตน นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการคุกคามทางเพศจะเกิดขึ้นกับนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย และส่งผลให้ผู้ที่ถูกคุกคามมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงจากผู้คน แม้ว่าจะมีประสบการณ์การคุกคามทางเพศที่มีความรุนแรงแตกต่างกัน แต่ นักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศอย่างรุนแรงจะมีแนวโน้มได้รับผลกระทบหลายประการจน

อาจจะนำมาสู่การคิดฆ่าตัวตายในที่สุด ส่วนนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศซึ่งไม่มีความรุนแรงส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อป้องกันการถูกคุกคามทางเพศซ้ำ

นอกจากนี้การคุกคามทางเพศในโรงเรียนมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย เช่น การหลีกเลี่ยงจากบุคคลที่สร้างความรำคาญ หรือมีพฤติกรรมคุกคามทางเพศ โดยนักเรียนที่ประสบปัญหาการคุกคามทางเพศต่อร่างกายจะแสดงปฏิกิริยาหลีกเลี่ยงหรือตอบโต้จากบุคคลที่สร้างความรำคาญหรือมีพฤติกรรมการคุกคามทางเพศมากกว่านักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศที่ไม่ใช่ต่อร่างกาย และนักเรียนหญิงมักหลีกเลี่ยงบุคคลที่สร้างความรำคาญหรือมีพฤติกรรมคุกคามทางเพศมากกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น เปลี่ยนที่นั่งเพื่อหลีกเลี่ยงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง พุดคุยในชั้นเรียนน้อยลง มีปัญหาการนอนหลับ เก็บตัวอยู่คนเดียว คิดจะย้ายหรือย้ายโรงเรียน รวมทั้งหลีกเลี่ยงสถานที่บางแห่งในโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป ผลกระทบที่เกิดจากการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียน ประกอบด้วยกรณีปัญหาทางการศึกษา ปัญหาทางจิตใจ และมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงจากกลุ่มคน นักเรียนหญิงจะได้รับผลกระทบมากกว่านักเรียนชาย และแม้ว่าจะมีประสบการณ์การคุกคามทางเพศที่มีความรุนแรงแตกต่างกัน นักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศอย่างรุนแรงจะมีแนวโน้มได้รับผลกระทบหลายประการ และส่งผลให้เกิดการคิดฆ่าตัวตายในที่สุด ส่วนนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศที่ไม่มีความรุนแรง ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงเพื่อป้องกันการถูกคุกคามทางเพศซ้ำ

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ

ปัญหาการคุกคามทางเพศ เป็นประเด็นที่ทำให้เกิดปัญหาต่อนักเรียนในระยะสั้น ทั้งด้านการเรียน ด้านจิตใจ และพฤติกรรม แม่นอนว่าปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลระยะยาวตามมา ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาก็ไม่อาจทำได้โดยกลุ่มบุคคลหนึ่งบุคคลใด องค์การหนึ่งองค์กรใด หรือระดับหนึ่งระดับใดเท่านั้น แต่ควรเป็นการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายในสังคมที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไปตามบทบาทของตน กิงดาว ศรีวรนนท์ และคณะ (2546, หน้า 34-36), อัมพร ชำรงลักษณ์ (2552, หน้า 36 - 55), และ Balick (2010, pp. 16-22) ได้แบ่งการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศ เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับองค์กร และระดับนโยบาย ดังนี้

1. ระดับบุคคล

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2551, หน้า 155-156), วิไล คุณคำ (2553, หน้า 99-100), ชญานุตม์ นิรมร (2554, หน้า 72-74), เดชอนันต์ คุณุ (2555, หน้า 108-110), ชนกนันท์ ไชแสง (2556, หน้า 80-84), สุริยา ซ้องเสนาะ (2561, หน้า 3-6), Hill (2011, pp. 28-32), รณสิทธิ์ พุกขยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), ทองไพเราะ บัณฑิตระกุล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561), ปารเมศ เกษะบุตร (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561), เสียง ผางพันธ์ (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561), ทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561), กลวัชร วงสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561), และไพฑูรย์ มนต์รี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) ได้กล่าวถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศ ดังนี้

1.1 ผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญในการช่วยป้องกันการคุกคามทางเพศโดย

1.1.1 สนับสนุนให้เด็กพูดคุยเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในโรงเรียน เช่น เรื่อง เกรด กีฬา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และเพื่อน รับฟังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก รวมทั้งดูแลสถานะทางร่างกายและจิตใจที่เด็กได้รับ สร้างความไว้วางใจให้เด็กกล้าที่จะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ กับผู้ปกครอง แม้ว่าเหตุการณ์นั้นจะน่าอาย หรือน่ากลัวก็ตาม ซึ่งทำให้เด็กรู้ว่า ผู้ปกครองสนใจและพร้อมที่จะคุยทุกเรื่อง รวมทั้งผู้ปกครองควรมีการสนับสนุนให้เด็ก สนทนาเกี่ยวกับตัวเอง เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของเด็กเป็นขั้นตอนแรก ที่จะช่วยป้องกันการตกเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ ผู้ปกครองควรหมั่นพูดคุย ซักถามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นประจำวันกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้รับรู้และป้องกันแนวโน้มที่จะถูก คุกคามทางเพศได้

1.1.2 ผู้ปกครองควรเป็นตัวอย่างโดยการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น ไม่หัวเราะกับการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องตลกที่สื่อในทางเพศ ใช้ภาษาที่รวมทั้งสองเพศ และหลีกเลี่ยงการจำแนกบุคคลโดยใช้เพศ เชื้อชาติ หรือบุคลิกลักษณะประจำตัวบุคคล นอกจากนี้ผู้ปกครองควรเพิ่มความตระหนักของเด็กเกี่ยวกับความรู้สึกของคนอื่น ส่งเสริมให้มีความเคารพความเสมอภาคของหญิงและชายเพื่อไม่ให้มีอคติทางเพศและมีความเห็นใจ ความเมตตาในการที่จะช่วยป้องกันเด็กจากการไปทำร้ายผู้อื่น นอกจากนี้การแนะนำเด็กให้เข้าร่วมในการฝึกอบรมผู้นำของโรงเรียน จะช่วยให้เด็กมีความมั่นใจที่จำเป็นต่อการป้องกันการคุกคามทางเพศ รวมทั้งการพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน

1.1.3 ผู้ปกครองควรขอนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของเด็กเก็บไว้ใช้ในการอ้างอิง หากมีประเด็นที่ไม่เข้าใจควรนัดกับผู้บริหารหรือผู้ประสานงานเพื่อทำให้สิ่งที่สงสัยกระจ่าง รวมทั้งขอให้ทางโรงเรียนทำให้การคุกคามทางเพศเป็นประเด็นสำหรับการประชุมสมาคมครูและผู้ปกครอง หากผู้ปกครองกังวลว่าโรงเรียนไม่มีนโยบายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ หรือมีแต่ไม่สามารถเข้าถึงได้ ให้คุยกับผู้บริหารของโรงเรียนหรือตัวแทนคณะกรรมการโรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีสิทธิและความรับผิดชอบที่จะต้องทำให้มั่นใจว่าเด็กได้รับการปกป้องจากการใช้ความรุนแรงหรือการคุกคามในโรงเรียน การได้พูดคุยเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนกับเด็ก ทำให้เด็กรู้ว่าผู้ปกครองรับรู้ถึงการคุกคามทางเพศในโรงเรียนเป็นปัญหาใหญ่ นอกจากนี้ผู้ปกครองควรคิดว่าเด็กยังเป็นผู้เยาว์ที่ไม่เข้าใจเรื่องการคุกคามทางเพศมากนัก ดังนั้นผู้ปกครองจำเป็นต้องสอนเด็กในเรื่องสิทธิในร่างกายของเด็ก ว่าสิ่งใดเป็นสิทธิของเด็กที่ผู้อื่นล่วงละเมิดไม่ได้แม้ว่าจะจะเป็นครูหรือเพื่อนก็ตาม ถ้าหากเกิดกรณีคุกคามทางเพศแก่นักเรียน ผู้ปกครองควรแจ้งผู้บริหารโรงเรียน แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ที่เป็นคดีอาญาต้องแจ้งตำรวจเพื่อดำเนินคดี หรือรวบรวมหลักฐานโดยไม่ควรเกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม นอกจากนี้ยังสามารถร้องเรียนในช่องทางอื่น เช่น ทางสื่อมวลชน

1.2 ครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ดังนี้

1.2.1 สร้างหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศเชื่อมกับสิทธิมนุษยชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ และใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เชื่อมโยงกับเรื่องนี้ เช่น เปิดวีดิทัศน์เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ การใช้กรณีศึกษาเพื่อให้นักเรียนเข้าใจการคุกคามทางเพศมากขึ้น มีการแยกนักเรียนเป็นกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มพูดคุยลักษณะพิเศษของกรณีศึกษา โดยพิจารณาเกี่ยวกับผู้ที่เป็นเหยื่อ ผู้ที่มีพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ และผู้เห็นเหตุการณ์ เป็นต้น จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมอภิปรายความคิดเห็นและความรู้สึกของแต่ละกลุ่ม

1.2.2 ควรมีการรวบรวมแหล่งข้อมูลสำหรับนักเรียนที่อาจประสบกับการคุกคามทางเพศ เช่น บทความ เว็บไซต์ และสายด่วน ทำรายการและแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ในชั้นเรียนหรือสำนักงาน รวมทั้งมีการสนับสนุนให้นักเรียนก่อตั้งหรือเข้าร่วมกลุ่มของโรงเรียนที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาอื่น ๆ และป้องกันการคุกคามทางเพศ หรือสนับสนุนความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะทางเพศ การศึกษาเรื่องเพศ และการ

เกลียดพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ โดยการอ่านหรือพูดคุยกับผู้ที่เข้าใจในประเด็นนี้ และสามารถสื่อสารกับนักเรียนได้ นอกจากนี้ควรมีการรับรองความมั่นใจของนักเรียนว่า ครูหรือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนสามารถดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนจากการถูกคุกคามทางเพศได้ และนักเรียนไม่ถูกลงโทษเมื่อร้องเรียนเรื่องการคุกคามทางเพศ เพื่อปกป้องสิทธิของเด็กเมื่อพบว่าเด็กถูกคุกคามทางเพศ

1.2.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่น่าไว้วางใจในชั้นเรียน สำนักงาน ห้อง หรือมุมต่าง ๆ ในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการป้องกันการคุกคามทางเพศ หรือนักเรียนจำเป็นต้องรู้จักบุคคลที่สามารถปรับทุกข์เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศได้ นอกจากนี้การระมัดระวังในเรื่องของการปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพังในโรงเรียน หรือตามห้องที่ลับตาในโรงเรียน เช่น ห้องน้ำ หรือในโอกาสพิเศษที่มีคนจำนวนมากเข้าออกในโรงเรียน เช่น งานโรงเรียน หรือกิจกรรมพิเศษในโรงเรียน หรือการไปโรงเรียนในวันหยุด การทำกิจกรรมตอนเย็นในโรงเรียน ควรมีการสังเกตคนแปลกหน้าที่เข้ามาในโรงเรียนด้วย ตลอดจนควรตระหนักถึงการเดินทางที่ต้องค้างคืนและมีผู้ใหญ่อายุยืนอยู่ ซึ่งต้องป้องกันความเสี่ยงจากเหตุการณ์เหล่านั้น

1.3 ผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียนสามารถป้องกันการคุกคามทางเพศ ได้ดังนี้

1.3.1 กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้ มีการเปิดเผยนโยบายในสถานที่ที่เข้าถึงได้ในโรงเรียน และพิมพ์ลงในคู่มือนักเรียน รวมทั้งข้อกำหนดสำหรับการป้องกันนักเรียนจากการถูกคุกคาม โดยนโยบายควรเป็นภาษาที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ เป็นภาษาท้องถิ่นของนักเรียนหรือสร้างเป็นรูปแบบการ์ตูน แสดงให้เห็นว่าการคุกคามทางเพศคืออะไร

1.3.2 มีการสนทนา การฝึกอบรม และการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับนโยบายในการวางแผนและการลงโทษสำหรับการคุกคามทางเพศในโรงเรียน ทั้งนี้ควรมีการจัดอย่างแพร่หลายและเหมาะสมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศโดยการประชุมและการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่ออธิบายนโยบายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในโรงเรียน ฝึกอบรมผู้นำนักเรียน เรื่อง การให้ความรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศแก่เพื่อนนักเรียน นโยบายของโรงเรียน กระบวนการในการร้องเรียนอย่างเป็นทางการ และกลยุทธ์ในการจัดการผลที่ตามมาจากการร้องเรียน ซึ่งการจัดสนทนา ฝึกอบรม อภิปราย หรือการประชุมเหล่านี้ ควรวางแผนเป็นช่วง ๆ เพื่อช่วย

ให้ครูและเจ้าหน้าที่เข้าใจนโยบาย และรู้ว่าต้องดำเนินการอย่างไรเมื่อมีเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ รวมทั้งมีการฝึกอบรมซ้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่เข้ามาใหม่ ทำให้ต้องมีแผนการฝึกอบรมทุกภาคการศึกษา

1.3.3 ร่วมมือกับตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ที่ให้คำปรึกษา ให้บริการทางจิตวิทยา อย่างกลุ่มสนับสนุน ที่ปรึกษา หรือจิตบำบัดแก่เหยื่อและผู้กระทำผิดทางการคุกคามทางเพศ และแนะนำผู้เชี่ยวชาญมาฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจำแนกพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ความตระหนัก ความรับผิดชอบ การป้องกันการคุกคามทางเพศ ตลอดจนเน้นเรื่องนโยบายและกระบวนการร้องเรียนของโรงเรียน รวมถึงมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ความตระหนักและความรับผิดชอบต่อการคุกคามทางเพศ ตลอดจนเน้นเรื่องนโยบายและกระบวนการร้องเรียนอย่างน้อย 2 คน เป็นผู้ชายหนึ่งคนและผู้หญิงหนึ่งคน ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานเรื่องร้องเรียนการคุกคามทางเพศให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

2. ระดับองค์กร

2.1 ความรับผิดชอบของโรงเรียน แอทริญา เปตปญญา (2552, หน้า 75), วิล คุณคำ (2553, หน้า 101-102), ชญานุตม์ นิรมร (2554, หน้า 78), เดชอนันต์ คุนุ (2555, หน้า 95), Hill (2011, pp. 32-33), รณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), ทองโพธิ์ ้วยตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561), ปารเมศ เถาวะบุตร (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561), เลียง ผางพันธ์ (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561), ทวีภรณ์ วรชิน, (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561), กลวัชร วงสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561), และ ไพฑูรย์ มนตรี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) กล่าวตรงกันว่า โรงเรียนต้องรับผิดชอบตามกฎหมายต่อการคุกคามทางเพศทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศแบบเสนอข้อแลกเปลี่ยน (Quid pro quo) ซึ่งถือว่าการเกิดขึ้นบ่อยมากในสถานศึกษา โดยเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่มีอำนาจหน้าที่ เช่น ครู ผู้บริหาร หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ อย่างภารโรง หรือพนักงานร้านอาหาร ซึ่งในตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน หรือนักเรียนเชื่อว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ มีตำแหน่ง และมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนใช้อำนาจหน้าที่บังคับให้นักเรียนยอมจำนนต่อความต้องการทางเพศ นอกจากความรับผิดชอบต่อรูปแบบการคุกคามทางเพศดังกล่าวแล้ว โรงเรียนยังรับผิดชอบต่อการคุกคามทางเพศที่ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตรโดยเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งเป็น

การคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ถือเป็นภาระจำกัดความสามารถในการเข้าร่วมหรือรับผลประโยชน์จากการศึกษาของนักเรียน หรือก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ไม่เป็นมิตร อย่างไรก็ตาม นักวิชาการยังได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการกับการคุกคามทางเพศที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ

2.1.1 ประกาศห้ามการคุกคามทางเพศอย่างแพร่หลาย โดยโรงเรียนควรจัดทำเป็นนโยบาย เพราะการคุกคามทางเพศอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของโรงเรียน โรงเรียนควรพัฒนานโยบายการป้องกันการคุกคามทางเพศ เห็นอย่างชัดเจนว่าการคุกคามทางเพศเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนทุกคน ในนโยบายควรมีความหมายของการคุกคามทางเพศ ตัวอย่างที่เป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและผู้ที่มีพฤติกรรมคุกคามทางเพศ และสิ่งที่สำคัญคือ การแจ้งกับนักเรียนและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนเกี่ยวกับนโยบาย และควรมีติดประกาศนโยบายในโรงเรียน หรือแจกให้กับนักเรียนและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน และจัดการการฝึกอบรมตามนโยบาย

2.1.2 เพิ่มความเข้าใจด้านการคุกคามทางเพศแก่ครู อาจารย์ บุคลากรในโรงเรียน และนักเรียน รวมทั้งควรเสนอให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ครู ผู้บริหาร และนักเรียน เพื่อให้ตระหนักและเข้าใจว่าพฤติกรรมใดที่ก่อให้เกิดการคุกคามทางเพศ ส่วนนักเรียนควรมีการฝึกอบรมและมีส่วนร่วมในการเขียนนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ นอกจากนี้ควรมีการก่อตั้งกลุ่มเฉพาะขึ้นมาเพื่อดูแลการคุกคามทางเพศในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนและครูที่นักเรียนสนิทด้วย

2.1.3 กำหนดและประกาศขั้นตอนการร้องเรียนอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างรวดเร็วในการสืบสวนหรือตัดสินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อให้การคุกคามทางเพศยุติลง กำจัดสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตร และป้องกันการคุกคามทางเพศไม่ให้เกิดขึ้นอีก นอกจากนี้ นักวิชาการยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การทำให้บางกรณีสิ้นสุดอาจมีความสลับซับซ้อน แต่การไม่ทำอะไรเลยนั้นเป็นคำตอบที่ผิด การไม่ได้ตอบสนองการพุดจาที่สื่อในเรื่องเพศ หรือการคุกคามทางเพศอย่างหนักจะทำให้สถาบันการศึกษาประสบปัญหาในระยะยาว โรงเรียนควรดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว ส่วนการลงโทษก็ต้องเหมาะสมกับความผิด

2.2 องค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศ เช่นองค์การต่อต้านการค้ามนุษย์และทารุณกรรมเด็ก มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก แทรทีญา เปตปัญญา (2552, หน้า 68), วิไล คุณคำ (2553, หน้า 100), ชญานุตม์ นิรมร (2554, หน้า 74-75), เดชอนันต์ คุนุ (2555, หน้า 98-100), ชนกนันท์ ไชแสง (2556, หน้า 84-85), สุริยา ช้องเสนาะ (2561, หน้า 6-7), Hill (2011, p. 65), รณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), และทองโพรา บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) กล่าวว่า องค์การข้างต้นควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.2.1 จัดโครงการฝึกทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศให้แก่เด็กและเยาวชน รวมถึงมีการพัฒนาโครงการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา บทบาททางเพศ ภัยทางเพศ และการป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ และควรพัฒนาโครงการดังกล่าวสู่กลุ่มนักเรียนทุกระดับ เพื่อให้ นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม และมีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศได้ก่อนเข้าสู่วัยรุ่น

2.2.2 พัฒนาโครงการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาททางเพศที่เหมาะสมโดยเฉพาะเพศชายในโรงเรียน รวมทั้งควรจัดโครงการส่งเสริมให้ความรู้แก่กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีบุตรวัยรุ่น การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมแก่เด็กและเยาวชน และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว นอกจากนี้ควรจัดทำโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และฝึกทักษะการช่วยเหลือแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ครู พยาบาล นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเมื่อเด็กและเยาวชนถูกคุกคามทางเพศ รวมทั้งควรมีการพัฒนาแหล่งความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาในเชิงวิชาการ เพื่อให้ นักเรียนได้มีแหล่งศึกษาหาความรู้มากขึ้น

2.2.3 องค์การที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้เด็กและสตรี รวมทั้งองค์กร สื่อสารมวลชนต่าง ๆ ควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการป้องกันให้มากขึ้น เช่น การเสนอข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกรณีตัวอย่าง ให้เป็นที่ตระหนักของบุคคลกลุ่มเสี่ยง รวมทั้งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่บุคคลทั่วไป นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเด็กและสตรี เพื่อบริการและให้ความช่วยเหลือผู้ที่ถูกคุกคามทางเพศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และพัฒนาระบบเครือข่ายให้มากขึ้น เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือในเรื่องที่กระทำได้อย่างทั่วถึง

3. ระดับนโยบาย

สำหรับการป้องกันในระดับนโยบายนั้นโดยส่วนมากแล้วจะให้ความสำคัญกับกฎหมาย สุขุม เฉลยทรัพย์ (2551, หน้า 155-156), แทรธิญา เปตปัญญา (2552, หน้า 76-77), เฉชอนันต์ คุณุ (2555, หน้า 98-100), ปุณณดา บุญจันทร์ (2555, หน้า 142-144), ปณิตา เสนนันตา (2556, หน้า 101-102), สุริยา ส้องเสนาะ (2561, หน้า 6-7), รณสิทธิ์ พุกขยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), และทองไพเราะ บัณฑิตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) กล่าวตรงกันว่า กฎหมายที่บัญญัติเรื่องการป้องกันคุกคามทางเพศเมื่อเกิดกรณีการคุกคามทางเพศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้ระบุความผิดที่อาจเทียบเคียงกับการคุกคามทางเพศในการดำเนินคดี ดังนี้

3.1 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา มีการกำหนดโทษสำหรับผู้ข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิงที่มีใช้ภริยา โดยการขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ในขณะที่ผู้หญิงนั้นไม่สามารถขัดขืนได้ หรือทำให้ผู้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ตามมาตรา 276 บัญญัติว่า ต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 4-20 ปี และปรับตั้งแต่ 8,000 - 40,000 บาท ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่กล่าวมานี้ เป็นข้อบัญญัติก่อนมีการแก้ไข และเห็นว่ากฎหมายบัญญัติความผิดในกรณีที่เพศชายข่มขืนกระทำชำเราเพศหญิงเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถเอาผิดกับกรณีที่เพศหญิงข่มขืนเพศชาย หรือการข่มขืนเพศเดียวกัน และสามีข่มขืนภรรยาได้ และบัญญัติโทษจำคุกตั้งแต่ 4-20 ปี และปรับตั้งแต่ 8,000 - 40,000 บาท ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2550 ซึ่งได้บัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราให้กว้างขึ้น ทำให้สามารถดำเนินคดีตามกฎหมายในกรณีที่เพศหญิงข่มขืนเพศชาย การข่มขืนเพศเดียวกัน หรือสามีข่มขืนภรรยาได้ แต่บัญญัติโทษไว้เท่าเดิม

3.2 ความผิดฐานอนาจาร ผู้ที่กระทำอนาจารต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยขู่เข็ญหรือใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นไม่สามารถขัดขืนได้ หรือเข้าใจผิดว่าเป็นคนอื่น มีความผิดตามมาตรา 278 ต้องถูกจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.3 ความผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้า ตามมาตรา 393 การดูหมิ่นผู้อื่นทั้งต่อหน้าหรือใช้การโฆษณา ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4 ความผิดฐานกระทำการรังแก ตามมาตรา 397 การรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้ออกหนังสือ เลขที่ ศธ 04001/106 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2550 เรื่อง การล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน โดยในรายละเอียดของหนังสือสรุปได้ว่า ปัจจุบันมีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย หรือต้องหาคดีอาญาในเรื่องล่วงละเมิดทางเพศโดยมีนักเรียนเป็นผู้เสียหาย ถูกกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งจำเป็นจะต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยเร็ว เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีกรณีการล่าช้า หรือปล่อยปละละเลย ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

1. เมื่อปรากฏว่ามีนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศ ให้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงทันที และให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ให้ทราบผลอย่างช้าภายใน 10 วัน และถ้าเห็นว่าการณีสืบสวนที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัยให้ดำเนินการทางวินัยทันที พร้อมกับให้พักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามควรแก่กรณี
2. ห้ามช่วยเหลือผู้กระทำความผิดให้ไม่ต้องรับโทษด้วยประการใด ๆ หรือเข้าไปไกล่เกลี่ยประนีประนอมกับผู้เสียหาย
3. นำหรือให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองนักเรียนให้พานักเรียนผู้เสียหายไปให้แพทย์เพื่อตรวจร่างกายโดยเร็ว อย่างช้าภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่เกิดเหตุเพื่อเป็นหลักฐานในคดี

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555) ได้ออกหนังสือด่วนที่สุด เลขที่ ศธ 04010/ว687 ลงวันที่ 10 เมษายน 2555 เรื่อง การเตรียมการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน (จก.ชน.สพฐ.) โดยรายละเอียดในหนังสือ สรุปได้ว่า สถานการณ์เด็กนักเรียนในสังคมไทย ทั้งการทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรงในโรงเรียน การถูกละเมิดทางเพศ และการไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา ทวีความซับซ้อนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กนักเรียนมาก ในการนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำเป็นต้องมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษ และระบบที่สามารถช่วยเหลือให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของชาติในอนาคต จึงจำเป็นต้องตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและ

ช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉก.ชน.สพฐ.) และศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา (ฉก.ชน.สพป./สพม.) ทุกเขต โดยพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. เตรียมการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา (ฉก.ชน.สพป./สพม.)
2. คัดเลือกบุคลากรที่สมัครใจหรือพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความสนใจและเข้าใจงานดังกล่าวตามกรอบโครงสร้าง จำนวน 3 คน โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล 1 คน
3. ประสานการปฏิบัติงานกรณีเกิดเหตุความรุนแรง ถูกละเมิดและไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา ให้เขตพื้นที่การศึกษาประสานและตรวจสอบข้อมูล พร้อมทั้งประสานข้อมูลให้กับศูนย์ ฉก.ชน.สพฐ. ทันที และเร่งจัดทำรายงานเข้าชั้นความลับเสนอตามลำดับชั้น และจัดส่งข้อมูลให้กับศูนย์ ฉก.ชน.สพฐ.

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ได้ว่า สถานศึกษาต้องมี 1) การจัดทำแนวปฏิบัติหรือกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างแข็งขัน 2) การจัดการความรู้แก่นักเรียน 3) การสร้างทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศ 4) การป้องกันแบบมีส่วนร่วม 5) การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู และ 6) การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศ โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และยอมรับ รวมทั้งต้องประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้รับทราบและถือปฏิบัติ นอกจากนี้สถานศึกษาต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมคุกคามทางเพศ และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น รวมทั้งกำหนดให้เป็นประเด็นหนึ่งในหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรทุกระดับสถานศึกษา เพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาการคุกคามทางเพศ เช่น จัดห้องทำงานที่เปิดเผย โถง มองเห็นกันได้ชัดเจน เป็นต้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สถานศึกษาต้องติดตามผลการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและรายงานต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

องค์ประกอบป้องกันการคุกคามทางเพศ	นักวิชาการ										องค์ประกอบที่เลือก		
	1. สุขุม เฉลยทรัพย์ (2551)	2. แพรทริญา เปตปัญญา (2552)	3. กิไล คุณคำ (2553)	4. ขญานุตม์ นิรมร (2554)	5. ปุณณดา บุญจันทร์ (2555)	6. เดชอนันต์ คุณ (2555)	7. ปณิตา เสนนันตา (2556)	8. ชนกันท์ ไชแสง (2556)	9. สุริยา ช้องเสนาะ (2561)	10. Hill (2011)		ความถี่	ร้อยละ
การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มงวด	✓	✓			✓	✓	✓		✓		6	60	*
การจัดการความรู้แก่นักเรียน		✓	✓	✓		✓			✓		5	50	*
การสร้างทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศ			✓	✓							2	20	
การป้องกันแบบมีส่วนร่วม		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	7	70	*
การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู	✓					✓		✓	✓	✓	5	50	*
การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน		✓									1	10	

จากตาราง 2 ผู้วิจัยใช้ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าองค์ประกอบป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้ 1) การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มงวด 2) การจัดการความรู้แก่นักเรียน 3) การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู แต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบาย ได้ดังนี้

1. การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มงวด

1.1 ความหมายของบทลงโทษ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 (2546, หน้า 426) ได้ให้ความหมายของ “บทลงโทษ” ไว้ว่า ข้อบัญญัติที่กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด จิตติ ดิงศรัทธี (2555, หน้า 216) และอนันต์ ลิขิตชนสมบัติ (2557, หน้า 23-24)

ได้กล่าวถึง บทลงโทษ ว่า เป็นวิธีการบังคับ (Sanction) ที่รัฐใช้ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีลักษณะดังนี้ 1) โทษต้องเป็นไปตามกฎหมาย 2) โทษต้องเป็นไปโดยเสมอภาค และ 3) โทษต้องมีลักษณะเป็นการเฉพาะตัวของบุคคล และการลงโทษ คือ การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ได้รับการปฏิบัตินั้นต้องได้รับผลร้าย เนื่องจากได้ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติอันเป็นกติกาของสังคม โดยรัฐจะเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลร้ายนั้น ๆ การลงโทษเป็นรูปแบบหนึ่งของการป้องกันสังคมจากผู้กระทำความผิด ทั้งนี้การป้องกันแบ่งออกเป็น “การป้องกันทั่วไป” คือ การลงโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ 1) ประหารชีวิต 2) จำคุก 3) กักขัง 4) ปรับ และ 5) ริบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่ใช้ข่มขู่ไม่ให้เกิดบุคคลอื่นกระทำความผิด หรือเป็นแบบอย่างซึ่งใช้บังคับจิตใจของบุคคลทั่วไปที่คิดกระทำความผิดให้ลดความคิดนั้น ๆ และ “การป้องกันพิเศษหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย” เป็นมาตรการบังคับทางอาญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เคยกระทำความผิดกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมอีกในอนาคต โดยใช้มาตรการฟื้นฟูและป้องกันประเภทต่าง ๆ ซึ่งศาลสามารถมีคำสั่งใช้ควบคู่ไปกับการลงโทษเพื่อตอบสนองต่อภารกิจหลักในการคุ้มครองสังคม และป้องกันการกระทำความผิดของกฎหมายอาญา

กล่าวโดยสรุป บทลงโทษในกฎหมายอาญานั้นคือผลร้ายที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับ เนื่องจากกระทำการที่กฎหมายที่ใช้ขณะนั้นบัญญัติว่าเป็นความผิด และผลร้ายที่ผู้กระทำความผิดได้รับ คือ โทษที่กฎหมายกำหนดไว้ดังที่กล่าวมาแล้ว การลงโทษต้องเป็นการก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่บุคคลผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา และการกระทำดังกล่าวนั้นกระทำโดยรัฐเท่านั้น

1.2 กฎหมายและบทลงโทษเกี่ยวกับความผิดทางเพศ

อิทธิพล ปรีดีประสงศ์ (ม.ป.ป., หน้า 1-14), สายทอง สร้อยสังวาล (2556, หน้า 89 – 102), และเจนวิทย์ นवलแสง และคณะ (2559, หน้า 335-340) มีความเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับการใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้นในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศประกอบด้วย ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553 ประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศไว้สี่ฐานความผิดหลัก

ประกอบด้วย 1) ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา 2) ความผิดฐานกระทำอนาจาร
3) ความผิดฐานค้าบุคคลเพื่อความใคร่ และ 4) ความผิดฐานค้าสิ่งลามก

สำหรับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำที่เป็นความผิดฐานนี้
ปรากฏในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 276 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วย
ประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือ
โดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และ
ปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนอง
ความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก
หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืน
หรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโหมเหิงหรือ
กระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้ง
แต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำผิดระหว่าง
คู่สมรสและคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่
กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติแทนการ
ลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่
ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่าให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้
ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

มาตรา 277 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ซึ่ง
มิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปี
ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนอง
ความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก
หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกันและเด็กนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่ผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

มาตรา 277 ทวิ กล่าวไว้ว่า ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นเหตุให้ผู้ถือกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ตรี กล่าวไว้ว่า ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

สำหรับความผิดฐานกระทำอนาจาร มาตรา 278 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 279 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่脅ด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 280 กล่าวไว้ว่า ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 274 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 281 กล่าวไว้ว่า การกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคแรก และมาตรา 278 นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 เป็นความผิดอันยอมความได้

สำหรับความผิดฐานค้าบุคคลเพื่อความใคร่ มาตรา 282 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดสนองความใคร่ของผู้อื่นด้วยการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหาล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ผู้ใดสนองความใคร่ของผู้อื่นด้วยการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบาย หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดสนองความใคร่ของผู้อื่นด้วยการรับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหาล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ทวิ กล่าวไว้ว่า ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรกหรือวรรคสองต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 284 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่ออนาจาร โดยใช้อุบาย หลอกลวงชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษ
เช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดยอมความได้

มาตรา 285 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277
มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือ
มาตรา 283 เป็นการกระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุม
ตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล
ผู้กระทำได้ระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หรือหนึ่งในสาม

มาตรา 286 ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้
ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่
พันบาทหรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอัน
พอเพียงสำหรับดำรงชีพ และมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพ
อยู่จากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี เว้นแต่พิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น

- (1) อยู่ร่วมกับผู้ค้าประเวณี หรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียว
หรือหลายคนเป็นอาจิน
- (2) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นโดยผู้ซึ่ง
ค้าประเวณีเป็นผู้จัดให้
- (3) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยผู้ซึ่งค้าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ซึ่ง
คบค้ากับผู้ซึ่งค้าประเวณินั้น

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากผู้ซึ่ง
ค้าประเวณีซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม

สำหรับความผิดฐานค้าสิ่งลามก “สิ่งลามก” หมายถึง สิ่งที่ผู้พบเห็นมี
ความรู้สึกอูจาด บัดสี หยาบช้า น้อมนำไปสู่ความชั่วหรือความใคร่ทางกามารมณ์ ได้แก่
ภาพเปลือยของมนุษย์ ภาพอวัยวะเพศของชายหรือหญิง ภาพการร่วมเพศ หรือข้อความ
ต่าง ๆ ที่บรรยายถึงการร่วมเพศ หรือบรรยายให้เกิดจินตนาการทางเพศเพื่อยั่วให้เกิด
ความใคร่ทางกามารมณ์ มาตรา 287 กล่าวไว้ว่า ผู้ใดที่กระทำการ

- (1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้าเพื่อการแจกจ่าย
หรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร
ส่งออกหรือยังให้ส่งออกนอกราชอาณาจักร พาไป หรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลาย

โดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพ
โฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอัน
ลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับ
วัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จำหน่ายหรือแสดงออกแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุ
หรือสิ่งของเช่นนั้น

(3) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุ หรือสิ่งของลามก
ดังกล่าวแล้วโฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิด
ตามมาตรา นี้ หรือโฆษณา หรือโฆษณาวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จาก
บุคคลใดหรือโดยวิธีใดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้ง
จำทั้งปรับ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวล
กฎหมายอาญาทั้งสี่ฐานความผิดที่ยกมากล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การกระทำความผิดเป็น
การคุกคามทางเพศที่ผู้กระทำลงมือกระทำต่อร่างกายของผู้เสียหายโดยตรง ดังจะเห็นได้
จากกรณีของการกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจาร จึงมีข้อสังเกตว่าหากการกระทำนั้น
เป็นการคุกคามทางเพศที่ไม่ได้กระทำต่อร่างกายของผู้เสียหาย การคุกคามดังกล่าวย่อมไม่
เป็นความผิดตามประมวลกฎหมาย เนื่องจากไม่เข้าองค์ประกอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น
ลักษณะของการคุกคามทางเพศที่เป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา
จึงมีความหมายแคบกว่า การคุกคามทางเพศในความหมายทั่วไป ส่งผลให้การคุกคามทาง
เพศที่มีรูปแบบอย่างอื่นที่ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดในประมวลกฎหมายอาญา ไม่เป็น
ความผิดตามประมวลกฎหมายนี้ ดังนั้น ในกรณีที่ผู้กระทำนำภาพลามกมาติดไว้ในห้อง
ทำงานของตน หรือผู้กระทำใช้สายตาลวนลาม หรือพูดจาลามก หรือพูดจาขวนลาม
ผู้เสียหาย พฤติการณ์ดังกล่าวถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศอย่างหนึ่ง แต่ไม่มีความผิด
ฐานกระทำอนาจารตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้บทลงโทษเกี่ยวกับการคุกคาม
ทางเพศ

พินิตา โรจนรัตน์ชัย (2553, หน้า 60-68), เดชอนันต์ คุณุ (2555, หน้า
103-113), สายทอง สร้อยสังวาลย์. (2556, หน้า 45-56), และคณิต ฌ นคร (2559, หน้า
260-265) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้บทลงโทษเกี่ยวกับการ

คุกคามทางเพศของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการดำเนินการทางวินัยที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1.3.1 การสอบสวนทางวินัย

กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวน ข้อ 1 กำหนดไว้ว่าเพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม การสอบสวนพิจารณาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ตามมาตรา 98 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. วัตถุประสงค์ของการสอบสวนทางวินัย มีดังนี้

1) เพื่อให้ได้ความจริง โดยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ หรือผู้ได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ดำเนินการสอบสวนในเรื่องที่ไม่เคยทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นมาก่อน จึงมีหน้าที่แสวงหาความจริง โดยการรวบรวมพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงจากทุกฝ่ายในด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุดเพื่อนำมาซึ่งพยานหลักฐานกลั่นกรองให้ได้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด และมีความบกพร่องน้อยที่สุด เพื่อนำข้อเท็จจริงนั้นมาพิจารณาปรับเข้ากับข้อกฎหมายหรือใช้ในการดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดต่อไป

2) เพื่อให้ได้ความยุติธรรม ซึ่งหมายถึง ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล การได้มาซึ่งความจริงอันเป็นที่ยุติแล้วยังไม่เพียงพอและยังไม่ถือว่ากระบวนการยุติธรรมเสร็จสิ้นแล้ว จำเป็นต้องมีการพิจารณาวินิจฉัย มีมติหรือความเห็นเพื่อนำไปสู่การตัดสินว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำผิดหรือเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยการมีคำสั่งทางปกครอง เช่น การออกคำสั่งลงโทษทางวินัย การมีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เป็นต้น กระบวนการทั้งหมดตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงขั้นสุดท้าย มีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ความยุติธรรม กล่าวคือผู้บริสุทธิ์ต้องพ้นจากข้อกล่าวหา โดยการสั่งยุติเรื่อง ผู้กระทำผิดต้องได้รับการลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดอย่างถูกต้องเหมาะสม และถือว่าความยุติธรรมเท่านั้นที่จะสร้างความสงบสันติที่แท้จริงให้เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3) เพื่อให้ได้ความเป็นธรรม ซึ่งหมายถึง การกระทำที่ชอบด้วยเหตุผล เป็นความถูกต้องที่มนุษย์ทุกคนต้องมีให้แก่กันเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีในทุกหนทุกแห่ง เช่น คัดค้านหรือขอความเป็นมนุษย์ทุกคนมีเท่ากัน ความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ภายใต้กฎหมาย ต้องใช้กฎหมายให้เสมอกัน มีมาตรฐานเดียว เป็นต้น ความเป็นธรรมต้องเกิดจากใจที่เป็นธรรมไม่ลำเอียง

กรณีที่ต้องดำเนินการทางวินัย มาตรา 95 วรรคสี่ แห่ง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดว่า “เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด กระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานเบื้องต้นอยู่แล้วให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย ทันที” และมาตรา 98 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันกำหนดว่า “การ ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควร กล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการ สอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมิชักช้า” ดังนั้น การดำเนินการทางวินัย จะต้องกระทำเมื่อผู้บังคับบัญชาได้ตรวจพบหรือทราบว่

1) มีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงหรือชี้ชัดว่ามีข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย

2) ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัย โดยการตั้ง

คณะกรรมการสอบสวน การสืบสวนทางวินัย หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและ พยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งกรณีในการดำเนินการทางวินัยแก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ และเพื่อที่รักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้นอยู่ต่อไป

กระบวนการก่อนการดำเนินการทางวินัยมีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1) กรณีที่ปรากฏตัวผู้กล่าวหาแต่ยังไม่มีพยานหลักฐาน ได้แก่ กรณีที่ มีผู้ร้องเรียนว่ามีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัย โดยเดินทางมา พบผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้น ผู้ ร้องเรียนกล่าวหาด้วยวาจา หรือส่งเป็นเอกสารแต่ยังไม่มีพยานหลักฐานยืนยันว่ากระทำ ผิดจริงหรือไม่ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาการสืบสวน ไม่มี กฎหมายกำหนดรูปแบบวิธีการ ผู้บังคับบัญชาอาจสืบสวนเอง หรือมอบหมายบุคคลใด บุคคลหนึ่งไปสืบสวน หรือหากเห็นว่าเป็นเรื่องใหญ่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือพยานหลักฐาน เป็นจำนวนมากก็อาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมอบหมายให้ไป ดำเนินการสืบสวนแล้วรายงาน หากพบว่ามีหลักฐานเพียงพอที่เชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำผิดจริงเรียกว่าเป็นกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชามี หน้าที่ต้องตั้งกรรมการสอบสวน

2) สำหรับกรณีที่มีพยานหลักฐานชัดเจนแล้ว ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดำเนินการให้มีการตั้งกรรมการสอบสวนทันทีเสมอ

3) การดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องตั้งกรรมการสอบสวนทั้งวินัยไม่ร้ายแรง และวินัยอย่างร้ายแรง กล่าวคือ ถ้ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ก็ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ถ้ากระทำผิดอย่างร้ายแรง ก็ต้องตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

4) ตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ถ้ากระทำผิดอย่างร้ายแรงก็ต้องตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้เป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550 ที่กำหนดว่า “การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะกระทำได้อต่อเมื่อกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย หรือได้มีการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา 95 วรรคห้าแล้ว และผู้บังคับบัญชาเห็นว่า เป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย”

5) การสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา 95 วรรคห้า คือ “เมื่อมีการกล่าวหา โดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยยังไม่พยานหลักฐานให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้รีบดำเนินการทางวินัยทันที

กระบวนการในการดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยเป็นหลักการสำคัญในการบริหารงานบุคคลที่ผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรที่มีอำนาจต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอน อันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกฎหมายได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการไว้ในลักษณะของกระบวนการทางนิติธรรมอันเป็นกระบวนการในการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมิชักช้า การสอบสวนทางวินัยจึงมีปรัชญาในการดำเนินการว่า เพื่อความยุติธรรม ความเป็นธรรม และรวดเร็ว กระบวนการในการดำเนินการทางวินัยนั้น มาตรา 98 วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ซึ่งได้แก่ กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวน

พิจารณา พ.ศ. 2550 ดังนั้น กระบวนการในการสอบสวนทางวินัยจึงดำเนินไปเพื่อทราบข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด ในการดำเนินการทางวินัย กระบวนการสอบสวนวินัยจะเริ่มขึ้นต่อเมื่อมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแล้วเท่านั้น

กรณีที่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน มีดังนี้

- 1) มีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวินัยอย่างร้ายแรง และวินัยไม่ร้ายแรง
- 2) กรณีผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 98 วรรคสอง ผู้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการ
- 3) มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นการกระทำใดที่พึงเห็นว่าผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นกรกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือ โดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว เว้นแต่ออกจากราชการเพราะตาย
- 4) กรณีให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนาน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 110 เช่น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ หรือกรณีไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลในระดับเป็นที่พอใจของทางราชการ เป็นต้น
- 5) กรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

กรณีนี้อาจไม่ต้องตั้งกรรมการสอบสวนก็ได้

กรณีที่เป็นความผิดปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยความผิดปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้ ซึ่งหมายความว่า หากผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการสอบสวนเห็นควรดำเนินการสอบสวนให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น จะมีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนก็ได้

กรณีที่ไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน

กรณีที่ประชาชนชี้มูลว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ให้ถือสำนวนการสอบสวนของประชาชนเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัย แต่หากตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงไว้ก่อนแล้วก็ให้ดำเนินการต่อไป

เหตุที่มาในการตั้งกรรมการสอบสวนวินัย

- 1) กรณีมีผู้ร้องเรียนโดยตรง ผู้ร้องเรียนกล่าวหาให้มีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีมูลกรณีอันควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย เป็นบุคคลใด ๆ ก็ได้ อาจเป็นผู้เสียหาย เช่น ประชาชนที่ข้าราชการครูไปกระทำละเมิดผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ประชาชนที่อยู่ในชุมชน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเด็กที่ถูกทำละเมิด
- 2) การร้องเรียนทางไปรษณีย์ สามารถกระทำได้ หากมีการลงลายมือชื่อผู้ร้องเรียนมีข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเบื้องต้นให้พิสูจน์ได้ว่าน่าเชื่อถือ
- 3) กรณีมีบัตรสนเท่ห์ บัตรสนเท่ห์ หมายถึง หนังสือร้องเรียนกล่าวโทษ โดยไม่ปรากฏที่มาของหนังสือและชื่อที่อยู่ผู้ร้องเรียน อาจเป็นได้ทั้งที่เป็นเรื่องที่เป็นความจริง หรือเป็นความเท็จโดยใช้เป็นเครื่องมือกลั่นแกล้งทำลายกัน หลักการรับฟังบัตรสนเท่ห์ คือ บัตรสนเท่ห์ต้องระบุพยานหลักฐานชัดเจน ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่พิจารณาโดยการสืบสวนเพิ่มเติมในทางลับและบันทึกการดำเนินการสืบสวนไว้เป็นหลักฐาน
- 4) ผู้บังคับบัญชาตรวจพบเอง หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย โดยการเอาใจใส่สังเกตการณ์ และแจ้งเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวินัยที่จะดำเนินการป้องกันได้ตามสมควรแก่กรณี และเมื่อตรวจพบหรือมีผู้รายงานหรือได้ทราบว่ามีผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานชัดเจนแล้วก็ต้องดำเนินการทางวินัยทันที

1.3.2 กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550

กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายบัญญัติที่กำหนดกระบวนการพิจารณาหรือวิธีการในการสอบสวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา โดยมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1) เป็นกระบวนการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยที่ใช้ เฉพาะกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามที่กำหนดไว้ในหมวด 6 วินัยและการรักษา วินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 มาตรา 95 ของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย ทันที และมาตรา 98 ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันกำหนดให้การดำเนินการทางวินัย แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิด วินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความ จริงและความยุติธรรมโดยไม่ชักช้า และวรรคหกของมาตราเดียวกันนี้กำหนดให้หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ซึ่งได้แก่ กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550

ดังนั้น เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีกรณีอันมีมูลที่ ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย จึงต้องดำเนินการสอบสวนตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการ สอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 เป็นการเฉพาะ โดยไม่ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน ขององค์การกลางบริหารงานบุคคลขององค์กรอื่น หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 จะมีลักษณะเฉพาะเพื่อให้เกิดความ เหมาะสมสอดคล้องกับความสัมพันธ์และการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ขณะเดียวกันบุคลากรในราชการส่วนกลางที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ลูกจ้างประจำ หรือตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาบางตำแหน่งที่ ก.ค.ศ. นำไปกำหนดตำแหน่งเป็นสัญญาจ้างปฏิบัติงานเป็นรายปี หรือโดยมีกำหนดเวลา ตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. กำหนด ตามมาตรา 52 ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน เช่น พนักงานราชการ ไม่ใช่บทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการ สอบสวนพิจารณา

2) ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในฐานะประธานแห่งสิทธิ โดยที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือ ผู้ถูกสอบสวนเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ตาม กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความ บริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา โดยยังไม่สามารถชี้ได้ว่าผู้ถูกสอบสวนเป็นผู้กระทำผิดวินัยและ ต้องรับโทษใดทางวินัยหรือไม่ สถานใด จึงยังถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ ประกอบกับ

มีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เป็นต้น กำหนดมาตรการของกระบวนการในการเตรียมจัดทำคำสั่งทางปกครอง เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัยซึ่งเป็นมาตรการขั้นต่ำในการดำเนินการภายในของฝ่ายปกครองไว้ โดยกำหนดให้สิทธิแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานและสิทธิอื่น ๆ ในการต่อสู้หักล้างข้อกล่าวหาอย่างถูกต้อง เสมอภาค โปร่งใส และเป็นธรรม ผู้ถูกกล่าวหาจึงอยู่ในฐานะประธานแห่งสิทธิ (Subjective) ในฐานะผู้มีสิทธิและอำนาจในการกระทำการต่อสู้ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดให้สิทธิและอำนาจไว้ มิใช่เป็นผู้ถูกกระทำ (Objective) สิทธิต่างๆ ของคู่กรณี เช่น

- (1) สิทธิที่จะได้รับแจ้งผลกระทบต่อสิทธิ
- (2) สิทธิที่จะมีที่ปรึกษาและผู้ทำการแทน
- (3) สิทธิที่จะได้รับคำแนะนำและได้รับแจ้งสิทธิหน้าที่ใน

กระบวนการพิจารณา

- (4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยสมบูรณ์
- (5) สิทธิตรวจดูเอกสารของเจ้าหน้าที่
- (6) สิทธิที่จะโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน
- (7) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว
- (8) สิทธิได้รับทราบเหตุผลของคำสั่งทางปกครอง
- (9) สิทธิที่จะได้รับแจ้งวิธีอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง

3) ใช้หลักการไต่สวน หรือการใช้ระบบไต่สวนในการดำเนินการ

เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม ในระบบไต่สวนเป็นกระบวนการยุติธรรมที่ใช้ในการแสวงหาความจริงและความยุติธรรม โดยเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ทำหน้าที่วินิจฉัยหรือผู้ที่มีหน้าที่ในการเตรียมทำคำสั่งทางปกครอง ต้องเป็นผู้แสวงหาข้อเท็จจริงทุกอย่างที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง ครบถ้วนเพียงพอและต้องรับผิดชอบในความถูกต้องของข้อเท็จจริงที่ใช้ในการทำคำวินิจฉัยหรือทำคำสั่งทางปกครอง ซึ่งต่างกับระบบกล่าวหาที่ผู้ทำหน้าที่วินิจฉัยหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินมีหน้าที่วางตนเป็นคนกลางในการรับฟังพยานหลักฐานจากทั้งสองฝ่ายแล้วชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเพื่อจะมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง โดยมีการแบ่งอำนาจหน้าที่กันตามภารกิจ เช่น เจ้าพนักงานสอบสวนทำหน้าที่แสวงหาพยานหลักฐาน พนักงานอัยการทำหน้าที่ตรวจสอบจำนวนการสอบสวน เมื่อมีความเห็นสมควรสั่งฟ้องต่อไปหรือไม่ และผู้พิพากษาทำหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัยเมื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่ในระบบไตสวน เช่น คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยจึงเป็นผู้ดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด ตั้งแต่การแสวงหาข้อเท็จจริงโดยทำหน้าที่เสมือนเป็นพนักงานสอบสวน ซึ่งทำหน้าที่เป็นต้นธารของกระบวนการยุติธรรมทำหน้าที่ตรวจสอบและชี้แจงนำพยานหลักฐานว่าสมควรดำเนินการสอบสวนต่อไปหรือไม่ จึงเป็นการทำหน้าที่เสมือนอัยการที่จะสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป และทำหน้าที่ที่มีความเห็นในการมีมติหรือวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำผิดหรือเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินเสมือนเป็นผู้พิพากษา

4) หลักการให้โต้แย้ง การดำเนินการสอบสวนซึ่งใช้หลักการในระบบไตสวน เพื่อให้กระบวนการพิจารณาทางปกครองมีความรวดเร็ว ถูกต้อง จึงต้องรวบรวมพยานหลักฐานอย่างกว้างขวางเพื่อให้เกิดความถูกต้องชัดเจนมากที่สุดแต่เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรม ฝ่ายปกครองต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีสามารถต่อสู้โต้แย้งได้อย่างเต็มที่โดยสามารถขอตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และเป็นการกั่นกรองคุณภาพของพยานหลักฐาน ซึ่งหลักการนี้เป็นการขยายสิทธิในการต่อสู้ของคู่กรณีให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

5) หลักการเปิดเผย การพิจารณาของเจ้าหน้าที่ยึดหลักการกระทำโดยเปิดเผย เพื่อความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ การให้โอกาสคู่กรณีใช้สิทธิโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ คือคณะกรรมการสอบสวนอย่างเต็มที่ การเปิดโอกาสให้คู่กรณีเข้าถึงพยานหลักฐานต่าง ๆ หรือขอตรวจสอบพยานหลักฐานเพื่อการต่อสู้แก้ข้อกล่าวหาได้เท่าที่ไม่ทำให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการเสียหาย เว้นแต่เป็นส่วนของความลับ

6) ต้องดำเนินการโดยรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม การดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วเป็นข้อกำหนดที่เป็นหลักการสำคัญในกระบวนการสอบสวน โดยถือว่าความยุติธรรมที่ล่าช้าก็คือความอยุติธรรม เนื่องจากความกดดันจากเหตุการณ์ภาวะจิตใจที่เคร่งเครียดและความล่าช้าของการดำเนินการเป็นเหตุให้พยานหลักฐานเลอะเลือน สูญหาย ความทรงจำของพยานบุคคลลดลง และเป็นช่องทางให้เกิดการเบี่ยงเบน หรือทำลายพยานหลักฐานได้

หลักความต่อเนื่องจะทำให้เจ้าหน้าที่ คือ กรรมการสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คู่กรณีสามารถดำเนินการสอบสวนอย่างต่อเนื่องให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ความต่อเนื่องจะทำให้เจ้าหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานและแสวงหาข้อเท็จจริงได้มาก

ครอบคลุมและครบถ้วนในทุกประเด็นที่จำเป็น สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์และมองเห็นภาพรวมที่เกิดขึ้นได้ชัดเจน แม่นยำ

สำหรับหลักความเป็นธรรมเป็นหัวใจของกระบวนการดำเนินการสอบสวนโดยต้องเป็นความเป็นธรรมที่แสวงหามาโดยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องของละเว้นจากการใช้อคติและการทุจริต ในประการที่สำคัญความยุติธรรมจะทำให้ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายทั้งฝ่ายกล่าวหา ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหาย สถาบัน และบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

7) เป็นกระบวนการกึ่งยุติธรรมภายในฝ่ายปกครอง หลักการสำคัญของกระบวนการยุติธรรม คือ การแสวงหาความจริงและประสพความยุติธรรมให้เกิดขึ้น แต่ความยุติธรรมจะเกิดขึ้นได้นอกจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกระบวนการจะต้องละเว้นจากการใช้อคติแล้ว เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องยังต้องมีอิสระในการทำงานและการใช้ดุลพินิจ ปลอดพ้นจากอิทธิพลและอำนาจครอบงำที่มีขอบ แต่การสอบสวนทางวินัยเป็นกระบวนการภายในของฝ่ายปกครอง ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนและผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบในขั้นตอนต่าง ๆ ยังคงอยู่ภายใต้สายงานการบังคับบัญชาตามระบบราชการ รวมทั้งองค์คณะบริหารงานบุคคลที่ทำหน้าที่พิจารณารายงานผลการดำเนินการสอบสวนทางวินัย มิได้มีอิสระอย่างแท้จริงเช่นเดียวกับผู้พิพากษา ตุลาการ เช่น การมีผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในองค์คณะบริหารงานบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยยอมทำหน้าที่เป็นผู้แทนของบุคคลฝ่ายหนึ่งและเป็นผู้ที่อยู่ตรงข้ามกับคู่กรณีอีกกลุ่มหนึ่ง จึงไม่อาจมีความเป็นกลางและมีอิสระโดยแท้จริงได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ในกระบวนการสอบสวนพิจารณา จึงต้องมีอุดมการณ์และหลักการที่จะยืนหยัดอยู่ในความถูกต้องและเป็นธรรม ทั้งนี้ เพราะปัจจัยแวดล้อมและกลไก โครงสร้างของระบบเอื้อต่อการที่จะทำให้ความยุติธรรมเบี่ยงเบนไปได้โดยง่าย

8) มีกระบวนการในการตรวจสอบ กำกับ ดูแล กระบวนการในการตรวจสอบ กำกับ ดูแล ให้เกิดความถูกต้อง เป็นธรรม อันเป็นระบบการตรวจสอบซ้ำใน 2 ระดับ คือ

(1) ในขั้นตอนของกระบวนการสอบสวน กรณีที่การสอบสวนที่มีขอบหรือบกพร่อง มีหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตรวจสอบและสั่งการแก้ไขให้ถูกต้อง

(2) ในขั้นตอนที่กระบวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนเสร็จสิ้นจนมีคำสั่งลงโทษไปแล้ว มีกระบวนการตรวจสอบซ้ำ คือ มีระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรที่อยู่นอกเหนือขึ้นไปพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของการมีคำสั่งทางปกครอง และมีอำนาจหน้าที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ อีกกระบวนการหนึ่ง คือ การอุทธรณ์ซึ่งเป็นการร้องขอของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกลงโทษที่ร้องขอให้มีการทบทวนกระบวนการพิจารณาหรือคำสั่งทางปกครองนั้นอีกครั้งหนึ่ง

กล่าวได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้บทลงโทษต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศนั้น เกี่ยวข้องกับการสอบสวนทางวินัย และการใช้กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ร่วมกับคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่และการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ จะต้องถูกลงโทษตามประเภทของความผิดแล้วแต่กรณี

กล่าวโดยสรุป ในการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้นแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษานั้น เป็นการใช้กฎหมายเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายำเกรงและยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและองค์กร โดยต้องไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ตลอดจนไม่กระทำการใดอันอาจเป็นการเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่องค์กรหรือราชการ

2. การจัดการความรู้แก่นักเรียน

2.1 ความหมายของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge management) เป็นเรื่องสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ องค์กรใดมีความสามารถจัดการความรู้ได้อย่างเหมาะสมจะเป็นองค์กรที่มีการดำเนินการไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นในปัจจุบันทุกองค์กรจึงควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการนำการจัดการความรู้มาใช้ในการดำเนินงาน

วิจารณ์ พานิช (2548, หน้า 3) และเบญจมาภรณ์ อิศรเดช (ม.ป.ป., หน้า 19-34) ได้กล่าวถึง การจัดการความรู้ (Knowledge management) ที่สอดคล้องกัน ดังนี้ การจัดการความรู้ หมายถึง การรวบรวมความรู้สู่การปฏิบัติ (Tacit knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ เจตคติในงาน ประสบการณ์การทำงาน และพฤติกรรมการทำงานของแต่ละบุคคล ซึ่งปฏิบัติงานเรื่องเดียวกันหรือคนละเรื่อง แล้วประชุมหรือสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เมื่อรวบรวมแล้วก็มี การนำความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ วิเคราะห์ (Analysis) หรือจัดระบบใหม่ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ยอมรับข้อดีและจุดที่เป็นปัญหาของกันและกัน มีการจัดเก็บข้อสรุปทั้งหมดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การยอมรับในกฎกติกาขององค์กร แล้วนำมาเผยแพร่เพื่อให้เกิดการต่อยอดความรู้ หรือสร้างประโยชน์จากความรู้ และนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร รวมทั้งเป็นแบบอย่างต่อหน่วยงานอื่น อันจะยังประโยชน์ในวงวิชาการ และงานการศึกษาต่อไป หรืออาจกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้ คือ เครื่องมือ และกระบวนการนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย

ใจชนก ภาคอัติ (2557, หน้า 13-14) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการดำเนินงานต่อความรู้ ดังนี้ 1) การกำหนดความรู้ที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือต่อหน่วยงาน 2) การแสวงหาความรู้ที่ต้องการ 3) การปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้เพิ่มเติมได้เหมาะสมกับการใช้งาน 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงาน 5) การสกัดองค์ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนความรู้ และ 6) การบันทึกความรู้และปรับปรุงให้เหมาะสมต่อการใช้ดำเนินงานยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ คือ กระบวนการรวบรวม สร้าง จัดระเบียบ แลกเปลี่ยน และประยุกต์ใช้ความรู้ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเรื่องนั้น ๆ สูงสุด

2.2 กระบวนการจัดการความรู้เพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน

วิจารณ์ พานิช (2548, หน้า 26-27), กัลยารัตน์ ชีระธนชัยกุล (2557, หน้า 136-139), และนลวัชร ชุนลา และเกษราภรณ์ สุตตาพงศ์ (2558, หน้า 135-138) กล่าวถึง กระบวนการจัดการความรู้ของครูที่มีต่อการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ที่สอดคล้องกันว่า ครูมีบทบาทสำคัญและจำเป็นต้องจัดการความรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยครูจะต้องพัฒนา

ตนเองให้มีความสามารถและทักษะในการจัดการความรู้ที่สูงขึ้น ซึ่งมีกระบวนการที่สามารถทำได้ ดังต่อไปนี้

1. **ขั้นการกำหนดความรู้** โดยครูจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแต่ละระดับ เพื่อนำมากำหนด หรือสอดแทรกความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาแก่นักเรียน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับโรงเรียน และบุคคลอื่นในการคิดวางแผน กำหนดความรู้ที่ใช้การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
2. **ขั้นการแสวงหาความรู้** ครูจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้เข้าถึงความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การแสวงหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อร่วมงานโดยการยอมรับในความรู้ ความสามารถซึ่งกันและกัน
3. **ขั้นการสร้างความรู้** ครูจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ นวัตกรรมของสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอดสู่นักเรียนในสถานศึกษา
4. **ขั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้** ครูจะต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่สมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพครูจัดขึ้นอยู่เสมอ รวมทั้งดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำความรู้หรือทักษะที่ได้มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตนเอง เป็นต้น
5. **ขั้นการเก็บความรู้** ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเก็บความรู้ในรูปแบบเว็บไซต์ วิกิทัศน์ แลกบันทึกลง และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รวมทั้งครูจะต้องจัดทำแฟ้ม หรือ

เอกสารประกอบที่ได้จากการอบรม ประชุม สัมมนา และการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อนำมาถ่ายทอดสู่นักเรียนในสถานศึกษา

6. **ขั้นการนำความรู้ไปใช้** ครูจะต้องนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ที่ได้ในโอกาสต่าง ๆ มาถ่ายทอดสู่นักเรียนในสถานศึกษาของตน โดยการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเป็นการเฉพาะ รวมทั้ง มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น วารสาร เว็บไซต์ จดหมายข่าว เป็นต้น

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการความรู้เพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนนั้น เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงขั้นตอนในกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร เพื่อที่จะนำไปสู่บริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน

2.3 บทบาทของบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดการความรู้เพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน

นักวิชาการไทยและต่างชาติ (บดินทร์ วิจารณ์, 2549, หน้า 24-26; Tiwana, 2001, pp. 104-106; Sallis & Jones, 2002, pp. 192-193) ได้กล่าวถึง บทบาทของบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดการความรู้เพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ที่สอดคล้องกันว่า การจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการสร้างความรู้และแบ่งปันความรู้จากการดำเนินงานซึ่งจะต้องสร้างและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และบุคลากรได้รับประโยชน์สูงสุด ในกรณีการจัดการความรู้ในเรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ถ้าโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพจะมีผลดี คือ โรงเรียนจะป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนดีขึ้น ลดการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศของนักเรียนลง โรงเรียนมีมาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษาที่สูงขึ้นเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หรือโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง รวมทั้งมีบรรยากาศที่ดีในการดำเนินงาน ครู ผู้บริหารได้รับการพัฒนาให้มีความชำนาญและมีความเชี่ยวชาญเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น บทบาทของบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ต้องอาศัยความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ โดย

จะต้องดำเนินงานร่วมกับนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และชุมชน ทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติ ผู้นำ ผู้ร่วมมือ บทบาทในการจัดการความรู้ในเรื่องดังกล่าวของครูจึงอาจกล่าวได้ดังนี้

1. บทบาทในการจัดการความรู้ของตนเอง เป็นการจัดการความรู้ในระดับบุคคล ในฐานะผู้นำในการจัดการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา และทำงานร่วมกับผู้เรียน ครูผู้อื่นในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และชุมชน
2. บทบาทในการจัดการความรู้ในชั้นเรียน เป็นการจัดการความรู้ร่วมกับผู้เรียนในชั้นเรียน โดยเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ในการป้องกันตัวของผู้เรียน
3. บทบาทในการจัดการความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ถือว่าเป็นการจัดการความรู้ระดับองค์กร โดยร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
4. บทบาทในการจัดการความรู้การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษากับชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ครูจึงมีบทบาทร่วมกับโรงเรียนในการจัดการความรู้ในชุมชน หรือให้ชุมชนเข้ามาให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่นักเรียนในสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ถ้าบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่องก็จะทำให้เกิดทักษะและความชำนาญในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาต้องเกิดจากการผสมผสานการทำงานของบุคลากรภายในสถานศึกษา กล่าวคือ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ พัฒนา และเอื้ออำนวยให้บุคลากรภายในสถานศึกษาพัฒนาระบบการจัดการความรู้การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาไปพร้อมกันด้วย นอกจากนี้กระบวนการในการจัดการและให้ความรู้แก่นักเรียนต้องมีขั้นตอนดำเนินงานอย่างเหมาะสม บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีความเข้าใจและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาต้องมีคุณภาพรองรับการจัดการความรู้และการให้

ความรู้ได้อย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้ใช้ระบบสารสนเทศอย่างทั่วถึง เพื่อให้การให้ความรู้แก่นักเรียนมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

3. การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

3.1 ความหมาย

วิกิพีเดีย (2557, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ การป้องกัน ว่า เป็นการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์ที่เป็นภัยต่อตัวเองในเหตุการณ์ร้าย เช่น กำลังโดนทำร้าย ด้วยการทุบตีจากของมีคม และอาวุธต่าง ๆ ก็ต้องหาวิธีป้องกันเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วม ในบริบทที่แตกต่างกัน ดังนี้ จันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 69), สมเดช สีแสง (2547, หน้า 229), วันชัย โกลละสุต (2549, หน้า 84), และทำนอง ภูเกิดพิมพ์ (2551, หน้า 46-48) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกันว่า เป็นการทำงานร่วมกันของบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อ และความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุปสรรคมากขึ้นขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 91-92), Shrode & Voich (2004, p. 16), Stone (2008, pp. 24-25), Hoy & Miskel (2009, p. 42), และ Moorhead & Griffin (2011, pp. 54-56) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของการให้ผู้ที่บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชา และต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใย

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การป้องกันแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการ

เอาตัวรอดจากเหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่อองค์กรหรือบุคคลที่อยู่ในองค์กร รวมทั้งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์การ

3.2 แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแบบมีส่วนร่วม

การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีวิวัฒนาการมาจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human relation approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรม (Behavioral approach) ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายคนได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

3.2.1 แนวคิดขั้นพื้นฐาน

เจษฎา สอนแก้ว (2550, หน้า 36-38), อุทัย บุญประเสริฐ (2550, หน้า 26-31), และเปลวเทียน เลือเหลือง (2557, หน้า 18-20) กล่าวถึงแนวคิดขั้นพื้นฐานของการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องธรรมชาติมนุษย์ (Assumption about human nature) ตามแนวคิดของ McGregor มี 2 แนวทาง คือ ทฤษฎี X และทฤษฎี Y แนวคิดของทฤษฎี X เชื่อว่ามนุษย์ที่เกียจและขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นต้องใช้วิธีการบังคับหรือควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนทฤษฎี Y เชื่อว่ามนุษย์มีความขยัน ชอบทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าสภาพการทำงานมีความเหมาะสม และคนมีส่วนร่วมในการทำงานโดยไม่ถูกบังคับก็จะมีความรับผิดชอบมากขึ้น

2. ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์กรของโรงเรียน (Concept of school organization) แนวความคิดของการบริหารปัจจุบันเชื่อว่า องค์กรมิใช่เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการบรรลุเป้าหมายหรือผลผลิตเชิงปริมาณเท่านั้น แต่องค์กรเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาด้วย

3. รูปแบบการตัดสินใจ (Decision making style) การตัดสินใจสั่งการในระดับสถานศึกษาควรมีลักษณะร่วมมือกันใช้อำนาจระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนศิษย์เก่า เพื่อสะท้อนสถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการในอนาคต ซึ่งจะต้องระดมสติปัญญาและแนวคิดให้สมาชิกได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาให้การบริหารโรงเรียนได้สำเร็จ อีกทั้งยังสร้างความรู้สึกผูกพันกับโรงเรียนอีกด้วย

4. แนวคิดแบบภาวะผู้นำ (Leadership style) ตามทฤษฎีของ

Sergiovanni ได้จัดระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ระดับ คือ ภาวะผู้นำด้านเทคนิค ภาวะผู้นำด้านมนุษย ภาวะผู้นำทางการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์ และภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม

5. กลยุทธ์การใช้อำนาจ (Use of power) ในการบริหารโดยทั่วไปการใช้อำนาจเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ทฤษฎีที่ว่าด้วยที่มาของอำนาจ (Source of power) ได้แบ่งที่มาของอำนาจพื้นฐานเป็น 5 แบบ ได้แก่ อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจจากการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง และอำนาจจากความรู้ความเชี่ยวชาญ

6. ทักษะเฉพาะในการบริหาร (Management skills) ทักษะการบริหารแบบใหม่ๆ ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในองค์กร เช่น การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง ทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร เป็นต้น

7. การใช้ทรัพยากร (Use of resources) สถานศึกษามีอำนาจในการใช้ และบริหารทรัพยากรด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาได้บริหารงานตามสถานการณ์ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องสิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณ เวลาในการควบคุมและตรวจสอบ

สรุปได้ว่า การทำงานแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐานมาจากความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการพื้นฐาน ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์กรของโรงเรียน รูปแบบของการตัดสินใจ แนวคิดแบบภาวะผู้นำ กลยุทธ์ในการใช้อำนาจ ทักษะเฉพาะในการบริหารตามทฤษฎีการบริหาร ตลอดจนความมีอิสระในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเอง

3.2.2 องค์ประกอบของการทำงานแบบมีส่วนร่วม

Likert (1998, p. 223) ได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการทำงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1) ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา 2) ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน 3) ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรมีความคล่องตัวเป็นไปโดยอิสระ 4) ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างเปิดเผย และโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร 5) การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์กร เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วม

ในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน 6) การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมตนเองและเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก และ 7) ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้งานมีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย

Swansburg (2002, pp. 391 – 394) แบ่งองค์ประกอบของการทำงานแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ 1) การไว้วางใจกัน (Trust) ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วม 2) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives) และ 4) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy)

ดวงแก้ว กอแก้ว (2553, หน้า 17), และ Bryman (1996, p. 139) กล่าวว่า การทำงานแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นด้วยการที่ผู้บังคับบัญชาได้ขอความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงานรวมทั้งบรรยากาศของการมีส่วนร่วมควรจะต้องทำให้แนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น 2) การกระจายอำนาจในการบริหาร ได้แก่ การใช้คณะกรรมการและกลุ่มงานเฉพาะกิจในการปฏิบัติงาน การให้อิสระกับพนักงานในการดำเนินงานที่รับผิดชอบ 3) การให้อำนาจในการตัดสินใจ ได้แก่ การให้พนักงานมีสิทธิในการตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบโดยไม่ต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนผู้บริหารทุกคนในการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร ได้แก่ การมอบหมายงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถและมีการมอบหมายให้พนักงานได้ปฏิบัติงานใหม่ ๆ

ดังนั้นจึงสรุปว่า การทำงานแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกร่วมกันและร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จต่อไป

3.2.3 ประโยชน์ของการทำงานแบบมีส่วนร่วม

การทำงานแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร ดังทัศนะของ จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 71) และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545, หน้า 9 – 10) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการทำงานแบบมีส่วนร่วมไว้สอดคล้องกัน ดังนี้ 1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหาร และผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร ซึ่งจะนำมาสู่การระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย และทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน เพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยาคือทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีทุกคนมีงานทำ 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร 6) ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างรู้จักคุณค่า 7) ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 8) ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

จากแนวคิดที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปประโยชน์ของการทำงานแบบมีส่วนร่วมได้ ดังนี้ 1) ประโยชน์ต่อองค์กร การทำงานแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บรรยากาศและการสื่อสารในองค์กรดีขึ้น ลดความขัดแย้ง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น 2) ประโยชน์ต่อผู้บริหาร โดยฝ่ายบริหารสามารถบริหารครู เจ้าหน้าที่ได้ง่ายขึ้น การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และ 3) ประโยชน์ต่อพนักงาน โดยความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหาร และระหว่างพนักงานด้วยกันดีขึ้น มีความไว้วางใจกันสูง มีความรับผิดชอบและผูกพันกับองค์กรมากขึ้น รวมทั้งมีความเข้าใจกฎระเบียบ และข้อจำกัดขององค์กร

3.3 แนวปฏิบัติของผู้บริหารและครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ โดยเฉพาะฉบับปี พุทธศักราช 2540 และ 2550 ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็น

มนุษย สิทธิที่เท่าเทียมกันของหญิงชาย ห้ามการเลือกปฏิบัติโดยเงื่อนไขต่าง ๆ รวมทั้งเงื่อนไขในเรื่องเพศ และยังให้มีการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ส่งผลให้หน่วยงาน สถานศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องนำไปกำหนดเป็นนโยบาย และทิศทางในการดำเนินงาน นอกจากนี้การที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระงับทั้งทางร่างกายและจิตใจ เกิดขึ้นได้ในทุกสถานที่ทั้งในครอบครัว สถาบันการศึกษา สถานที่ท่องเที่ยว หรือแม้แต่สถานที่ทำงาน หนึ่งในปัญหาเหล่านี้คือ การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งชาย หญิง และบุคคลหลากหลายทางเพศ ถือเป็น การละเมิดสิทธิส่วนตัวในเรื่องชีวิตทางเพศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

กระทรวงศึกษาธิการ (2555) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า มีนักเรียนเป็นจำนวนมากถูกละเมิดสิทธิ โดยการถูกละเมิดด้วยวิธีการสัมผัสและไม่ได้สัมผัสร่างกาย อันเกิดจากการกระทำของครูที่สอนและมีความใกล้ชิดกับนักเรียนเหล่านี้ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความห่วงใยและตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพของเด็กนักเรียนที่ถูกกระทำ จึงขอให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา พึงปฏิบัติดังนี้

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการล่วงละเมิดทางร่างกายนักเรียน โดยไม่มีสิทธิหรือโดยมิชอบ อันได้แก่ การทำร้ายร่างกาย การลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศ หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในทางเพศกับนักเรียนดังต่อไปนี้
 - 2.1 กระทำซ้ำเรา ไม่ว่าจะกระทำโดยที่นักเรียนยินยอมหรือไม่ก็ตาม หรือกระทำอนาจารต่อนักเรียน เช่น สัมผัส กอดรัด จับต้องอวัยวะอันพึงสงวน หรือแตะต้องเนื้อตัวร่างกายด้วยอารมณ์ใคร่
 - 2.2 กระทำการใด ๆ อันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนกระทำการค้าประเวณี รวมถึงการใช้บริการทางเพศจากนักเรียน
 - 2.3 กระทำการใด ๆ อันเป็นลักษณะมีความสัมพันธ์ในทางชู้สาวกับนักเรียน เช่น การอยู่กับนักเรียนตามลำพังในที่รโหฐาน หรือในสถานที่อันไม่เหมาะสม เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควร

2.4 กระทำใด ๆ อันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถานภาพนักเรียน เช่น พานักเรียนไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการใดเป็นการล่วงละเมิดด้วยวาจาจากปฏิกิริยา เช่น พูดจาเกี่ยวกับพาราสิ พูดดูหมิ่น หยาบคาย หลอกหลวง หรือกระทำการใดอันเป็นการบีบคั้นจิตใจนักเรียน

4. ให้ตระหนักในหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องสอดส่องดูแลด้วยความเข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น ประกอบด้วยหลักเมตตาธรรม พร้อมทั้งประสานกับพ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียน

5. ให้ถือเป็นหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกละเมิดทางเพศตามความเหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองสิทธินักเรียน

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังจะต้องควบคุม ดูแล มิให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น ในกรณีที่มีเหตุการณ์ล่วงละเมิดสิทธินักเรียน ต้องรีบดำเนินการให้ความช่วยเหลือบำบัดและฟื้นฟูจิตใจของนักเรียนทันที และรายงานผู้บังคับบัญชาหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ปารเมศร์ เกาว์ยะบุตร, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561; เสียง ผางพันธ์, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561; ทวีภรณ์ วรชิน, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561; กลวัชร วงษ์สะอาด, สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561; และไพฑูรย์ มนต์รี, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562)

กระทรวงศึกษาธิการ (2555) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, รณสิทธิ์ พุกษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), และทองไพเราะ บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) ได้กล่าวถึงวิธีการช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

1. กรณีที่ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงเกินทางเพศหรือไม่ อย่าปฏิเสธปัญหา จงเชื่อเด็กไว้ก่อน แม้ว่าถ้าเด็กสร้างเรื่องนี้ก็แสดงว่าเด็กกำลังมีปัญหา ด้านอื่นที่ต้องการการช่วยเหลือ รับฟังเด็กอย่างสงบ ค่อยๆ ลำดับเหตุการณ์ วัน เวลา สถานที่ ผู้กระทำ ปลอดภัยให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจแก่เด็กว่าเราจะช่วยปกป้องคุ้มครองเขาได้ และบอกเด็กว่าเรื่องที่เด็กเล่าเป็นเรื่องที่ถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากเด็กว่าตรงกันหรือไม่ เพื่อจะหาทางช่วยเหลือการล่วงเกินทางเพศ

2. กรณีที่ทราบแน่ชัดว่าเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ ต้องควบคุมอารมณ์ให้ได้ เพื่อจะได้มีสติรับฟัง ถ้ามีอาการโวยวาย โกรธ หวาดกลัว เด็กอาจจะตกใจกลัวไม่กล้าเล่าความจริง ปลอบโยนเด็ก ยืนยันว่าเด็กเป็นผู้บริสุทธิ์ ได้รับความเสียหาย คนล่วงเกินทางเพศต้องได้รับโทษจากความผิด พาเด็กไปในที่ที่ปลอดภัย เก็บรวบรวมหลักฐาน เช่น เสื้อผ้าเด็กที่สวมใส่ขณะถูกล่วงเกินทางเพศ ขนเพชร ก้นบุหรี ถุงยางอนามัย หรืออื่น ๆ ที่ผู้กระทำผิดทิ้งร่องรอยไว้ ตรวจสอบร่องรอยความเสียหายที่ร่างกายของเด็ก ถ้าทำได้ถ่ายภาพไว้ ส่งตัวเด็กเข้ารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลรัฐที่อยู่ใกล้ที่สุดทันที อย่าชำระร่างกายเด็กก่อนตรวจรักษา จัดซื้อแพทย์ รวมทั้งวัน เวลา สถานที่ขณะตรวจรักษาไว้ด้วย แจ้งตำรวจ บอกรายละเอียดทุกอย่างที่ทราบ ถ้าเป็นคนแปลกหน้า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับเด็กอื่นต่อไป แจ้งหน่วยงานทางสังคมที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการบำบัดและฟื้นฟูด้านร่างกาย ควรให้แพทย์ตรวจรักษาอย่างต่อเนื่องเช่น บาดแผล ความเจ็บป่วย หรือการติดเชื้อจากเพศสัมพันธ์ ได้แก่ ตับอักเสบบี ไวรัสซีพี เริม หนองใน เอดส์ เป็นต้น ด้านจิตใจและอารมณ์ ให้จิตแพทย์เด็กหรือนักจิตวิทยาตรวจรักษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ต้องประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์ และผู้ดูแลเด็ก เพื่อจัดกิจกรรมบำบัดควบคู่กับการพบจิตแพทย์ด้วย ด้านครอบครัว ค้นหาบุคคลในครอบครัวหรือญาติที่มีเจตนาและความพร้อมในการคุ้มครองเลี้ยงดูเด็ก เข้ามาร่วมในกิจกรรมที่นักสังคมสงเคราะห์จัดเพื่อฟื้นฟูบำบัดเด็ก เช่น การเข้าพบ และเยี่ยมเด็กตามกำหนด เข้าร่วมค่ายครอบครัว เป็นต้น ในกรณีที่เด็กได้รับการบำบัดฟื้นฟูทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ จนคืนสู่สภาพปกติหรือใกล้เคียงปกติ ควรส่งเด็กกลับสู่ครอบครัวเดิมซึ่งมีญาติที่สามารถให้การคุ้มครองเด็กได้อย่างแท้จริง การติดตาม เยี่ยมเยียน ดูแลควรเป็นระยะอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะเกิดความมั่นใจว่าเด็กคนนั้นจะพ้นอันตรายอย่างสิ้นเชิง และเด็กสามารถดูแลปกป้องตนเองได้ กรณีที่ไม่สามารถหาบุคคลเข้ามาร่วมฟื้นฟูได้ไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ให้ติดต่อหน่วยงานที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมหรือครอบครัวอุปการะเพื่อหาครอบครัวทดแทนให้เด็ก ในกรณีที่ส่งเด็กเข้าไว้ในสถานดูแลเด็กทั้งของเอกชนและรัฐ ให้ตรวจสอบดูว่ามีกิจกรรมบำบัดและฟื้นฟูข้างต้นหรือไม่ หากไม่มีให้เสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น แล้วนำเรื่องปรึกษากับจิตแพทย์เด็ก นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาที่ได้ประสานงานกันมาตั้งแต่ว่าง

นอกจากวิธีป้องกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรสอนให้นักเรียนรู้จักป้องกันตนเองด้วย วิธีการสอนให้เด็กรู้จักป้องกันตนเองเป็นการสอนเด็กดีกว่าก่อนจะไปทีใด ควรให้ผู้ใหญ่รับรู้ว่าจะไปไหน กับใคร อย่างไร จะกลับเมื่อไร และอย่าเปลี่ยนจุดหมาย ควรมีเพื่อนไปไหนด้วย เพื่อความปลอดภัยอย่าใจอ่อน ไว้วางใจ เชื่อหรือรับของจากคนแปลกหน้า หรือคนที่ไม่น่าไว้วางใจแม้ผู้นั้นจะแสดงท่าทางเป็นมิตร เมื่อมีคนมาแตะต้องตัวเด็ก ไม่ควรยินยอมและออกปากห้ามเมื่อไม่ชอบสัมผัสผู้นั้น ควรเล่าให้ผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจได้รับทราบ ถือได้ว่าได้สร้างภูมิคุ้มกันเรื่องทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวปฏิบัติของผู้บริหารและครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม นั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในเรื่องเพศแก่นักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ มูลนิธิ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการป้องกัน ช่วยสอดส่อง สังเกตว่ามีเหตุการณ์อะไรบ้างที่สื่อแว่วว่าอาจจะมีการล่วงเกินทางเพศขึ้นในสถานศึกษา รวมทั้งการร่วมกันสร้างกลไกการป้องกันเด็กนักเรียนจากการถูกคุกคามทางเพศ

4. การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

ปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศเด็กนักเรียนในสถานศึกษา เด็กนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศไม่เพียงแต่ได้รับผลกระทบทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจด้วย ดังนั้น ในฐานะที่เป็นครู และบุคลากรทางการศึกษา การสร้างจิตสำนึกในหน้าที่ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นสิ่งสำคัญ เพราะครูมีหน้าที่อบรม สั่งสอน ฝึกฝนศิษย์ให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

4.1 ความหมายของจิตสำนึกและความรับผิดชอบ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของ “จิตสำนึก” และ “ความรับผิดชอบ” ที่มีความเกี่ยวข้องกันไว้ ดังนี้

ประเวศ วะสี (2533, หน้า 29), วราพร ศรีสุพรรณ (2535, หน้า 79), และอรุณี แสงเพ็ญ (2551, หน้า 7) ได้กล่าวถึง จิตสำนึก และ ความรับผิดชอบ ที่สอดคล้องกันว่า จิตสำนึกเปรียบเหมือนเข็มทิศที่ชี้ นำให้คนมีความคิด ความรู้สึก รัก ห่วงใย หวงแหน เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการที่จะรับผิดชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของจิตที่มีทั้งความตระหนักและความรับผิดชอบอยู่ด้วยกัน

วันชัย วัฒนศัพท์ (2547, หน้า 42-43), สมพงษ์ สิงหะพล (2552, หน้า 15-16), Bandura (1998, p. 162), Friere (2000, pp. 152-153), Kraff (2003, p. 124) และ Gardner (2006, p. 46) ได้กล่าวถึง จิตสำนึก และความรับผิดชอบ ว่า การรับรู้ที่ได้จากการปฏิบัติด้วยความตระหนักในภาระหน้าที่จนเห็นประโยชน์และยอมรับที่จะจัดการหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความสำนึก และมีความรับผิดชอบต่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่องค์กร ชุมชน ครอบครัว ของตนเอง

สรุปได้ว่า จิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อ หมายถึง ความรู้สึกนึก ห่วงใยเห็นความสำคัญต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งนำไปสู่การมีความรับผิดชอบต่อสิ่งนั้น

4.2 คุณลักษณะพื้นฐานของครูเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

คุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เพราะจะทำให้เป็นผู้ที่มีคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ เป็นผู้ที่มีจิตใจสูงกว่าสัตว์ทั้งหลาย อาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปสมกับคำว่า ครูเป็นบุพชนิยบุคคล ดังนั้น ในส่วนของการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อครูในการที่จะตระหนักถึงการให้ความช่วยเหลือ และป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ครูจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณต่อศิษย์ คือ ครูต้องให้ความรักต่อลูกศิษย์เหมือนกับบุตรของตนเอง เพราะครูเปรียบเหมือนกับบิดามารดาคนที่สองของศิษย์ ดังนั้น ครูต้องมอบความรักให้กับศิษย์ มีเมตตากรุณา มีความยุติธรรม วากกล่าวตักเตือนเมื่อศิษย์กระทำผิด ไม่เปิดเผยความลับของศิษย์ นอกจากนี้ ครูต้องมีคุณงามความดีที่อยู่ประจำใจของแต่ละคน เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ การวิเคราะห์ พิจารณา ไตร่ตรอง แลพบวาสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี สิ่งใดควรปฏิบัติ สิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ สิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง เมื่อพิจารณาไตร่ตรองแล้วจึงปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปอย่างถูกต้อง มีความสุข และยุติธรรม (เกษม วัฒนชัย, 2549, หน้า 33)

ในส่วนของจรรยาบรรณวิชาชีพครู ถือว่าเป็นส่วนที่ใช้ควบคุมความประพฤติของผู้ที่ประกอบอาชีพครู กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้เป็นกฎในการรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณและฐานะของครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2539, หน้า 46-50; ปารเมศ เกษมบุตร, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561; เสียง ผางพันธ์,

สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561; ทวีภรณ์ วรชิน, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561; กุลวัชร วังสะอาด, สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561; และไพฑูรย์ มนต์รี, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) จรรยาบรรณวิชาชีพครูที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู ในสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้ กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า กล่าวคือ ครูต้องให้ความเป็นกันเองกับ ศิษย์ พร้อมทั้งจะรับฟังปัญหาของศิษย์และให้ความช่วยเหลือศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน มีการ สนทนาไต่ถามทุกข์สุขของศิษย์อยู่เสมอ สนใจคำถามและคำตอบของศิษย์ทุกคน รวมถึงให้ โอกาสศิษย์แต่ละคนได้แสดงออกตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ พร้อมทั้ง ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของศิษย์ มอบหมายงานให้ทำตามความถนัด ความสนใจของศิษย์ จัดกิจกรรมหลากหลายตามสภาพความแตกต่างของศิษย์ เพื่อให้แต่ละคนประสบ ความสำเร็จ และต้องมีการแนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่ศิษย์ ปรึกษาหารือกับเพื่อนครู ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียน เพื่อหาสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาของศิษย์

2. ครูต้องอบรมสั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ กล่าวคือ ครูต้อง อบรมสั่งสอนศิษย์โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เบียดบังเวลาของศิษย์ไปหาผลประโยชน์ สวนตน เอาใจใส่อบรมสั่งสอนศิษย์โดยไม่ปิดเป็นนหรืออำพราง อุทิศเวลาไม่ละทิ้งชั้นเรียน หรือขาดการสอน เลือกรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ศิษย์ได้ ฝึกปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ มอบหมายงานให้ศิษย์ปฏิบัติตรงความสามารถเพื่อให้ ประสบความสำเร็จ ตรวจสอบผลงานศิษย์อย่างสม่ำเสมอ และภูมิใจเมื่อศิษย์มีพัฒนาการ เพิ่มขึ้น

3. ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจา และจิตใจ กล่าวคือ ครูต้องแต่งกายสะอาดสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับ กาลเทศะ แสดงกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ เป็นผู้มีคุณธรรม มีความตรงต่อ เวลา ซื่อสัตย์ อุดม สามัคคี มีวินัย ประหยัดและออม ฯลฯ รักษาสาธารณสมบัติและ สิ่งแวดล้อม มีสุขภาพกายแข็งแรง และสุขภาพจิตดี มองโลกในแง่ดี ไม่พูดคำหยาบหรือ ก้าวร้าว ไม่นินทาหรือพูดจาส่อเสียด ไม่โกรธง่ายหรือแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อหน้าศิษย์

4. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิบัติยกย่องต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ กล่าวคือ ครูต้องไม่ดูดา ซ้ำเติมศิษย์ที่เรียนช้า ไม่ลงโทษ ศิษย์เกินกว่าเหตุ ไม่ใช้ศิษย์เกินกว่าเหตุ ไม่ตัดสินค่าตอบถูกผิดของศิษย์โดยยึดคำตอบของ ครูเป็นหลัก ไม่ขัดขวางโอกาสให้ศิษย์ได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงไม่ตั้งฉายา ในทางลบให้ศิษย์ ไม่พูดจาหรือทำการใด ๆ เป็นการซ้ำเติมปัญหาหรือขอบกพรองของศิษย์ ไม่ประจานศิษย์หรือนำปมด้อยของศิษย์มาล้อเลียน ไม่นำความเครียดมาระบายต่อศิษย์ ไม่ ว่าด้วยคำพูดหรือสีหน้าท่าทาง และไม่เปรียบเทียบฐานะความเป็นอยู่ของศิษย์

5. ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ กล่าวคือ ครูต้องไม่ใช้แรงงานศิษย์เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ไม่ตัดสินผลงานหรือผลการเรียนของศิษย์ โดยมีสิ่งแลกเปลี่ยนหรือสิ่งตอบแทน ไม่ใช้หรือจ้างวานศิษย์ไปทำสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงไม่นำผลงานของศิษย์ไปแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ไม่หารายได้จากกรนำสินคามาขายให้ ศิษย์ ไม่บังคับหรือสร้างเงื่อนไขให้ศิษย์มาเรียนพิเศษเพื่อหารายได้ให้ตนเอง

สรุปได้ว่า การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษานั้น ครูต้องเป็นผู้มีหลักคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตัวอยู่ในกรอบของจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยครูต้องให้ความรัก และเมตตา ศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ รวมถึงครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้ เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ของประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้ง กาย วาจา และจิตใจ และต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ ให้ คำแนะนำ ปรีกษาอย่างเต็มใจเมื่อศิษย์ร้องขอ

4.3 แนวทางในการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

ครูเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา และการศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าครู คือ ผู้กำหนดคุณภาพของคนในสังคม วราภรณ์ ศรีวิโรจน์ (ม.ป.ป., หน้า 4-6), ภาวนิตา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ (2552, หน้า 16-19), และนิตรา ฉินไพศาล และพระครูสุจิตร์ตนากร (2559, หน้า 146-153) ได้กล่าวถึง แนวทางในการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครูในการทำงานด้านต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ที่สอดคล้องกัน ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างเยาวชนให้เป็นคนเก่ง คนดี มี

ความสุข จิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่สำคัญ มีดังนี้

1. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษา โดยจะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบการจัดกระบวนการเรียนการสอนในวิชาและชั้นที่ได้รับมอบหมาย และตระหนักเสมอว่าการสอนไม่ใช่สอนหนังสืออย่างเดียว สอนให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากกว่าการท่องจำ ครูต้องปรับบทบาทจากผู้บอกความรู้เป็นผู้กระตุ้นหรือผู้สร้างความรู้ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนควรมีการสอดแทรกความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับทักษะที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการสอนนักเรียนที่เป็นวัยรุ่นควรมีการสอดแทรกในเรื่องของยาเสพติด เพศศึกษา รวมทั้งการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียน
2. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การอบรมนักเรียน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งแก่เด็ก รวมทั้งเป็นผู้เสียสละและอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือเด็กนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา
3. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนในโรงเรียน และจะต้องเป็นผู้ประสานงานด้านสุขภาพอนามัยระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว เพื่อช่วยกันปรับปรุง แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศที่อาจเกิดขึ้นได้
4. ครูควรมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือ ประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการคุกคามทางเพศ
5. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการเป็นที่ปรึกษา ให้การแนะแนวแก่นักเรียน รวมทั้งมีบทบาทในการเป็นนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขเมื่อนักเรียนมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
6. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความรัก ความเมตตา จริงใจ อ่อนโยน มีความเข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน ตลอดจนให้ความยุติธรรมแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาเกิดขึ้น

7. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพิกเฉย เมื่อมีปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา

8. ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาคุณลักษณะและนิสัยของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และส่งผลให้เกิดความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เกิดความสามัคคี ความรัก การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา รวมทั้งภัยอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา

สรุปได้ว่า จิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษามีหลายด้าน แต่ละด้านถือได้ว่ามีความสำคัญ ถึงแม้ว่าจะเป็นงานหนักสำหรับครู อย่างไรก็ตามเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นในองค์กร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย และเหมาะสมให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ รวมถึงการร่วมมือกับชุมชนหรือองค์กรภายนอกก็เป็นอีกหนทางหนึ่งในการช่วยป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาได้

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบแก่ครู สรุปได้ว่า การมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบสำหรับความเป็นครูนั้น เป็นสิ่งที่ครูทุกคนพึงมีติดตัวอยู่ตลอดเวลา และตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของครูในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนควรร่วมกันปฏิบัติด้วยความจริงใจ มีความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งการใช้หลักธรรม หลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

3.1 ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) เป็นกลวิธีที่สำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการบริหารที่ทำให้เกิดคุณภาพของงานได้ ทุกองค์การจึงมีการร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการทั้งชาวไทย และต่างประเทศหลายท่านได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2539, หน้า 42) กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธี หรือ แผนปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดผลดีที่เป็นข้อได้เปรียบ และสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์อันใดอันหนึ่ง หรือหลายวัตถุประสงค์พร้อมกัน โดยให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุดในระดับที่ยอมรับได้ ส่วน อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า 42) กล่าวว่า กลยุทธ์ เป็นวิธีการ หรือเทคนิคในการปฏิบัติงานอันแยบคายที่ได้ผ่านการคัดเลือกอย่างเหมาะสม ผ่านการคิด และไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และมีประสิทธิภาพสูง เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่จุดหมายที่ต้องการและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ขณะที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 2-3) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ 2 ลักษณะ คือ กลยุทธ์ หมายถึง วิชาการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่ง หรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และยังหมายถึง วิธีพลิกแพลง โดยอาศัยความรู้ ความชำนาญ เพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่งหรือเพื่อประสพผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549, หน้า 38-39) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า กลยุทธ์ถือว่าเป็นวิธีการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นขั้นตอน สามารถพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่ง หรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546 (2546, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของ “กลยุทธ์” ไว้ 3 ลักษณะคือ 1) กลยุทธ์ หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยมวิธีการที่ต้องใช้กลอุบายต่าง ๆ เล่ห์เหลี่ยมในการต่อสู้ 2) กลยุทธ์ หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการพัฒนาและการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา กำลังรบทางการทหารที่มีความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม และ 3) กลยุทธ์ หมายถึง สิ่งที่มีความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังทหารทั้งในยามสงบและยามสงคราม ในส่วนของ วิเชียร วิทย์อุดม (2553, หน้า 8), เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556, หน้า 48), และ

นงนุช ไพบูลย์รัตนานนท์ (2557, หน้า 137) ได้ให้ความหมายของ กลยุทธ์ ที่สอดคล้องกัน ว่า กลยุทธ์เป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนอย่างกว้าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาไปสู่สิ่งที่เราต้องการอย่างเป็นระบบ และเป็นทางเลือกที่ไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบที่แน่นอน เนื่องจากจะต้องมีการปรับตามสถานการณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้วางแผนไว้ กลยุทธ์ยังเป็นศาสตร์และศิลป์ในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบของความเสียหาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

Certo et al. (1997, p. 17), และ Wright et al. (1998, p. 15) ให้นิยาม กลยุทธ์ ที่สอดคล้องกันว่า กลยุทธ์เป็นแผนของผู้บริหารระดับสูงที่มีวิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร Neufeldt & Guralnik (1998, p. 324) ได้ให้ความหมายของ Strategy ไว้ 2 ลักษณะ คือ ศาสตร์ของการวางแผน ซึ่งมุ่งไปยังวงการทางด้านทหาร และทักษะในการจัดการและการวางแผน ส่วน Samuel (1998, p. 57) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นทางเลือกระยะยาวเกี่ยวกับเป้าประสงค์เชิงปฏิบัติการ และนโยบาย รวมทั้งแผนปฏิบัติการของแผนงานของรัฐบาล ซึ่งองค์กรภาครัฐบาลกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ วัตถุประสงค์ของแผนงานที่รัฐบาลกำหนดไว้ และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของแผน Hill et al. (1999, p. 3) ให้นิยามของ กลยุทธ์ (Strategy) ไว้ว่าเป็นแบบของการตัดสินใจและปฏิบัติการบางอย่างที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ Schermerhorn (2002, p. 203), Mary (2005, p.5), Stanley (2006, p. 7), และ Fred (2012, p. 13) ให้ความหมาย กลยุทธ์ ที่สอดคล้องกันว่า เป็นแผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการที่มีความสำคัญสำหรับองค์กรเพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดประโยชน์ในการแข่งขันได้อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ แนวดำเนินการ หรือ กลวิธีต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผ่านการวิเคราะห์ วางแผน ดำเนินงาน ควบคุม และปรับปรุงให้เป็นระบบโดยผู้บริหาร เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

3.2 ความสำคัญของกลยุทธ์

Laswell & Kaplan (1970 อ้างถึงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551, หน้า 103-104) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือบ่งชี้ทิศทางในการ

บริหารองค์กร และเป็นข้อมูลที่ผู้บริหารพิจารณาใช้เพื่อการตัดสินใจและสั่งการ ดังนั้น กลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อการบริหาร ดังนี้

1. กลยุทธ์จะช่วยทำให้ผู้บริหารทราบว่าทำอะไร ทำอย่างไร และใช้ปัจจัยชนิดใดบ้าง นอกจากนี้กลยุทธ์จะช่วยทำให้ผู้บริหารปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีความมั่นใจ เพราะกลยุทธ์เป็นทั้งแผนงาน เครื่องชี้ทิศทาง และหลักประกันที่ผู้บริหารทุกระดับชั้น จะต้องยึดถือ

2. กลยุทธ์จะช่วยทำให้บุคลากรทุกระดับชั้นในองค์กรได้เข้าถึงภารกิจของหน่วยงานที่ตนเองสังกัด รวมทั้งวิธีการปฏิบัติภารกิจให้ประสบผลสำเร็จ และกลยุทธ์ยังช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้อย่างขึ้น

3. กลยุทธ์ก่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานทุกชนิด การบริหารงานโดยมีเป้าหมายจะทำให้ประหยัดทั้งการเงิน เวลา และบุคลากร รวมถึงพลังความสามารถหรือศักยภาพของบุคลากรในองค์กรด้วย นอกจากนี้ยังทำให้การทำงานของบุคลากรเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

4. กลยุทธ์ที่ดีจะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม การใช้อำนาจของผู้บริหารให้ เป็นไปโดยถูกต้อง มีเหตุผล และมีความยุติธรรม อันจะนำมาซึ่งความเชื่อถือ ความจงรักภักดี และความมีน้ำใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. กลยุทธ์จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทางด้านการบริหาร เพราะกลยุทธ์จะ พัฒนาผู้บริหารงานหรือผู้ใช้ให้มีความสามารถในการแปลความ และสามารถทำให้กลยุทธ์ เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ นอกจากนี้กลยุทธ์จะพัฒนาผู้บริหารให้รู้จักคิดทำกลยุทธ์ขึ้น แทนที่จะ คิดปฏิบัติตามกลยุทธ์แต่เพียงอย่างเดียว

นอกจากความสำคัญของกลยุทธ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว วิโรจน์ สารรัตน์ (2543, หน้า 44) และประชุม รอดประเสริฐ (2547, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ กลยุทธ์กับการบริหาร ที่สอดคล้องและตรงกันหลายประการ ดังนี้

1. กลยุทธ์จะช่วยประหยัดเวลา กล่าวคือ กลยุทธ์เป็นสิ่งที่คิดหรือ คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว ดังนั้นผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจึงไม่จำเป็นต้องคิดขึ้นใหม่ ทั้งหมด เพียงแต่เอาข้อมูลที่มีอยู่ก่อนแล้วเป็นปัจจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจ และ ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

2. กลยุทธ์ก่อให้เกิดการประสานงาน กล่าวคือ ในองค์กรหนึ่งๆย่อมประกอบด้วยหน่วยงานย่อยหลายหน่วยงาน กลยุทธ์เดียวกันจะช่วยให้หน่วยงานย่อยสามารถคาดการณ์ ตัดสินใจ และปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องยิ่งขึ้น รวมทั้งจะช่วยให้หน่วยงานเหล่านั้นทำงานประสานกันดีขึ้นด้วย

3. กลยุทธ์ช่วยให้องค์กรเกิดความมั่นคง และสามารถลดความเครียดของสมาชิกภายในองค์กรได้ เพราะสมาชิกทุกคนเข้าใจถึงทิศทาง และเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

4. กลยุทธ์ที่ชัดเจนจะช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้บริหารแต่ละระดับ แต่ละบุคคลกล้าที่จะคิด ตัดสินใจ เพราะทุกคนทราบถึงขอบเขตของความรับผิดชอบที่ตนเองสามารถตัดสินใจได้

5. กลยุทธ์จะทำหน้าที่เป็นโครงร่างที่จะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารระดับต้น และจะเป็นตัวที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถมอบอำนาจหน้าที่ให้กับผู้บริหารระดับต้นเหล่านั้น ได้ตรงกับความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง

6. กลยุทธ์ที่ชัดเจนจะช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้อง ยุติธรรม และเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น กลยุทธ์ในการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นอาจเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ได้นาน ถ้าองค์กรมีเสถียรภาพและมั่นคง หรือกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นมีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจของบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร และเป็นกลยุทธ์ที่บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรคิดค้นขึ้น

นอกจากนี้ สมบัติ อารงศ์ธวัช (2552, หน้า 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลยุทธ์ ว่า เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ปัญหาที่สำคัญของประชาชน ระดับความรุนแรงและลักษณะของปัญหาในแต่ละประเทศล้วนมีความแตกต่างกัน แต่รัฐบาลของแต่ละประเทศจะต้องให้ความสนใจในการแก้ปัญหาของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาที่สำคัญจะต้องได้รับความสนใจในการแก้ปัญหาเป็นลำดับต้น ๆ ซึ่งในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องมีกลยุทธ์เป็นเครื่องชี้นำในการบริหารองค์กรและกรอบในการแก้ปัญหา โดยกลยุทธ์จะเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้บริหารดำเนินงานไปถูกทิศทาง โดยจะทำให้ทราบว่า จะทำอะไร และใช้ปัจจัยใดบ้าง รวมทั้งจะช่วยสนับสนุนความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้บริหาร ช่วยให้เกิดการพัฒนาการบริหารในแง่ของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการประสานงาน เนื่องจากกลยุทธ์ช่วยให้หน่วยปฏิบัติงานเข้าใจ เป้าหมาย แนวปฏิบัติ และทิศทางการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ

และการประสานงานกันได้สะดวกมากขึ้น ทั้งนี้กลยุทธ์ยังเป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับ ติดตามงานของผู้บริหาร

กล่าวโดยสรุป กลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการ เพราะเป็นแนวทาง การปฏิบัติงานที่มีความชัดเจนในวัตถุประสงค์ว่าใครจะทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน และ อย่างไร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผล และสามารถตอบสนองความต้องการของ ผู้รับบริการหรือสังคมโดยรวม มีความเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสอดคล้อง กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของสังคม

3.3 ลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี

การบริหารองค์กรจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ ที่ดีขององค์กรนั้น ๆ ดังที่นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของกลยุทธ์ที่ดีในการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2543, หน้า 45) กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ดีย่อมทำให้ การตัดสินใจถูกต้องและดีตามไปด้วย และยอมทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ โดย 1) ช่วยสนับสนุนให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง 2) เป็นกรอบควบคุมขั้น พื้นฐานของการบริหารงาน 3) ทำให้เกิดความแน่นอนในการประสานและปฏิบัติงาน และ 4) ช่วยลดเวลาที่ต้องใช้ในการตัดสินใจ Terry (1977, อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2545 หน้า 86-88) ให้ความเห็นว่า กลยุทธ์ที่ดีมีลักษณะ ดังนี้ 1) สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ขององค์กรและสามารถที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าประสงค์ได้ 2) กำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง ไม่ใช่ข้อมูลที่เกิดจากความคิดเห็นส่วนตัว หรือข้อมูลที่ เกิดขึ้นตามโอกาสที่ไม่แน่นอน แต่ในการกำหนดกลยุทธ์บางครั้งควรคำนึงถึงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปฏิกิริยาต่าง ๆ จากภายนอกด้วย 3) ได้รับการกำหนดขึ้นก่อนที่จะ ดำเนินการ โดยการกำหนดวิธี และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมแก่การดำเนินงาน แต่ ทั้งนี้จะต้องไม่แจ้งรายละเอียดของกลวิธีในการปฏิบัติ ควรเปิดกว้างไว้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติ พิจารณา ดีความ แล้วนำไปปฏิบัติตามความสามารถ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ใน ขณะนั้น และทรัพยากรที่มีอยู่ 4) กำหนดขึ้นเพื่อสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับบุคคล โดยส่วนรวม และจะต้องมีการพิจารณาว่ากลยุทธ์ใดควรทำก่อน ควรทำหลัง โดยการ จัดลำดับตามความสำคัญและความจำเป็น 5) เป็นถ้อยคำหรือข้อความที่กะทัดรัด ใช้ภาษา ที่เข้าใจง่าย และแถลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกทุกคนและทุกระดับชั้นในหน่วยงาน สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน 6) มีขอบเขต และระยะเวลาในการใช้ หมายถึง ขอบเขตของ

วัตถุประสงค์มีความยืดหยุ่น สามารถที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ให้ทันต่อเหตุการณ์ใหม่ ๆ

7) เป็นจุดร่วมหรือศูนย์ประสานสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การ กล่าวคือ หน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้กลยุทธ์เป็นหลักการในการปฏิบัติภารกิจของตน และสามารถประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นซึ่งมีภารกิจที่แตกต่างกันออกไปได้เสมอ 8) กำหนดขึ้นโดยให้คลุมไปถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย แต่ทั้งนี้จะต้องได้ข้อมูลที่มีการวิเคราะห์โดยละเอียดรอบคอบแล้ว การกำหนดกลยุทธ์ไว้เพื่อเหตุการณ์ในอนาคตจะช่วยให้การดำเนินงานที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และงานที่กำลังจะทำในระยะเวลาอันใกล้กับงานที่จะต้องทำในอนาคตมีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน 9) สอดคล้องกับปัจจัยภายนอก องค์การ กล่าวคือ จะต้องสอดคล้องกับระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม โดยส่วนรวม นอกจากนี้จะต้องสอดคล้องกับความสนใจหรือความคิดเห็นของสาธารณชน และ 10) ต้องเป็นเหตุเป็นผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้ และต้องได้รับการตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะ ๆ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2553, หน้า 77) ได้กล่าวว่า การบริหารงานสถานศึกษา จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี ดังนี้ 1) ต้องมีเป้าหมายที่ส่งผลประโยชน์แก่องค์กรหรือประชาชนโดยส่วนรวมมากที่สุด 2) ควรได้มาจากการกลั่นกรองถึงความสำคัญหรือความต้องการของบุคลากรในองค์กร ชุมชน หรือสังคม 3) ควรจะครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ในแต่ละด้านนั้นควรมีความสอดคล้องกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ควรจะขัดแย้งกัน 4) ควรประกอบด้วยเป้าหมาย แนวทาง และกลวิธีที่ดี ดำเนินการได้รวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด 5) นอกจากจะมีเนื้อหาเป็นหลักในการทำงานแล้ว เนื้อหาดังกล่าวควรจะเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จได้ดีด้วย และควรคำนึงถึงทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ 6) ควรเป็นข้อความที่ชัดเจน ถ้ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติได้โดยง่ายและมีความเข้าใจได้ตรงกัน และวิโรจน์ สารรัตนะ (2553, หน้า 78) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า คุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมของกลยุทธ์ในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง อาจถือเอาทัศนคติของบุคคลเป็นที่ตั้ง เพราะกลยุทธ์สามารถมองได้จากหลายแง่มุม แง่มุมหนึ่งอาจเป็นที่ยอมรับของบุคคลคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นที่ยอมรับของอีกบุคคลหนึ่งหรืออีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์อีกประการหนึ่ง คือ การถือเสียข้างมาก หรือเป็นทัศนคติของกลุ่มคนส่วนใหญ่โดยอนุโลม ที่อาจมีคนอีกกลุ่มหนึ่งหรือจำนวนน้อยใจมดี คัดค้าน และวิพากษ์วิจารณ์ไปตามทัศนคติหรือตามเหตุผลของบุคคลกลุ่มนั้น

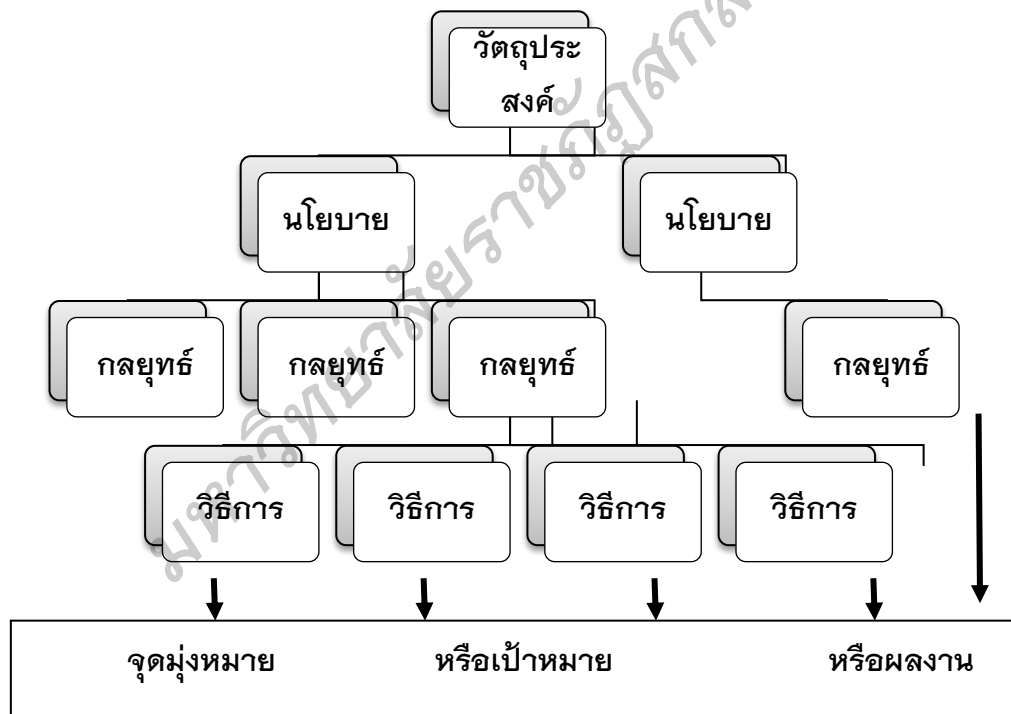
สรุปได้ว่า กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความชัดเจน กำหนดขึ้นจากข้อมูลที่ต้องการ เป็นจริงที่มีการวิเคราะห์โดยละเอียดรอบคอบแล้ว ไม่ใช่เป็นข้อมูลที่เกิดจากความคิดเห็นส่วนตัว มีการเรียงลำดับความสำคัญและความจำเป็น เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยข้อความที่กะทัดรัด ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจตรงกัน ตลอดจนมีขอบเขตและระยะเวลาในการใช้ นอกนี้จะต้องสอดคล้องกับความสนใจหรือความคิดเห็นของสาธารณชนด้วย

3.4 องค์ประกอบของกลยุทธ์

ประชุม รอดประเสริฐ (2543, หน้า 80-82) อธิบายถึงองค์ประกอบของกลยุทธ์ ว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) เป้าหมายของสิ่งที่ต้องการกระทำ เป็นองค์ประกอบสำคัญสิ่งแรกในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป้าหมายอาจเป็นทั้งจุดประสงค์ และผลงานที่เกิดขึ้นในที่สุด ในลักษณะที่เป็นการทำอะไรได้อะไร เพื่ออะไร 2) วิธีทางในการดำเนินงาน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของกลยุทธ์ เพราะหากไม่กำหนดวิธีทางในการดำเนินงานไว้ กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นอาจไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ วิธีทางที่จะสามารถทำให้กลยุทธ์ดำเนินการได้ ยังรวมไปถึงกลวิธีต่าง ๆ อีกด้วย และ 3) ปัจจัยสนับสนุนการกระทำตามกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ ปัจจัยสนับสนุนในการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม หรือแม้แต่สภาพดินฟ้าอากาศ ซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบาย ส่วนปัจจัยภายในได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการในการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งหากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแม้เพียงอย่างเดียว กลยุทธ์ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ส่วน วิโรจน์ สารรัตน์ (2550, หน้า 77) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นข้อความที่บอกให้ทราบถึงทิศทาง การเปลี่ยนแปลงขององค์กรหรือของสังคม ทิศทางดังกล่าวอาจจะอธิบายถึง เรื่องอะไร เพื่ออะไร อย่างไร และเพียงใด ของความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ และแนวทางของกลยุทธ์ กลยุทธ์จะขาดองค์ประกอบสำคัญส่วนใดส่วนหนึ่งมิได้ เช่น มีเพียงวัตถุประสงค์ไม่บอกแนวทาง สิ่งที่กำหนดนั้นก็จะเป็นกลยุทธ์ จะเป็นเพียงแต่ความปรารถนาเท่านั้น และบางครั้งกลยุทธ์ที่ดีอาจจำเป็นต้องมีองค์ประกอบส่วนที่ 3 คือ กลไกของกลยุทธ์ อีกด้วย กลไกของกลยุทธ์จะช่วยให้เห็นว่า การจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามแนวทางที่ชี้แนะไว้จะต้องมีกลไกอะไรบ้างเป็นเครื่องมือ กลไกของกลยุทธ์ หมายถึง ตั้งแต่ระเบียบ กฎหมายที่รองรับการปฏิบัติ หน่วยงานที่ปฏิบัติ ตลอดจนทรัพยากร

ต่าง ๆ ที่ใช้ปฏิบัติ นอกจากนี้ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553, หน้า 66-67) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของกลยุทธ์ 2 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ และ 2) เครื่องมือของกลยุทธ์ โดยวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ หมายถึง จุดหมายที่เป็นที่คาดหวังให้บรรลุผล และเครื่องมือของกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้บรรลุผลในจุดหมายนั้น ซึ่งวัตถุประสงค์หนึ่งๆอาจมีวิธีการหรือทางเลือกเพื่อการปฏิบัติที่หลากหลาย หรือในทางกลับกันวิธีการหรือทางเลือกหนึ่งอาจสะท้อนเพื่อการบรรลุจุดหมายเกินกว่าหนึ่งจุดหมายก็ได้

สำหรับโครงสร้างของกลยุทธ์นั้น เนื่องจากกลยุทธ์ใด ๆ เกิดขึ้นจากความ ต้องการของสังคมหรือวัตถุประสงค์ของสังคม การที่จะทำให้กลยุทธ์บรรลุถึงความสำเร็จ ย่อมต้องมีมาตรการหรือกลวิธีที่แน่ชัด ตามที่ ประชุม รอดประเสริฐ (2548, หน้า 54) ได้ อธิบายโครงสร้างเชิงองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างเชิงองค์ประกอบของกลยุทธ์

ที่มา: ประชุม รอดประเสริฐ (2548, หน้า 54)

จากภาพประกอบ 2 อธิบายได้ว่า ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อสิ่งใดก็ตาม สิ่งแรกที่ต้องมี คือ วัตถุประสงค์ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวาง และเป็นข้อความที่แสดงออกถึง

อุดมการณ์ หรือปรัชญาในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นไปตามความมุ่งหวัง วัตถุประสงค์
หนึ่ง ๆ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย หรือจุดหมาย หรือเป้าหมาย เป็นจำนวนมาก
ซึ่งจุดมุ่งหมาย จุดหมาย หรือเป้าหมาย ก็คือผลงานสุดท้ายของวัตถุประสงค์นั่นเอง
วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายอาจมีความหมายอย่างเดียวกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ กรณีที่
เหมือนกัน ก็คือ เป็นสิ่งที่ต้องการไปถึงหรือต้องการกระทำให้สำเร็จ แต่ในส่วนที่แตกต่าง
คือ วัตถุประสงค์เป็นความมุ่งหมายกว้าง ๆ บ่งชี้ถึงประโยชน์หรือความสำคัญของผลที่
ได้รับ ส่วนจุดมุ่งหมายจะมีลักษณะเฉพาะเจาะจงว่าสิ่งใดที่ต้องจัดทำ เมื่อกำหนด
วัตถุประสงค์แล้วต้องมีนโยบายเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์หนึ่ง
อาจมีหลายนโยบาย หรือหลายช่องทาง ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องเลือกและตัดสินใจใช้
นโยบายที่มีความเป็นไปได้ ถูกต้อง มีเหตุมีผล และประหยัดทั้งเวลา ทุนทรัพย์ และกำลัง
งาน การที่จะทำให้นโยบายดำเนินงานได้ต้องมียุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ หรือบางครั้งก็ใช้
คำว่า มาตรการ และหนึ่งกลยุทธ์อาจมีหลายวิธีการ และกลยุทธ์จะได้รับการปฏิบัติให้
สำเร็จลุล่วงได้ก็ต้องอาศัยวิธีการ ซึ่งเป็นวิถีทางหรือแนวทางเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อการ
ดำเนินงาน กลยุทธ์หนึ่งๆอาจประกอบด้วยวิธีการที่มีมากกว่าหนึ่งวิธีการขึ้นไป

จากการศึกษาองค์ประกอบของกลยุทธ์อาจกล่าวได้ว่ากลยุทธ์เป็นประเภท
ของแผนงาน อันเป็นผลที่ได้จากกระบวนการวางแผน ดังที่ กิ่งพร ทองใบ (2547, หน้า
34-35) กล่าวว่า การวางแผนเป็นหน้าที่ทางการบริหาร หมายถึง กระบวนการในการ
กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในอนาคตขององค์กรเพื่อให้เป็นแนวทางในการหาวิธี
ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3
ประการคือ 1) จะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับอนาคต 2) จะต้องเป็นการกระทำ และ 3) จะต้อง
เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องจนสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการ
วิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันเข้ากับอนาคตด้วยการพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์
และการเลือกแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เรียกว่า กลยุทธ์ ส่วน
แนวทางในการตัดสินใจดำเนินงานระหว่างทางเลือกทั้งหลาย เรียกว่า นโยบาย ดังนั้นกล
ยุทธ์และนโยบายจึงเป็นแผนระยะยาวขององค์กรที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ
เป้าหมายที่กำหนดไว้ ประชุม รอดประเสริฐ (2545, หน้า 32) กล่าวว่า ในการวางแผนกล
ยุทธ์ที่ดีต้องประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) ภารกิจหลักหรือพันธกิจ 3) เป้าหมายหรือ
เป้าประสงค์ของงาน 4) วิธีดำเนินการหรือกลยุทธ์ และ 5) นโยบาย กิ่งพร ทองใบ (2547,
หน้า 49-50) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้

วิธีการที่ดีที่สุดขององค์กร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์หรือวิสัยทัศน์ 2) การระบุทิศทางหรือพันธกิจ 3) การกำหนดเป้าหมาย 4) การพัฒนากลยุทธ์หรือวิธีดำเนินการ และ 5) การกำหนดนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ Wheelen & Hunger (2000, pp. 181–183) ได้กำหนดองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ 4 ประการ คือ 1) การระบุพันธกิจ หรือภารกิจหลัก 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การพัฒนากลยุทธ์ 4) การกำหนดนโยบาย และกล้า ทองขาว (2548, หน้า 26) กล่าวถึงองค์ประกอบของการนำกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) การดำเนินการหรือกลยุทธ์ 5) มาตรการดำเนินการหรือวิธีการ และ 6) การประเมินผล นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกหลายคนที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ ดังนี้ จิตติ รัตมีธรรมโชติ (2551, หน้า 26) กล่าวว่า ในกลยุทธ์มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) วิธีดำเนินการ 5) นโยบาย และ 6) แผนงาน พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว (2553, หน้า 123–124), ศิริชัย กาญจนวาสิ (2553, หน้า 52), วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2557, หน้า 151–152), สมควร ทรัพย์บำรุง (2558, หน้า 123–125), จิณณวัตร ประโคนทั้ง (2558, หน้า 5), และ Sisson (2017, p. 176) มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) กลยุทธ์ หรือวิธีดำเนินการ และ 5) ตัวชี้วัด ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษา

องค์ประกอบกลยุทธ์	นักวิชาการ										ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือก
	1. ประชุม รอดประเสริฐ (2545)	2. กิ่งพร ทองใบ (2547)	3. กัลยา ทองขาว (2548)	4. จิตติ รัตติธรรมโชติ (2551)	5. พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว (2553)	6. ศิริชัย กาญจนวาสิ (2553)	7. วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2557)	8. สมควร ทรัพย์บำรุง (2558)	9. จิณณวัตร ประโคนทั้ง (2558)	10. Sisson (2017)			
วิสัยทัศน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100	*
พันธกิจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100	*
เป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100	*
วิธีดำเนินการ / กลยุทธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100	*
ตัวชี้วัด	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	70	*
นโยบาย	✓	✓		✓							3	30	
มาตรฐานการ/แผนปฏิบัติ / วิธีการ			✓								1	10	
แผนงาน				✓							1	10	
การประเมินผล			✓								1	10	

จากตาราง 3 ผู้วิจัยใช้ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) วิธีดำเนินการ และ 5) ตัวชี้วัด ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงขอเสนอรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

1.1 ความหมาย

นักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามของ วิสัยทัศน์ ไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545, หน้า 66) ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ว่า คือภาพชัดเจน สะท้อนความปรารถนา ความฝันและความตั้งใจที่จะไปถึงภาพนั้นด้วยความเชื่อมั่นว่าจะสามารถไปได้ถึง เสนาะ ดีเยาว์ (2546, หน้า 38) ได้ให้นิยามว่า วิสัยทัศน์เป็นความตั้งใจอย่างกว้าง ๆ รวมทุกอย่างที่เกี่ยวกับอนาคตหรือคิดไปข้างหน้า แสดงให้เห็นความทะเยอทะยานที่จะนำไปสู่อนาคตทั้งวิธีการและเป้าหมายอย่างชัดเจนในปัจจุบัน กิ่งพร ทองใบ (2547, หน้า 32) ให้นิยามว่า วิสัยทัศน์เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางที่องค์กรแสวงหาเพื่อการบรรลุผลสำเร็จของการดำเนินการ การอยู่รอด และการพัฒนา วัตถุประสงค์ที่ต้องกำหนดในการวางแผนกลยุทธ์เป็นวัตถุประสงค์ร่วมและเป็น วัตถุประสงค์หลักที่กว้าง ๆ ระยะยาวขององค์กร บุญเลิศ คงคาเย็น และคณะ (2547, หน้า 32) กล่าวว่า วิสัยทัศน์เป็นเป้าหมายที่มีลักษณะกว้างซึ่งมีความต้องการในอนาคต เป็นกุญแจสำคัญของการเป็นผู้นำ ทั้งยังเป็นเสมือนแผนที่ประกอบการเดินทางไปสู่ จุดมุ่งหมายในอนาคต และยังเป็นคู่มือแนะนำวิธีการเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมาย และวิสัยทัศน์ที่ดีควรมีลักษณะเปิด

วิโรจน์ สารรัตน์ (2548, หน้า 42) อธิบายว่า วิสัยทัศน์เป็นข้อความที่แสดงถึงสภาพที่พึงปรารถนาหรือที่เป็นไปได้ของโรงเรียนในอนาคต เป็นส่วนที่แสดงถึงพลังผลักดันแห่งอำนาจที่น่าประทับใจ เป็นพลังที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดในหัวใจของผู้คน เป็นส่วนที่สะท้อนภาพให้เห็นถึงสิ่งที่สมาชิกต้องการสร้างสรรค์ เป็นส่วนที่แสดงถึงความบันเทิงใจของสมาชิกที่ต้องการให้เกิดขึ้นในองค์กร วิทยากร เชียงกูล (2549, หน้า 187) ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ว่า ภาพที่มีลักษณะบันเทิงใจว่าองค์กรหรือสังคมสามารถที่จะเป็นเช่นใดได้ ความฝันเกี่ยวกับรูปร่างและความสำเร็จในอนาคต เป้าหมายในอนาคต การมองการณ์ไกลที่ผู้นำสามารถมองเห็นและชักชวนให้เพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกร่วมมือสร้างสิ่งนั้นขึ้นมา ส่วน ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2550, หน้า 35-36) กล่าวว่า วิสัยทัศน์เป็นความต้องการในอนาคตที่องค์กรกำหนดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้สมาชิกยึดถือ และปฏิบัติตามอย่างมีระบบและสม่ำเสมอเพื่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์การ วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่กลุ่มผู้บริหารและพนักงานร่วมกันกำหนดขึ้น โดยวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้น ต้องมีความท้าทาย แรงผลักดัน และ ความทะเยอทะยานในอนาคต ในขณะเดียวกัน

วิสัยทัศน์ก็จะกำหนดทิศทางที่ชัดเจนพอที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ วิธวัฒน์ ปันนิตามัย (2551, หน้า 2-3) และแก้วเวียง นำนาค (2554, หน้า 19) กล่าวสอดคล้องกันว่า วิสัยทัศน์ คือ การสร้างภาพในอนาคตที่สะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมาย ความหวัง ค่านิยม ความเชื่อ ผ่านข้อความที่ปกป้องถึงปรัชญา เป็นความมุ่งหมายในอนาคตที่พึงประสงค์

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ ดังนี้ Braun (2002, p. 26) กล่าวถึงวิสัยทัศน์ว่า เป็นการสร้างภาพในอนาคตโดยการอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จตามที่วางแผนไว้ Kotter (2002, pp. 68-69) และ Phillips (2005, p. 7) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกันว่า เป็นภาพอนาคตที่บุคคลนำมาทำให้กระจ่าง ซึ่งสิ่งที่ทำขึ้นนั้นสามารถกระตุ้นให้บุคคลมุ่งมั่นและดำเนินการไปสู่ในทิศทางที่เปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง สามารถช่วยให้เกิดการประสานการปฏิบัติในความแตกต่างระหว่างบุคคล แม้ว่าจะมีบุคคลจำนวนมากก็สามารถดำเนินการไปด้วยดีและรวดเร็ว

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ เป็นภาพอนาคตที่แสดงถึงความสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจร่วมกันของสมาชิกในองค์การ เพื่อความเป็นเจ้าของ และเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลร่วมกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น การสร้างวิสัยทัศน์จึงจะไม่ใช้เรื่องเฉพาะของผู้บริหารฝ่ายเดียว แต่จะเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่เกิดจากการกำหนดร่วมกันของสมาชิกในองค์การในรูปแบบที่เหมาะสม

1.2 ขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์

พวงรัตน์ เกสรแพทย์ (2543, หน้า 40-41) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์ ว่า ประกอบด้วย 1) ข้อมูลจากการวิเคราะห์ทบทวนภารกิจ 2) จัดกลุ่มภารกิจหลักขององค์กร 3) ระบุงลยุทธ์ที่ตอบสนองต่อความคาดหวังผลงานซึ่งครอบคลุมการจัดรูปแบบองค์กร และระบบการบริหารจัดการ 4) กำหนดค่านิยมองค์กรในรูปแบบของจรรยาบรรณ ความเชื่อ กฎเกณฑ์ สำหรับกำหนดพฤติกรรมและแนวปฏิบัติของบุคลากร ส่วนณัฐพงษ์ เกษมาริช (2546, หน้า 53) กล่าวว่ากระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 1) ค่านิยม เพื่อกำหนดค่านิยมหลักและความหมายเชิงปฏิบัติ 2) การตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยสถานะแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร 3) พันธกิจ เพื่อสร้างความชัดเจนและจุดประสงค์หลักขององค์กร 4) การสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อสร้างภาพที่ชัดเจนสำหรับอนาคตที่ต้องการให้เป็นไป และ 5) การลงมือปฏิบัติ เพื่อสร้างแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และ

วงจรรอบสนองต่อการปฏิบัติตามค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่วางไว้ และวิโรจน์ สารรัตนะ (2548, หน้า 42-43) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอาจอาศัยข้อเสนองาน แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือนำมาผสมกันได้ โดยให้มีความเกี่ยวข้องกับ จากคณะครู จากสมาชิกในชุมชน ในบางกรณีอาจรวมทั้งนักเรียนด้วย และเมื่อกำหนดแล้ว จะเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่ติดตรึงอยู่ในห้วงความคิดของบุคคลเหล่านั้นอยู่เสมอ เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกว่าจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนการปฏิบัติได้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่พวกเขาได้ร่วมกันกำหนดขึ้นมา สำหรับเทคนิคการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์อาจใช้หลักความมีฉันทามติจากกลุ่มต่าง ๆ ที่แต่ละกลุ่มซึ่งประกอบด้วยบุคคลจากฝ่ายต่าง ๆ ต่างกำหนดข้อความ แสดงความเชื่อ หรือวิสัยทัศน์ของกลุ่มของตนนำมาอภิปรายเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน แล้วกำหนดเป็นข้อความแสดงถึงวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียน

นักวิชาการต่างประเทศ เช่น Yukl (2000, p. 211), Barth (2004, pp. 176-177), และ Ellis & Joslin (2005, p. 5) มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผู้นำจะต้องสร้างเครือข่ายงานที่จะได้พบปะกับสมาชิกทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยผู้นำจะต้องสนใจในความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะความคิดเห็นใหม่ๆ หรือที่ต่างไปจากความคิดเห็นของตนเองและของคนอื่น ๆ เพื่อที่จะเลือกเฉพาะความคิดเห็นที่ดีที่สุดใช้ประกอบการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมองว่าโรงเรียนย่อมมีศักยภาพเฉพาะของตนที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างได้ดี ดังนั้นในการกำหนดภาพในอนาคตของโรงเรียนจึงต้องศึกษาศักยภาพของโรงเรียนในปัจจุบันว่ามีจุดเด่น จุดด้อยด้านใด โดยการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกทุกคนในโรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียนเพื่อตัดสินใจว่าจะวางทิศทางการพัฒนาโรงเรียนไปในทิศทางใด ส่วน Locke et al. (2005, pp. 53-54) กล่าวถึงการสร้างวิสัยทัศน์ว่า เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนว่า ประสิทธิภาพที่ดีที่สุดของสถานศึกษาที่ต้องการอย่างแท้จริงคืออะไร โดยอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล ของผู้บริหารสถานศึกษา และได้เสนอแนวคิดว่าการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารได้มาจากวิธีการดังต่อไปนี้คือ 1) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง การสนทนาพูดคุย และฟังความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร 2) โดยกระบวนการจัดกระทำข้อมูล หมายถึง การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารในเรื่องการมีสายตายาวไกล ความเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร ความเข้าใจถึงผลกระทบ

ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และแนวโน้มของโลกในอนาคต ความสามารถในการมองเห็นภาพรวมขององค์กร ความสามารถในการคาดคะเนแรงต่อต้านที่อาจเกิดขึ้น ความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้ตลอดเวลา 3) โดยการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ของตนออกมาเป็นถ้อยคำได้อย่างชัดเจน มีพลังในการกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานเพื่อเป้าหมายขององค์กร ทั้งนี้ถ้อยคำที่แสดงวิสัยทัศน์นั้นควรมีลักษณะย่อ ชัดเจน ทำท่ายมุงอนาคต มั่นคง ปราศจากที่ประหลาดใจ 4) โดยการประเมินผลเป็นระยะ หมายถึง การทดสอบว่าวิสัยทัศน์นั้นสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของสมาชิกในองค์กรหรือไม่ หากได้คำตอบปฏิเสธ ผู้บริหารก็ต้องนำวิสัยทัศน์นั้นมาพิจารณาเพื่อปรับเปลี่ยนต่อไป

สรุปได้ว่า การสร้างวิสัยทัศน์นั้นมีส่วนสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ความสำเร็จขององค์กร และขวัญกำลังใจของคนทำงานในองค์กร ตลอดจนประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรโดยรวม ขั้นตอนในการสร้างวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์ 3) ขั้นนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติ และ 4) ขั้นประเมินวิสัยทัศน์

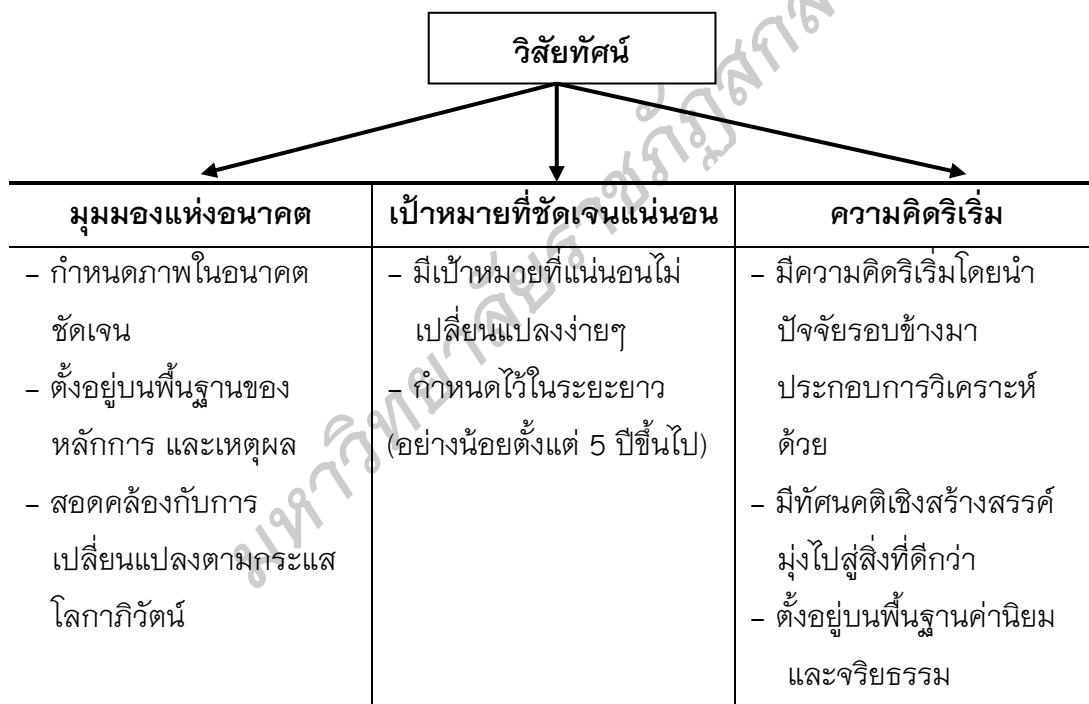
1.3 องค์ประกอบที่สำคัญของวิสัยทัศน์

วีรุธ มาชะศิริานนท์ (2551, หน้า 55-57) และวิโรจน์ เสี่ยงไพเราะ (2556, หน้า 103-104) ได้กล่าวสอดคล้องกันถึง 4 องค์ประกอบที่สำคัญของวิสัยทัศน์ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ทางองค์กร เป็นวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นภาพกว้างและสมบูรณ์ของระบบในองค์กรปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นคือวิสัยทัศน์ขององค์กรเป็นการมององค์กรในปัจจุบันในภาพรวม มิได้มองเฉพาะองค์กรเท่านั้นแต่มองสิ่งแวดล้อมขององค์กรด้วย
2. วิสัยทัศน์ทางอนาคต เป็นการสร้างภาพของระบบองค์กรภายในสิ่งแวดล้อม ณ จุด ๆ หนึ่งหรือเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต นั่นคือวิสัยทัศน์ของอนาคตเป็นการสร้างภาพว่าองค์กรในอนาคตควรจะเป็นอย่างไร
3. วิสัยทัศน์ทางบุคคล เป็นวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนา การกำหนดตำแหน่งบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นเครื่องเชื่อมโยงระหว่างผู้นำองค์กร เป็นความสามารถของผู้นำที่จะระบุ บ่งชี้ เคลื่อนย้าย ประสานทักษะ และทรัพยากรต่าง ๆ

4. วิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์ เป็นวิสัยทัศน์ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง เป็นการเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้ผู้นำองค์กรนำไปสู่การปฏิบัติ นั่นคือวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์ เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นจริงในปัจจุบันกับความเป็นจริงในอนาคตกับวิถีทางที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งมีความเหมาะสมกับองค์กรและผู้นำ จึงเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์ทางยุทธศาสตร์ก็คือวิธีการบริหารการเปลี่ยนแปลง

Quigley (1995, p. 8) ได้จำแนกองค์ประกอบที่สำคัญของวิสัยทัศน์ออกเป็น 3 ประการ คือ 1) วิสัยทัศน์เป็นมุมมองแห่งอนาคตระยะยาว 2) วิสัยทัศน์ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน แน่นนอน และ 3) วิสัยทัศน์มีความเกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่ม และทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ตามแนวคิดของ Quigley สามารถนำเสนอได้ดัง ภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ตามแนวคิดของ Quigley

ที่มา: Quigley (1995, p. 8)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของวิสัยทัศน์ควรจะต้องมีความชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มีลักษณะตามอุดมคติ สอดคล้องกับค่านิยมหลักขององค์กร อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงและสามารถใช้เป็นเครื่องนำทางในการตัดสินใจได้

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 ความหมาย

นักวิชาการได้ให้นิยามของ พันธกิจ ไว้ในหลายทัศนะ ดังนี้

พวงรัตน์ เกสรแพทย์ (2543, หน้า 42) กล่าวว่า ในการกำหนดพันธกิจ สถานศึกษาต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ ลูกค้ำของเราคือใคร บริการของเราคืออะไร เราจะแข่งขันที่ไหน วัตถุประสงค์ของเราคืออะไร ความเชื่อถือ ค่านิยมและปรัชญาคืออะไร ความได้เปรียบของเราคืออะไร ความรับผิดชอบของเราคืออะไร ทัศนคติที่เรามีต่อบุคลากรคืออะไร และองค์ประกอบของภารกิจประกอบด้วย 1) เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุดิบ เทคนิค วิธีการ กระบวนการผลิต และการบริการขององค์กรอย่างมีคุณภาพ 2) จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานอาจแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของแต่ละองค์กร 3) การกำหนดหลักการในการดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน ตลอดจนหล่อหลอมความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้ร่วมงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การกำหนดพันธกิจขององค์กรทางการศึกษาในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดไว้ชัดเจน โดยพบว่า มีการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2 รูปแบบ คือ 1) กำหนดตามกรอบใดกรอบหนึ่งที่ชัดเจน เช่น จำแนกพันธกิจออกเป็น 4 ด้าน ตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป และ 2) การกำหนดขึ้นเองอย่างเป็นอิสระ โดยคำนึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นสำคัญ ไม่ยึดกรอบใดกรอบหนึ่งเป็นหลักตายตัวแต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารโรงเรียนอาจใช้รูปแบบผสม โดยให้มีพันธกิจทั้ง 4 ด้านนั้นเป็นพื้นฐาน และเพิ่มพันธกิจที่ริเริ่มสร้างสรรค์เข้าไปอีก ดังนั้นในการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาจึงถือเป็นสิ่งที่ทีมงานจะต้องทำให้สำเร็จ อย่างไรก็ตามการกำหนดพันธกิจเป็นสิ่งที่ยากและต้องใช้เวลา เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางอนาคตที่จะต้องมีความชัดเจนและเชื่อมโยงกัน

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และจินตนา บุญบงการ (2544, หน้า 139) กล่าวว่า พันธกิจ หมายถึง จุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ขององค์กร ซึ่งแยกองค์กรออกมาจากธุรกิจอื่นที่มีการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกัน พันธกิจเป็นเครื่องกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดพันธกิจยังเป็นการจัดสรรและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน หรือองค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้การกำหนดพันธกิจยังช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์เป็นไปอย่างถูกต้อง

เหมาะสม และสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรหรือชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการขององค์กรหรือชุมชนได้เป็นอย่างดี เสน่ห์ จัญโต (2545, หน้า 100) ให้ความเห็นว่า พันธกิจเป็นการกำหนดว่าองค์กรหรือบริษัท ทำอะไร ทำไมต้องทำสิ่งนั้น และทำเพื่อใคร

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2546, หน้า 74-75) ได้อธิบายว่า พันธกิจขององค์กรจะบ่งบอกกิจกรรมที่องค์กรจะต้องสนับสนุนให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์ ซึ่งจะช่วยสร้างคุณค่าและความแตกต่างขององค์กรจากองค์กรอื่น ขณะที่ กิ่งพร ทองใบ (2547, หน้า 33) ให้นิยามว่า พันธกิจ คือ ข้อความที่แสดงถึงแนวทางหลักในการอยู่รอดขององค์กร โดยระบุถึงหน้าที่ที่องค์กรต้องทำ ลักษณะของการดำเนินงานและปรัชญาการบริหารองค์กร และ วิโรจน์ สารรัตน์ (2548, หน้า 36) กล่าวถึงพันธกิจทางการศึกษาไว้ว่า พันธกิจเป็นข้อความที่แสดงถึงหน้าที่ของโรงเรียนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป็นข้อความที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เป็นส่วนที่ทำให้เกิดการวางแผนว่าควรจะเป็นไปในทิศทางใด เป็นสิ่งที่สมาชิกในองค์กรจะต้องรับรู้และเข้าใจ และเป็นสิ่งที่ฝ่ายบริหารใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลสำเร็จ ใช้เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติเกิดความภาคภูมิใจ และความรู้สึกเป็นเจ้าของในองค์กร และเป็นตัวที่ทำให้เป็นที่รับรู้ถึงค่านิยม และอนาคตขององค์กรจากบุคคลภายนอก

ทัศนีย์ กำเนิดสิงห์ (2555, หน้า 55-57) กล่าวถึง พันธกิจ ว่า เป็นการกำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่ขององค์กร เพื่อให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นพันธกิจตามยุทธศาสตร์ แผนชาติ นโยบายของรัฐบาล นโยบายของรัฐมนตรี ฯลฯ มี 2 ระดับ คือ 1) พันธกิจดั้งเดิม คือ พันธกิจเดิมขององค์กรจะต้องปฏิบัติเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่สังคมกำหนดให้ หรือที่มีต่อสังคม จะถูกกำหนดเมื่อริเริ่มให้มีการก่อตั้งองค์กรและจะคงอยู่กับองค์กรตลอดไป จะมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการปรับปรุงหรือปฏิรูปองค์กร 2) พันธกิจตามวิสัยทัศน์ ที่องค์กรจะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามความคาดหวังขององค์กรตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงมากจนออกนอกกรอบหรือเปลี่ยนแปลงจนกระทั่งขัดแย้งกับพันธกิจดั้งเดิม ในการปฏิบัติตามพันธกิจ ผู้บริหารองค์กรจะต้องทุ่มเททั้งกาย ใจ และต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกับสมาชิกองค์กรในการกำหนด “สัญญาประชาคม” และหรือ “ค่านิยมร่วม” ขององค์กรเพื่อเป็นข้อผูกพันที่สมาชิกต้องปฏิบัติ เป็นการสร้างพลังร่วมที่มุ่งสู่ทิศทางของอนาคตที่ทุกคนคาดหวังไว้ร่วมกัน สำหรับ

ขั้นตอนการกำหนดพันธกิจขององค์กร ควรเป็นการหารือร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และควรมีการตรวจสอบความเป็นไปได้ของพันธกิจ

สรุปได้ว่า พันธกิจ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่องค์กรหรือสถานศึกษาต้องปฏิบัติ ซึ่งแสดงลักษณะของงานหรือกิจกรรมตามกรอบภาระหน้าที่ การกำหนดพันธกิจช่วยให้กำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์เป็นไปอย่างถูกต้อง และยังช่วยให้ทราบขอบเขตในการดำเนินงานขององค์กรด้วย การกำหนดพันธกิจในองค์กรอาจไม่เป็นการตายตัว แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ ๆ แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ควรเกิดขึ้นบ่อย การกำหนดพันธกิจควรให้สอดคล้องกับแผนระยะยาว และวิสัยทัศน์ขององค์กร

2.2 ประเด็นสำคัญในการกำหนดพันธกิจ

วิบูลย์ จุง (2550, ออนไลน์) กล่าวว่า ประเด็นสำคัญในการกำหนดพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในองค์กรประกอบด้วย ประเด็น ดังนี้

1. เทคโนโลยี กล่าวคือ องค์กรใช้เทคโนโลยีอย่างไร หรือมีนวัตกรรมอะไรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือสร้างสรรค์งานใหม่ๆ หรือองค์กรมุ่งเน้นทางด้านนวัตกรรมมากน้อยเพียงใด
2. การคำนึงถึงการหยุดและการเติบโตขององค์กร โดยองค์กรมีการปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
3. ปรัชญา โดยปรัชญาจะบ่งบอกถึง ความเชื่อ ความเป็นองค์กร วัฒนธรรมองค์กร คุณธรรม จริยธรรมขององค์กร รวมไปถึงค่านิยมขององค์กรว่า ภาพรวมขององค์กรที่สำคัญเป็นอย่างไร และส่งผลให้วิสัยทัศน์ฉายแววแห่งความสำเร็จนั้นมีพื้นฐานต่าง ๆ อย่างไร
4. ความแตกต่าง การสร้างความแตกต่างก็เพื่อให้องค์กรมีจุดยืนพิเศษ เพื่อให้เหนือคู่แข่ง หรือให้มีความแตกต่างเป็นจุดเด่น เพื่อให้ลูกค้าหรือบุคคลเกิดความสนใจในตัวองค์กรขึ้น ทั้งนี้จะต้องเลือกเฉพาะความแตกต่างที่สร้างสรรค์ที่จะนำพาให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นเกณฑ์เท่านั้น
5. การคำนึงถึงสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า องค์กรนั้น ๆ ได้ทำเพื่อสังคม ประชาชน เพื่อให้ภาพลักษณ์ดูดี เป็นการประชาสัมพันธ์

องค์กรอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ต้องมั่นใจหรือมีทิศทางที่ชัดเจนจริง ๆ จึงจะทำในลักษณะนี้ได้ การสร้างภาพเพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้คนในองค์กรเกิดความสับสนได้

6. การคำนึงถึงบุคลากร องค์กรที่คำนึงถึงบุคลากรเป็นหลักจะทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในองค์กรมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ความจริงใจในการพัฒนาบุคลากรอย่างเต็มที่ เต็มประสิทธิภาพ จะทำให้ผลงานที่ได้รับออกมาดี

7. เป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อให้การทำงานเด่นชัดมากขึ้น การดำเนินงานจึงต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน รู้ว่าทำไปแล้วได้อะไร เพื่ออะไร แล้วจะส่งผลอย่างไรกับองค์กร

8. ทีมงาน และ สายสัมพันธ์ เพื่อมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ไม่ว่าจะ เป็นทีมเล็ก ทีมใหญ่ หรือทีมทั้งหมดที่เป็นองค์กร

ทัศนีย์ กำเนิดสิงห์ (2555, หน้า 55-57) ได้กล่าวถึง ประเด็นสำคัญในการกำหนดพันธกิจไว้ ดังนี้

1. ข้อความพันธกิจ (Mission Statement) จะแสดงแนวคิดและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนด เป็นการระบุภารกิจที่องค์กรนั้นพยายามจะบรรลุและจะระบุขอบเขตการปฏิบัติการขององค์กรเกี่ยวกับผลผลิตและการบริการ ถ้าชัดเจนจะอธิบายถึงค่านิยมและลำดับความสำคัญต่าง ๆ ขององค์กร และบ่งบอกถึงทิศทางในอนาคตขององค์กร โดยจะกำหนดขอบเขตเพื่อเสนอแนะการกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเป้าหมายและทางเลือกที่เป็นไปได้

2. ความสำคัญในการกำหนดพันธกิจ ได้แก่ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง หลักเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร เพื่อความสะดวกในการแปลความหมายของวัตถุประสงค์ในโครงสร้างการทำงาน การออกแบบงาน กำหนดความรับผิดชอบภายในองค์กรด้วยวิธีการซึ่งคำนึงถึงต้นทุน เวลา และตัวชี้วัดการทำงานที่สามารถประเมินผลงานได้

3. แนวทางการกำหนดพันธกิจต้องตอบคำถาม ดังนี้ 1) อะไรคือเหตุผลในการก่อตั้งหรือคงอยู่ขององค์กร 2) อะไรคือจุดมุ่งหมายพื้นฐานขององค์กร 3) ลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์ขององค์กรคืออะไร 4) ความแตกต่างด้านภารกิจขององค์กรกับองค์กรอื่นในช่วง 3-5 ปี ข้างหน้า 5) กลุ่มประชาชนผู้รับบริการหลักคือกลุ่มใด 6) ผลผลิตและบริการที่สำคัญในปัจจุบันและอนาคตคืออะไร 7) ความเชื่อ ค่านิยม และปรัชญาขององค์กรเป็นอย่างไร

สรุป ประเด็นสำคัญในการกำหนดพันธกิจถือว่าเป็นแนวทางการเขียนพันธกิจหลัก ๆ ในแต่ละองค์กรเท่านั้น ไม่มีหลักการเขียนที่ตายตัว แต่เมื่อเขียนแล้วสามารถสื่อสารกับคนภายในองค์กรได้จริง มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อให้บรรลุ วิสัยทัศน์ที่ได้ตั้งขึ้นมา

2.3 ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดพันธกิจ

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2546, หน้า 75-77) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ต้องคำนึงในการกำหนดพันธกิจขององค์กร ประกอบด้วย ความต้องการของหน่วยงานหรืออะไรที่กำลังได้รับการตอบสนอง กลุ่มของลูกค้าเป็นกลุ่มใดหรือใครที่เป็นผู้ได้รับการตอบสนอง และความต้องการของลูกค้าได้รับการตอบสนองอย่างไร ทั้ง 3 ปัจจัยล้วนแต่มีความสำคัญต่อการกำหนดลักษณะของการทำงาน ซึ่งการพิจารณาเฉพาะปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะไม่เพียงพอต่อการกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนได้ องค์กรจะต้องเปลี่ยนแปลงพันธกิจเมื่อไร เนื่องจากปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นอกจากจะส่งผลกระทบต่อการทำงานในด้านต่างๆ ขององค์กรแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อทิศทางขององค์กรด้วย ดังนั้นองค์กรจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนพันธกิจให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แต่การเปลี่ยนแปลงไม่ควรเกิดขึ้นบ่อยเนื่องจากการกำหนดพันธกิจควรจะต้องพิจารณาระยะยาว และต้องให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ดังนั้นจึงควรกำหนดพันธกิจให้มีความครอบคลุมและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ดีและนานพอสมควร สำหรับความสำคัญของการกำหนดพันธกิจขององค์กร เช่น เพื่อให้สามารถระบุจุดมุ่งหมายขององค์กรได้ เพื่อช่วยถ่ายทอดความคิดขององค์กรออกมาเป็นทิศทางที่ชัดเจน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร เพื่อเป็นหลักสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เพื่อความสะดวกในการแปลงความหมายวัตถุประสงค์ในโครงสร้างการทำงาน การออกแบบระบบงาน และการกำหนดความรับผิดชอบในองค์กร และเพื่อช่วยในการตัดสินใจและดำเนินการของบุคลากรระดับล่างให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2558, หน้า 29-30) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดพันธกิจมี 2 ระดับ คือ

1. พันธกิจในลักษณะที่เป็นอาณัติที่ได้รับมอบหมายจากสังคมหรือรัฐ ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

2. พันธกิจหลักที่แต่ละองค์กรมุ่งมั่นที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และแสดงถึงความเข้าใจในรายงานที่องค์กรต้องดำเนินการ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของวิสัยทัศน์

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดพันธกิจประกอบด้วย 1) ความต้องการของหน่วยงานหรืออะไรที่กำลังได้รับการตอบสนอง 2) กลุ่มของลูกค้าเป็นกลุ่มใดหรือใครที่เป็นผู้ได้รับการตอบสนอง และ 3) ความต้องการของลูกค้าได้รับการตอบสนองอย่างไร นอกจากนี้ปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดพันธกิจมี 2 ระดับ คือ 1) พันธกิจในลักษณะที่เป็นอาณัติ 2) พันธกิจหลักที่แต่ละองค์กรมุ่งมั่นที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละปัจจัยหรือระดับอาจมีความแตกต่างกันไป แต่ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของแต่ละองค์กร

2.4 ข้อควรระวังในการกำหนดพันธกิจ

วิธนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2546, หน้า 77-78) ได้กล่าวถึง ข้อควรระวังในการกำหนดพันธกิจ ดังนี้

1. การกำหนดขอบเขตของพันธกิจที่แคบหรือกว้างเกินไป สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการกำหนดพันธกิจ คือ ขอบเขตในการระบุประเภทของการทำงาน หากเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการกำหนดขอบเขตหรือประเภทของการทำงานย่อมจะส่งผลกระทบต่อการทำงานพันธกิจที่ผิดพลาด และนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ผิดพลาด ซึ่งจะ เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและการตัดสินใจด้วย

2. การให้ความสำคัญและการจัดสรรเวลาของผู้บริหารระดับสูง ในการกำหนดพันธกิจ หลายครั้งที่ผู้บริหารระดับสูงใช้เวลาทุกวันกับการบริหารงานทั่วไป และทำให้การกำหนดพันธกิจขององค์กรมักจะถูกมองข้ามไป เมื่อองค์กรกำหนดพันธกิจอย่างรีบเร่งจนเกินไปอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดและเกิดผลกระทบติดตามมาอย่างรุนแรง

3. ความเข้าใจผิดที่ว่า เมื่อมีการกำหนดทิศทางขององค์กรขึ้นมาแล้ว ไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนได้ ที่จริงแล้วพันธกิจขององค์กรสามารถปรับเปลี่ยนได้เมื่อมีความจำเป็น หรือเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระดับที่ส่งผลต่อทิศทางเดิม เช่น ความต้องการของลูกค้าเปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาเทคโนโลยีสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงด้าน

การค้าระหว่างประเทศ สัญญาทางเศรษฐกิจที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสและข้อจำกัดในการดำเนินงานขององค์กร

สรุปได้ว่า ในการกำหนดพันธกิจนั้นจะต้องสอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย และระเบียบขององค์กร ไม่ขัดแย้งต่อบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กร รวมถึงต้องระบุถึงบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

3. เป้าหมาย (Goal)

3.1 ความหมาย

นักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้

เสนาะ ตีเขาร (2546, หน้า 67), และบุญเลิศ คงคาเย็น และคณะ (2547, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของ เป้าหมาย ว่า หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคตหรือผลลัพธ์ ที่องค์การคาดหวังเพื่อต้องการให้เกิดขึ้น เป้าหมายช่วยให้ข้อความพันธกิจขององค์การเป็นจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ กิ่งพร ทองใบ (2547, หน้า 52) ที่กล่าวว่าเป้าหมายเป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์การต้องการให้เกิดขึ้น เป็นผลลัพธ์ที่จำเพาะเจาะจง สามารถแสดงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถวัดได้ และมีระยะเวลาที่แน่นอน การกำหนดเป้าหมายต้องมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และพันธกิจขององค์กร ดังนั้นการตั้งเป้าหมายมีลักษณะที่สำคัญ คือ 1) แสดงให้เห็นจุดยืนทางเลือกขององค์กร 2) แสดงให้เห็นกรอบและแนวทางที่ต้องการบรรลุ 3) แสดงให้เห็นความเป็นหนึ่งเดียวกันขององค์กร ส่วน วิโรจน์ สารรัตน์ (2548, หน้า 46) กล่าวว่า จุดหมายหรือเป้าหมาย หมายถึง ผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์กรต้องการให้บรรลุผล นอกจากนี้ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (ม.ป.ป., หน้า 34) ให้ความหมายว่า คือ สิ่งที่ต้องการในอนาคต หรือหมายถึง สภาพเป้าหมายในอนาคตที่องค์กรต้องบรรลุถึง เป้าหมายมีความสำคัญ เพราะ 1) กำหนดองค์กรและพิจารณาความสำคัญโดยกำหนดจุดหมายปลายทางที่คาดหวังไว้ 2) เป็นเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อกระตุ้นและเสนอแนะผู้บริหาร และพนักงานในกิจกรรมประจำวัน 3) เป้าหมายจะช่วยในการตัดสินใจ โดยมุ่งสภาพที่ต้องการในอนาคตและวิธีการบรรลุสภาพนั้น 4) ผลลัพธ์ที่ต้องการกำหนดโดยเป้าหมายองค์กรที่มีต่อการทำงานที่สามารถวัดได้ คำว่า เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ (Objectives) สามารถใช้แทนกันได้

สรุปได้ว่า เป้าหมาย เป็นสิ่งที่บุคคลกำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้สามารถนำความคิดของบุคคลในองค์กรสู่การปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามที่องค์กรคาดหวังให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์สุดท้ายขององค์กร นอกจากนี้เป้าหมายยังเป็นสิ่งที่ใช้เป็นหลักสำหรับเปรียบเทียบเพื่อวัดความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารระดับสูงในองค์กรจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลักเพราะเป็นผู้อยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นภาพรวมขององค์กร รู้ทิศทางว่าองค์กรควรมีเป้าหมายอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่มากที่สุดและเป็นผู้รับผิดชอบผลการปฏิบัติงานทั้งหมด

3.2 ความสำคัญของเป้าหมาย

บุญเลิศ คงคาเย็น และ คณะ (2547, หน้า 47) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเป้าหมายในการกำหนดจุดยืนขององค์กร ว่า สามารถสร้างมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และผู้บริหารควรใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจให้สอดคล้องกับนโยบาย และเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ดังนั้นในการกำหนดเป้าหมายต้องมีการวางแผนทั้งเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาว ซึ่งต้องมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันและมุ่งไปสู่ภารกิจและวิสัยทัศน์ที่วางไว้ เป้าหมายควรเป็นสิ่งที่วัดได้และมีระยะเวลาที่แน่นอน และเป้าหมายเป็นขอบเขตของทิศทางเพื่อชี้้นำในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร

ณัฐพันธ์ เขจรันท์ และจินตนา บุญบงการ (2554, หน้า 150) กล่าวถึง ความสำคัญของเป้าหมาย ว่า การทำงานในองค์กรนอกเหนือจากการทำงานในหน้าที่การงานตามปกติแล้ว จะมีการส่งข้อมูลที่ได้รับในระหว่างการปฏิบัติงานขึ้นสู่ผู้บริหารระดับบนทั้งในลักษณะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา ผลการปฏิบัติงาน รายงาน และข้อเสนอแนะ ในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นการส่งข้อมูลจากผู้บริหารระดับบนสู่ผู้บริหารระดับล่างเป็นทอด ๆ โดยผู้บริหารระดับกลางจะแปลงความมุ่งหมาย (goal) และนโยบายที่ได้รับจากผู้บริหารระดับสูงให้เป็นวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ ส่วนผู้บริหารระดับล่างก็จะแปลงวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ของผู้บริหารระดับกลางให้เป็นเป้าหมายและการปฏิบัติ ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ จึงเป็นความต้องการที่ผู้บริหารแต่ละระดับแสดงออกมาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติให้บรรลุผล เป้าหมายซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้กับการปฏิบัติมากที่สุดจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่เข้าไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินการ การติดตามประเมินผล การปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน และการให้รางวัล หากไม่มีเป้าหมาย สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นทั้งหมดก็ไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ ในการกำหนดเป้าหมาย

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทั้งหลายควรจะได้หารือกัน ไม่ใช่กำหนดขึ้นมาจากผู้บังคับบัญชาแต่เพียงผู้เดียว การกำหนดเป้าหมายร่วมกันจะทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้นว่าผู้ปฏิบัติเข้าใจรายละเอียด เห็นความสำคัญของเป้าหมาย และสามารถปฏิบัติได้ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย คือ ผู้บังคับบัญชาต้องเข้าใจในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา คือ รู้ว่าเขาเหล่านั้นมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมทั้งการทำงาน และส่วนตัวเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้สามารถกำหนดสิ่งจูงใจที่เหมาะสม นอกจากนั้นการเข้าใจในตัวผู้ใต้บังคับบัญชาจะช่วยให้ทราบว่าเขาเหล่านั้นยังขาดความรู้สึก หรือทักษะในเรื่องอะไร จะได้สอนหรือให้การฝึกอบรมได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการใช้ให้สำเร็จตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า เป้าหมายมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจปฏิบัติให้ภารกิจที่วางไว้ไปสู่ความสำเร็จ ในการปฏิบัติเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น เป้าหมายต้องมีความชัดเจนแน่นอน เพราะเป้าหมายจะเป็นจุดตั้งต้นให้บุคลากรในองค์กรได้วางแผน และลงมือกระทำ

3.3 ลักษณะของเป้าหมายที่มีประสิทธิผล

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ (2546, หน้า 77-79) กล่าวว่า ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเป้าหมายให้มีประสิทธิผล คือ 4 M's ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) เครื่องมือ (Machine) การจัดการ (Management) เพื่อให้วัตถุประสงค์มีความหมายและเป็นประโยชน์กับองค์กร จึงมีการระบุวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนเฉพาะเจาะจง สามารถวัดได้ ซึ่งเราจะเรียกวัตถุประสงค์ที่มีลักษณะดังกล่าวว่า เป้าหมาย (Goal) เป้าหมายจะมีลักษณะที่สามารถวัดได้หรือเขียนไว้ในรูปแบบที่ระบุปริมาณไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการบรรลุถึงสิ่งที่ต้องการ การกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนจะช่วยลดความสับสนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยในการสร้างบรรทัดฐานสำหรับการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จขององค์กร (Organization Key Performance Indicators : KPIs) ซึ่งจะนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้น เป้าหมายจะมีการแบ่งออกเป็น 4 ด้านตามวัตถุประสงค์ ในการจัดการเชิงกลยุทธ์นิยมแบ่งเป้าหมายตามลำดับขั้นตอนของการบังคับบัญชา คือ มีการกระจายเป้าหมายไปสู่ระดับฝ่ายงาน เพื่อให้เกิดการคิดและการตัดสินใจที่ครอบคลุมและมุ่งเน้นในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ และจินตนา บุญบงการ (2554, หน้า 151) ได้กล่าวถึงลักษณะของเป้าหมายที่มีประสิทธิผล ว่า เป็นเป้าหมายที่ดีและนำไปใช้ปฏิบัติให้

เกิดผลได้ ต้องเป็นเป้าหมายที่ผู้ปฏิบัติเห็นว่ามีความสำคัญ มีความชัดเจนไม่ต้องการการตีความ มีลักษณะเฉพาะเจาะจงลงไปว่าต้องการอะไร เท่าไร เมื่อไร เป้าหมายจะต้องสามารถวัดได้โดยมีตัวชี้วัดที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับเป้าหมาย สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ที่สำคัญคือ เป้าหมายจะต้องเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มีความท้าทาย โดยมีเป้าหมายไม่ต่ำเกินไป และเมื่อทำได้สำเร็จตามนั้นแล้วจะได้รับรางวัลตอบแทนอะไร รางวัลดังกล่าวควรสัมพันธ์กับเป้าหมายอย่างสมเหตุสมผล ไม่มากหรือน้อยเกินไป ในการแปลงเป้าหมายให้กลายเป็นการปฏิบัตินั้น ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดภารกิจซึ่งควรนำมาหารือกับผู้ปฏิบัติเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แล้วจึงแตกเป้าหมายนั้นออกเป็นงาน งานบางงานอาจมอบหมายไม่ได้ซึ่งผู้บริหารก็ควรเป็นผู้ปฏิบัติงานนั่นเอง แต่งานส่วนใหญ่จะเป็นงานที่มอบหมายได้ซึ่งอาจมอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชาผู้ใดผู้หนึ่งไปปฏิบัติ หรืออาจตั้งเป็นทีมงานเพื่อร่วมกันทำให้สำเร็จ เลือกกำหนดงานได้แล้ว ผู้รับไปปฏิบัติจะต้องวางแผน ดำเนินงานว่ามีขั้นตอนการทำงานอย่างไร ต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง

สรุปได้ว่า เป้าหมายที่มีประสิทธิผลต้องเฉพาะเจาะจง มีความชัดเจน สามารถวัดและประเมินผลได้ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับได้ของผู้ปฏิบัติ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมีและมีการอบเวลากำหนด มีความท้าทายและเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติ และคุ้มค่ากับการปฏิบัติ

3.4 ลักษณะการกระจายเป้าหมายสู่ระดับปฏิบัติการ

ณัฐพรพันธ์ เขจรันันท์ และจินตนา บุญบงการ (2554, หน้า 152-153) กล่าวถึง ลักษณะการกระจายเป้าหมายสู่ระดับปฏิบัติการหรือฝ่ายงานนั้นมีด้วยกันหลายลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะบนลงล่าง (Top down) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายจากการพิจารณาเป้าหมายระดับองค์กรและกระจายให้กับแต่ละฝ่ายงานโดยผู้บริหารระดับสูง
2. ลักษณะจากล่างขึ้นบน (Bottom up) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายจากการพิจารณาเป้าหมายจากระดับองค์กรเป็นแนวทางโดยผู้บริหารระดับฝ่ายงานเป็นผู้นำเสนอ
3. ลักษณะสองทาง (Catch ball) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายจากการพิจารณาเป้าหมายระดับองค์กรและกระจายให้กับแต่ละฝ่ายงานโดยผู้บริหารระดับสูง จากนั้นผู้บริหารระดับฝ่ายงานจะทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของเป้าหมายและนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อปรึกษาหารือถึงระดับที่เหมาะสมและเป็นไปได้ของเป้าหมาย เมื่อ

ได้จุดหมายที่เหมาะสมแล้วจึงมีการอนุมัติโดยผู้บริหารระดับสูง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดเป้าหมายของแต่ละฝ่ายงาน ประกอบด้วย

3.1 สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดเป้าหมายของแต่ละฝ่ายงาน ควรมีการกำหนดเป้าหมายที่มีความสอดคล้องและสนับสนุนต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักขององค์กร สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละฝ่ายงาน สามารถเป็นสิ่งที่ชี้้นำการทำงานของฝ่ายงาน และบุคลากรในฝ่าย และสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายระดับส่วนงานที่มีลำดับขั้นต่ำกว่าต่อไป

3.2 ลักษณะเป้าหมายที่ดีประกอบด้วย 1) สามารถบรรลุได้ไม่ยากเกินไป 2) มีความท้าทายไม่ง่ายเกินไป 3) สามารถวัดผลได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 4) สนับสนุนภารกิจหลักและวัตถุประสงค์หลัก 5) บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนด 6) มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น 7) ก่อให้เกิดแรงจูงใจในกลุ่มบุคลากร และ 8) เข้าใจง่าย และเป็นที่ยอมรับกัน

สรุปได้ว่า การกระจายเป้าหมายสู่ระดับปฏิบัติการหรือฝ่ายงานต่าง ๆ สามารถทำได้หลายลักษณะ เช่น จากบนลงล่าง จากกลางขึ้นบน และสองทาง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและสนับสนุนต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักขององค์กร และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละฝ่ายงานในองค์กรได้

4. วิธีดำเนินการ (Implementation)

4.1 ความหมาย

นักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง วิธีดำเนินการ ดังนี้ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (ม.ป.ป., หน้า 42) ได้กล่าวว่า วิธีดำเนินการ เป็นแผนการปฏิบัติการซึ่งอธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายในระยะยาว บุญเกียรติ ชีวะตระกูล (2549, หน้า 25) กล่าวว่า วิธีดำเนินการ หมายถึง การมุ่งเน้นหรือทุ่มเททรัพยากรไปในเรื่องใดแล้วสามารถนำพาหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วน ญัฐพันธ์ เขจรันท์ และจินตนา บุญบงการ (2554, หน้า 160-161) กล่าวว่า วิธีดำเนินการ หมายถึง เป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้ อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อเทียบกับจุดมุ่งหมายขององค์กรในระดับอื่น วิธีดำเนินการเป็นถ้อยแถลงของสิ่งที่องค์กรต้องการจะบรรลุ ซึ่งโดยปกติวิธีดำเนินการจะถูกกำหนดในรูปของ

ความต้องการภายใต้การกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน โดยวิธีดำเนินการสามารถจำแนกตามระยะเวลาออกเป็น 2 ระดับ คือ วิธีดำเนินการระยะสั้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการดำเนินงานที่ครอบคลุมระยะเวลาไม่นานซึ่งปกติไม่เกิน 1 ปี และวิธีดำเนินการระยะยาวซึ่งเป็นความต้องการของธุรกิจที่ครอบคลุมระยะเวลามากกว่า 1 ปี โดยปกติองค์กรจะกำหนดวิธีดำเนินการระยะยาวตั้งแต่ 3-5 หรือ 10 ปี นอกจากนี้วิธีดำเนินการมักจะถูกกำหนดในปริมาณที่ชัดเจน และสามารถวัดได้ และยังเป็นส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จขององค์กร

สรุปได้ว่า วิธีดำเนินการ หมายถึง วิธีทางหรือทิศทางในการดำเนินงานในเชิงรุกเพื่อไปสู่เป้าหมาย โดยผ่านการวิเคราะห์ วางแผน ดำเนินงาน ควบคุม และปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

4.2 ความสำคัญของวิธีดำเนินการในกลยุทธ์

วารางคณา ผลประเสริฐ (2554, หน้า 8-10) ได้กล่าวถึง วิธีดำเนินการในกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1. ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ จะเป็นแนวทางในการกำกับการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม
2. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวและตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในองค์กร ส่งผลให้กำหนดทิศทางดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้
3. ช่วยสร้างความพร้อมให้องค์กรในการกำหนดวิธีการ และกิจกรรมขององค์กร เพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ นำไปสู่การจัดการการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทำให้องค์กรมีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายในองค์กร มีการสร้างความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น
4. เพื่อสร้างประสิทธิภาพให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายตามความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. ช่วยให้การดำเนินงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากมีการกำหนดการตรวจสอบไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และเกิดความ

ร่วมมือ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรเข้าใจในภาพรวม โดยเฉพาะเป้าหมายในการดำเนินงาน ทำให้สามารถจัดลำดับการดำเนินงานตามความสำคัญเร่งด่วนได้

6. ช่วยให้องค์กรมีมุมมองที่ครอบคลุม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ ประชาชน ผู้รับบริการ หากองค์กรสามารถตอบสนองความคาดหวังของบุคคลเหล่านั้นได้ จะทำให้ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงาน แต่หากองค์กรละเลยความคาดหวังดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร

สรุปได้ว่า วิธีดำเนินการที่ดีจะช่วยให้องค์กรมีทิศทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนขึ้น พร้อมทั้งจะให้องค์กรได้กำหนดวิธีการและกิจกรรมในการดำเนินงานที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างความมีประสิทธิภาพให้กับบุคลากรขององค์กรในการปฏิบัติหน้าที่

5. ตัวชี้วัด (Indicator)

5.1 ความหมาย

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของ ตัวชี้วัด ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550, หน้า 42) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งชี้บอกสถานภาพ หรือสะท้อนลักษณะดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงาน นงลักษณ์ วิรัชชัย (2551, หน้า 55-56) ได้กล่าวว่า ตัวชี้วัดแสดงให้เห็นถึงความหมายที่สื่อไปในทิศทางเดียวกัน คือ ตัวชี้วัดเป็นสิ่งที่บอกรถึงข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อชี้ให้เห็นอะไรบางอย่าง โดยลักษณะของตัวชี้วัดที่ดีมี 5 ประการ คือ

- 1) ตัวชี้วัดต้องระบุสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาอย่างกว้าง ๆ และตัวชี้วัดต้องให้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำไม่มากก็น้อย
- 2) ตัวชี้วัดให้สารสนเทศแสดงคุณลักษณะเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาเหมือนตัวแปร แต่ตัวชี้วัดเป็นการรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษา
- 3) ค่าของตัวชี้วัด (Indicator value) แสดงถึงปริมาณ (Quantity) ตัวชี้วัดต้องแสดงสภาพที่ศึกษาเป็นค่าตัวเลข หรือปริมาณเท่านั้น ไม่ว่าจะสิ่งที่จะเป็นเชิงปริมาณหรือคุณภาพ การแปลความหมายค่าของตัวชี้วัดต้องเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นการสร้างตัวชี้วัดต้องมีการกำหนดความหมายของเกณฑ์อย่างชัดเจน
- 4) ค่าของตัวชี้วัดแสดงสารสนเทศ ณ จุดเวลา (Time point) หรือช่วงเวลา (Time period) ตัวชี้วัดบาง

ตัวอาจใช้สารสนเทศเฉพาะปีหนึ่ง หรือเดือนหนึ่ง และบางตัวอาจให้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการพัฒนากิจการดำเนินการ ในช่วง 5 เดือนหรือ 1 ปีก็ได้ 5) ตัวชี้วัดเป็นหน่วยพื้นฐาน (Basic units) สำหรับการพัฒนาทฤษฎี

วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์ (2555, หน้า 288) ให้ความหมายของ ตัวชี้วัด ว่าเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรได้ครบทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อความอยู่รอดและการเติบโตขององค์กร เช่น กลุ่มตัวชี้วัดด้านการเงินเพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของกิจการและคณะผู้บริหาร กลุ่มตัวชี้วัดด้านลูกค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า กลุ่มตัวชี้วัดด้านกระบวนการภายในเพื่อตอบสนองความต้องการปฏิบัติงานในองค์กร กลุ่มตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้และพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรขององค์กร ตัวชี้วัดเป็นตัวเลขหรืออัตราส่วนที่ทำให้ทราบว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านหรือไม่ วาโร เฟ็งส์วัสดี (2557, หน้า 150-153) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของตัวชี้วัดแสดง ระบุ หรือบ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมอย่างกว้างๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้

อภิทัศน์ ศิริพันธ์ (2560, ออนไลน์.) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หรือ Key Performance Indicators เป็นดัชนีชี้วัดหรือหน่วยวัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่ ถูกกำหนดขึ้น โดยเป็นหน่วยวัดที่ควรจะมีผลเป็นตัวเลขที่นับได้จริง และต้องสื่อถึงเป้าหมายในการปฏิบัติงานสำคัญ ทั้งนี้เพื่อสร้างความชัดเจนในการกำหนด ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ การมีตัวชี้วัดจำนวนมากอาจช่วยลดความเสี่ยงใน ความผิดพลาดของงานที่เกิดขึ้น เนื่องจากมีตัวหารที่จะออกมาเป็นค่าเฉลี่ยมาก แต่ตัวชี้วัดที่มากเกินไปจนเป็นอาจก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน ขาดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกถูกกำหนดให้อยู่ในกรอบมาก เนื่องจากมีตัวชี้วัดบังคับอยู่หลายตัวจนทำให้การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานที่ทำให้ผลงานดีขึ้นเป็นไปได้ยาก เมื่อมีตัวชี้วัดมาก ผู้ปฏิบัติงานก็จะถูกวัดในหลายด้านมากขึ้นตามลำดับ ในทางกลับกันการมีตัวชี้วัดน้อยจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมุ่งสู่ผลผลิตที่ชัดเจน มีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปฏิบัติงาน แต่ถ้าไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดได้ในบางข้อก็อาจทำให้คะแนนรวมต่ำลง เนื่องจากมีตัวหารค่าเฉลี่ยน้อย

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ดัชนีหรือหน่วยวัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานในองค์กรที่กำหนดขึ้น โดยเป็นหน่วยวัดที่แสดงผลสัมฤทธิ์ของงาน และสามารถแยกแยะความแตกต่างของผลการปฏิบัติงานได้

5.2 เกณฑ์ในการพิจารณากำหนดตัวชี้วัด

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2546, หน้า 130-132) กล่าวถึง เกณฑ์ในการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดสามารถพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพ

1.1 สำหรับคุณลักษณะที่จับต้องได้ จะเป็นการพิจารณาถึงคุณสมบัติขององค์กร เป็นการพิจารณาว่าเป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้หรือไม่ ความน่าเชื่อถือเป็นการพิจารณาว่าองค์กรจะปฏิบัติงานได้ตรงตามข้อกำหนดไว้โดยไม่มีการเบี่ยงเบนรูปลักษณะ เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีรูปแบบตรงตามผู้รับบริการต้องการ ความทนทาน เป็นการพิจารณาว่าองค์กรสามารถทนทานต่อการใช้งานได้ภายในระยะเวลาหรือภายในจำนวนครั้งที่ระบุไว้โดยผู้ผลิต

1.2 สำหรับสิ่งที่จับต้อง การบริการจะเป็นการพิจารณา 1) อธิบายค้ำยของผู้ให้บริการ ความสุภาพอ่อนน้อม ยิ้มแย้มแจ่มใส 2) ความสามารถในการเข้าถึงบริการของลูกค้า การมีขั้นตอนในการให้บริการที่ไม่สลับซับซ้อนเกินไป 3) การตอบสนองต่อความต้องการได้รับบริการลูกค้า ความกระตือรือร้นในการให้บริการ

2. ด้านปริมาณ

เป็นการพิจารณาถึงผลผลิตที่ได้รับจากกระบวนการทำงานว่ามีจำนวนปริมาณตรงตามที่วางแผนไว้หรือไม่

2.1 ด้านต้นทุน เป็นการพิจารณาถึงมูลค่าของทรัพยากรที่ลงทุนไปในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ

2.2 ด้านเวลา เป็นการพิจารณากิจกรรมใด ๆ สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่

อภิคัมภ์ ศิริพันธ์ (2560, ออนไลน์) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ในการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่สื่อถึงผลสำเร็จของงานที่คาดหวังอาจพิจารณาจาก 1) ปริมาณ เช่น จำนวนรายงานที่ทำแล้วเสร็จ 2) คุณภาพ เช่น ร้อยละความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 3) ความทันเวลา เช่น จำนวนวันที่ใช้ในการดำเนินการ 4) ค่าใช้จ่าย เช่น ร้อยละของจำนวนกระดาษที่ใช้ในการทำรายงานลดลง ตัวชี้วัดกำหนดขึ้นเพื่อวัดความสำเร็จของการ

ดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนถึงระดับบุคคล ทั้งนี้ตัวชี้วัดในระดับบุคคลสมควรที่จะสอดคล้องกับตัวชี้วัดขององค์กร และตัวชี้วัดสามารถวัดประเมินเป็นตัวเลขได้จริงและเก็บข้อมูลได้อย่างสะดวกในสภาพการทำงานจริง เช่น มีการเก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลขในเรื่องนั้น ๆ อยู่แล้วในหน่วยงาน ไม่เช่นนั้นความยากในการเก็บข้อมูลอาจทำให้เราไม่สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเสี่ยงที่จะได้รับตัวเลขผลการปฏิบัติงานที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง อย่างไรก็ตามการกำหนดตัวชี้วัดที่เก็บข้อมูลได้ยากอาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่มีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อหน่วยงาน จำนวนของตัวชี้วัดต้องไม่มากเกินไปจนเกิดความไม่ชัดเจนและทำให้ไม่สามารถติดตามผลได้อย่างสะดวก เนื่องจากการตั้งตัวชี้วัดเป็นการสร้างความชัดเจนในเป้าหมาย นำไปสู่การติดตามได้ ตัวชี้วัดและเป้าหมายต้องมีความสมดุลระหว่างกัน ได้แก่ ตัวชี้วัดและเป้าหมายต้องมีความท้าทายและสามารถบรรลุได้จริง ไม่ยากเกินไป ความท้าทายจากตัวชี้วัดและตัวเลขเป้าหมายจะช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานทางอ้อมให้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามการตั้งตัวชี้วัดและตัวเลขเป้าหมายที่สูงเกินไปไม่คำนึงถึงความเป็นจริง อาจทำให้งานไม่สำเร็จและผู้ปฏิบัติงานอาจเสียกำลังใจตั้งแต่ต้นได้

สรุปได้ว่า การพิจารณากำหนดตัวชี้วัดนั้นต้องมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะให้คะแนนอย่างไร หรือจะเปรียบเทียบกับอะไร มีเกณฑ์การตัดสินอย่างไร รวมทั้งจะต้องเลือกตัวชี้วัดที่ตรงประเด็นมากที่สุด เพื่อประหยัดงบประมาณและเวลาในการเก็บรวบรวมและประเมินข้อมูล ซึ่งในแต่ละประเด็นอาจมีมากกว่าหนึ่งตัวชี้วัดก็ได้

5.3 ขั้นตอนการสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ (2559, หน้า 14–15) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างตัวชี้วัด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ขององค์กร

ยุทธศาสตร์ แผนงาน และกิจกรรม ขององค์กรให้ชัดเจน ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร เป้าหมายที่เป็นผลผลิต หรือผลลัพธ์ ในระยะสั้น ระยะยาว คืออะไร ในกรณีที่ต้องการวัดผลเฉพาะระดับโครงการหรือบางกิจกรรมจะพิจารณาเฉพาะวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรมที่สนใจเท่านั้น

2. กำหนดประเด็น โดยประมวลเป็นประเด็นที่ต้องติดตาม

ประเมินผลให้ครบทุกขั้นตอน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนการใช้ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานไปจนถึงผลผลิตและผลลัพธ์ในระยะยาวที่จะเกิดขึ้นถ้าวัดเฉพาะ

ผลผลิตหรือผลลัพธ์โดยไม่ได้วัดปัจจัยก็อาจจะไม่ทราบถึงสาเหตุว่าสำเร็จเพราะเหตุใด เช่น ได้รับงบประมาณหรือมีบุคลากรเพียงพอหรือไม่ เป็นต้น

3 เลือกประเด็นสำคัญ ในแต่ละประเด็นให้เลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จไม่สำเร็จของการดำเนินงาน หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานมากที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องติดตามหรือประเมินผล

4 กำหนดตัวชี้วัด โดยเลือกตัวชี้วัดที่ตรงประเด็นมากที่สุดเพื่อประหยัดงบประมาณและเวลาในการเก็บรวบรวมและประมวลข้อมูลซึ่งในแต่ละประเด็นอาจมีมากกว่า 1 ตัวชี้วัดก็ได้ ในบางกรณีอาจจำเป็นต้องจัดทำเป็นดัชนีขึ้นมาด้วย โดยเฉพาะกรณีที่มีตัวชี้วัดหลายตัวหรือมีเรื่องที่เกี่ยวข้องของหลายประเด็นหรือหลายมิติ จะต้องทำเป็นดัชนีรวม เพื่อให้สามารถสรุปเป็นภาพรวมในประเด็นนั้น ๆ ได้ด้วย ในการกำหนดตัวชี้วัดขององค์กรโดยทั่วไปจะต้องกำหนดจากระดับบนลงมาระดับล่าง กรม ไปจนถึงกอง/ฝ่ายต่าง ๆ หรือในกรณีของโครงการต้องกำหนดตัวชี้วัดภาพรวมของโครงการ ก่อนตัวชี้วัดของกิจกรรมย่อย แต่ในการคำนวณตัวชี้วัดภาพรวมระดับบนบางกรณีอาจต้องเริ่มจากระดับย่อยก่อน

5 วางระบบจัดเก็บและประมวลข้อมูล โดยกำหนดรายละเอียดข้อมูลที่จะจัดเก็บในแต่ละช่วงเวลาอย่างเหมาะสม เช่น ก่อน หลังโครงการ หรือระหว่างดำเนินการตามโครงการเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาได้

นอกจากนี้ นักวิชาการต่างประเทศ เช่น Barlosky & Lawton (1994, pp. 250-251) กล่าวว่า การสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- 1) การสร้างความเข้าใจว่ามีปัจจัยหรือตัวแปรใดบ้างที่เกี่ยวข้องและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรนั้น ๆ
- 2) การจัดหมวดหมู่ (Grouping) ตัวแปรต่าง ๆ ให้อยู่ภายในเรื่องเดียวกัน ซึ่งอาจได้มาจากการสรุปหรือระดมความคิดเห็น (Brain storming) หรือจากการวิเคราะห์เชิงเหตุผล หรือการใช้เครื่องมืออื่น ๆ วิเคราะห์
- 3) ให้จำแนกลำดับความสำคัญโดยใช้คะแนนมาเป็นตัวกำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณภาพของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้วิเคราะห์และการเก็บข้อมูล
- 4) ใช้วิธีการแจกแจงความสำคัญของตัวแปร เพื่อประเมินความสำคัญของตัวแปร
- 5) กำหนดวิธีการประเมินคุณภาพการทำงาน (Present performance) โดยเอาคะแนนที่ได้จากการประเมินคุณภาพคูณกับผลการประเมินความสำคัญ
- 6) หาค่าสูงสุดของคุณภาพของตัวแปรแต่ละตัว (Maximum quality score)

ที่สะท้อนผลการทำงานอย่างมีคุณภาพเต็มประสิทธิภาพ (Full quality capacity) ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของหน่วยงานและเป็นเป้าหมายการทำงาน 7) ปรับปรุงคุณภาพที่เหลือ (Target) โดยคำนวณจากส่วนต่าง ๆ ของคุณภาพเต็มประสิทธิภาพ กับคุณภาพการทำงาน ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลและตีความข้อมูลควรสะท้อนให้เห็นถึงระดับคะแนน จากน้อยไปมากเพื่อนำไปประเมินภาพรวมในเชิงคุณภาพและความสำคัญของตัวชี้วัดแต่ละตัวพร้อมแสดงเป้าหมายการปรับปรุงคุณภาพที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องต่อไป ส่วน Kaplan & Norton (1996, p. 2) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดว่า เป็นดัชนีวัดความสำเร็จแบบสมดุล และเป็นเครื่องมือที่ทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงพันธกิจและกลยุทธ์ให้เป็นชุดของการวัดผลและการปฏิบัติงานที่มีส่วนช่วยกำหนดกรอบของระบบการวัดและการบริหารกลยุทธ์ที่ครอบคลุมด้านกระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ของตัวแปร
- 2) การกำหนดประเด็นและแจกแจงความสำคัญของตัวแปร
- 3) การเลือกประเด็นโดยการจำแนกลำดับความสำคัญของตัวแปร
- 4) การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพงาน
- 5) การวางระบบจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล และ
- 6) การหาค่าและปรับปรุงคุณภาพ

3.5 รูปแบบการกำหนดกลยุทธ์

นักวิชาการทั้งต่างประเทศและไทยได้กล่าวถึงรูปแบบการกำหนด กลยุทธ์ไว้ดังนี้

Razik & Swanson (2001, pp. 206–207) ได้กล่าวถึง รูปแบบการกำหนดกลยุทธ์ไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์กระทำได้หลากหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีจุดเน้นแตกต่างกันไป บางรูปแบบก็สามารถนำมาผสมผสานเข้าด้วยกันได้ บางรูปแบบก็มีความแตกต่างกันออกไปโดยสิ้นเชิง ดังนี้

1. รูปแบบผู้นำ (Elite model) กำหนดโดยผู้นำ ยึดถือหลักอำนาจนิยมว่าผู้นำ ต้องการอะไร เมื่อกำหนดมาแล้วก็เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตาม ที่จะนำนโยบายนั้นไป ปฏิบัติให้บรรลุผล

2. รูปแบบกลุ่ม (Group model) กำหนดโดยกลุ่ม ยึดถือหลักการมีส่วนร่วมและ การหาจุดร่วมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ โดยอาจอาศัยหลักการเสียงข้างมาก การประนีประนอม หรือการเจรจาต่อรอง

3. รูปแบบสถาบัน (Institutional model) กำหนดโดยสถาบัน ยึดหลักความเป็นสถาบัน อ้างอิงความเป็นสถาบันที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามอาจมีบทลงโทษ

4. รูปแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental model) ยึดถือแนวคิดความต่อเนื่อง จากอดีตสู่ปัจจุบันและอนาคต สมัยก่อนเคยทำกันอย่างไร สมัยนี้ก็ทำกันไปอย่างนั้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีเวลาจำกัด งบประมาณน้อย หรือไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ

5. รูปแบบระบบ (System model) ยึดแนวคิดว่า กลยุทธ์เป็นปัจจัยป้อนออก (output) ที่เกิดจากปัจจัยป้อนเข้า (input) ของปัญหา ความต้องการ หรือข้อเรียกร้อง จากกลุ่ม ผลประโยชน์ต่าง ๆ ในองค์การหรือสังคม แล้วมีกระบวนการ (Process) ของโครงสร้างองค์กร หรือสังคมที่จะกำหนดเป็นกลยุทธ์ออกมา

6. รูปแบบกระบวนการ (Process model) ยึดถือแนวคิดว่า การกำหนดกลยุทธ์ เป็นกิจกรรมที่มีขั้นตอนต่าง ๆ เป็นกระบวนการ ดังนี้ 1) ขั้นตอนการกำหนดปัญหา ความ ต้องการหรือข้อเรียกร้อง 2) ขั้นตอนการเสนอแนะทางเลือกกลยุทธ์ที่หลากหลาย ทางเลือก 3) ขั้นตอนการเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด 4) ขั้นตอนการนำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) ขั้นตอนการประเมินผลกลยุทธ์

7. รูปแบบมีเหตุผล (Rational model) คำนึงถึงผลตอบแทน (Gain) ที่จะได้รับ มากกว่าค่าใช้จ่าย (Cost) ผลตอบแทนไม่ได้หมายถึงเฉพาะเรื่องเงินเท่านั้น แต่หมายถึงผลได้ ผลเสียในด้านอื่นด้วย การที่จะกำหนดนโยบายตามรูปแบบนี้ออกมาได้ ผู้กำหนดกลยุทธ์ต้องมี ความรู้ความสามารถหลายประการ เช่น รู้ว่าองค์กรหรือสังคม ต้องการอะไร มีน้ำหนักมากน้อยกว่ากันอย่างไร รู้ทางเลือกกลยุทธ์ทุกทางที่มีอยู่ สามารถคาดการณ์ผลของทางเลือกกลยุทธ์ แต่ละทางได้ถูกต้อง สามารถคำนวณหาอัตราส่วนระหว่างผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายสำหรับแต่ละทางเลือก และสามารถเลือกกลยุทธ์ที่ให้ประสิทธิภาพสูงสุด

วิโรจน์ สารรัตนะ (2553, หน้า 172-173) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เกี่ยวข้องกับรูปแบบการตัดสินใจของผู้กำหนดกลยุทธ์ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จำแนกออกเป็นสองลักษณะ คือ 1) การตัดสินใจแบบมีเหตุผล (Rational decision making) เป็นการตัดสินใจที่มีกระบวนการที่จะทำให้มีข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอ และ 2) การตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผล (Non-rational decision model)

อาจเป็นการตัดสินใจตามความพอใจ (Satisfying) มุ่งหาทางเลือกที่คิดว่าเป็นที่พึงพอใจ ไม่คำนึงว่าเป็นทางเลือกที่ดีแล้วหรือไม่ หรืออาจเป็นการตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental) มุ่งเพียงเพื่อให้อยู่ในระดับที่พอทนได้ ไม่หวังผลระยะยาว หรืออาจเป็นการตัดสินใจแบบลุ่มเลียง (Rubbish-bin) เป็นต้น แน่หนอนว่าสิ่งที่พึงประสงค์ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดกลยุทธ์ของผู้นำใด ๆ กลุ่มใด ๆ หรือสถาบันใด ๆ ก็คือรูปแบบการตัดสินใจแบบมีเหตุผล ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่จะนำมาถึงข้อมูล สารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า รูปแบบการกำหนดกลยุทธ์ มีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าผู้กำหนดต้องการให้กลยุทธ์ออกมาในรูปแบบใด แต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและความเหมาะสมกับการนำไปเป็นข้อปฏิบัติในองค์กร

3.6 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์

วเรเดช จันทรศร (2551, หน้า 70) กล่าวว่า กลยุทธ์เปรียบเสมือนกลไกหลักในการดำเนินงานขององค์กร ด้วยเหตุที่กลยุทธ์ประกอบด้วยกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ที่องค์กรจัดทำขึ้น เพื่อเจตนาในการแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ก่อนที่จะมีกลยุทธ์นั้นต้องมีกระบวนการการตัดสินใจ โดยการตัดสินใจต้องผ่านการวิเคราะห์หรือการศึกษาข้อมูลก่อน กุลธน ธนาพงศธร (2540, หน้า 120-122) ได้อธิบายถึงกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ว่าประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการแก้ไข กล่าวคือ ก่อนที่จะมีการกำหนดกลยุทธ์อย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ย่อมจะต้องมีการพิจารณาถึงปัญหาที่จะต้องแก้ไขโดย กลยุทธ์นั้น ๆ ในแต่ละองค์กรย่อมจะมีปัญหาแตกต่างกันไป ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ผู้กำหนด กลยุทธ์จะต้องทำการค้นหาและรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในองค์กรขณะนั้น และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้น แล้วตัดสินใจเลือกปัญหาที่มีความสำคัญด่วนที่สุดที่จะต้องแก้ไขโดยการกำหนดเป็นกลยุทธ์ต่อไป

2. ขั้นการเสนอความคิดริเริ่ม กล่าวคือ เป็นขั้นของการเสนอแนะความคิดริเริ่ม ต่าง ๆ ที่จะเป็นหนทางในการแก้ไขปัญหาที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามี ความสำคัญระดับใดที่สุด ในการเสนอความคิดริเริ่มนี้ ผู้เสนออาจจะเสนอแนะหนทางเลือกวิธีแก้ไขได้หลายวิธี และผู้เสนอแนะความคิดริเริ่มอาจจะเป็นบุคคลในฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ได้

3. ขั้นการค้นหา รวบรวมข่าวสารข้อมูลและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักประกัน ได้ว่าความคิดริเริ่มต่าง ๆ ที่มีผู้เสนอแนะขึ้นนั้น เป็นความคิดที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ และสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้สำเร็จตามเป้าหมาย จึงต้องมีการประมวลข่าวสารข้อมูล และ ปัจจัยต่าง ๆ ที่สังคมนั้นมีอยู่หรือเป็นอยู่ในขณะนั้นให้มาก และถูกต้องตรงกับความเป็นจริงที่สุด

4. ขั้นการยกร่างกลยุทธ์เบื้องต้น เมื่อได้ประมวลรวบรวมข่าวสารข้อมูล และ ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องตัดสินใจได้ว่า ความคิดริเริ่มใดที่สามารถนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ และสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างแท้จริงแล้ว ก็ดำเนินการยกร่างเป็นกลยุทธ์ขั้นแรกเอาไว้อย่างคร่าวๆโดยอาจจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง

5. ขั้นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงร่างกลยุทธ์ เมื่อได้ดำเนินการยกร่างกลยุทธ์ขั้นต้นแล้ว ก่อนที่จะได้กำหนดเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งอย่างใดออกไป ผู้กำหนดกลยุทธ์ควรจะได้รับฟังความคิดเห็น ทศนคติ และปฏิกิริยาจากประชาชน กลุ่มชน และองค์กรต่าง ๆ เกี่ยวกับร่างกลยุทธ์นั้น ขั้นตอนนี้เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน และกลุ่มชนต่าง ๆ ได้แสดงทัศนะที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับร่างกลยุทธ์นั้น ๆ และเท่ากับเปิดโอกาสให้ผู้กำหนดกลยุทธ์มีเวลาสำรวจ ตรวจสอบ ประเมินผล และแก้ไขเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์นั้น ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์อย่างแท้จริง เท่ากับเป็นการทำให้กระบวนการกำหนดกลยุทธ์มีความรอบคอบรัดกุมมากยิ่งขึ้น

6. ขั้นการกำหนดหรือวางกลยุทธ์ หลังจากที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในร่าง กลยุทธ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้กำหนดกลยุทธ์ก็สามารถดำเนินการวางหรือกำหนดกลยุทธ์เป็นขั้นสุดท้าย เท่ากับว่าภารกิจในการกำหนดกลยุทธ์ใกล้ที่จะสิ้นสุดลงแล้ว

7. ขั้นการประกาศใช้กลยุทธ์ กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเรียบร้อยแล้วนั้น จะยังไม่มีผลบังคับใช้ตราบเท่าที่ยังมิได้มีการประกาศให้ประชาชน หรือบุคลากรในองค์กรได้ทราบโดยทั่วถึง ดังนั้น การประกาศใช้จึงเท่ากับเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการกำหนดกลยุทธ์ และถือว่าเป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการนำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ

มยุรี อนุমানราชธน (2549, หน้า 182-183) ให้ทัศนะไว้ว่า กระบวนการกำหนดกลยุทธ์ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการก่อตัวของประเด็นปัญหา เกี่ยวข้องกับการค้นหาหรือระบุประเด็นปัญหาที่จะนำมากำหนดกลยุทธ์

2. ขั้นตอนการกลั่นกรองประเด็นปัญหา วิธีการกลั่นกรองประเด็นปัญหา หมายถึง กระบวนการคัดเลือกประเด็นปัญหาที่จะนำมากำหนดขอบเขตของประเด็นปัญหา กลยุทธ์ของหน่วยงานในระดับต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ที่พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของ ประเด็น ปัญหา และดำเนินการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้วยความรอบคอบ เพื่อให้การ กลั่นกรองประเด็นปัญหาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ดังนั้น ผู้มีอำนาจตัดสินใจจะต้องทำการ กลั่นกรองประเด็นปัญหาที่มีจำนวนมากให้เหลือน้อยลง เนื่องจากทรัพยากรและ งบประมาณมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถดำเนินการวิเคราะห์ รวมทั้งจัดการแก้ไขปัญหา ทุก ๆ ด้านในเวลาเดียวกันได้

3. ขั้นตอนการนิยามประเด็นปัญหา ในการนิยามประเด็นปัญหาโดยใช้ ข้อเท็จจริงและค่านิยม ผู้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ควรใช้วิธีการแยกแยะว่า อะไร คือ สาเหตุของปัญหา หรือโอกาสที่จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผล จะช่วยให้ผู้ มีอำนาจ ตัดสินใจได้รับรู้ปัญหาและกำหนดกลยุทธ์ได้ถูกต้อง วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การ นิยามประเด็นปัญหาได้รับความเห็นพ้องกันก็คือ การใช้ข้อเท็จจริงที่วัดได้เป็นตัวเลขแสดง ผลลัพธ์และความเกี่ยวข้องของปัญหาที่เฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะเป็นขอบเขตของปัญหา ความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบของปัญหา และความถี่ของการเปลี่ยนแปลงของปัญหา

4. ขั้นตอนการพยากรณ์ การพยากรณ์เกี่ยวข้องกับตัวแปรของกลยุทธ์ที่ กำลังยกร่าง นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และนำผล การพยากรณ์นั้นมากำหนดทางเลือกของกลยุทธ์ที่เหมาะสม เทคนิคการพยากรณ์ที่สำคัญ ได้แก่ การคาดการณ์แนวโน้ม เทคนิคการตัดสินใจ เทคนิคตัวแบบ และการวิเคราะห์ องค์ประกอบและลักษณะภายนอก ในการนำผลการพยากรณ์ไปใช้วางแผนกลยุทธ์ควร กำหนดข้อสมมติฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคมที่พึง ประารถนา เมื่อมีการกำหนดกลยุทธ์และนำกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติแล้วข้อสมมติฐานเบื้องต้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพการณ์ที่ไม่แน่นอน เพื่อให้เกิดประโยชน์หรือผลได้ที่ คุ่มค่าในอนาคต

5. ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ นั้น ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือสังคม ตามสภาพการณ์ที่เป็นความจริง ในการ การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์เป็นแนวทาง เพื่อให้องค์การ หรือสังคม มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในทิศทางเดียวกันนั้น วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ต้องเป็นที่ ยอมรับของบุคลากรในองค์กร มีความเป็นเอกภาพ เฉพาะเจาะจง ชัดเจน และนำไป

ดำเนินการได้ จึงจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ที่มีความหลากหลายจึงต้องนำมาคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุ

วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์อาจมีหลายทางเลือก เพื่อนำมาใช้กำหนดแนวทางการดำเนินกลยุทธ์ การวิเคราะห์ทางเลือกอย่างรอบด้านจะช่วยกำหนดทางเลือกได้มากขึ้น ในการประเมินทางเลือกนักวิเคราะห์กลยุทธ์อาจต้องเลือกใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ การวิเคราะห์ต้นทุน-ประสิทธิผล และการวิเคราะห์งบดุล เป็นต้น เมื่อได้ทางเลือกแล้วก็จะนำมาตัดสินใจคัดสรรทางเลือก โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้ของทางเลือกด้านเทคนิค ด้านเศรษฐกิจ ด้านการนำไปปฏิบัติ ประโยชน์ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

สรุปได้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ การตัดสินใจวางแนวทางกว้างๆ ในการแก้ไขปัญหาหรือการสนองความต้องการของบุคลากรในองค์กร สังคม หรือประเทศชาติ สิ่งสำคัญคือการตัดสินใจว่าจะกำหนดกลยุทธ์อย่างไรจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของบุคลากรได้ และการตัดสินใจนั้นจะต้องอาศัยข้อมูล ใช้เทคนิคและทฤษฎีเข้ามาช่วย กระบวนการกำหนดกลยุทธ์มี 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ 1) ขั้นตอนการก่อตัวของประเด็นปัญหาหรือการก่อรูปกลยุทธ์ 2) ขั้นตอนการเตรียมเสนอร่างกลยุทธ์ และ 3) ขั้นตอนการอนุมัติและประกาศเป็นกลยุทธ์

3.7 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

กระบวนการของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง การพึ่งพา ตลอดจนความเป็นอิสระขององค์กรและบุคคล ซึ่ง Berman (1998) ได้ศึกษาถึงกระบวนการของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยในกระบวนการจะมีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับหน่วยงานระดับสูงของรัฐ กล่าวคือ ต้องอาศัย 1) หน่วยงานระดับสูงทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ และต้องทำให้หน่วยงานระดับล่างนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปปฏิบัติโดยใช้วิธีที่เหมาะสม และ 2) หน่วยงานระดับล่างเมื่อได้รับการถ่ายทอดกลยุทธ์จากหน่วยงานระดับสูงแล้ว ก็จะต้องนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ภายในองค์กรของตนเอง ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และปัจจัยของความสำเร็จหรือล้มเหลวในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

3.7.1 ลักษณะของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

นักวิชาการต่างประเทศ เช่น Mazmanian & Sabatier (1998, p. 548) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นการจัดวิธีดำเนินการหรือทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการตัดสินใจที่อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติ เช่น กฎหมาย คำตัดสินของศาล คำสั่งผู้บริหาร หรือการออกกฎหมายตามระบอบรัฐสภา หรือมติและคำสั่งของคณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี McLaughlin (1999, p. 26) มีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการขององค์กรที่ได้รับการปรุงแต่งและหล่อหลอม โดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์กับสภาพขององค์กรที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยพยายามปรับเปลี่ยน ประนีประนอมระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้กับข้อจำกัด เงื่อนไข และสภาพแท้จริงของหน่วยปฏิบัติ Williams (1999, p. 84) ซึ่งให้เห็นว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความหมายหลักอยู่ 2 ประการ คือ 1) การจัดหาหรือเตรียมวิธีการทั้งหลายทั้งปวงที่จะทำให้การดำเนินการสำเร็จลุล่วงให้พร้อม และ 2) การดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง นอกจากนี้ Ripley & Franklin (1996, pp. 162-163) กล่าวถึงลักษณะของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยได้แยกแยะให้เห็นว่ามี 5 ประเด็นที่สำคัญ คือ

1. ผู้เกี่ยวข้องในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นเป็นใครก็ได้ที่ต้องการสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ เมื่อเข้ามาแล้วจะเลือกอยู่ฝ่ายใดก็ยอมทำได้ กติกาในการมีส่วนร่วมก็มักเปิด กว้างและปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา
2. วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์หนึ่งๆ มักมีลักษณะกระจัดกระจาย มีจำนวนมากและมักสับสนไม่ชัดเจน บางครั้งวัตถุประสงค์แต่ละข้ออาจไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มมักมีความมุ่งหวังในกลยุทธ์หนึ่งๆ แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าไม่เคยมีวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันทั้งหมด หรือปราศจากข้อโต้แย้งใด ๆ ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามที่ดีที่สุดก็คือสามารถระบุได้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรว่ามีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง ในบางครั้งไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ได้แก่อะไร หรือบางครั้งวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ขัดกันโดยสิ้นเชิงทั้งที่เป็นวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์เดียวกัน สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเจรจาต่อรอง และการประนีประนอมกันระหว่างผู้กำหนดกลยุทธ์ที่มีอยู่ด้วยกันหลายกลุ่มดังกล่าว ในการประนีประนอมนั้นวิธีที่ง่ายที่สุดคือการนำเอาความเห็นที่แตกต่างกันทั้งหมดมาใส่รวมไว้

เป็นวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ แม้ว่าวัตถุประสงค์แต่ละข้อจะแตกต่างกัน และวัตถุประสงค์บางข้ออาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในทางปฏิบัติก็ตาม

3. การขยายตัวของรัฐบาลและโครงการต่าง ๆ จากการที่จำนวนงบประมาณ และข้าราชการที่เพิ่มตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลาตามไปด้วย อีกนัยหนึ่งคือการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอันเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ต่าง ๆ ต้องมีจำนวนและขอบเขตเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานจากหลายกระทรวงในหลายระดับ

5. ปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุม

นอกจากนี้ Ripley & Franklin (1996, pp. 163-164) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมักต้องเผชิญกับปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้เลย ปัจจัยเหล่านี้อาจได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่รวดเร็วและฉับพลัน ความผันผวนทางเศรษฐกิจของประเทศ และ/หรือของโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความไม่แน่นอนของธรรมชาติ ทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีลักษณะซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น

ส่วนนักวิชาการไทย เช่น ศุภชัย ยาวะประภาส (2550, หน้า 152) กล่าวว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มักเห็นพ้องต้องกันในประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับกลยุทธ์อย่างน้อย 2 ประเด็น ดังนี้ 1) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ คือ มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วเลือนหายไป แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นผลมาจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นก่อน และขณะเดียวกันก็มีผลกระทบต่อกิจกรรมที่ตามมาด้วย ซึ่งลักษณะของการนำไปปฏิบัติชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะของกิจกรรมที่สำคัญและเป็นหัวใจของขั้นตอนกลยุทธ์นั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและขั้นตอนในกลยุทธ์

แสดงดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและขั้นตอนในกลยุทธ์
ที่มา: ศุภชัย ยาวะประภาส (2550, หน้า 153)

จากภาพประกอบ 4 จะเห็นว่าการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากการตรากฎหมาย หรือพระราชบัญญัติเรียบร้อยแล้ว กิจกรรมในขั้นตอนนี้จะครอบคลุมถึงการแปลงวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติ โดยปกติมักจะกว้าง คลุมเครือ และกำกวม ให้เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม การระดมทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้สำเร็จ ล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว การวางแผนและวางรูปโครงการเพื่อให้ตอบสนองต่อ

เป้าหมายที่กำหนดไว้ การจัดองค์การและปฏิบัติการให้เป็นไปตามโครงการที่วางรูปแบบ และกำหนดแผนไว้

3.7.2 ปัจจัยของความล้มเหลวหรือล้มเหลวในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

นักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยของความล้มเหลวหรือล้มเหลวขององค์การในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังนี้

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2550, หน้า 154-155) กล่าวว่า มีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ลักษณะของกลยุทธ์นั้น ๆ หมายถึง ประเภทของกลยุทธ์ ผลประโยชน์ของกลยุทธ์นั้น ๆ ความสอดคล้องกับค่านิยมที่มีอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านมา และความต้องการของผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากกลยุทธ์นั้น ความเป็นไปได้ในการทดลองปฏิบัติ ประสิทธิภาพของกลยุทธ์นั้น และคุณภาพของการส่งข้อมูลย้อนกลับ
2. วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ หมายถึง ความชัดเจน ความสอดคล้อง และความยากง่ายในการรับรู้ ของวัตถุประสงค์ ดัชนีชี้ความสำเร็จของกลยุทธ์ และความเที่ยงตรงของข่าวสารที่มีไปยังผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
3. ความเป็นไปได้ทางการเมือง หมายถึง การเจรจาระหว่างรัฐบาล กับเอกชน การสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผลกระทบของกลยุทธ์ที่มีต่อกลุ่มอาชีพ ที่มีอิทธิพล การสนับสนุนจากชนชั้นนำ การสนับสนุนจากสื่อมวลชน และการสนับสนุนจากนักการเมือง
4. ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี หมายถึง การร่างกลยุทธ์ ข้อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ทฤษฎีที่เชื่อถือได้ และลักษณะของเทคโนโลยีที่นำมาใช้
5. ความพอเพียงของทรัพยากร หมายถึง การให้การสนับสนุนทางด้าน การเงิน กำลังและคุณภาพของบุคลากร และปัจจัยด้านบริการ
6. ลักษณะขององค์การที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง ประเภทของ องค์การ โครงสร้าง และลำดับชั้นการบังคับบัญชา ความสามารถของผู้นำ และ ความสัมพันธ์กับองค์การที่กำหนดกลยุทธ์
7. ทักษะของผู้ที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง ทักษะที่มีต่อ วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ ผลกระทบที่จะมีต่อพฤติกรรมของผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ ผลกระทบที่มีต่องาน อำนาจ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของผู้นำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ

8. กลไกภายในองค์กรหรือระหว่างองค์กรที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง จำนวนองค์กรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจ ความสัมพันธ์ดั้งเดิม และการแทรกแซงขององค์กรระดับบน

วรเดช จันทรศร (2550, หน้า 72) กล่าวว่า ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในองค์กรแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ 5 ด้าน ดังนี้

1) ปัญหาด้านสมรรถนะขององค์กรที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 2) ปัญหาด้านการควบคุม 3) ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 4) ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และ 5) ปัญหาด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญในกระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ นอกจากนี้ วรเดช จันทรศร (2551, หน้า 67-68) ได้สรุปผลของการศึกษาวิเคราะห์เชิงบูรณาการและข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อพัฒนาทฤษฎีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความไม่แน่นอนอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. ความไม่แน่นอนของเวลาที่ใช้ในการดำเนินกลยุทธ์ หมายถึงรวมถึงเวลาที่เป็นจุดเริ่มต้นในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และระยะเวลาที่กลยุทธ์นั้นต้องดำเนินไปจนถึงจุดสิ้นสุด ทั้งนี้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะต้องมีความเหมาะสมในด้านของการนำมาใช้ให้ถูกเวลาด้วย เช่น มีการนำกลยุทธ์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการเร่งด่วนเพื่อขจัดปัญหาที่เพิ่งเริ่มเกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที่ หรือมีการวางแผนเพื่อนำกลยุทธ์มาใช้ในอนาคต เพราะเห็นว่ายังไม่ถึงเวลาที่กลยุทธ์จะได้รับความสำคัญเท่าที่ควรหากนำไปปฏิบัติทันที นอกจากนี้การดำเนินการในบางกลยุทธ์อาจประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว ก็ไม่ควรให้กลยุทธ์นั้นมีผลบังคับใช้นานเกินไป หรือในบางกลยุทธ์ต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปอีก

2. ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ หมายถึง สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสถานการณ์อื่น ๆ รวมทั้งเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายนอกประเทศ ที่อาจมีผลกระทบต่อกระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังนั้นผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและผู้กำหนดกลยุทธ์จึงต้องให้ความสำคัญต่อการวางแผนกลยุทธ์ล่วงหน้าให้มากเท่าที่ควร

3) ความไม่แน่นอนของผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการเจรจาต่อรองระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ในกระบวนการของกล

ยุทธ์ศาสตร์อาจมีหลากหลายองค์การหรือหลากหลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละฝ่ายก็มีจุดประสงค์และความหวังในกลยุทธ์นั้นแตกต่างกัน รวมถึงผลประโยชน์ที่ต้องการได้รับก็อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้ง่าย

สรุป การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมไปถึงองค์ความรู้ในด้านการบริหารองค์กร การบริหารเวลา การวางแผนและการควบคุม การประเมินผล และยังต้องอาศัยระยะเวลาในการพิสูจน์ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะพัฒนาให้เกิดเป็นกลยุทธ์ที่สมบูรณ์

ตอนที่ 4 เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting technique)

นักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้อธิบายถึงเทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้

ชาย โปธิสิตา (2547, หน้า 209) และรัตน์ะ บั้วสนธ์ (2551, หน้า 112-113) ได้อธิบายถึง เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่สอดคล้องกันว่าเป็นการให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่มาจกหลายสาขาอาชีพแต่มีความสนใจ หรือมีความรู้ในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังการศึกษาค้นคว้า โดยผู้วิจัยคัดเลือกมาสนทนาได้ตอบ แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกัน ในประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจัดเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) และการสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual interview) กล่าวคือ ผู้วิจัยสามารถที่จะทำการสังเกตพฤติกรรม อากัปกริยาของบุคคลในกลุ่มสนทนาได้ และในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็อาจจะทำการซักถามบุคคลใดบุคคลหนึ่งในประเด็นใด ๆ ที่สงสัยก็ได้ นอกจากนี้ รรัตน์ะ บั้วสนธ์ (2552, หน้า 123) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่ใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group interview) แม้ว่าลักษณะการดำเนินงานจะอาศัยการสัมภาษณ์พูดคุยกันระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มบุคคลก็ตาม ทั้งนี้ เพราะมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างน้อยสามประการใหญ่ๆ คือ

1. การสัมภาษณ์กลุ่มจะเป็นการซักถามบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และมุ่งให้บุคคลได้ตอบมีปฏิสัมพันธ์กับนักวิจัยเป็นหลัก การสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นการอาศัยความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มให้ร่วมกันตอบและ

ตรวจสอบซึ่งกันและกันตามประเด็นคำถามของผู้สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่ม ค่อนข้างเป็นข้อมูลที่มีความตรงน่าเชื่อถือได้มาก เพราะผ่านการตรวจสอบจากสมาชิกในกลุ่มมาแล้วนั่นเอง

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในการประชุมกลุ่มนั้น มิได้เป็นการจัดกลุ่มที่เกิดขึ้นเองตามปกติ แต่เป็นกลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยคัดเลือก กำหนดให้เข้าร่วมกลุ่มโดยพิจารณาตามคุณสมบัติต่าง ๆ แล้วให้บุคคลเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กันให้มากที่สุด หรือมุ่งให้บุคคลในกลุ่มได้มีการอภิปรายโต้ตอบกันเพื่อหาข้อสรุป

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะไม่ใช้เวลายาวนาน จะใช้เฉพาะการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการและเมื่อได้แล้วก็ยุติการสนทนา

อาภา ยังประดิษฐ์ (2552, หน้า 88-89) กล่าวว่า การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐาน วิถีชีวิต ความต้องการ ความคาดหวังและพฤติกรรม ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลทั่วไป หรือใช้เมื่อต้องการคำอธิบายหรือรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติม ใช้เพื่อหาคำตอบในประเด็นที่น่าสนใจ ข้อดีของการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือ การได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลา มีการตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน สามารถเห็นปฏิกริยาและสัมพันธภาพภายในกลุ่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีโอกาสสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของวิธีการนี้ คือ ความไม่เหมาะสมกับประเด็นที่อ่อนไหว เป็นความลับ เป็นเรื่องส่วนตัว หรือเป็นเรื่องที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม ทั้งนี้ยังพบว่าข้อจำกัดในเรื่องของเวลา กล่าวคือ การดำเนินการครั้งละไม่เกิน 2 ชั่วโมง จำนวนประเด็นที่กำหนดไม่ควรเกิน 5 ประเด็น หรือ 10 ข้อคำถาม สำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการร่วมประชุม สมาชิกในกลุ่มไม่ควรเกิน 12 คน ลักษณะของสมาชิกเป็นผู้ที่มีข้อมูล มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี โดยสมาชิกในกลุ่มควรเป็นกลุ่มคนที่แตกต่างกัน มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ แต่มีความรู้ ความสนใจในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้จริยธรรมในการวิจัยมีความสำคัญมาก โดยผู้วิจัยจะต้องมีมาตรการรักษาความลับ เช่น ปราบกฏเฉพาะแต่การบันทึกเสียง และการเผยถึงข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น และได้รับอนุญาตเท่านั้น รวมทั้งการลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย อีกทั้งผู้วิจัยจำเป็นต้องปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาอย่างเคร่งครัด

สำหรับนักวิชาการต่างประเทศได้อธิบายถึงเทคนิคการประชุมกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้

Morgan (1997, p. 238) กล่าวว่า การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นวิธีการขั้น
พื้นฐานในการอ้างอิงจากการปรากฏขึ้นสำหรับหัวข้อของการสนทนาร่วมกัน ซึ่งวิธีการ
ดังกล่าวได้เสนอแนวทางให้ผู้วิจัยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้คนและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จาก
บุคคลเหล่านั้น นอกจากนี้การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญถือเป็นอีกวิธีการที่มีประสิทธิภาพ
เพื่อได้รับทราบข้อมูลที่มีแนวทางที่หลากหลายสำหรับการประเมินโดยการสนทนากลุ่ม
อาจใช้การตอบคำถามในรูปแบบเดียวกันกับประเด็นคำถามที่เปรียบกับการสัมภาษณ์เชิง
ลึก แต่ปรากฏความเป็นบริบทในเชิงสังคม ส่วน Mercer (2000, p. 98) กล่าวว่า ศักยภาพ
ของการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือ การกระตุ้นโดยก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วม
การประชุมทำให้เกิดการนำความคิดเห็นที่แตกต่างออกมาแสดงภายในวงสนทนา
ก่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้จากความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือและความ
พยายามอย่างสร้างสรรค์ Eliot et al. (2005, pp. 203–204) ให้คำจำกัดความของการ
ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ไว้ว่า การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจัดเป็นการรวบรวมกลุ่มบุคคล
เล็ก ๆ ประกอบด้วย จำนวนคน 6–10 คน โดยจัดให้มีการเปิดกว้างสำหรับการถกหรือ
อภิปรายใด ๆ ที่ดำเนินการโดยผู้ดำเนินการประชุมกลุ่มที่มีความชำนาญ กลุ่มประชุม
จะต้องมีจำนวนสมาชิกมากเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการสนทนาหรืออภิปรายร่วมกันอย่าง
เข้มข้น แต่ไม่ควรกำหนดกลุ่มประชุมที่มีขนาดใหญ่เกินไป เพราะอาจทำให้ผู้เข้าร่วมประชุม
บางคนไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นถึงความ
สมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับทั้งในแง่ของรายละเอียดและความลึกซึ้ง เพื่อสร้างความเข้าใจ
เกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ การดำเนินการประชุมกลุ่มจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อ
กระบวนการคิดเกี่ยวกับคำตอบที่ผู้วิจัยต้องการได้รับจากผู้เข้าร่วมประชุม โดยผู้วิจัยจะ
ถอดความจากคำพูดและความหมายจากคำตอบที่รวบรวมได้ การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
จะทำให้สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ในระดับที่ลึกซึ้งกว่า ในการประชุมกลุ่มที่ดำเนินการได้
อย่างดี ต้องสร้างบรรยากาศของการสนทนาหรือการพูดคุยให้เป็นธรรมชาติและรู้สึกผ่อนคลาย
โดยเฉพาะการพูดคุยร่วมกันในกลุ่มที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ส่วนใหญ่ภายในกลุ่มสนทนา
จะไม่รู้จักกันมาก่อน อย่างไรก็ตามการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำเป็นต้องได้รับการ
วางแผนที่ดี โดยเฉพาะการวางแผนการเชิญผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อก่อให้เกิดการร่วมวง
สนทนาที่ร่วมแบ่งปันความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับหัวข้อหรือประเด็นที่กำหนด

Massey (2010, p. 186) กล่าวว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จะใช้แนวทางของการสอบถามหรือการชี้แนะให้เกิดการอภิปราย โดยที่การชี้แนะจะดำเนินการโดยกำหนด การคัดเลือก จัดกลุ่มคำถาม หรือตั้งประเด็นในการอภิปราย โดยจะออกแบบให้มีการประชุมโดยการชักใช้หรือกระตุ้นการอภิปรายร่วมกันระหว่างกลุ่มสมาชิก ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในสาระสำคัญที่กำหนด

Krueger (2002, pp. 118–120) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของ 1) องค์ประกอบของการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ 2) การดำเนินการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. องค์ประกอบของการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ประเด็นที่ต้องการประชุมกลุ่ม จะทำให้สามารถรับทราบความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมประชุม

1.2 แนวคำถาม จะต้องกำหนดไว้ก่อนล่วงหน้า และจะต้องมีการจัดเป็นหมวดหมู่ ลำดับก่อนหลัง เพื่อป้องกันความสับสนในการสนทนาระหว่างการประชุมกลุ่ม

1.3 การคัดเลือกผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่ม จะคัดเลือกจากกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ แต่มีความรู้ ความสนใจ ในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

1.4 บุคลากรที่จะดำเนินการสนทนากลุ่มประกอบด้วย

1.4.1 พิธีกร จะทำหน้าที่ถามคำถาม และนำการพูดคุย รวมทั้งควบคุมการสนทนาในการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน

1.4.2 ผู้จัดบันทึกการประชุม จะจดทั้งคำพูด อากัปกิริยาท่าทาง อารมณ์ รวมทั้งการบันทึกฝั่งการนั่งของสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนาด้วย

1.4.3 ผู้ช่วยดำเนินรายการ เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มผู้สนทนาในการประชุมทุกด้าน อาทิ การบริการน้ำ รวมทั้งคอยควบคุมให้กลุ่มผู้ประชุมได้รับการรบกวนจากภายนอก

1.4.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

- 1.4.4.1 เครื่องบันทึกเสียง จะต้องเตรียมสำรองแบตเตอรี่ให้เพียงพอ
- 1.4.4.2 สถานที่สำหรับการประชุม จะต้องเป็นสถานที่ที่สมาชิกรู้จัก มีความสะดวกสบาย เงียบสงบไม่พลุกพล่าน หรือมีเสียงรบกวน
- 1.4.4.3 ของที่ระลึก เพื่อตอบแทนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม จะแจกให้หลังเสร็จสิ้นการประชุมกลุ่มแล้ว
- 1.4.4.4 อาหารว่าง ระหว่างการประชุมกลุ่ม รวมทั้งอุปกรณ์เสริมการพูดคุย เช่น รูปภาพ เอกสาร หนังสือนิตยสาร ฯลฯ

1.4.4.5 ระยะเวลาที่เหมาะสม คือ ไม่ควรเกินกว่า 2 ชั่วโมงโดยประมาณ

2. การดำเนินการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

2.1 เชิญสมาชิกเข้าห้องที่จัดเตรียมไว้ หากเป็นห้องที่ใหญ่และสมาชิกนั่งห่างกัน อาจต้องมีระบบเสียงเข้ามาช่วยให้การประชุมเป็นไปอย่างราบรื่นชัดเจน

2.2 ควรมีป้ายชื่อสำหรับสมาชิกทุกคน โดยวางป้ายชื่อไว้ด้านหน้าเพื่อให้สามารถเรียกชื่อกันได้

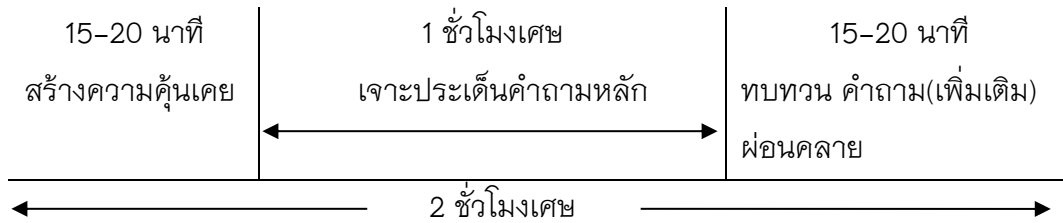
2.3 เริ่มต้นด้วยการแนะนำตนเองและทีมงาน โดยพิธีกรจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุม พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าจะมีการบันทึกเสียงไว้

2.4 สร้างบรรยากาศ สร้างความคุ้นเคย และเริ่มคำถามตามลำดับที่เตรียมไว้

2.5 เปิดโอกาสให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยพิธีกรต้องคอยกระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง รวมทั้งคอยจำกัดเวลาสำหรับสมาชิกบางรายที่ใช้เวลามากเกินไปในการแสดงความคิดเห็น หรือคอยครอบงำความคิดเห็นผู้อื่น

2.6 เมื่อได้พูดคุยจนครบประเด็น และถึงเวลาที่ต้องยุติ (ไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง) พิธีกรกล่าวยุติการสนทนา กล่าวขอบคุณและแจกของที่ระลึกแก่ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่ม

นอกจากนี้ Krueger (2002, p. 120) ได้แสดงภาพประกอบระยะเวลาที่เหมาะสมในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

สรุปได้ว่า การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งยังเป็นการเติมเต็มช่องว่างของรายละเอียดเนื้อหาที่ตกหล่น ช่วยสร้างความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคำถามที่ยังศึกษาหาคำตอบจากเอกสารได้ไม่ชัดเจน นอกจากนี้การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญยังช่วยผลักดันทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนาเกิดกระบวนการสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประชุมอภิปรายในหัวข้อนั้น ๆ

4.2 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis technique)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า นักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาที่สอดคล้องกัน ดังนี้

4.2.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร จามรมาน (2545, หน้า 43) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการสรุปผลตามเกณฑ์ของผู้อ่าน ผลการวิเคราะห์จึงแตกต่างกันตามผู้วิเคราะห์ ซึ่งลักษณะของการวิเคราะห์จะมีผลของการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะภาวะวิสัย เป็นลักษณะที่ไม่ว่าผู้ใดจะทำการวิเคราะห์ผลออกมาจะไม่แตกต่างกัน 2) ลักษณะที่เป็นระบบ และ 3) ลักษณะเป็นเชิงปริมาณ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2547, หน้า 94) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา มีความหมายใกล้เคียงกับการวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงบรรยายชนิดหนึ่ง กล่าวคือ การนำเอาเอกสารที่ได้จากหน่วยงานของรัฐ และเอกชนมาวิเคราะห์ บรรยายสถานภาพและคุณภาพของเอกสารเหล่านั้น การวิเคราะห์เอกสารคล้ายกับการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ต่างกันตรงที่อายุของเอกสารที่ใช้ในการวิจัย

เท่านั้น สุภางค์ จันทวนิช (2550, หน้า 130-132) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการวิเคราะห์เชิงข้อมูลบรรยายเช่นกัน แต่กระทำโดยการพยายามจะทำข้อมูลนั้นให้เป็นจำนวนที่นับได้ และมักกระทำกับข้อมูลในการวิจัยเอกสาร

ส่วนนักวิชาการต่างประเทศได้ให้นิยามของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ ดังนี้ Lawrence (2000, p. 91) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา คือ วิธีการตรวจสอบข้อมูลหรือเนื้อหาในรูปแบบการเขียน หรือสัญลักษณ์ในวัสดุ เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ เนื้อเพลง เป็นต้น Klaus (2004, p. 116) ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา ว่าเป็นวิธีการวิเคราะห์สารที่มีความชัดเจน และแน่นอนทั้งกระบวนการดำเนินงาน และตัวเนื้อหาสาระในการสื่อสาร ตลอดจนการจัดประเภทกลุ่ม และการประเมินคุณค่าความสำคัญของแนวคิดสัญลักษณ์ และแก่นของเรื่องด้วยการตรวจสอบจากวัตถุประสงค์ และรายละเอียดจากหลักฐานที่มีอยู่ และ Reitz (2004, p. 143) ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา ว่าเป็นวิธีการวิเคราะห์สารที่มีความชัดเจนและแน่นอน ทั้งกระบวนการดำเนินงานและตัวเนื้อหาสาระในการสื่อสาร ตลอดจนการจัดประเภทกลุ่ม และการประเมินคุณค่าความสำคัญของแนวคิด สัญลักษณ์ ด้วยการตรวจสอบจากวัตถุประสงค์และรายละเอียดจากหลักฐานที่มีอยู่

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นวิธีที่ใช้วิเคราะห์เนื้อหาของสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงปริมาณ การเน้นหรือความถี่ในการสื่อความหมาย การโน้มน้าว ขอบเขตเนื้อหา ในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยต้องระบุวัสดุ สื่อที่ต้องการวิเคราะห์เนื้อหา แยกแยะเนื้อหาวัสดุหรือสื่อออกเป็นกลุ่ม หมวดหมู่ จากนั้นสร้างหรือกำหนดเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์ บันทึกรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น เพื่อหาข้อสรุปจากวัสดุหรือสื่อที่นำมาวิเคราะห์

4.2.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

อภิรดี เกล็ดมณี (2551, หน้า 76) กล่าวถึง การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ครอบคลุมด้านเนื้อหาของสาร ด้านผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ดังนี้

4.2.2.1 วัตถุประสงค์ด้านเนื้อหาของสาร ครอบคลุมการศึกษา

พัฒนาการ และแนวโน้มของเนื้อหา ตรวจสอบเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และมาตรฐานที่กำหนด ศึกษาความแตกต่างของเนื้อหาเรื่องเดียวกันในสื่อประเภทต่าง ๆ ประเมินความน่าอ่าน ลักษณะวิธีการนำเสนอเนื้อหา

4.2.2.2 วัตถุประสงค์ด้านผู้ส่งสาร ครอบคลุมการระบุเป้าหมายและลักษณะผู้ส่งสาร ศึกษาความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร และตรวจสอบสภาพทางจิตวิทยาของผู้ส่งสาร

4.2.2.3 วัตถุประสงค์ผู้รับสาร ครอบคลุมการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับสาร ศึกษาความสนใจและค่านิยม

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) เนื้อหาของสาร 2) ผู้ส่งสาร 3) ผู้รับสาร ซึ่งทั้งสามด้านมีส่วนเกี่ยวข้องกันในการวิเคราะห์สารให้มีความชัดเจนและแน่นอน

4.2.3 ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหา มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ของนักวิจัยที่จัดตั้งขึ้น ดังนั้น จึงมีนักวิจัยและนักวิชาการแยกประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ อุทุมพร จามรมาน (2545, หน้า 44) จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาเป็น 3 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์หาลักษณะของการสื่อความหมาย 2) การวิเคราะห์เชิงเหตุผล และ 3) การวิเคราะห์ผล ในส่วนของ ไพรัช พลัฒพลา (2558, หน้า 69) จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 6 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาแบบ 2) การวิเคราะห์เนื้อหาตามมาตรฐาน 3) การวิเคราะห์หาดัชนีบางประการ 4) การวิเคราะห์เพื่อหากลุ่มคำแบบต่าง ๆ 5) การวิเคราะห์เพื่อหาความหมาย และ 6) การวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบภายใน

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของนักวิจัยว่าจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทใดให้มีความเหมาะสมกับงานของตนเอง ในการทำงานวิจัยแต่ละเรื่องอาจใช้การวิเคราะห์เนื้อหา มากกว่าหนึ่งประเภทก็ได้

4.2.4 องค์ประกอบของการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหา ถ้าจะให้ได้ผลการวิเคราะห์แม่นยำ ผู้วิเคราะห์จะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ โดยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่วิเคราะห์เป็นอย่างดีในทุกด้าน อุทุมพร จามรมาน (2545, หน้า 45) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

4.2.4.1 เนื้อหาการวิเคราะห์ ถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ เนื้อหาดังกล่าวอาจจะมีอยู่ในรูปของเอกสาร รูปภาพ เพลง พิธีกรรม คำพูด หรืออื่น ๆ

4.2.4.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ โดยทั่วไปการกำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหาจะแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) เพื่อสรุปข้อมูล
2) เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน และ 3) เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์
ภายนอก

4.2.4.3 หน่วยการวิเคราะห์ โดยปกติจะมีหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหา
จาก 3 หน่วย คือ 1) หน่วยจากการสุ่ม 2) หน่วยจัดการบันทึก และ 3) หน่วยจัดเนื้อหา

4.2.4.4 กลุ่มตัวอย่างและประชากร การสุ่มตัวอย่างจากเอกสาร หรือ
จากสิ่งที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ นักวิจัยควรกำหนดให้เหมาะสมกับระยะเวลาและ
งบประมาณ

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) เนื้อหาการวิเคราะห์ 2) วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ 3) หน่วยการวิเคราะห์ และ
- 4) กลุ่มตัวอย่างและประชากร

4.2.5 ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหาจะเริ่มต้นหลังจากที่นักวิจัยได้ทำความเข้าใจกับปัญหาการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย และตั้งสมมติฐานการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีรูปแบบการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ศึกษางานที่ต้องการวิเคราะห์เนื้อหาให้เข้าใจ
2) กำหนดกลุ่มที่จะใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์ 3) กำหนดดัชนีชี้วัดในแต่ละกลุ่ม
4) กำหนดหน่วยที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ และ 5) ลงมือวิเคราะห์เนื้อหา โดยเปรียบเทียบ
การวิเคราะห์ให้ตรงกับดัชนีกลุ่มเนื้อหาที่กำหนดไว้ อุกุมพร จามรมาน (2545, หน้า 46)
กล่าวว่า รูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

4.2.5.1 ขั้นตอนการแปลภาษาข้อมูล เป็นขั้นตอนของการอ่านเนื้อหา
เพื่อจับประเด็นสำคัญ และจัดกลุ่มของประเด็นสำคัญดังกล่าว โดยอาจจะจัดกลุ่มตาม
เนื้อหาแยกเป็นสาย หรือแยกเป็นมิติ เป็นต้น

4.2.5.2 ขั้นตอนการแปลงข้อมูลเป็นตัวเลข ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ทำต่อจาก
ขั้นตอนที่ 1 ในขั้นตอนนี้สามารถแปลงข้อมูลออกมาเป็นตัวเลขใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะ
ของจำนวนหรือความถี่ และลักษณะของการแปลเป็นค่าคะแนน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นตอนการแปลภาษาข้อมูล เป็นขั้นตอนการศึกษาเนื้อหาเพื่อจับประเด็นสำคัญ และ
- 2) ขั้นตอนการแปลงข้อมูลเป็นตัวเลข

4.2.6 ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์เนื้อหา

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาหลักการสำคัญที่สุดอยู่ที่การสร้าง ความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นกับผลการวิเคราะห์เนื้อหา นักวิจัยจึงควรให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ เป็นพิเศษ ในการสังเคราะห์เนื้อหาที่น่าจะสร้างความน่าเชื่อถือได้หรือไม่ส่วนหนึ่งน่าจะ ขึ้นอยู่กับจำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ไม่ควรน้อยกว่า 5 เรื่อง (อุทุมพร จามรมาน, 2545, หน้า 46) สำหรับความน่าเชื่อถือจำแนกออกเป็น 2 ประการ คือ

4.2.6.1 ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง ผลการวิเคราะห์ที่ได้ออกมาจะมีลักษณะ 3 ประการ คือ 1) ความคงที่ คือ ความไม่แปรเปลี่ยนของผลการวิเคราะห์ ถึงแม้จะมีการวิเคราะห์ซ้ำกี่ครั้งผลก็ยังคงเดิม 2) ความเหมือนเดิม คือ ถึงแม้จะมีการวิเคราะห์ โดยบุคคลหลายๆคนผลก็ยังเหมือนเดิม และ 3) ความแม่นยำ

4.2.6.2 ความตรง (Validity) หมายถึง ผลของการวิเคราะห์ที่ได้มีความ สอดคล้องกับความเป็นจริง มีความตรงใน 5 ประการ คือ 1) ตรงตามเนื้อหา 2) ตรงตาม ความหมาย 3) ตรงตามการสุ่ม 4) ตรงตามวิธีการ และ 5) ตรงตามทฤษฎี

สรุปได้ว่า ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์เนื้อหาจะขึ้นอยู่กับความ เที่ยง และความตรงของเนื้อหาที่นำมาวิเคราะห์ นอกจากนี้งานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ไม่ควร น้อยกว่า 5 เรื่อง

4.2.7 ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

อภิรดี เกล็ดมณี (2551, หน้า 78) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์ เนื้อหาไว้ ดังนี้

4.2.7.1 ใช้ในการศึกษาพัฒนาการ ความเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มของ เรื่องต่าง ๆ เพื่ออธิบายสภาพการณ์ในปัจจุบัน ความสนใจ หรือค่านิยมทางวัฒนธรรม

4.2.7.2 ใช้สำรวจจุดอ่อนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ความลำเอียง ทัศนคติ ความคิดเห็นที่สอดคล้องหรือขัดแย้งในการปฏิบัติงาน

4.2.7.3 ใช้ศึกษาเรื่องที่ต้องการสื่อสารทางหนังสือ บันทึกลง หรือเอกสาร ในด้านสังคมศาสตร์

4.2.7.4 ใช้เป็นเทคนิควิธีในงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีประโยชน์ต่องานวิจัย ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคหนึ่งในการสังเคราะห์งานวิจัย ที่มีลักษณะของการรวบรวมเนื้อหาที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อจัดกลุ่ม หารูปแบบ และหาความสัมพันธ์ของเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์

4.3 เทคนิคการศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies technique)

การศึกษาพหุกรณีเป็นการศึกษาที่อยู่ในขอบข่ายของการวิจัยเชิงคุณภาพ อีกแบบหนึ่งที่มีนักวิจัยให้ความสนใจอย่างมากในปัจจุบันนี้ และผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาพหุกรณีไว้ ดังนี้

4.3.1 ความหมายของการศึกษาพหุกรณี

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของ การศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies) ไว้ดังนี้ พนม ลิ้มอารีย์ (2556, หน้า 68) กล่าวว่า การศึกษาพหุกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลอย่างลึกซึ้ง และวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนั้น หรือมีพฤติกรรมแปลกไป วามีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งแปลความหมายของพฤติกรรมนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับปัญหา และการปรับตัวของบุคคลอย่างไร ประหยัด ลักษณะงาม (2557, หน้า 37) กล่าวว่า การศึกษาพหุกรณีเป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน นับเป็นเทคนิคหนึ่งของการแนะแนวที่ใช้เทคนิคการแนะแนวหลายๆ อย่าง รวมข้อมูลทุกด้านของบุคคล ต่อจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดรวมกันไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหา เพื่อช่วยเฝ้ามองเห็นบุคลิกภาพของบุคคล จนสามารถเข้าใจถึงธรรมชาติของบุคคลและหาสาเหตุของปัญหาชัดเจน แลวจึงนำข้อมูลมาพิจารณาวางแผนให้ความช่วยเหลือแนะแนวให้บุคคลพยายามแก้ไขปัญหา และพัฒนาสภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุภาพรธรณ โคตรจรัส (2558, หน้า 71) และ นันทิกา แย้มสรวล (2559, หน้า 107) กล่าวว่า การศึกษาพหุกรณี เป็นการศึกษาและวิเคราะห์สิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยละเอียด อาจเป็นการศึกษาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง การศึกษาพหุกรณีได้หมายความว่าเฉพาะการรวบรวมข้อมูลประวัติของบุคคลที่ถูกทำการศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงต้องรวมถึงการนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ และหาความสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัย การให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการและการติดตามผลตามลำดับ จนสามารถเข้าใจถึงธรรมชาติของบุคคลและสาเหตุของปัญหาอย่างชัดเจน แลวนำข้อมูลมาพิจารณา

วางแผนให้การช่วยเหลือ แนะนำให้บุคคลพยายามแก้ไขและพัฒนาสภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การศึกษาพหุกรณีเป็นการศึกษาข้อมูลของกรณีศึกษาตั้งแต่สองกรณีขึ้นไป เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความหลากหลาย ครอบคลุม และสมบูรณ์มากกว่าการวิจัยแบบรายกรณี ข้อมูลที่ได้จะนำมาหาความสัมพันธ์ ทำการเปรียบเทียบ นำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นนัยสำคัญทั่วไปหรือสรุปเป็นทฤษฎี

4.3.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษาพหุกรณี

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2553, หน้า 42) กล่าวว่า การศึกษาพหุกรณีมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

4.3.2.1 เพื่อสืบค้นหาสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ผิดปกติ และทางโรงเรียนจะได้ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

4.3.2.2 เพื่อสืบค้นรูปแบบของพัฒนาการของนักเรียน ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ

4.3.2.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจในตนเอง สามารถพัฒนาวางแผนชีวิต และตัดสินใจ เลือกแนวทางการศึกษาต่อ และเลือกอาชีพที่เหมาะสม

4.3.2.4 เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจในตัวเด็กของตนได้ดีขึ้น

4.3.2.5 เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนได้อย่างละเอียด ลึกซึ้ง และถูกต้อง
สรุปได้ว่า การศึกษาพหุกรณีมีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นรายละเอียดของสิ่งที่ศึกษา เพื่อที่จะได้หาทางดำเนินการที่เหมาะสม รวมทั้งช่วยให้เข้าใจถึงสิ่งที่ศึกษามากขึ้น

4.3.3 ประเภทของการศึกษาพหุกรณี

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2553, หน้า 42-43) แบ่งประเภทของการศึกษาพหุกรณี ดังนี้

4.3.3.1 Historical organization เป็นการศึกษาพหุกรณีที่มีจุดเน้นการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรหนึ่งๆ อย่างตลอดเวลาและต่อเนื่อง บ่อยครั้งที่เป็นการติดตามเกี่ยวกับพัฒนาการขององค์กร

4.3.3.2 Observation เป็นการศึกษาพหุกรณีที่ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นวิธีการพื้นฐานของการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาบางสิ่งบางอย่างที่เป็นสิ่งเฉพาะเจาะจง เช่น การศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียน หรือชั้นเรียนในโรงเรียนหนึ่ง ๆ

4.3.3.3 Life history เป็นการศึกษานหุกรณีนที่อาศัยการเล่าหรือบรรยายโดยบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับความเป็นมาหรือประวัติของบุคคลหนึ่งอย่างสมบูรณ์

4.3.3.4 Situational analysis เป็นการศึกษานหุกรณีนที่ศึกษาเหตุการณ์เฉพาะ โดยอาศัยมุมมองที่แตกต่างกันหลายหลาย เช่น นักเรียนควบคุมตนเองอย่างไรเมื่อพ่อแม่เสียชีวิต

4.3.3.5 Multi cases เป็นการศึกษานหุกรณีนที่ผู้วิจัยศึกษากับกรณีนหรือผู้ถูกวิจัย ที่มีความแตกต่างหลากหลาย และเป็นอิสระต่อกัน

4.3.3.6 Multi sites เป็นการศึกษานหุกรณีนที่ใช้แหล่งการศึกษาต่าง ๆ จำนวนมาก โดยใช้ความร่วมมือในการวิจัยจากหลายฝ่าย โดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาทฤษฎี

สรุปได้ว่า การศึกษานหุกรณีนมีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะงานวิจัยของตนเอง ซึ่งงานวิจัยหนึ่งเรื่องอาจจะใช้มากกว่าหนึ่งประเภทก็ได้

4.3.4 วิธีดำเนินการศึกษานหุกรณีน

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2553, หน้า 44-45) แบ่งวิธีดำเนินการศึกษานหุกรณีน ดังนี้

4.3.4.1 ยุทธวิธีในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย (1) การเลือกแหล่งวิจัยที่เหมาะสม (2) การเลือกกรณีนที่จะศึกษาอย่างชัดเจน (3) ระบุความแตกต่างของตัวอย่างให้มากที่สุด

4.3.4.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงประเภทของแต่ละกรณีนดังต่อไปนี้ (1) ตัวอย่างที่มีลักษณะสุดโต่ง (2) ตัวอย่างที่มีลักษณะเด่นในด้านใดด้านหนึ่ง (3) ตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะตัว (4) ตัวอย่างที่มีลักษณะไม่มีใครเหมือน (5) ตัวอย่างที่มีลักษณะมีคนรู้จักมาก (6) ตัวอย่างที่มีลักษณะน่าวิเคราะห์ (7) ตัวอย่างที่มีลักษณะต้องใช้หลักทฤษฎีอ้างอิง (8) ตัวอย่างที่ต้องใช้วิธีการสุ่มหลายอย่างร่วมกันอย่างมีวัตถุประสงค์

4.3.4.3 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา ปัญหาการวิจัย เทคนิคหลักของการเก็บข้อมูล และประสิทธิภาพของข้อมูลที่เป็นจริงถูกต้อง หรือความสมบูรณ์ของข้อมูล สิ่งที่สำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพไม่ได้ขึ้นกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แต่ขึ้นกับความสมบูรณ์ของข้อมูลจากกรณีน (case) และความสามารถในการวิเคราะห์ของผู้วิจัย คำถามต่อไปนี้จะเป็นตัวกำหนดขนาด

ของกลุ่มตัวอย่าง (1) วัตถุประสงค์ของการศึกษาคืออะไร (2) การศึกษามุ่งประเด็นหรือเน้นอะไร (3) การเก็บข้อมูลแรกสุดคืออะไร (4) ประสิทธิภาพของผู้ให้ข้อมูลคืออะไร (5) ข้อมูลได้มาจากไหน หรือจะต้องเพิ่มการหาข้อมูลกับกลุ่มใหม่ไหม (6) นักวิจัยจะส่งข้อมูลที่รับมาให้กลุ่ม เพื่อช่วยทบทวนตรวจสอบและตัดสินใจเป็นเอกฉันท์

4.3.4.4 ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ จะต้องมีความยืดหยุ่นและขึ้นกับยุทธศาสตร์ และข้อมูลที่ได้รับตั้งแต่เริ่มแรก ขั้นตอนการวิจัยจะคล้ายคลึงกับการสังเกตและสัมภาษณ์แบบชาติพันธุ์วรรณา และวิธีวิทยาเชิงประวัติศาสตร์

สรุปได้ว่า วิธีดำเนินการศึกษาพหุกรณีประกอบด้วย 1) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2) การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 3) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และ 4) ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์

4.3.5 ประโยชน์ของการศึกษาพหุกรณี

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2553, หน้า 46) กล่าวว่า ในวิธีการศึกษาพหุกรณีที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคลเพื่อให้การแนะนำนั้น จัดเป็นกลวิธีที่มีประโยชน์ต่อผู้ที่นำมาใช้ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมากซึ่งจำแนกออกได้ ดังนี้

4.3.5.1 ประโยชน์ต่อครูหรือผู้แนะนำที่เป็นผู้ศึกษาโดยตรง มีดังนี้

(1) ช่วยให้ครูหรือผู้แนะนำได้ทราบรายละเอียด เกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างกว้างขวาง ทำให้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์อย่างแท้จริง

(2) ช่วยให้ครูและผู้แนะนำเข้าใจถึงสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ทำให้มองเห็นแนวทางที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

(3) ช่วยให้ครูและผู้แนะนำมีความรู้และมีทักษะในการใช้เครื่องมือและกลวิธีต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน และยังช่วยให้เป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ รู้จักแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้มารวบรวมในการพิจารณาตัดสินใจ

4.3.5.2 ประโยชน์ต่อนักเรียนที่เป็นผู้ได้รับการศึกษา มีดังนี้

(1) ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวเอง มีการปรับปรุงตนเอง หรือแก้ไขปัญหาของตน เพื่อช่วยให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(2) ช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจและมีความเต็มใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีความหวัง

สรุปได้ว่า การศึกษาพหุกรณีมีประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในองค์กร สำนักงาน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ถือว่าการศึกษาพหุกรณีมีส่วนช่วยให้เข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาและสามารถหาทางแก้ไขได้ทันที่ ในกรณีของคุณและนักเรียนถือได้ว่าครูใช้การศึกษาพหุกรณีเป็นเครื่องมือในการศึกษา แนะนำเพื่อหาทางช่วยเหลือ ปองกัน และส่งเสริมเพื่อให้นักเรียนที่ถูกศึกษานั้นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ตอนที่ 5 การสร้างคู่มือ

5.1 ความหมายของคู่มือ

คู่มือเป็นสื่อที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ หรือเพิ่มความสะดวก ดังนั้นการผลิตคู่มือจึงต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการ จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดของนักวิชาการ สามารถประมวลความหมายของคู่มือได้ ดังนี้ ราชบัณฑิตยสถาน (2538, หน้า 126) ให้ความหมายของคู่มือ ว่าหมายถึง สมุดหรือหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบวิชา หรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548, หน้า 219-220) กล่าวว่า หนังสือคู่มือเป็นหนังสือสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ เป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้เฉพาะงานด้านใดด้านหนึ่ง เช่น หนังสือรายงานประจำปี หนังสือคู่มือพนักงาน คู่มือการใช้สินค้า ซึ่งมักจะเป็นหนังสือขนาดเล็ก มีขนาดประมาณ 5 x 7 นิ้ว ด้วยอาจจะเล็กหรือใหญ่กว่านี้แล้วแต่การออกแบบเพื่อความประหยัด สวยงาม หรือเพื่อความสะดวก โกะชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร (2551, หน้า 21) กล่าวว่า หนังสือคู่มือเป็นสิ่งพิมพ์ทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นกุญแจสำหรับไขเมื่อเกิดข้อข้องใจต้องการคำอธิบาย ต้องการทะเลปัญหา หรือต้องการให้ความรู้บางอย่างให้ได้คำตอบอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ ฉลอง นุ่มฉิม (2552, หน้า 27) กล่าวว่า คู่มือ (Handbook) เป็นหนังสือเล่มเล็กที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีรายละเอียดที่ง่ายต่อการรับรู้ เข้าใจ นิยมจัดทำเป็นรูปเล่มทำให้สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้มากขึ้น ส่วนนักวิชาการชาวต่างประเทศเช่น Zehr et al. (1994, pp. 49-50) กล่าวว่า คู่มือ

เป็นหนังสือเล่มเล็ก ปกติจะมีขนาด 8 ½ x 11 นิ้ว ความหนาประมาณ 8 หน้า หรือมากกว่า นั้นแล้วแต่รายละเอียดของเนื้อหา

จากความหมายของคู่มือข้างต้นสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตอบข้อสงสัย หรือแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ โดยมีรูปแบบกะทัดรัด สวยงาม เหมาะแก่การพกพา อ่านเข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

5.2 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ

คีรีบุณ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2552, หน้า 14) กล่าวว่า ในการจัดทำคู่มือต้องคำนึงว่าคู่มือที่สร้างขึ้นมานั้นมีความจำเป็นอย่างไรโดยคู่มือเป็นแหล่งของความรู้ เป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องมากขึ้น ในการเขียนคู่มือนั้นไม่จำเป็นจะต้องอาศัยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญเท่านั้นที่จะเป็นผู้สร้างขึ้นมา และผู้ใช้คู่มือก็ไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญเช่นกัน เพราะหากเป็นผู้เชี่ยวชาญแล้วคู่มือก็ จะไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการให้คำแนะนำต่าง ๆ การแก้ไข การยกตัวอย่าง เป็นต้น สำหรับขั้นตอนในการพัฒนาคู่มือมี 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ดังนี้

1. การวางแผนร่างคู่มือ คำถามต่อไปนี้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ การวางแผนร่างคู่มือ

1.1 จุดมุ่งหมายของคู่มือคืออะไร ต้องการให้ผู้ใช้เป็นอย่างไร เช่น ใช้คู่มือในการแก้ปัญหา ใช้คู่มือกำกับการปฏิบัติ

1.2 ใครเป็นผู้ใช้คู่มือเหล่านี้ ถ้ากำหนดผู้ใช้คู่มือเราจะทราบถึงความ ต้องการเฉพาะบางประการของผู้ใช้ทันที พยายามสร้างคู่มือที่มีผู้ใช้ประเภทเดียวกันเท่านั้น เป็นการยากที่จะทำคู่มือสำหรับผู้ใช้หลายประเภท เพราะผู้ใช้อาจจะมีระดับการศึกษา ต่างกัน ดังนั้นความต้องการในแต่ละระดับจึงแตกต่างกัน เป็นการยากที่จะทำคู่มือให้ครอบคลุมความต้องการทั้งหมดในแต่ละระดับได้ การสร้างคู่มือที่มีผู้ใช้ประเภทเดียวกันแต่ ทำให้คู่มือนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 การสอบถามผู้ใช้งานว่าเขาต้องการใช้คู่มือแบบไหน เช่น ไม่ ต้องการเนื้อหา มาก หรือต้องการรูปภาพประกอบ การสร้างพยายามสร้างให้ตรงกับ ความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

1.4 คู่มือนี้จะใช้ที่ไหน

1.5 คู่มือนี้จะใช้อย่างไร เช่น ถ้าผู้ใช้ต้องการใช้เพื่อประกอบขั้นตอนในการปฏิบัติผู้สร้างคู่มือควรมีการร่างขั้นตอนการทำงานประกอบ

1.6 การนำข้อมูลมาใช้ในคู่มือ ผู้สร้างต้องสามารถชี้ชัดถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้ใช้ปฏิบัติ จากนั้นมาพิจารณาความถนัด ทักษะ และความรู้ที่ผู้ใช้ต้องการในการปฏิบัติ

1.7 กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้ต้องทำอะไร

1.8 การกำหนดข้อมูลในแต่ละขั้นตอน

1.9 การลำดับเนื้อหาในการเขียน

2. การเตรียมข้อมูลในการพัฒนาคู่มือ สามารถทำได้ดังนี้

2.1 การเขียนหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อย

2.2 จัดลำดับหัวข้อเหล่านั้น

2.3 วางแนวการนำข้อมูลใส่ในแต่ละหัวข้อ

2.4 เริ่มต้นเขียนเนื้อหา โดยใช้ค่าง่ายๆ อธิบายความหมายศัพท์

เฉพาะ มีการยกตัวอย่าง มีความต่อเนื่องของลำดับเนื้อหา เป็นต้น

2.5 วางแผนสาริตต์ตัวอย่าง

3. การทดสอบคู่มือจะทดสอบคู่มือในเรื่องดังนี้

3.1 เนื้อหาคู่มือ

3.2 รูปแบบ

3.3 ผลกระทบ

ในการทดสอบนั้นควรกำหนดผู้ทำการทดสอบและวิธีการทดสอบ หลังจากนั้นนำคู่มือไปตรวจสอบ และนำผลที่ได้มาทำการแก้ไข

อาทิตยา โล่ห์พัฒนานนท์ (2553, หน้า 31-32) ได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างคู่มือ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนร่างคู่มือ 2) การเตรียมข้อมูลในการสร้างคู่มือ และ 3) การทดสอบคู่มือ

ยุพเรศ วังยายฉิม (2554, หน้า 33) เสนอแนวทางการพัฒนาคู่มือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อมูล

2. วิเคราะห์ลักษณะของผู้ใช้คู่มือ

3. กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ความคิดรวบยอดในการให้ความรู้

4. สํารวจรายละเอียดและกำหนดจุดในการให้ความรู้

5. เขียนเนื้อหาของคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม

6. ออกแบบลักษณะรูปเล่ม และการจัดพิมพ์ตามการผลิต นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย หรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

สฤณา ยวงทอง (2554, หน้า 29) ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากเอกสาร ตำรา หลักสูตร งานวิจัยต่าง ๆ

2. วิเคราะห์ผู้ใช้คู่มือ

3. กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของคู่มือ

4. สํารวจรายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือ

5. เขียนเนื้อหาของคู่มือตามวัตถุประสงค์ และขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของคู่มือ

6. ออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพคู่มือ และแก้ไขปรับปรุง

7. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

จากขั้นตอนการพัฒนาคู่มือดังกล่าว สรุปได้ว่า คู่มือเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นให้ความรู้แก่ผู้อ่านผ่านทางภาษาเขียน แต่เนื่องจากผู้อ่านไม่มีโอกาสที่จะถามผู้เขียนในประเด็นที่สงสัยได้ คู่มือจึงจำเป็นต้องมีความชัดเจน ให้รายละเอียดครอบคลุมประเด็นที่น่าสงสัยไว้ทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความแจ่มแจ้งตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการสร้างคู่มือ ทั้งนี้ในการจัดสร้างคู่มือมีประเด็นการจัดทำที่สำคัญ คือ การวางแผนร่างคู่มือ การเตรียมข้อมูลในการทำคู่มือ และการตรวจสอบคู่มือ

5.3 องค์ประกอบของคู่มือ

นักวิชาการให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือและแนวทางการสร้างคู่มือไว้ ดังนี้

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2550, หน้า 129) ได้อธิบายองค์ประกอบของคู่มือไว้ ดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
2. คำชี้แจงเกี่ยวกับการเตรียมการที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เป็นต้น
3. เนื้อหาสาระและกระบวนการ หรือขั้นตอนในการดำเนินการ
4. ความรู้เสริม หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยในการฝึกฝน
5. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกัน และการแก้ปัญหา
6. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ

นอกจากนี้ เอกวุฒิ ไกรมาก (2550, หน้า 54) ได้กล่าวว่า คู่มือควรประกอบด้วยหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้ข้อมูล โดยปกติจะครอบคลุมถึง วัตถุประสงค์ ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ วิธีการใช้ และคำแนะนำ
2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการใช้เนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีคำชี้แจง หรือคำอธิบายประกอบ และอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจที่จะอ่าน
3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ และเครื่องมือที่จำเป็น การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบฝึกปฏิบัติ ข้อสอบ คำเฉลย ฯลฯ การติดต่อประสานที่จำเป็น ฯลฯ
4. กระบวนการ วิธีการ คู่มือครู จำเป็นต้องมีข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้ คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะช่วยให้บรรลุผล คำถามตัวอย่างแบบฝึกปฏิบัติ ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรทำ
5. การวัดการประเมินผล คู่มือที่ดีควรจะให้คำแนะนำอย่างครบถ้วน การวัดและการประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญ ควรมียาละเอียด เช่น เครื่องมือวัด วิธีวัดผล เกณฑ์การประเมิน
6. ความรู้เสริม คู่มือที่ดีต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้มักจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือควรที่จะเป็นผู้มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมากมายพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น และจุดอื่นในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การ

เป็นผู้มีประสบการณ์และสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาช่วยผู้ใช้หรือผู้อื่นให้สามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างราบรื่น ไม่เกิดอุปสรรค ปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือผู้เขียนคู่มือที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือ จะถือได้ว่าทำหน้าที่ผู้เขียนได้ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ คู่มือที่ดีไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิง หรือแหล่งข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

จากองค์ประกอบของคู่มือที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคู่มือ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ 1 บทนำ เป็นส่วนที่อธิบายถึงความเป็นมาในการจัดทำคู่มือ ความมุ่งหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของคู่มือ ส่วนที่ 2 คำชี้แจงการใช้คู่มือ เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการใช้คู่มือ และส่วนที่ 3 เนื้อหา เป็นส่วนที่อธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาของคู่มือ คำแนะนำในเรื่องการวัดผลและประเมินผล แหล่งอ้างอิงที่สามารถค้นคว้าเพิ่มเติม

5.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

ในการพัฒนาคู่มือนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของคู่มือเป็นสำคัญ ว่าสร้างความสนใจหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้หรือไม่ ดังนั้นส่วนประกอบของคู่มือจึงต้องน่าสนใจตาม ลักษณะของคู่มือที่ดีได้มีผู้ให้หลักไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญเกื้อ ครอบหาเวช (2550, หน้า 77) กล่าวว่า การจัดทำคู่มือนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย
2. ใคร่ครวญถึงปัญหาและสถานการณ์ต่างๆอย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือใช้ได้เป็นอย่างดี
3. ควรออกแบบคู่มือให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
4. ควรมีค่าหรือการกระตุ้นประกอบก็น่าสนใจ
5. หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงาม และมีความทนทาน
6. แม้จะกำหนดหัวข้อใดแต่องค์ประกอบข้างต้นก็ตาม ผู้ทำคู่มืออาจตัดหรือเพิ่มหัวข้อใดตามความเหมาะสม

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2550, หน้า 132) ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะการเขียนคู่มือที่ดีว่า คู่มือที่ดีจะต้องมีความชัดเจน ให้รายละเอียดครอบคลุม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง การเขียนคู่มือต้องครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่า คู่มือนี้เป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้ได้สิ่งใดจากคู่มือบ้าง
3. คู่มือนี้ช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร ผู้ใช้จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง
4. ควรมีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้เพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด

5. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมวัสดุ
6. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการในการ

ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจใน

การศึกษาคู่มือ

8. ควรใช้เทคนิคต่างๆในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือได้โดยสะดวก
9. ควรใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นบรรณานุกรม

ชื่อบุคคลสำคัญ

คีรีบุณ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2552, หน้า 18–19) และ กันทิมา เอมประเสริฐ (2552, หน้า 34–35) ได้แยกลักษณะของคู่มือที่ดีที่สอดคล้องกันไว้เป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา

- 1.1 สารหรือรายละเอียดคู่มือสื่อตรงกับเรื่องที่ศึกษา และไม่ยากจนเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจแต่จิตอ่าน
- 1.2 การนำเสนอเนื้อหาควรไม่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ที่จะศึกษา
- 1.3 ข้อมูลที่มีในคู่มือผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ได้
- 1.4 เนื้อหาควรเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้
- 1.5 กรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่อง เพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย
- 1.6 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือให้ทันสมัยเสมอ

2. ด้านรูปแบบ

- 2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบที่ชัดเจนอ่านง่ายเหมาะกับผู้ใช้คู่มือ
- 2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา
- 2.3 ลักษณะการจัดรูปเล่มควรทำให้น่าสนใจ

2.4 การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่าย สวมกับผู้ใช้คู่มืออื่น

2.5 ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปยาก หรือเป็นเรื่อง ๆ

ให้ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน

3.2 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3.3 มีข้อมูลเพื่อสามารถใช้เพื่อประสานงานต่างๆได้สะดวกรวดเร็ว

3.4 สิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

จากรายละเอียดของลักษณะคู่มือดังกล่าว สรุปได้ว่า คู่มือที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้ ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย ลักษณะการจัดรูปแบบน่าสนใจ ขนาดรูปแบบไม่เล็กไม่ใหญ่เกินไป มีแผนภูมิ ตาราง ภาพและตัวอย่างประกอบเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรระบุขั้นตอนและวิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปยาก หรือเป็นเรื่อง ๆ ให้ชัดเจน การนำเสนอเนื้อหาถูกต้องชัดเจน โดยบรรจุสาระหรือรายละเอียดตรงกับเรื่องที่ศึกษา เนื้อหาความเหมาะสม สามารถอ้างอิงหรือประยุกต์ใช้ได้ ผู้ศึกษามีความเข้าใจตรงกันสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหลังจากศึกษาคู่มือแล้ว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์

รายละเอียดแต่ละระยะเป็น ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์

การดำเนินการในระยะนี้มีความมุ่งหมายเพื่อร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจะดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษา ค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศ แนวคิด ทฤษฎี และการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ จัดทำเป็นร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจและประสบการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ข้อมูลในประเด็น ดังนี้
1) ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 2) สถานการณ์ / สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 3) ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 4) บุคลากรในโรงเรียนและบทบาทในการป้องกันการ

คุกคามทางเพศในสถานศึกษา และ5) สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

2) นายรณสิทธิ์ พุกษยาชีวะ ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวน องค์การต่อต้านการค้ามนุษย์และทารุณกรรมเด็ก

3) นางสาวทองไพบร่า ปุ๋ยตระกูล หัวหน้าฝ่ายพัฒนาเด็กและครอบครัว มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก

4) ดร. ไพฑูรย์ มนตรี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5) ดร. กลวัชร วงสะอาด ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยการพัฒนาข้อคำถามจากรายละเอียด เนื้อหา จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

2.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1.3.1 ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสอบถามความสมัครใจและเต็มใจในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

2.1.3.2 ขอนหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2.1.3.3 ส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้า

1.3.3.4 สัมภาษณ์ตามวันเวลา และสถานที่ที่นัดหมาย โดยจดบันทึก บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง ถ่ายภาพ และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงมาถอดคำพูดแล้วพิมพ์เป็นเอกสาร

2.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการจัดทำร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

3. ผู้วิจัยศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies) โรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการสัมภาษณ์ในประเด็น ดังนี้ 1) ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 2) สถานการณ์ / สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 3) ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ 4) บุคลากรในโรงเรียนและบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และ 5) สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

3.1 เกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนที่จะศึกษาพหุกรณี

3.1.1 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 เป็นโรงเรียนต้นแบบในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา

3.1.3 เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้สะดวก

โดยมีรายนามสถานศึกษาที่ใช้ศึกษา ดังนี้

1) โรงเรียนดงมะไฟวิทยา จังหวัดสกลนคร โรงเรียนรางวัล

พระราชทานสถานศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2560

- 2) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ โรงเรียนรางวัลพระราชทานสถานศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2558
- 3) โรงเรียนมุกดาหาร โรงเรียนรางวัลพระราชทานสถานศึกษาขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2559

บุคลากรของโรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์มีจำนวน 18 คน ใน 3 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน
- 2) รองผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 1 คน
- 3) หัวหน้างานแนะแนวและครูที่ปรึกษา จำนวน 2 คน
- 4) ตัวแทนนักเรียน จำนวน 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยการพัฒนาข้อคำถามจากรายละเอียดเนื้อหา จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

3.2.3 การเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่จะศึกษาพหุกรณี ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.2.3.1 ประสานผู้อำนวยการโรงเรียนที่จะศึกษาพหุกรณี เพื่อขอความร่วมมือในงานวิจัย

3.2.3.2 ขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่จะศึกษาพหุกรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2.3.3 นัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด โดยจดบันทึกบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง ถ่ายภาพ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

3.2.3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงมาถอดคำพูดแล้วพิมพ์เป็นเอกสาร

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพหุกรณีมาวิเคราะห์เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting technique) เลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง จำนวน 9 คน โดยผู้เชี่ยวชาญมาจากหลากหลายสาขาอาชีพ และมีความรู้ ความสนใจในเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะกลยุทธ์ที่ร่างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 เมื่อได้ทัศนะและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้วนำมาปรับกลยุทธ์ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิปริญญาเอกทางด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภุชงค์ เสนานุช อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2) ตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการเด็กนักเรียน จำนวน 2 คน ได้แก่ ดร.อนุกุล มโนชัย ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน และนางสาวจิระวรรณ ปักกัตตั้ง ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน

3) ตัวแทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 2 คน ได้แก่ นางสาวสิริวรรณ เย็นตั้ง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และนางเชียรทอง ประสานพานิช ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบคุ้มครอง กรมกิจการเด็กและเยาวชน

4) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ได้แก่ ดร.พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนไชยบุรีวิทยาคม ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ ดร.เอกชัย บุตรแสนคม ผู้อำนวยการโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

5) ครูประจำชั้นและครูแนะแนว ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท หรือมีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษและมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปจำนวน 2 คน ได้แก่ นางทัศนาร์กร ทวงศ์เฉลี่ย หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 และนางสิริพรรณ นามละคร หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1 คู่มือการจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting)

1) กำหนดประเด็น ร่างกลยุทธ์ ในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ โดยการพัฒนาจากรายละเอียด เนื้อหา จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณี เพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

2) นำร่างกลยุทธ์ที่ได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงกลยุทธ์ฯ แล้วจึงสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษานั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

2.1.2 วิธีการเก็บข้อมูล

1) ดำเนินการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะกลยุทธ์ที่ร่างขึ้น เมื่อได้ทัศนะและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำมาปรับปรุงกลยุทธ์ฯ

2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยจดบันทึก บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง
ถ่ายภาพ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

3) นำข้อมูลการประชุมที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดคำพูดแล้ว
พิมพ์เป็นเอกสาร

2.1.3) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากประชุมกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยนำกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปสอบถาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยใช้แบบสอบถามแล้วรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์
โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 934
โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 มีนาคม 2561, กลุ่มสารสนเทศ สพม. 24) รวม 2,802 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2561
ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือ
หัวหน้างานปกครอง และ 3) หัวหน้างานแนะแนว ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1970) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95
ดังสูตรการคำนวณ ต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร = 2,802

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน = 0.05

จากสูตรจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{2,802}{1 + 2,802(0.05)^2}$$

$$= 350.031 \approx 350$$

แต่ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 540 คน ซึ่งมากกว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane จำแนกเป็น 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 180 คน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 180 คน และ 3) หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 180 คน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ดังนี้

- 1) ใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 15 สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ครอบคลุมพื้นที่ 20 จังหวัด เป็นหน่วยในการสุ่ม เลือกเจาะจง
- 2) แบ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามขนาดโรงเรียน โดยแต่ละขนาดสุ่มอย่างง่ายร้อยละ 30 คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 15 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 81 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 48 โรงเรียน รวม 180 โรงเรียน
- 3) แต่ละโรงเรียนในข้อ 2 เจาะจงกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 1 คน และ 3) หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 540 คน ดังตาราง 4

ตาราง 4 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
มัธยมศึกษา เขต 19 (จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดเลย)	1. ศรีสงครามวิทยา	เลย	ใหญ่พิเศษ
	2. คำแสนวิทยาสรรค์	หนองบัวลำภู	ใหญ่
	3. นาวิงค์ศึกษาริษ	หนองบัวลำภู	ใหญ่

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
	4. ฝั่งแดงวิทยาสรรค์	หนองบัวลำภู	กลาง
	5. นาด้วงวิทยา	เลย	กลาง
	6. โนนสังวิทยาคาร	หนองบัวลำภู	กลาง
	7. ปากชมวิทยา	เลย	กลาง
	8. นาแห้ววิทยา	เลย	กลาง
	9. นาอ้อวิทยา	เลย	เล็ก
	10. โนนเมืองวิทยาคาร	หนองบัวลำภู	เล็ก
	11. กุดสระเทียนวิทยาคาร	หนองบัวลำภู	เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 20 (จังหวัดอุดรธานี)	1. กุมภวาปี	อุดรธานี	ใหญ่พิเศษ
	2. ศรีธาตุพิทยาคม	อุดรธานี	ใหญ่
	3. วังสามหมอกวิทยาคาร	อุดรธานี	ใหญ่
	4. สุมเส้าพิทยาคาร	อุดรธานี	กลาง
	5. สว่างคอมวิทยา	อุดรธานี	กลาง
	6. พิบูลย์รักษ์พิทยา	อุดรธานี	กลาง
	7. ท่งฝนวิทยา	อุดรธานี	กลาง
	8. ห้วยเก็งพิทยาคาร	อุดรธานี	กลาง
	9. นาไหมพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก	อุดรธานี	เล็ก
	10. โพนสูงพัฒนศึกษา	อุดรธานี	เล็ก
	11. ทรัพย์อุดมวิทยา	อุดรธานี	เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 21 (จังหวัดหนองคายและ จังหวัดบึงกาฬ)	1. ชุมพลโพเนพิสัย	หนองคาย	ใหญ่พิเศษ
	2. เซกา	บึงกาฬ	ใหญ่
	3. บึงโขงหลง	บึงกาฬ	ใหญ่
มัธยมศึกษา เขต 21 (จังหวัดหนองคายและ จังหวัดบึงกาฬ)	4. หนองคายวิทยาคาร	หนองคาย	กลาง
	5. สังคมวิทยา	หนองคาย	กลาง
	6. ประชาบดีพิทยาคม	หนองคาย	กลาง
	7. ปากสวายพิทยาคม	หนองคาย	กลาง
	8. เข็มพิทยาคม	บึงกาฬ	กลาง
	9. โสภก่ามวิทยา	บึงกาฬ	เล็ก

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
	10. หนองหัวช้างวิทยา	บึงกาฬ	เล็ก
	11. โปธิ์ทองวิทยานุสรณ์	บึงกาฬ	เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 22 (จังหวัดนครพนมและ จังหวัดมุกดาหาร)	1. ปิยะมหาราชาลัย	นครพนม	ใหญ่พิเศษ
	2. นาแกสามัคคีวิทยา	นครพนม	ใหญ่
	3. เรณูนครวิทยานุกูล	นครพนม	ใหญ่
	4. อุเทนพัฒนา	นครพนม	ใหญ่
	5. สหราษฎร์รังสฤษดิ์	นครพนม	กลาง
	6. บ้านแพงพิทยาคม	นครพนม	กลาง
	7. ดงหลวงวิทยา	มุกดาหาร	กลาง
	8. ศรีโคตรบูรณ์	นครพนม	กลาง
	9. บ้านผึ้งพิทยาคม	นครพนม	กลาง
	10. พะทายพิทยาคม	นครพนม	กลาง
	11. คำชะอีพิทยาคม	มุกดาหาร	เล็ก
	12. กุดาไก่อวิทยาคม	นครพนม	เล็ก
	13. คำป่าหลายสรรพวิทย์	มุกดาหาร	เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 23 (จังหวัดสกลนคร)	1. ธาตุบารายณ์วิทยา	สกลนคร	ใหญ่พิเศษ
	2. พังโคนพิทยาคม	สกลนคร	ใหญ่
	3. สกลนครพัฒนศึกษา	สกลนคร	ใหญ่
	4. กุสุมาลย์พิทยาคม	สกลนคร	กลาง
มัธยมศึกษา เขต 23 (จังหวัดสกลนคร)	5. ท่าแร่ศึกษา	สกลนคร	กลาง
	6. ส่องดาวพิทยาคม	สกลนคร	กลาง
	7. เต่างอยพัฒนศึกษา	สกลนคร	กลาง
	8. คำเพิ่มพิทยา	สกลนคร	กลาง
	9. โพนพิทยาคม	สกลนคร	เล็ก
	10. นิคมน้ำอุนเจริญวิทยา	สกลนคร	เล็ก
	11. หนองแวงวิทยา	สกลนคร	เล็ก

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
มัธยมศึกษา เขต 24 (จังหวัดกาฬสินธุ์)	1. สมเด็จพระพิทยาคม 2. ร่องคำ 3. กมลาไสย 4. เมืองกาฬสินธุ์ 5. สหสขันธ์ศึกษา 6. สามชัย 7. ท่าคันโทวิทยาคาร 8. ห้วยเม็กวิทยาคม 9. ส่องชัยวิทยาคม 10. มัชฌมภูษังพัฒนวิทย์ 11. หัวหินวัฒนาลัย	กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่ กลาง กลาง กลาง กลาง กลาง เล็ก เล็ก เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 25 (จังหวัดขอนแก่น)	1. ศรีกระนวนวิทยาคม 2. มัญจาคีรีศึกษา 3. ชนบทศึกษา 4. พล 5. หนองสองห้องวิทยา 6. สวาทธีพิทยาสรรพ์ 7. โคกโพธิ์ชัยศึกษา	ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่ ใหญ่ กลาง กลาง กลาง
มัธยมศึกษา เขต 25 (จังหวัดขอนแก่น)	8. บ้านแฮดศึกษา 9. แวงใหญ่วิทยาคม 10. แวงน้อยศึกษา 11. เทพศิรินทร์ ขอนแก่น 12. โคกสีพิทยาสรรพ์ 13. หุ่นใหญ่รัตนศึกษา 14. บัวใหญ่พิทยาคม	ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น ขอนแก่น	กลาง กลาง กลาง เล็ก เล็ก เล็ก เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 26 (จังหวัดมหาสารคาม)	1. พยัคฆภูมิวิทยาคาร 2. นาคุณประชาสรรค์ 3. บรรพือวิทยาคาร	มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
	4. กัณฑ์วิชัย 5. ชื่นชมพิทยาคาร 6. เขว้าไร่ศึกษา 7. โกลุุมวิทยาสรรค์ 8. บรปือ 9. ประชาพัฒนา 10. เชื้อนพิทยาสรรค์ 11. โนนแดงวิทยาคม	มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม มหาสารคาม	กลาง กลาง กลาง กลาง กลาง เล็ก เล็ก เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 27 (จังหวัดร้อยเอ็ด)	1. โพนทองพัฒนาวิทยา 2. พนมไพรพิทยาคาร 3. สุวรรณภูมิวิทยาลัย 4. ธงธานี 5. เตรียมอุดมศึกษา ร้อยเอ็ด 6. เมืองสรวงวิทยา 7. ชัดิยะวงษา	ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่ กลาง กลาง กลาง กลาง
มัธยมศึกษา เขต 27 (จังหวัดร้อยเอ็ด)	8. โพธิ์ชัยชนูปถัมภ์ 9. ช้างเผือกวิทยาคม 10. โพนสูงประชาสรรค์ 11. เชียงขวัญพิทยาคม	ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด ร้อยเอ็ด	กลาง เล็ก เล็ก เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 28 (จังหวัดศรีสะเกษ และ จังหวัดยโสธร)	1. กัณฑ์ลักษวิทยา 2. กำแพง 3. ปรางค์กู๋ 4. คำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ 5. สมเด็จพระญาณสังวร 6. ห้วยทับทันวิทยาคม 7. ยางชุมน้อยพิทยาคม 8. น้ำเกลี้ยงวิทยา 9. นครศรีลำดวนวิทยา	ศรีสะเกษ ศรีสะเกษ ศรีสะเกษ ยโสธร ยโสธร ศรีสะเกษ ยโสธร ศรีสะเกษ ศรีสะเกษ	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่ กลาง กลาง กลาง กลาง กลาง กลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
	10. ต่อมพิทยานุสรณ์ 11. หนองคูวิทยา 12. ละทายวิทยา 13. สอนแก้วว่องไววิทยา 14. ภูมิซรอลวิทยา	ศรีสะเกษ ศรีสะเกษ ศรีสะเกษ ยโสธร ศรีสะเกษ	กลาง เล็ก เล็ก เล็ก เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 29 (จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัด อำนาจเจริญ)	1. เขื่อนโนนพิทยาคาร 2. ศรีเมืองพิทยาคาร 3. เขมราชพิทยาคม 4. นาจะหลวย 5. เสนางคนิคม 6. ม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา 7. นาเยี่ยศึกษา รัชมังคลาภิเษก	อุบลราชธานี อุบลราชธานี อุบลราชธานี อุบลราชธานี อำนาจเจริญ อุบลราชธานี อุบลราชธานี	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่ ใหญ่ กลาง กลาง กลาง
มัธยมศึกษา เขต 29 (จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัด อำนาจเจริญ)	8. ลำโรงพิทยาคาร 9. วารินชำราบ 10. ท่าโพธิ์ศรีพิทยา 11. สะพือพิทยาคาร 12. นาวังวิทยา 13. นาเวียงจุลดิศวิทยา	อุบลราชธานี อุบลราชธานี อุบลราชธานี อุบลราชธานี อำนาจเจริญ อำนาจเจริญ	กลาง กลาง กลาง เล็ก เล็ก เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 30 (จังหวัดชัยภูมิ)	1. หนองบัวแดงวิทยา 2. เมืองพญาแลวิทยา 3. คอนสารวิทยาคม 4. บ้านแท่นวิทยา 5. คูเมืองวิทยา 6. หนองบัวระเหวพิทยาคาร 7. บ้านเขว้าวิทยายน 8. คอนสวรรค์ 9. กุดตุ้มวิทยา 10. ห้วยแย้วิทยา 11. เพชรพิทยาสวรรค์	ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ ชัยภูมิ	ใหญ่พิเศษ ใหญ่ ใหญ่ กลาง กลาง กลาง กลาง กลาง เล็ก เล็ก เล็ก

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
มัธยมศึกษา เขต 31 (จังหวัดนครราชสีมา)	1. ปักธงชัยประชานิรมิต	นครราชสีมา	ใหญ่พิเศษ
	2. ห้วยแถลงพิทยาคม	นครราชสีมา	ใหญ่
	3. เลิงสาง	นครราชสีมา	ใหญ่
	4. โนนสมบูรณ์วิทยา	นครราชสีมา	กลาง
	5. หนองน้ำใสพิทยาคม	นครราชสีมา	กลาง
	6. บ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์	นครราชสีมา	กลาง
	7. เมืองพลับพลาพิทยาคม	นครราชสีมา	กลาง
	8. ชุมพวงศึกษา	นครราชสีมา	กลาง
มัธยมศึกษา เขต 31 (จังหวัดนครราชสีมา)	9. บีงพะไล	นครราชสีมา	เล็ก
	10. สมเด็จพระธีรญาณมุนี	นครราชสีมา	เล็ก
	11. หันห้วยทรายพิทยาคม	นครราชสีมา	เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 32 (จังหวัดบุรีรัมย์)	1. ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	ใหญ่พิเศษ
	2. เมืองตลุงพิทยาสรรพ์	บุรีรัมย์	ใหญ่
	3. บ้านกรวดวิทยาคาร	บุรีรัมย์	ใหญ่
	4. หนองกี่พิทยาคม	บุรีรัมย์	ใหญ่
	5. ไทศาลพิทยาคม	บุรีรัมย์	กลาง
	6. บัวหลวงวิทยาคม	บุรีรัมย์	กลาง
	7. ห้วยราชพิทยาคม	บุรีรัมย์	กลาง
	8. พระครูพิทยาคม	บุรีรัมย์	กลาง
	9. ธารทองพิทยาคม	บุรีรัมย์	กลาง
	10. โนนเจริญพิทยาคม	บุรีรัมย์	กลาง
	11. แสลงโพนพิทยาคม	บุรีรัมย์	เล็ก
	12. กนกศิลป์พิทยาคม	บุรีรัมย์	เล็ก
	13. เหลืองพนาวินพิทยาคม	บุรีรัมย์	เล็ก
มัธยมศึกษา เขต 33 (จังหวัดสุรินทร์)	1. ประสาทวิทยา	สุรินทร์	ใหญ่พิเศษ
	2. บัวเชดวิทยา	สุรินทร์	ใหญ่
	3. จอมพระประชาสรรค์	สุรินทร์	ใหญ่

ตาราง 4 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาด
	4. ท่าตูมประชาเสรมวิทย์	สุรินทร์	ใหญ่
	5. กระเทียมวิทยา	สุรินทร์	กลาง
	6. นารายณ์คำผงวิทยา	สุรินทร์	กลาง
	7. โศกตะเคียนวิทยา	สุรินทร์	กลาง
	8. สวายวิทยาการ	สุรินทร์	กลาง
	9. นาดีวิทยา	สุรินทร์	กลาง
มัธยมศึกษา เขต 33 (จังหวัดสุรินทร์)	10. แดลคีรีวิทยา	สุรินทร์	กลาง
	11. ปราสาทเบงวิทยา	สุรินทร์	เล็ก
	12. ศรีณรงค์พิทยาลักษณ์	สุรินทร์	เล็ก
	13. พุ่มมณเฑียรวิทยาการ	สุรินทร์	เล็ก
	14. ลานทรายพิทยาคม	สุรินทร์	เล็ก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในขณะนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.2.1 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 46-49)

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จาก กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่แก้ไขปรับปรุงหลังจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาสร้าง แบบสอบถาม

2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไข ปรับปรุง

2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence = IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 ผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนนี้ ได้แก่

2.2.4.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา เอกด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริจันทร์รัตน์ กาญจนบุญชู อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.2.4.2 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา เอกด้านการวิจัย จำนวน 1 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.4.3 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน ได้แก่ นายสมใจ วิเศษทักษิณ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.2.4.4 ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ได้แก่ ดร.ประจักษ์ เข้มไคร ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา และ ดร.นงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ร่มเกล้า จังหวัดสกลนคร

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และ นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้กับ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง และ 3) หัวหน้างานแนะแนว ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คนใน 15 โรงเรียน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามด้านอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ส่งกลับมาหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.31 – 0.84 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 นำผลที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1 ขออนุญาตขอเอกสารจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการขอความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 3 ชุด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 ชุด รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 1 ชุด และหัวหน้างานแนะแนวจำนวน 1 ชุด โดยผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์พร้อมระบุวันส่งแบบสอบถามคืน

3.3 ผู้วิจัยส่งซองเอกสารที่กำหนดชื่อถึงผู้วิจัยพร้อมติดแสตมป์เพื่อให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย

3.4 ในกรณีที่ไม่มีปัญหาไม่ได้แบบสอบถามคืน ผู้วิจัยติดตามด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ติดตามด้วยตนเอง สอบถามทางโทรศัพท์ ให้ผู้ช่วยวิจัยติดตาม

3.5 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 540 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 540 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหาและหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5. การปรับปรุงกลยุทธ์หลังการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์

ผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มาพิจารณาโดยคัดเลือกประเด็นกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 มาแก้ไข ปรับปรุง เพื่อพัฒนาให้เป็นกลยุทธ์ที่สมบูรณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในสถานศึกษาต่อไป

5.2 ผู้วิจัยนำเสนอกลยุทธ์ที่แก้ไขปรับปรุงต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

5.3 แก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปจัดพิมพ์ต่อไป

ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์

การพัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการใน 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การสร้างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ

ผู้วิจัยสร้างคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อกำหนดรายละเอียดของคู่มือการใช้กลยุทธ์ แหล่งข้อมูลในการวิจัยในชั้นนี้ ได้แก่ เอกสาร ตำรา รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยองค์ประกอบของคู่มือการใช้กลยุทธ์ประกอบด้วย คำชี้แจง วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วิธีดำเนินการ แผนงาน และโครงการ
2. ร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมในการนำกลยุทธ์ฯ ไปใช้
3. นำร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ
4. ปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
5. จัดพิมพ์คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ฉบับร่างเพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ชั้นที่ 2 การประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์

ผู้วิจัยประเมินและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. กำหนดผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทางด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน 1 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นหทัย หนูนวล อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ได้แก่ ดร.ปุกกาญจน์ ภูเงิน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ และ นายประหยัด วัจวร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนนครพนมวิทยาคม จังหวัดนครพนม

1.3 รองผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่ม บริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.รชานนท์ โสภณฤทธิเดช ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

1.4 ครู เป็นครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.ดาหวัน ทะสา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม

2. เครื่องมือ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าคุณ่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสมหรือไม่

3. การสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ ผู้วิจัยจะ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ร่างแบบสอบถาม ประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้ 1) คำชี้แจง 2) ความเป็นมาและความสำคัญของกลยุทธ์ 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5) กลยุทธ์ 6) แผนงาน 7) โครงการ 8) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

3.2 นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

3.3 แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถาม ตามความเห็นของคณะกรรมการที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบถามความสมัครใจและเต็มใจที่จะอุทิศเวลาให้ความร่วมมือในการวิจัย

4.2 ขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ

4.3 จัดส่งร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 1 ชุด ไปยังผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้ซองเอกสารติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยที่ผู้วิจัยส่งไปพร้อมกับเอกสาร

4.4 ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ แล้วนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ต่อไป

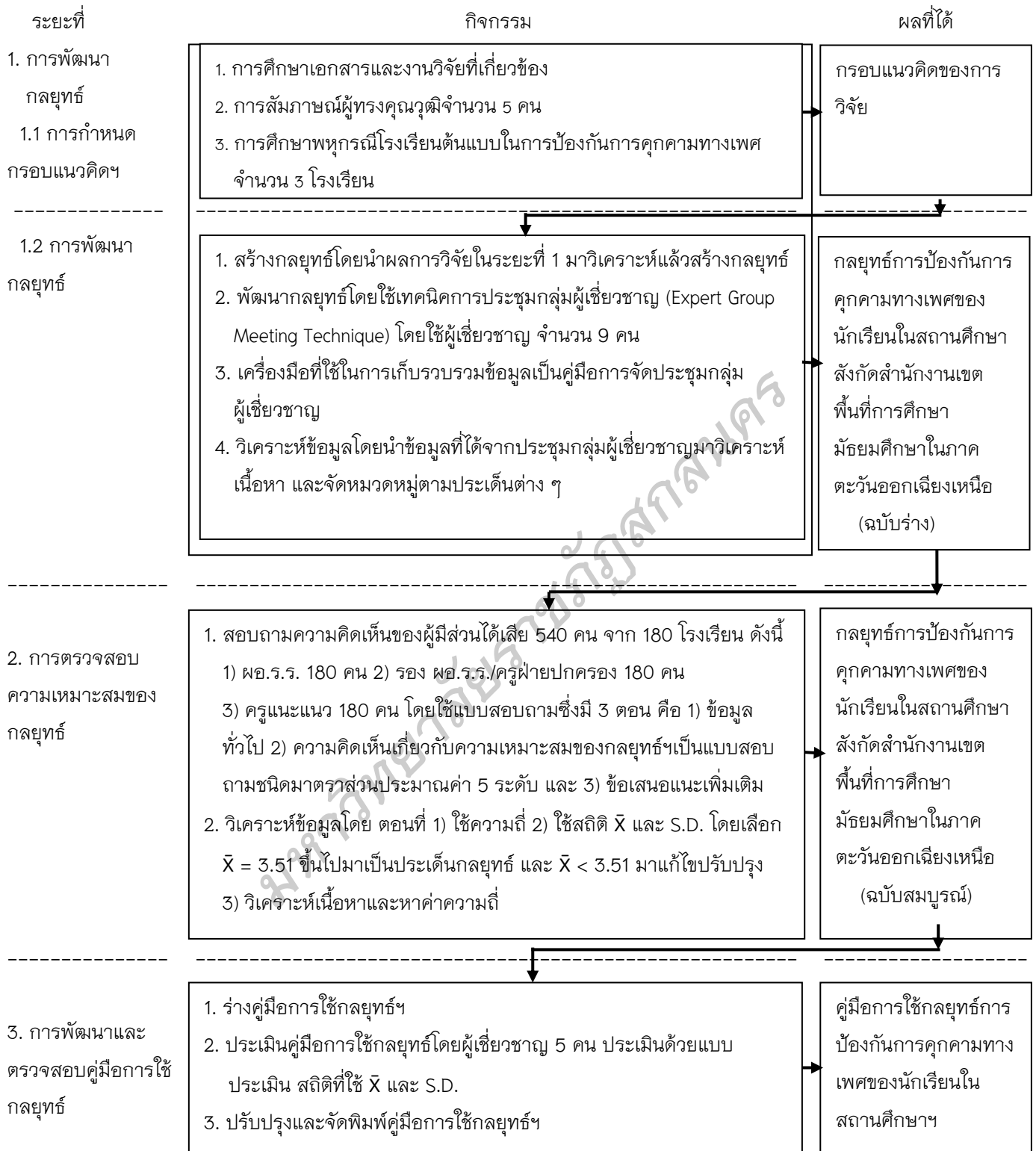
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 นำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มาวิเคราะห์ คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบตรวจสอบการใช้คู่มือกลยุทธ์ฯ มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่

6. การปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 5 มาปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯฉบับจริง

ระยะของการวิจัยสรุปได้ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ระยะของการวิจัย

ตาราง 5 แผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	เป้าหมาย	สถิติที่ใช้/เกณฑ์	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลาที่ใช้วิจัย
ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ 1.1 การกำหนด กรอบแนวคิดของ การวิจัย	1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน 3. การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศ จำนวน 3 โรงเรียน	แบบสัมภาษณ์	ได้กรอบแนวคิด ของการวิจัย	-	กรอบแนวคิด ของการวิจัย	พ.ย. 61-ธ.ค.61
1.2 การพัฒนา กลยุทธ์	4. ร่างกลยุทธ์โดยใช้การศึกษาในข้อ 1-3 แล้ว ร่างกลยุทธ์ 5. พัฒนากลยุทธ์โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน	คู่มือการจัด ประชุมกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน	-	ร่างกลยุทธ์การ ป้องกันการ คุกคามทางเพศ	มี.ค. 62-เม.ย.62
ระยะที่ 2 การ ตรวจสอบกลยุทธ์	ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์โดยการ สอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง 540 คน	\bar{X} และ S.D. ($\bar{X} = 3.51$ ขึ้น ไป)	กลยุทธ์การ ป้องกันการ คุกคามทางเพศ ที่เหมาะสม	เม.ย. 62-มิ.ย.62

ตาราง 5 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	กิจกรรม	เครื่องมือ	เป้าหมาย	สถิติที่ใช้/เกณฑ์	ผลที่ได้รับ	ช่วงเวลาที่ใช้วิจัย
ระยะที่ 3 การจัดทำ คู่มือการใช้กลยุทธ์	ขั้นที่ 1 การร่างคู่มือการใช้กลยุทธ์	คู่มือการใช้ กลยุทธ์ (ฉบับร่าง)	คณะกรรมการ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์	-	ร่างคู่มือการใช้ กลยุทธ์	มิ.ย.62-ก.ค. 62
	ขั้นที่ 2 การตรวจสอบและปรับปรุงคู่มือการใช้ กลยุทธ์	-คู่มือการใช้ กลยุทธ์ (ฉบับร่าง) - แบบสอบถาม คู่มือการใช้ กลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน	\bar{X} และ S.D. (\bar{X} = 3.51 ขึ้นไป)	คู่มือการใช้ กลยุทธ์	ก.ค. 62-ก.ย. 62

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document analysis) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert interview) การศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies) โรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนากลยุทธ์โดยใช้การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความชัดเจนเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงประเด็น และเรียบเรียงเนื้อหา มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้

ความสามารถ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา จำนวน 5 คน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies) โรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณี (Multi-case studies) โรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting) จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 540 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของคู่มือ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหาของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา และตอนที่ 2 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ดังรายละเอียดการนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณี เพื่อนำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบและการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น 2) การจัดการความรู้แก่นักเรียน 3) การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ในประเด็น ดังนี้ 1) ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 2) สถานการณ์/สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 3) ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 4) บุคลากรในโรงเรียนและบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และ 5) สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ อาจารย์ประจำ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- 2) นายรณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวนองค์การต่อต้านการค้ามนุษย์และทารุณกรรมเด็ก
- 3) นางสาวทองไพเราะ บัญตระกูล หัวหน้าฝ่ายพัฒนาเด็กและครอบครัว มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก
- 4) ดร. ไพฑูรย์ มนต์รี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 5) ดร.กมลวัชร วังสะอาด ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
ปรากฏดังตาราง 44 ในภาคผนวก ง

1.3 ผลการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน และสัมภาษณ์ในประเด็น ดังนี้ 1) ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 2) สถานการณ์/สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 3) ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ 4) บุคลากรในโรงเรียนและบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และ 5) สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนที่จะศึกษาพหุกรณี ดังนี้ 1) เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เป็นโรงเรียนต้นแบบในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา 3) เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้สะดวก โดยมีรายนามสถานศึกษาที่ใช้ศึกษา ดังนี้

- 1) โรงเรียนดงมะไฟวิทยา จังหวัดสกลนคร โรงเรียนรางวัลพระราชทาน สถานศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2560
- 2) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ โรงเรียนรางวัลพระราชทาน สถานศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2558
- 3) โรงเรียนมุกดาหาร โรงเรียนรางวัลพระราชทานสถานศึกษาขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2559

บุคลากรของโรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์มีจำนวน 18 คน โรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน 2) รองผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 1 คน 3) ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา จำนวน 2 คน และ 4) ตัวแทนนักเรียน จำนวน 2 คน รายละเอียดผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละโรงเรียน มีดังนี้

1. โรงเรียนดงมะไฟวิทยา จังหวัดสกลนคร รับรางวัลพระราชทาน สถานศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2560 สัมภาษณ์

- 1.1) ว่าที่ร้อยตรี ปารเมศ เกษะบุตร ผู้อำนวยการโรงเรียน

- 1.2) นายสมชาย นามสอน หัวหน้างานปกครอง
- 1.3) นางจันทนา ผ่านลำแดง หัวหน้างานแนะแนว
- 1.4) นางนฤมล เดชสุนทรากุล ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 4
- 1.5) นายธวัชชัย สอนสมนึก นักเรียนชั้น ม. 4
- 1.6) นายณัฐวุฒิ เดชมิตร นักเรียนชั้น ม. 4

2. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ รัชมังคลาภิเษกวิทยาลัย

สถานศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2558 สัมภาษณ์

- 2.1) ดร.ทวีภรณ์ วรชิน ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 2.2) นางปาริชาติ ยूरพันธ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป
- 2.3) นางสาวชนิษฐา ชัยศิลา ครูแนะแนว
- 2.4) นางสาวศิริพร ภูมิพันธ์ ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 5
- 2.5) นายศิวกร วรชิน นักเรียนชั้น ม. 5
- 2.6) นางสาวรณิญา ยอดสูงเนิน นักเรียนชั้น ม. 5

3. โรงเรียนมุกดาหาร รัชมังคลาภิเษกวิทยาลัยสถานศึกษาขนาดใหญ่

ปีการศึกษา 2559 สัมภาษณ์

- 3.1) นายเลียง ผางพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 3.2) นายราเมศร์ อินทร์ดียะ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป
- 3.3) นางมาริสา อินลี ครูแนะแนว
- 3.4) นางดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 6
- 3.5) นางสาวพิชชาพร ชุ่มทอง นักเรียนชั้น ม. 6
- 3.6) นางสาวสุวิชชา ศาสตร์แก้ว นักเรียนชั้น ม. 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาพหุกรณีโรงเรียน

ต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรากฏดังตาราง 45 ในภาคผนวก ง

1.4 สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศ ในสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาพหุกรณีโรงเรียน ต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ตามประเด็นคำถาม 5 ข้อ พบประเด็นที่เป็นข้อค้นพบ ดังตาราง 6

ตาราง 6 สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม

คำถามข้อที่	สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาโดยรวม	แหล่งข้อมูล	
		สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษาพหุกรณี
1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีที่ประเภท อะไรบ้าง	1. การคุกคามด้วยสายตา 2. การคุกคามด้วยวาจา 3. การคุกคามโดยการสัมผัส 4. การคุกคามโดยไม่มีสัมผัส 5. การข่มขืนกระทำชำเรา 6. ครูกับนักเรียน 7. ครูกับครู 8. นักเรียนกับนักเรียน 9. หญิงกับหญิง 10. ชายกับชาย 11. ชายกับหญิง 12. หญิงกับชาย 13. การแสดงภาพลามก อนาคต 14. การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ - - - - - - -	✓ ✓ ✓ - ✓ - - - ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

ตาราง 6 (ต่อ)

คำถามข้อที่	สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยรวม	แหล่งข้อมูล	
		สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
3. ลักษณะของ นักเรียนที่มักจะเป็น เหยื่อของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษา (ต่อ)	10. เด็กที่โตเกินวัย	-	✓
	11. เด็กที่มีเพื่อนเป็นเพศตรงข้ามเยอะ	-	✓
	12. เด็กที่หมกมุ่นในสื่อสังคมออนไลน์โดยไม่ สนใจเหตุการณ์รอบข้าง	-	✓
4. บุคลากรใน โรงเรียนควรมี บทบาทในการ ป้องกันการคุกคาม ทางเพศใน สถานศึกษาอย่างไร	1. ควรให้ความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคาม ทางเพศควบคู่กับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์แก่ นักเรียน และผู้ปกครองในช่วงเวลาที่ เหมาะสม	✓	✓
	2. ครูทุกคนควรมีกัลไกการแนะแนวและ แนะนำที่ดี	✓	✓
	3. ควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่การสอน เนื้อหา	✓	✓
	4. ตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน	✓	-
	5. ควรศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการ คุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้	✓	✓
	6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา และสังเกตพฤติกรรม	✓	✓
	7. สถานศึกษาควรติดกล้องวงจรปิดให้ทั่วถึง	✓	✓
	8. โรงเรียนควรมีมาตรการการป้องกันที่ ชัดเจน	✓	✓
	9. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ เหมาะสม	✓	✓
	10. ผู้บริหารต้องสร้างจิตสำนึกแก่ ครู และ นักเรียน ให้มีส่วนร่วม และมีภูมิคุ้มกัน	✓	-
	11. มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ปฏิบัติ สม่ำเสมอ มีการออกเยี่ยมบ้าน	✓	✓

ตาราง 6 (ต่อ)

คำถามข้อที่	สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยรวม	แหล่งข้อมูล	
		สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
4. บุคลากรใน โรงเรียนควรมี บทบาทในการ ป้องกันการคุกคาม ทางเพศใน สถานศึกษาอย่างไร (ต่อ)	12. ต้องใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการที่จะ อธิบายให้เด็กระดับนี้เข้าใจ ต้องใช้ความ อดทน	✓	✓
	13. สถานศึกษาควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อ ใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะ	-	✓
	14. ฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		✓
	15. มีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับ บทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้ นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง	-	✓
	16. มีการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าใน ตัวเองและผู้อื่น	-	✓
	17. ต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียน เรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคาม ทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม	-	✓
	18. ต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่ เปลี่ยนแปลง และหาวิธีป้องกันการคุกคาม ทางเพศที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมที่ เปลี่ยนแปลงนั้น	-	✓
	5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศ	1. นักเรียนต้องตระหนักรู้และเข้าใจลักษณะ ของ “การคุกคามทางเพศ”	✓
2. ไม่อยู่ในมุมอับ หรือสองต่อสอง		✓	✓
3. กลับบ้านตรงเวลา		✓	✓
4. ไม่แต่งตัวล่อแหลม เป็นเป้าสายตา		✓	✓
5. ทำตัวเองให้รู้เท่าทันสถานการณ์ ตลอดเวลา		✓	✓

ตาราง 6 (ต่อ)

คำถามข้อที่	สรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาโดยรวม	แหล่งข้อมูล	
		สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษาพหุกรณี
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ (ต่อ)	6. ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน	✓	✓
	7. ไม่ทำอะไรหรือไปไหนคนเดียว ควรไปเป็นคู่หรือมีเพื่อน	✓	✓
	8. ยึดหลักการ Why No Go Tell	✓	✓
	9. สักรวมพฤติกรรม	✓	
	10. ตั้งใจเรียนเนื้อหาที่ครูสอน ไม่หนีเรียน	✓	✓
	11. หลีกเลียงยาเสพติด หรือของมีเมาต่าง ๆ	-	✓
	12. เคารพกฎของสถานศึกษา	-	✓
	13. ฝึกตนเองให้เป็นคนหนักแน่น ไม่เชื่อคนง่าย	-	✓
	14. ไม่ประมาทในการใช้ชีวิตประจำวัน	-	✓
	15. รู้จักข่มใจ และไม่เปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามาคุกคามทางเพศ	-	✓
	16. ยึดหลัก คีล 5 และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต	-	✓

จากตาราง 6 สามารถสรุปผลการศึกษาประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาโดยรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีหลายประเภทตามทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน แต่ที่พบได้บ่อย คือ การคุกคามทางเพศซึ่งเกิดขึ้นโดยฝ่ายชายเป็นผู้กระทำกับฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย (ที่มีความผิดปกติทางเพศ) กระทำกับฝ่ายชาย การคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีตั้งแต่ระดับต้น เช่น การคุกคามด้วยสายตา วาจา ระดับกลาง เช่น การคุกคามด้วยการสัมผัส และระดับรุนแรง เป็นการคุกคามโดยการกระทำชำเรา (รณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2561; ทองไพเราะ บัณฑิตกุล, สัมภาษณ์ 28 พฤศจิกายน 2561; ทวีภรณ์ วรชิน, สัมภาษณ์ 13 ธันวาคม

2561; กลวัชร วังสะอาด, สัมภาษณ์ 14 ธันวาคม 2561; และไพฑูรย์ มนตรี, สัมภาษณ์ 18 มกราคม 2562) การคุกคามทางเพศแต่ละประเภทส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายได้หลายลักษณะ เช่น ผลกระทบทางด้านจิตใจ ผลกระทบทางสังคม และผลกระทบทางร่างกาย ทั้งนี้ผลกระทบส่วนใหญ่มักจะเป็นความเสียหายในด้านของจิตใจมากกว่าความเสียหายด้านร่างกาย เช่น เกิดความรู้สึกโกรธ รู้สึกตกใจ รู้สึกไร้ค่า รู้สึกโดดเดี่ยวเพราะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง หวาดวิตก ระวัง และนำไปสู่อาการซึมเศร้า

นอกเหนือจากนี้การคุกคามทางเพศอาจส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายโดยผู้เสียหายอาจเกิดความอับอาย หรือทนอยู่ในสถานที่เดียวกันกับผู้ทำการคุกคามไม่ได้ เป็นเหตุให้ต้องย้ายสถานศึกษาในท้ายที่สุด (เจนวิทย์ นवलแสง และคณะ, 2559 หน้า 9-10; ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2561; ทวีภรณ์ วรชิน, สัมภาษณ์ 13 ธันวาคม 2561; และไพฑูรย์ มนตรี, สัมภาษณ์ 18 มกราคม 2562)

2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา มีหลายสถานการณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงทัศนะตรงกันมีดังนี้ 1) การแต่งกายและการวางตัวที่ไม่เหมาะสม กล่าวคือ แต่งกายไม่ถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน และการแสดงกริยาท่าทางที่โดดเด่นเกินวัยหรือเกินคนอื่นเพราะอยากโดดเด่น ทำให้ตกเป็นเป้าสายตาของผู้ที่กระทำการคุกคามทางเพศได้ 2) ความไวเนื้อเชื่อใจผู้ใหญ่มากเกินไป ไม่มีการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ 3) ผู้ใหญ่ใช้อำนาจในทางที่ผิดในการข่มขู่ให้นักเรียนกลัว 4) นักเรียนมีปัญหามาจากครอบครัว ทำให้เข้ากับเพื่อนไม่ได้และชอบอยู่คนเดียว ทำให้ง่ายต่อการถูกล่อลวง 5) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น มุมอับ สถานที่ลับตา คนไม่ค่อยพลุกพล่าน ถือว่าเป็นสถานที่ที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ และ 6) การใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนนานเกินไป กลับบ้านค่ำ หรือกลับเกินเวลาซึ่งเป็นเวลาที่คนไม่ค่อยอยู่ในโรงเรียนก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการถูกคุกคามทางเพศได้ ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561), ชนิษฐา ชัยศิลา (สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2561), และทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงสถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษาว่า 1) การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในทางที่ผิด 2) การทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน แต่นักเรียนบางคนไม่ได้เข้าร่วมอาจจะหลบอยู่ในห้องเรียน หรือสถานที่ลับตา 3) วัฒนธรรมองค์กร กล่าวคือ บางโรงเรียนอาจจะขาดความเข้มงวด หรือคิดว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญเพราะไม่เคยเกิดกับโรงเรียนของตัวเอง 4) การเรียนวิชาที่เน้นการปฏิบัติ เช่น พลศึกษา ซึ่งทำให้เห็น

ลัดส่วนของร่างกายเด่นชัดขึ้น และ5) การพูดแซว หรือวิจารณ์เรื่องเพศ เหล่านี้ถือว่าเป็นอีกสถานการณ์หนึ่งที่น่าไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษาได้

3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีดังนี้ 1) เป็นเด็กเกียบ ๆ ไม่ค่อยพูด ในที่นี้ไม่ใช่เด็กมีปัญหาแต่อาจจะเป็นเด็กเรียบร้อย 2) เด็กที่ไม่ชอบเข้ากลุ่มเพื่อน ชอบอยู่คนเดียว 3) เด็กที่มีปฏิภาณ ไหวพริบช้า คิดไม่ทันคนอื่น 4) เด็กที่มีปัญหาครอบครัว/เด็กอ่อนแอ 5) เด็กที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ กล่าวคือ ชอบตามกระแส ตามเพื่อน อยากรู้อยากลอง 6) เด็กที่มีพฤติกรรมล่อแหลมในเรื่องการแต่งตัว การใช้คำพูดหรือกริยายั่วยวน และ7) เด็กที่มีปัญหากับทางโรงเรียน/หนีเรียน ปารเมศ เกษะบุตร (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561), ดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), และกมลวัชร วังสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาว่า เป็นบุคคลที่ 1) เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 2) โตเกินวัย 3) มีเพื่อนเป็นเพศตรงข้ามเยอะ และ 4) หมกมุ่นในสื่อสังคมออนไลน์โดยไม่สนใจเหตุการณ์รอบข้าง

4. บทบาทของบุคลากรในโรงเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ทำได้ดังนี้ 1) ให้ความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศควบคู่กับเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์แก่นักเรียน และผู้ปกครองในช่วงเวลาที่เหมาะสม 2) ครูทุกคนควรมี กลไกการแนะแนวและแนะนำที่ดี 3) มีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหาวิชา 4) ตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน 5) ทำการศึกษารายการณ์ในโรงเรียนที่เกิด เหตุการณ์ขึ้นแล้วมาปรับใช้กับโรงเรียนของตน 6) เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา และสังเกตพฤติกรรม 7) ติดกล้องวงจรปิดในโรงเรียนให้ทั่วถึง 8) โรงเรียนมีมาตรการ การป้องกันที่ชัดเจน 9) จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เหมาะสม 10) ผู้บริหารต้องสร้าง จิตสำนึกแก่ครูและนักเรียนให้มีส่วนร่วมและมีภูมิคุ้มกัน 11) มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ปฏิบัติสม่ำเสมอ มีการออกเยี่ยมบ้าน 12) ใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการอธิบายให้เด็ก ระดับนี้เข้าใจ และใช้ความอดทน พิษชาพร ชุมทอง และสุวิชชา ศาสตร์แก้ว (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ศิวกร วรชิน และรัชนีญา ยอดสูงเนิน (สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2561), และทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงบทบาทของ บุคลากรในโรงเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ว่า 1) สถานศึกษา ควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะ 2) ควรมีการ ฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศและบทลงโทษ

จากการคุกคามทางเพศ แก่นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ครูต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น

5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ มีดังนี้

- 1) ต้องตระหนักรู้และเข้าใจลักษณะของ “การคุกคามทางเพศ” 2) ไม่อยู่ในมุมอับ หรือสองต่อสอง 3) กลับบ้านตรงเวลา 4) ไม่แต่งตัวล่อแหลม เป็นเป้าสายตา 5) ทำตัวเองให้รู้เท่าทันสถานการณ์ตลอดเวลา 6) ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน 7) ไม่ทำอะไรหรือไปไหนคนเดียว ควรไปเป็นคู่หรือมีเพื่อน 8) ยึดหลักการ Why (ให้มีการสงสัยไว้ก่อน คิด วิเคราะห์ ไตร่ตรองให้ได้) No (ปฏิเสธให้เป็น) Go (ให้ไปไกล ๆ จากสถานการณ์ที่คิดว่าจะไม่ปลอดภัย) Tell (รู้จักบอกผู้ใหญ่หรือบุคคลที่ไว้วางใจเมื่อคิดว่ามีเหตุการณ์คุกคามทางเพศเกิดขึ้น)
- 9) สำรวมพฤติกรรม และ 10) ตั้งใจเรียนเนื้อหาที่ครูสอน ไม่หนีเรียน มาริสา อินลี และดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), และกมลวัชร วัจสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศว่านักเรียนควร 1) ฝึกตนเองให้เป็นคนหนักแน่น ไม่เชื่อคนง่าย 2) ไม่ประมาทในการใช้ชีวิตประจำวัน 3) รู้จักข่มใจ และไม่เปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามาคุกคามทางเพศ 4) ยึดหลัก คีล 5 และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

1.5 สรุปผลการศึกษากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศใน

สถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษา พหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำไปร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น 2) กลยุทธ์การจัดการความรู้แก่นักเรียน 3) กลยุทธ์การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู พบประเด็นที่เป็นข้อค้นพบที่สำคัญ ดังตาราง 7 - 10

ตาราง 7 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
1. การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนขึ้น		
1.1 กรณีที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เช่น การข่มขืน กระทำชำเรา ต้องใช้บทลงโทษสถานหนัก คือ ปลดออกหรือไล่ออก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที	✓	✓
1.2 กรณีมีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่รุนแรงเกิดขึ้น ให้สามารถปรับบทความผิดเป็นฐานประพฤติช่วยอย่างร้ายแรงได้	✓	✓
1.3 ในกรณีที่เป็นความผิดไม่ร้ายแรง เช่น การใช้สายตา การพูดจาแหะโลม ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำนั้นอย่างจริงจังตั้งแต่การลงบันทึกในสมุดทะเบียนประวัติ การโยกย้าย การไม่เสนอเลื่อนขั้นหรือตำแหน่ง การภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน	✓	✓
1.4 หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ ให้เท่าเทียมกันโดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง	✓	-
1.5 กระบวนการสอบสวนในเรื่องเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และได้ผลที่เป็นธรรม	✓	✓
1.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศในสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	✓	✓
2. ความชัดเจนด้านกฎหมาย		
2.1 กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง	✓	✓
2.2 ควรนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในองค์กร	✓	-

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
2.3 ให้มีการกำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศว่าแค่ไหนจึงจะถือว่าเป็นความผิด	✓	✓
2.4 มีการระบุวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนเมื่อมีการคุกคามทางเพศในหน่วยงานการศึกษาเพื่อลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดและเยียวยาผู้ถูกคุกคาม	✓	✓
2.5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้คุกคามทางเพศไม่เกรงกลัวต่อบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะลงโทษเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่จะพิสูจน์ถึงการกระทำผิด และขำมใจว่าไม่สามารถที่จะเอาผิดกับตนได้	✓	✓
2.6 ในกระบวนการไต่สวนเมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้ว จะกลายเป็นเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจและยากที่จะทำได้จริงเพราะผู้ถูกคุกคามทางเพศจะไม่กล้าพูดความจริงทั้งหมด ส่วนผู้ที่เป็นคนรับเรื่องก็ไม่เข้าใจ และไม่สอบถามเพราะความเกรงใจ	✓	-
3. วัฒนธรรมองค์กร		
3.1 บุคลากรในองค์กรต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันที่เชื่อได้ว่ามีความปลอดภัยและน่าอยู่ โดยผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรีและไม่ถูกคุกคาม ไม่ถูกทำให้อับอายและไม่ถูกข่มขู่ในเรื่องทางเพศ	✓	-
3.2 ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร อาจจะเป็นการออกกฎ ระเบียบ ให้ผู้ที่คุกคามทางเพศถูกลงโทษและจะต้องเอาจริงเอาจังกับปัญหาที่เกิดขึ้น	✓	✓
3.3 มาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาในองค์กรจะต้องปฏิบัติได้จริง ถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะเป็นคนระดับสูงและมีความสามารถก็ต้องดำเนินการกับบุคคลดังกล่าวด้วย	✓	✓

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
3.4 ให้มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในองค์กรได้ และ กระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครอง ผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายจากการสืบสวนสอบสวน	✓	—
3.5 มีโครงการเสริมสร้างและให้ความรู้เพื่ออธิบายนโยบายของ องค์กรเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ เพื่อให้ตระหนักในเรื่องการ คุกคามทางเพศ รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการคุกคามทางเพศ	✓	✓

จากตาราง 7 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น พบว่า

1. ควรมีการเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนให้มากขึ้น โดยในกรณีที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เช่น การข่มขืน กระทำชำเรา ต้องใช้บทลงโทษสถานหนัก คือ ปลดออกหรือไล่ออก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที ส่วนกรณีมีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่รุนแรงเกิดขึ้น ให้สามารถปรับบทความผิดเป็นฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรงได้ แต่ในกรณีที่เป็นความผิดไม่ร้ายแรง เช่น การใช้สายตา การพูดจาแทะโลม ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำนั้นอย่างจริงจังตั้งแต่การลงบันทึกในสมุดทะเบียนประวัติ การโยกย้าย การไม่เสนอเลื่อนขั้นหรือตำแหน่ง การภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน สำหรับกระบวนการสอบสวนในเรื่องเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็วและได้ผลที่เป็นธรรม รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศในสถานศึกษาให้มีความทันสมัย และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รณสิทธิ์ พุกขยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561) กล่าวเพิ่มเติมว่า หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง (1) หลักนิติธรรม (2) หลักมโนธรรม (3) หลักความเป็นธรรม และ(4) นโยบายของทางราชการ ให้เท่าเทียมกันโดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง

2. กฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศต้องมีความชัดเจน กล่าวคือ กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีกรอบที่ระบุชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง มีการกำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศว่าแค่ไหนจึงจะถือว่าเป็นความผิด รวมถึงต้องมีการระบุวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนเมื่อมีการคุกคามทางเพศในหน่วยงานการศึกษาเพื่อลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดและเยียวยาผู้ถูกคุกคาม ถ้ากฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศไม่มีความชัดเจน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นผู้กระทำผิดจะไม่เกรงกลัวต่อบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะลงโทษ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่จะพิสูจน์ถึงการกระทำผิด และยามใจว่าไม่สามารถที่จะเอาผิดกับตนได้ รณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561) และไพฑูรย์ มนต์รี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) กล่าวว่า ควรนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในองค์กร และในกระบวนการไต่สวนเมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้ว จะกลายเป็นเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และยากที่จะทำได้จริงเพราะผู้ถูกคุกคามทางเพศจะไม่กล้าพูดความจริงทั้งหมด ส่วนผู้ที่เป็นคนรับเรื่องก็ไม่เข้าใจ และไม่สอบถามเพราะความเกรงใจ

3. วัฒนธรรมองค์กร กล่าวคือ บุคลากรในองค์กรต้องเคารพซึ่งกันและกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันที่เชื่อได้ว่ามีความปลอดภัยและน่าอยู่ โดยผู้อาวุโสน้อยกว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรีและไม่ถูกคุกคาม ไม่ถูกทำให้อับอายและไม่ถูกข่มขู่ในเรื่องทางเพศ (ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ, สัมภาษณ์ 7 ธันวาคม 2561) และผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร อาจจะเป็นการออกกฎ ระเบียบ ให้ผู้ที่คุกคามทางเพศถูกลงโทษและจะต้องเอาจริงเอาจังกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาในองค์กรจะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะเป็นคนระดับสูงและมีความสามารถก็ต้องดำเนินการกับบุคคลดังกล่าวด้วย รณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561) และทองโพธิ์ นัยตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) กล่าวว่า ควรให้มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในองค์กรได้ และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายจากการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้ในองค์กรควรมีโครงการเสริมสร้างและให้ความรู้เพื่ออธิบายนโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการคุกคามทาง

เพศ เพื่อให้ตระหนักในเรื่องการคุกคามทางเพศ รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการคุกคามทางเพศด้วย

ตาราง 8 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
<p>1. การสร้างความรู้</p> <p>1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแต่ละระดับ เพื่อนำมากำหนด หรือสอดแทรกความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยเป็นผู้ศึกษาในสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่หาได้ เพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป</p> <p>1.3 ในการศึกษาหาความรู้ครูต้องลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาคำรู้ด้วยตนเอง จนค้นพบความรู้และรู้จากสิ่งที่ค้นพบแล้วเรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่าลึกๆแล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ่งลงไปจนถึงรู้แจ้ง</p> <p>1.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้เข้าถึงความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การแสวงหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อนร่วมงานโดยการยอมรับในความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน</p> <p>1.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ นวัตกรรมของสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอดสู่นักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
1. การสร้างความรู้ (ต่อ)		
1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่สมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพครูจัดขึ้นอยู่เสมอ	✓	✓
1.7 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเก็บความรู้ในรูปแบบเว็บไซต์ วิดีทัศน์ แอปพลิเคชันเสียง และคอมพิวเตอร์	✓	✓
1.8 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์	✓	—
1.9 ครูและบุคลากรทางการศึกษาคควรมีการศึกษารายกรณี สถานที่ที่เกิดการคุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตัวเอง	✓	✓
1.10 ในการศึกษาหาความรู้ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้	✓	✓
1.11 ในกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้สามารถทำได้โดยแบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่มก็ได้	✓	—
1.12 มีการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่	✓	—

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
2. การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้		
2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้ในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน โดยเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	✓	✓
2.2 มีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา รวมทั้งมีการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น วารสาร เว็บไซต์ จดหมายข่าว	✓	✓
2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีกลไกการแนะแนวและแนะนำการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่ดี	✓	✓
2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา	✓	✓
2.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการอธิบายให้นักเรียนระดับนี้เข้าใจ และต้องใช้ความอดทน	✓	✓
2.6 สถานศึกษาควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะ	-	✓
2.7 ควรจัดการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	-	✓
2.8 มีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษของการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง	-	✓
2.9 มีการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น	-	✓
2.10 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา สังเกตพฤติกรรม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม	✓	✓
2.11 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม	-	✓

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
2.12 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้น	-	✓
2.13 ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเผยแพร่แก่นักเรียนในสถานศึกษาต่อไป	✓	✓

จากตาราง 8 การจัดการความรู้แก่นักเรียน พบว่า

1. ในการสร้างความรู้เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษานั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแต่ละระดับ เพื่อนำมากำหนด หรือสอดแทรกความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาแก่นักเรียน รวมถึงต้องมีการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยศึกษาในสิ่งที่ตนอยากรู้ ร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่หาได้ เพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไปในการศึกษาหาความรู้ครูต้องลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาคำรู้ด้วยตนเอง จนค้นพบความรู้และรู้จากสิ่งที่ค้นพบ แล้วเรียนรู้และวิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่าลึกๆ แล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งลงไปจนถึงรู้แจ้ง

นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้สามารถของตนเองให้เข้าถึงความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การแสวงหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเพื่อนร่วมงานโดยการยอมรับในความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน มีการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ นวัตกรรมของสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทาง

เพศของนักเรียนในสถานศึกษา ที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอดสู่นักเรียนในสถานศึกษา รวมทั้งต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่สมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพครูจัดขึ้นอยู่เสมอ มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเก็บความรู้ในรูปแบบเว็บไซต์ วิดีทัศน์ แอปพลิเคชันเสียง และคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งควรมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตนเอง ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561) กล่าวเพิ่มเติมว่า ในกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้สามารถทำได้โดยแบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่มก็ได้และควรมีการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ แต่ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

2. การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการบทบาทในการจัดการความรู้ในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน โดยเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา มีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสวนาผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา รวมทั้งมีการเผยแพร่ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น วารสาร เว็บไซต์ จดหมายข่าว นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีกลไกการแนะแนวและแนะนำการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่ดี เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา สังเกตพฤติกรรม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม ซึ่งมีความจำเป็นในการใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการอธิบายให้นักเรียนระดับนี้เข้าใจ รวมถึงต้องใช้ความอดทน

นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการบทบาทร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเผยแพร่แก่นักเรียนในสถานศึกษาต่อไป รวมทั้งมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา พิษชาพร ชุมทอง และสุวิชชา ศาสตร์แก้ว (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ศิวกร วรชิน และรัชนีญา ยอดสูงเนิน

(สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2561), และทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ของครู ว่า สถานศึกษาควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะ รวมถึงควรมีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกรู้อภัยคุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม พร้อมทั้งเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้น

ตาราง 9 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
1. การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในองค์กร		
1.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา	✓	✓
1.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยร่วมมือกันทำให้แนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น	✓	✓
1.3 มีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการและกลุ่มงานเฉพาะกิจในการปฏิบัติงาน ให้อิสระกับบุคลากรในการดำเนินงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	✓	✓
1.4 การไว้วางใจซึ่งกันและกันของบุคลากรในองค์กร มีการมอบหมายงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาให้ตรงกับความรู้ความสามารถ	✓	✓
1.5 บุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันจัดทำมาตรการ การดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศ และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน	✓	✓

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
1.6 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันเฝ้าระวัง และมีมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น มาตรการเฝ้าระวังเหตุช่วงเทศกาลวันวาเลนไทน์ และวันลอยกระทง เป็นต้น	✓	✓
1.7 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วนและต่อเนื่อง โดยครูที่ปรึกษาเอาใจใส่เด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด และออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบ 100 เปอร์เซ็นต์	✓	✓
1.8 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิด เพื่อไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	✓	✓
1.9 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันเน้นย้ำและสอนเรื่องเพศศึกษา โดยเฉพาะการดูแลการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ	✓	✓
2. การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร		
2.1 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ให้ความรู้ความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศ	✓	✓
2.2 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ปกครอง ดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศจากบุคคลภายในและภายนอกโรงเรียน	✓	✓
2.3 บุคลากรในสถานศึกษาพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่เด็กรู้สึกว่าเป็นปัญหาหรืออยากขอความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ โดยไม่มีการผิดผ่อนเพราะจะทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณครูเหล่านั้นไม่สามารถเป็นที่พึ่งของเขาได้	✓	—

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
2.4 บุคลากรในสถานศึกษาพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาปัญหาการคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียนมาวิเคราะห์แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป	✓	—
2.5 แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศ โดยแจ้งว่า ผู้กระทำเป็นใคร(หากทราบ) เวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันทั้งตัวเด็กเองและเด็กคนอื่น ๆ ไม่ให้ประสบสถานการณ์เช่นเดียวกันนี้	✓	—
2.6 กรณีเด็กถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพาเด็กไปตรวจรักษา (อาจร่วมกับหน่วยงานที่เข้ามาให้การช่วยเหลือ หรือพาเด็กไปตรวจเองก่อนเพื่อความรวดเร็ว) เพื่อรวบรวมหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายเด็กก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด เพราะจะทำให้ไม่พบบ่งรอยที่จะเป็นหลักฐานในการเอาผิดผู้กระทำ หากถูกกระทำผ่านมานานแล้วก็ควรที่จะตรวจรักษาเพื่อป้องกันโรคติดต่อและตรวจสุขภาพตั้งครรรค์ด้วย	✓	—

จากตาราง 9 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในองค์กร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาพหุกรณี พบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยร่วมมือกันทำให้แนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในองค์กรต้องมีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการและกลุ่มงานเฉพาะกิจปฏิบัติงาน ให้อิสระกับบุคลากรในการดำเนินงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา มีการไว้วางใจซึ่งกันและกันของบุคลากรในองค์กร มีการมอบหมายงานด้านการป้องกันการคุกคามทาง

เพศในสถานศึกษาให้ตรงกับความรู้ความสามารถ นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันจัดทำมาตรการ การดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศ และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ร่วมกันเฝ้าระวังและมีมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น มาตรการเฝ้าระวังเหตุช่วงเทศกาลวันวาเลนไทน์ และวันลอยกระทง เป็นต้น รวมถึงร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วนและต่อเนื่อง โดยครูที่ปรึกษาเอาใจใส่เด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด และออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบ 100 เปอร์เซ็นต์ มีการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิดเพื่อไม่ให้เกิดการคุกคามในสถานศึกษา และเน้นย้ำและสอนเรื่องเพศศึกษา โดยเฉพาะการดูแลการป้องกันตนเองให้รอดพ้นภัยจากการถูกคุกคามทางเพศ

2. การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดย

บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ต่อนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศ รวมทั้งร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ปกครอง ดูแลพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศจากบุคคลภายในและภายนอกโรงเรียน รณสิทธิ พิฤกษ์ยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561) และทองไพเราะ บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) กล่าวว่า บุคลากรในสถานศึกษาพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่เด็กรู้สึกว่าเป็นปัญหาหรืออยากขอความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ โดยไม่มีการผิดผ่อนเพราะจะทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณคนเหล่านั้นไม่สามารถเป็นที่พึ่งของเขาได้ และในฐานะผู้รับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาเรื่องการคุกคามทางเพศของเด็ก ต้องรู้จักวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาปัญหาการคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียนมาวิเคราะห์แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป โดยแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือเด็กนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศ โดยแจ้งว่าผู้กระทำเป็นใคร (หากทราบ) เวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันทั้งตัวเด็กเองและเด็กคนอื่น ๆ ไม่ให้ประสบสถานการณ์เช่นเดียวกันนี้ และกรณีเด็กถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพาเด็กไปตรวจรักษา (อาจร่วมกับหน่วยงานที่เข้ามาให้การช่วยเหลือ หรือพาเด็กไปตรวจเองก่อนเพื่อความรวดเร็ว)

เพื่อรวบรวมหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายเด็กก่อนตรวจรักษาเป็นอันดับแรก เพราะจะทำให้ไม่พบร่องรอยที่จะเป็นหลักฐานในการเอาผิดผู้กระทำ หากถูกกระทำผ่านมาหลายวันแล้วก็ควรที่จะตรวจรักษาเพื่อป้องกันโรคติดต่อและตรวจสอบการตั้งครรภ์ด้วย

ตาราง 10 ข้อค้นพบที่สำคัญด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษาพหุกรณี
1. การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่		
1.1 ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษาโดยจะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบการจัดกระบวนการเรียนการสอนในวิชาและชั้นที่ได้รับมอบหมาย และตระหนักเสมอว่าการสอนไม่ใช่สอนหนังสืออย่างเดียว การสอนในชั้นเรียนควรมีการสอดแทรกความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับทักษะที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการสอนนักเรียนที่เป็นวัยรุ่นควรมีการสอดแทรกในเรื่องของยาเสพติด เพศศึกษา รวมทั้งการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียน	✓	✓
1.2 ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การอบรมนักเรียน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งแก่เด็ก รวมทั้งเป็นผู้เสียสละและอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือเด็กนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา	✓	✓
1.3 ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนในโรงเรียน และจะต้องเป็นผู้ประสานงานด้านสุขภาพอนามัยระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว เพื่อช่วยกันปรับปรุง แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศที่อาจเกิดขึ้นได้	✓	✓
1.4 ครูต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือ ประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการคุกคามทางเพศ	✓	✓

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
<p>1. การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ (ต่อ)</p> <p>1.5 ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการเป็นที่ปรึกษา ให้การแนะแนวแก่นักเรียน รวมทั้งมีบทบาทในการเป็นนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขเมื่อนักเรียนมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>1.6 ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความรัก ความเมตตา ความจริงใจ ความอ่อนโยน มีความเข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน ตลอดจนให้ความยุติธรรมแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาเกิดขึ้น</p> <p>1.7 ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพิกเฉย เมื่อมีปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา</p> <p>1.8 ครูควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมกีฬา หรือกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาคุณลักษณะและนิสัยของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>
<p>2. การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู</p> <p>2.1 ครูต้องพัฒนาศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่เพียบพร้อมด้วย ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร</p> <p>2.2 ในกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน</p>	<p>✓</p> <p>—</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญ	แหล่งข้อมูล	
	สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	การศึกษา พหุกรณี
2.3 อบรมและถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ด้วยความรัก รวมถึงการ สอดแทรกเนื้อหานอกห้องเรียนแก่ศิษย์ เช่น เรื่องทางเพศ หรือยา เสพติด เพื่อให้ศิษย์รู้เท่าทันและหาวิธีป้องกันตัวเอง	✓	✓
2.4 ครูต้องทำตัวน่าเชื่อถือ เพื่อให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม ศิษย์ และสร้างความรู้สึกร่วมกันกับศิษย์ทุกคน	✓	✓
2.5 ครูต้องเป็นตัวอย่างและต้นแบบที่ดีแก่ศิษย์ ต้องปฏิบัติในสิ่งที่ สอนศิษย์ได้ มีความเป็นกันเอง สุขุม น่าเชื่อถือ มีบุคลิกภาพที่ดีน่า เคารพ	✓	✓
2.6 ครูต้องเข้าถึงศิษย์ทุกคนได้ ฝึกและกระตุ้นให้ศิษย์แก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันเป็น	✓	✓

จากตาราง 10 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู พบว่า

1. การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ โดยครูต้องมีจิตสำนึก
และความรับผิดชอบในการให้การศึกษา โดยจะต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบการจัดกระบวนการ
เรียนการสอนในวิชาและชั้นที่ได้รับมอบหมาย และตระหนักเสมอว่าการสอนไม่ใช่สอน
หนังสืออย่างเดียว การสอนในชั้นเรียนควรมีการสอดแทรกความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับ
ทักษะที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการสอนนักเรียนที่เป็นวัยรุ่นควรมีการ
สอดแทรกในเรื่องของยาเสพติด เพศศึกษา รวมทั้งการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคาม
ทางเพศของนักเรียน นอกจากนี้ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การอบรม
นักเรียน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งแก่เด็ก รวมทั้งเป็นผู้เสียสละและอุทิศ
เวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือเด็กนักเรียนในกรณีที่มี
ปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา และให้การดูแลสุขภาพอนามัยของ
นักเรียนในโรงเรียน เป็นผู้ประสานงานด้านสุขภาพอนามัยระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว
เพื่อช่วยกันปรับปรุง แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศที่อาจเกิดขึ้นได้ มีการ
ประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็ก
นักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการคุกคามทางเพศ ครูต้องเป็นที่ปรึกษา ให้การแนะแนวแก่

นักเรียน รวมทั้งมีบทบาทในการเป็นนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือและ
 แก้ไขเมื่อนักเรียนมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือจากการคุกคามทางเพศใน
 สถานศึกษา ให้ความรัก ความเมตตา ความจริงใจ ความอ่อนโยน มีความเข้าใจใน
 ความรู้สึกของนักเรียน ตลอดจนให้ความยุติธรรมแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหาการคุกคามทาง
 เพศในสถานศึกษาเกิดขึ้น ให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพิกเฉย เมื่อมี
 ปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา รวมทั้งมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมเสริม
 หลักสูตร เช่น กิจกรรมกีฬา หรือ กิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาคุณลักษณะ
 และนิสัยของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี
 การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาใช้
 ป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

2. การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบด้านคุณธรรม จริยธรรม และ
 จรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยครูต้องพัฒนาศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่เพียบพร้อมด้วยความรู้
 ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี
 มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนครูต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน คอยอบรม
 และถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ด้วยความรัก รวมถึงการสอดแทรกเนื้อหานอกห้องเรียนแก่
 ศิษย์ เช่น เรื่องทางเพศ หรือยาเสพติด เพื่อให้ศิษย์รู้เท่าทันและหาวิธีป้องกันตัวเอง
 นอกจากนี้ครูต้องทำตัวน่าเชื่อถือ เพื่อให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชมศิษย์ และสร้าง
 ความรู้สึกเท่าเทียมกันกับศิษย์ทุกคน เป็นตัวอย่างและต้นแบบที่ดีแก่ศิษย์ ต้องปฏิบัติในสิ่ง
 ที่สอนศิษย์ได้ มีความเป็นกันเอง สุขุม น่าเชื่อถือ มีบุคลิกภาพที่ดีน่าเคารพ รวมถึงต้อง
 เข้าถึงศิษย์ทุกคนได้ ฝึกและกระตุ้นให้ศิษย์แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเป็น

ตอนที่ 2 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

วิธีการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกัน
 การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการป้องกัน
 การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
3. การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน
4. ยกร่างกลยุทธ์ตามประเด็นที่ได้ศึกษามา (ร่างที่ 1) ประกอบด้วย
 - 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) วิธีดำเนินการ และ 5) ตัวชี้วัด ตามองค์ประกอบของการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น 2) กลยุทธ์การจัดการความรู้แก่นักเรียน 3) กลยุทธ์การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู
 ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 แผนภูมิการยกร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

รายละเอียดของกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และผลการร่างกลยุทธ์การ
ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร่างที่ 1) ดังตาราง 46 – 56 ในภาคผนวก ง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคาม ทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการ ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting)

ผู้วิจัยจัดการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ในวันเสาร์ ที่ 15 เดือน
มิถุนายน พ.ศ. 2562 เวลา 9.00–12.00 น. ณ ห้องสกลทวาปี โรงแรมหนองหารดิเอล
ลิแกนท์ จังหวัดสกลนคร เพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษงค์ เสนานามู อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ดร.อนุกุล มโนชัย ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมความประพฤติ
นักเรียน ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3. นางสาวจิระวรรณ ปักกัสดัง ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก
ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. นางสาวสิริวรรณ เย็นตั้ง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่าง
เพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์
5. นางเอียรทอง ประสานพานิช ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนาระบบคุ้มครอง
กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
6. ดร.พิศุทธิ กิตติศรีวรพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนไชยบุรีวิทยาคม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

7. ดร.เอกชัย บุตรแสนคม ผู้อำนวยการโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

8. นางทัศนาร์ภร ทวงศ์เฉลียว หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนธาตุนารายณ์
วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

9. นางสิริพรรณ นามละคร หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

10. ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยานุกูล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 (ผู้ดำเนินการประชุม)

11. นางสาวบัวชมภู ภูกองไชย ครูโรงเรียนบ้านโคกกลาง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (ผู้จัดบันทึกการประชุม)

ผลการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ข้อสรุปใน 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 4 กลยุทธ์

ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น 2) กลยุทธ์การจัดการ
ความรู้แก่นักเรียน 3) กลยุทธ์การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึก
และความรับผิดชอบของครู ได้ข้อสรุปว่า กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมและครอบคลุม
งานวิจัย แต่ควรเรียงลำดับกลยุทธ์ใหม่โดยเริ่มจากการป้องกัน (Prevention) และ
การคุ้มครอง (Protection) นักเรียนในสถานศึกษาก่อน โดยให้ครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน และในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน
สถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร และทีมสหวิชาชีพต่าง ๆ
(Partnership) ตามลำดับ แล้วจึงกล่าวถึงกฎหมายหรือบทลงโทษ (Prosecution) ผู้ที่ฝ่าฝืน
หรือกระทำการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดเรียงกลยุทธ์
การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
1) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู 2) กลยุทธ์การจัดการความรู้แก่นักเรียน
3) กลยุทธ์การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) กลยุทธ์การกำหนดและใช้บทลงโทษ
อย่างเข้มข้น

ประเด็นที่ 2 ความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น 5

องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) วิธีดำเนินการ และ 5) ตัวชี้วัด
คณะผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมและควรเพิ่มวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องพันธกิจ

ประเด็นที่ 3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องกันในรายละเอียด/ประเด็นต่าง ๆ ใน
องค์ประกอบของกลยุทธ์ฯได้ข้อสรุป ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ คือ สิ่งที่ยอยากเห็น ยอยากเป็น และอยากไปให้ถึง ดังนั้น ผู้วิจัยควร
เขียนให้กระชับ สั้นๆ อ่านแล้วเข้าใจง่ายว่าต้องการสื่ออะไร

3.2 พันธกิจ ควรจัดเรียงให้เหมาะสมกับกลยุทธ์ฯ และเพิ่มประเด็นการ
คุ้มครอง/ช่วยเหลือ/ลงโทษ

3.3 วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยควรจัดเรียงให้สอดคล้องกับพันธกิจ

3.4 เป้าหมาย ควรจัดเรียงให้เหมาะสมกับกลยุทธ์ฯ และให้กำหนดค่าเป้าหมาย
เพื่อการวัดและประเมินผล เช่น ร้อยละ ทุกแห่ง หรือทุกคน เป็นต้น

3.5 วิธีดำเนินการ ควรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลยุทธ์ฯที่ปรับเปลี่ยน

3.6 ตัวชี้วัด ควรตรวจสอบการใช้คำ/ข้อความให้เป็นเชิงวิชาการมากขึ้น มีความ
กระชับ บางตัวชี้วัดที่มีความซ้ำซ้อนควรเลือกตัวใดตัวหนึ่ง หรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ เช่น ตรวจสอบการสะกดคำ ให้ศึกษา
เอกสารเพิ่มเติมในบางประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์

ผลจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทาง
เพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) เป้าหมาย
5) วิธีดำเนินการ 6) ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

นักเรียนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมและดูแลให้เป็นคนดีมีคุณภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาศักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะใน
การทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

2. สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
แก่นักเรียน

3. สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่
เทคโนโลยี การบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนใน
สถานศึกษา

4. สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

5. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน ทิมสหวิชาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

7. ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

2. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

3. เพื่อสร้างความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

4. เพื่อสร้างความพร้อมในด้านการให้บริการและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

5. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานภายนอกให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

6. เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

7. เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้บทลงโทษกับครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

เป้าหมาย

ภายในปีการศึกษา 2567

1. สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครู และบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน

2. สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานให้เหมาะสม อยู่เสมอ

3. สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

4. นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม

5. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

6. สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและใช้หลักสูตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของตัวเอง

วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

เป็นแนวทางสำหรับครูที่จะต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตัวเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ มีความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งการใช้หลักธรรม หลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี กลยุทธ์ที่ 1 มี 2 แผนงาน 2 โครงการ และ 2 กิจกรรม ดังตาราง 11

ตาราง 11 แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ที่สนองกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและ
ความรับผิดชอบของครู

แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบในหน้าที่ของครู	โครงการที่ 1 การพัฒนา จิตสำนึกและความรับผิดชอบ ในหน้าที่ของครู	กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึก และความรับผิดชอบในหน้าที่ของ ครู
แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	โครงการที่ 2 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	กิจกรรมที่ 1 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

เป็นการจัดการความรู้เกี่ยวกับปัญหาและการป้องกันการคุกคามทางเพศ
แก่นักเรียนของบุคลากรในสถานศึกษา ที่เกิดจากการผสมผสานการทำงานของแต่ละฝ่าย
ร่วมกัน กล่าวคือ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ
การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 มี 2 แผนงาน 2
โครงการ และ 2 กิจกรรม ดังตาราง 12

ตาราง 12 แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สนองกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้ แก่นักเรียน	โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนใน การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	กิจกรรมที่ 1 การสร้าง ความรู้
แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ ความรู้แก่นักเรียน	โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา	กิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และ ประยุกต์ใช้ความรู้

กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษากับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ มูลนิธิ องค์กร ทีมสหวิชาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการป้องกัน สอดส่อง สังเกตว่ามีเหตุการณ์อะไรที่สื่อว่าอาจจะมีการล่วงเกินทางเพศขึ้นในสถานศึกษา รวมทั้งการร่วมกันสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกคุกคามทางเพศ กลยุทธ์ที่ 3 มี 2 แผนงาน 3 โครงการ และ 3 กิจกรรม ดังตาราง 13

ตาราง 13 แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สนองกลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่าง บุคลากรในโรงเรียน	โครงการที่ 5 การสร้างความ เข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	กิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็ง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่าง บุคลากรทั้งในและนอก โรงเรียน	โครงการที่ 6 การพัฒนาและ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน กลุ่มเสี่ยง	กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริม พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
	โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหา การคุกคามทางเพศนักเรียนใน สถานศึกษา	กิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการ คุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

เป็นการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้นแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีกระทำการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการใช้กฎหมายเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายำเกรงและยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและองค์กร โดยต้องไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ตลอดจนไม่กระทำการใดอันเป็นความเสื่อมเสียและทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจแก่องค์กรหรือราชการ กลยุทธ์ที่ 4 มี 2 แผนงาน 2 โครงการ และ 3 กิจกรรม ดังตาราง 14

ตาราง 14 แผนงานโครงการ และกิจกรรมที่สนองกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้
บทลงโทษอย่างเข้มข้น

แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม
แผนงานที่ 7 การเพิ่ม บทลงโทษ	โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่ เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครู ที่ประพฤติผิดทางเพศ	กิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการ ประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา
		กิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติ ตนที่ดี
แผนงานที่ 8 การพัฒนา วัฒนธรรม องค์กร	โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้าง ความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการ คุกคามทางเพศในองค์กร	กิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจต คติที่ดีในองค์กร
		กิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร

รายละเอียดของกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ดังตาราง 15-23

ตาราง 15 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู
โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ</p> <p>1. กลุ่มอำนวยการ</p> <p>2. กลุ่มบริหารงานบุคคล</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาข้าราชการครูให้มี จิตสำนึกความเป็นครูและ รับผิดชอบในหน้าที่ด้วย ความตั้งใจ</p> <p>2. เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของ ข้าราชการครู</p>	<p>1. ข้าราชการครูได้รับการ เสริมสร้างและพัฒนาให้มี จิตสำนึกความเป็นครูและ รับผิดชอบในหน้าที่ด้วย ความตั้งใจ</p> <p>2. ข้าราชการครูได้รับการ เสริมสร้างและพัฒนา เจตคติ</p>	<p>1. ข้าราชการครูร้อยละ 100 ได้รับการเสริมสร้าง และพัฒนาให้มีจิตสำนึก ความเป็นครูและรับผิดชอบ ในหน้าที่ด้วยความตั้งใจ</p> <p>2. ข้าราชการครูร้อยละ 100 ได้รับการเสริมสร้าง และพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อ ดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การ พัฒนาจิตสำนึกและ ความรับผิดชอบใน หน้าที่ของครู</p>	<p>1. ข้าราชการครูได้รับ การเสริมสร้างและ พัฒนาให้มีจิตสำนึก ความเป็นครูและ รับผิดชอบในหน้าที่ด้วย ความตั้งใจ</p> <p>2. ข้าราชการครูได้รับ การเสริมสร้างและ พัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้ ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ เกี่ยวกับครู</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
ให้เหมาะสม สอดคล้องกับ กฎหมายระเบียบ หลักเกณฑ์ของทางราชการ	จิตสำนึก และพฤติกรรมให้ เหมาะสม สอดคล้องกับ กฎหมายระเบียบของทาง ราชการ	และพฤติกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ	1. ครูต้องมีจิตสำนึก และความรับผิดชอบใน การให้การศึกษา และ การสอนในชั้นเรียน ควรมีการสอดแทรก ความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับทักษะที่ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เช่น การป้องกันตัวเองจาก การถูกคุกคามทางเพศ ของนักเรียน		2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ 3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน 1. ส่งเสริมให้ครูสร้างวินัยในตนเอง เพื่อเป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่ พลเมืองดี 2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูปลูก จิตสำนึกการเป็นพลเมืองดีกับ

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>2. ครูต้องมีจิตสำนึก และความรับผิดชอบใน การให้การอบรม นักเรียน และประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งแก่เด็กรวมทั้ง เป็นผู้เสียสละและอุทิศ เวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อ พัฒนาและช่วยเหลือ เด็กนักเรียน</p> <p>3. ครูต้องมีจิตสำนึก และความรับผิดชอบใน การดูแลสุขภาพ อนามัยของนักเรียนใน</p>		<p>นักเรียนทุกคน ในทุกโอกาสที่อยู่ ภายในโรงเรียน</p> <p>3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึก รับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นใน โรงเรียน</p> <p>4. ส่งเสริมให้ครูแนะนำแนวทางให้ นักเรียนวางแผนการดำรงชีวิต</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. ร่วมส่งเสริม สนับสนุน นโยบาย โครงการ จากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อนำมาพัฒนาจิตสำนึก และความรับผิดชอบในหน้าที่ของ ครู</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>โรงเรียน และจะต้องเป็นผู้ประสานงานด้านสุขภาพอนามัยระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว</p> <p>4. ครูต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือประสานงานกับนักเรียน เพื่อร่วมงานผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการคุกคามทางเพศ</p> <p>5. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการเป็นที่ปรึกษาให้</p>		<p>2. ร่วมส่งเสริมและพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>2. ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			การแนะแนวแก่นักเรียน รวมทั้งมีบทบาทในการเป็นนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขเมื่อนักเรียนมีปัญหา 6. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความรักความเมตตา ความจริงใจ ความอ่อนโยน มีความเข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน		4. รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 1. ร่วมจัดอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู 2. ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อนครูที่มาติดต่อด้วยความเต็มใจ บทบาทของครู 1. รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วมอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>7. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพิกเฉย เมื่อมีปัญหาการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา</p> <p>8. ครูมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความ</p>		<p>2. ให้ความร่วมมือในการพัฒนาครูกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>2. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>สามัคคี การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียน รู้จักหน้าที่จาก จัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรมาใช้ป้องกัน ตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>ขั้นติดตาม</p> <p>ตรวจสอบ (Check) ติดตาม ตรวจสอบ การพัฒนาจิตสำนึก และความรับผิดชอบ ในหน้าที่แก่ครู โดย การสัมภาษณ์ สังเกต</p>		

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			หรือใช้แบบสอบถาม ชั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action) 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม		

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ตาราง 16 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ</p> <p>1. กลุ่มอำนวยการ</p> <p>2. กลุ่มบริหารงานบุคคล</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ</p> <p>จรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ทักษะการปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ</p>	<p>1. ข้าราชการครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ</p>	<p>1. ข้าราชการครูร้อยละ 100 มีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู</p>	<p>1. ข้าราชการครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ</p> <p>2. ข้าราชการครูสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับครู</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
<p>มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนมีคุณลักษณะ ครูที่ดี</p> <p>2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในหลัก คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ แก่ ข้าราชการครูให้สามารถ ปฏิบัติราชการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>2. ข้าราชการครูสามารถ ปฏิบัติราชการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>2. ข้าราชการครูร้อยละ 100 สามารถปฏิบัติงาน ในหน้าที่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>1. ครูต้องพัฒนา ศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่ เพียบพร้อมด้วย ความรู้ ความ สามารถ คุณธรรม จริยธรรม และ สามารถอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่ คิดเบียดเบียนใคร</p>		<p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน</p> <p>1. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพเพื่อการเป็นครูมืออาชีพ</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>มีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน</p> <p>3. อบรมและถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ด้วยความรัก</p> <p>รวมถึงการสอดแทรกเนื้อหาในห้องเรียนแก่ศิษย์ เช่น เรื่องทางเพศ หรือยาเสพติด</p> <p>4. ครูต้องทำตัวน่าเข้าใจ เพื่อให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชมศิษย์ และสร้างความรู้สึกร่วมกันกับศิษย์ทุกคน</p>	<p>2. ในกิจกรรมการเรียนการสอนครูต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำปกป้อง ช่วยเหลือ</p>	<p>2. หาแนวทางดำเนินการอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครูอยู่เสมอ</p> <p>3. ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนอยู่ในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. ร่วมส่งเสริม สนับสนุน นโยบายโครงการ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>5. ครูต้องเป็น ตัวอย่างและต้นแบบที่ ดีแก่ศิษย์ ปฏิบัติในสิ่ง ที่สอนศิษย์ได้ มีความ เป็นกันเอง สุขุม น่าเชื่อถือ มีบุคลิกภาพที่ดีน่า เคารพ</p> <p>6. ครูต้องเข้าถึงศิษย์ ทุกคนได้ ฝึกและ กระตุ้นให้ศิษย์ แก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันเป็น</p>		<p>2. ร่วมส่งเสริมและพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>2. ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>ชั้นติดตาม</p> <p>ตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ ครู โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม</p>		<p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมจัดอบรม สัมมนาหลักสูตร การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>2. ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อนครูที่มาติดต่อด้วยความ เต็มใจ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วม อบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>ชั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม 		<ol style="list-style-type: none"> 2. ให้ความร่วมมือในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครูกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา <p>บทบาทของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา 2. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษาในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพของครู

ตาราง 16 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/บทบาท ของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
					บทบาทของนักเรียน 1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในรายวิชา ต่างๆ ที่ครูสอน 2. เชื้อพั่ง เคารพ และให้ความ ร่วมมือกับครูทุกครั้งในกิจกรรม การเรียนการสอน 3. นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ ทั้งในและนอกชั้นเรียน

ตาราง 17 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการ
ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มงานกิจการนักเรียน</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อสร้างความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>2. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม</p>	<p>1. ครูมีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาและพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน</p> <p>2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤติ</p>	<p>1. ครูร้อยละ 100 มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาและพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน</p> <p>2. ครูร้อยละ 100 มีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤติของนักเรียน</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การสร้างความรู้</p> <p>1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>1. ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาและพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน</p> <p>2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กรมูลนิธิเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	ของนักเรียนอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	อย่างถูกต้องและเหมาะสม	และมาตรการสำคัญ ต่างๆ ของโรงเรียน 2. ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีการ ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ การป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา 3. ในการศึกษาหาความรู้ ครูต้องลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง 4. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้อง ตระหนักถึงความสำคัญ ของการแสวงหาความรู้		เงื่อนไขความสำเร็จ 1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ ในการดำเนินงาน 2. บุคลากรทุกคนต้องให้ ความร่วมมือ 3. ต้องดำเนินการด้วย วิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4. ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>พัฒนาความรู้สามารถ ของตนเองในการป้องกัน การคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>5. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้องเข้า ร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ เกี่ยวกับการป้องกันการ คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา</p>		<p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. จัดอบรม สัมมนาการ ดูแลช่วยเหลือและ คุ้มครองนักเรียน และ การแนะแนวของ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. จัดทำกรอบการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครอง นักเรียน และการแนะ แนวของสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			6. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้องเข้า รวมเป็นสมาชิกเครือข่าย การพัฒนาทักษะด้าน 7. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้อง พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ สอด คล้องเกี่ยวกับทักษะการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนใน		บทบาทของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 1. สนับสนุนแนวทางการ จัดอบรม สัมมนาการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครอง นักเรียน และการ 2. ส่งเสริมการจัดทำกรอบ การดูแลช่วยเหลือและ คุ้มครองนักเรียน และการ แนะแนวของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 3. นิเทศ กำกับ และ ติดตามการดำเนินงานของ สถานศึกษา

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>สถานศึกษาอย่างเป็นระบบในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>8. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>9. ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรทำการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคาม</p>		<p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. นำครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรม สัมมนา การดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และการแนะแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. นำครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมจัดทำรอบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และการแนะ</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>แนวของสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ 4. รายงานผลการ ดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนใน</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ทางเพศและนำมาปรับใช้ ในองค์กรของตัวเอง</p> <p>10. ในการศึกษาหา ความรู้ไม่จำกัดว่าจะมา จากแหล่งความรู้ใด อาจ เป็นความรู้ในหรือนอก ห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้</p> <p>11. ในกระบวนการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ สามารถทำได้ทั้งแบบ เดี่ยว แบบคู่ หรือแบบ กลุ่ม</p>		<p>สถานศึกษาร่วมกับ สถานศึกษา</p> <p>2. จัดอบรม สัมมนา ให้ ความรู้เรื่องการป้องกัน การคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรึกษาแก่บุคคลที่มา ติดต่อ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และ เข้าร่วมการอบรม สัมมนาการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครอง นักเรียน และการแนะ แนวของสำนักงาน</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>12. มีการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิม ที่มีอยู่</p> <p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ สร้างความรู้แก่นักเรียน ในการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา โดยการ</p>		<p>คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงาน</p> <p>3. รายงานผลการ ดำเนินงานต่อผู้บริหาร สถานศึกษา</p> <p>บทบาทของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. ร่วมประชุมเพื่อ วางแผน กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนใน</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action) 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม		สถานศึกษาร่วมกับ สถานศึกษา 2. ให้การสนับสนุนการ ดำเนินงานของ สถานศึกษา

ตาราง 18 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และ
ประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาท ของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มงานกิจการนักเรียน</p> <p>วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนใน การป้องกันการคุกคามทางเพศ ในสถานศึกษา โดยใช้ กระบวนการ วิธีการ เครื่องมือ ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและสามารถ ตรวจสอบได้</p>	<p>1. นักเรียนมีความรู้ใน การป้องกันตัวเองจาก การถูกคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>2. นักเรียนมีการพัฒนา เต็มศักยภาพ มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ เข้มแข็ง</p>	<p>1. นักเรียนร้อยละ 100 มี ความรู้ในการป้องกันตัวเอง จากการถูกคุกคามทางเพศ ในสถานศึกษา</p> <p>2. นักเรียนร้อยละ 100 มี การพัฒนาเต็มศักยภาพ มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มี ภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อ ดำเนินการ 3. แต่งตั้ง คณะกรรมการ ดำเนินงาน</p>	<p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน การป้องกันตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศในสถานศึกษามาก ขึ้น</p> <p>2. นักเรียนมีการพัฒนาเต็ม ศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะ การดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการ ถูก</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
<p>2. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ</p> <p>3. เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. ลดจำนวนเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาโดยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. การลดจำนวนลงของเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาการถูกคุกคามทางเพศร้อยละ 100</p>	<p>ขั้นตอนการ (Do) กิจกรรมที่ 1</p> <p>การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้</p> <p>1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้ในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน</p> <p>2. มีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>คุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาลดจำนวนลง</p>	<p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน</p> <p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา</p> <p>5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการที่จะอธิบายให้นักเรียนระดับนี้เข้าใจ และต้องใช้ความอดทน</p>		<p>บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดอบรม สัมมนา เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน 2. ให้การดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา 3. สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>6. สถานศึกษาควรสร้าง หลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะ</p> <p>7. ควรมีการฝึกอบรมและ ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทาง เพศแก่นักเรียน และผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง</p> <p>8. มีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการ คุกคามทางเพศ ให้นักเรียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง</p>		<p>บทบาทของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการ จัดอบรม สัมมนา การป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา แก่นักเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมความรู้ ให้การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มี ปัญหา</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			9. มีการส่งเสริมให้นักเรียน เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น 10. ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา 11. ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาต้องกล้าเปิดใจกับ นักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการ ป้องกันตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อม ค้อม		3. นิเทศ กำกับ และ ติดตามการดำเนินงาน ของสถานศึกษา บทบาทของ สถานศึกษา 1. จัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของ สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ จัดขึ้น

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			9. มีการส่งเสริมให้นักเรียน เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น 10. ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา 11. ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาต้องกล้าเปิดใจกับ นักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการ ป้องกันตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อม ค้อม		2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ กลุ่มที่มีปัญหา 3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ 4. รายงานผลการ ดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง 1. ร่วมจัดอบรม สัมมนา เรื่องการ

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
					<p>ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความรู้ การดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่รีรอ</p> <p>3. ให้ความรู้ คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียนที่มาติดต่อ</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>12. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงและหาวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม</p> <p>13. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการ</p>		<p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับผิดชอบต่อ เข้าใจ และจัดอบรม สัมมนา เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน</p> <p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
			<p>คุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษา</p>		<p>บทบาทของกรรมการ สถานศึกษาชั้น พื้นฐานและผู้ปกครอง 1. ร่วมอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่ นักเรียน ตามนโยบาย ของสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดขึ้น</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง
					2. ให้การสนับสนุน การดำเนินงานของ สถานศึกษา 3. ให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์กับ สถานศึกษา

ตาราง 19 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความ
เข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อพัฒนา เสริมสร้าง ทักษะชีวิตในการสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับ นักเรียน</p> <p>2. เพื่อพัฒนางานและ เครือข่ายระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา</p>	<p>1. นักเรียนมีการพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม อย่างทั่วถึง</p> <p>2. สถานศึกษาได้พัฒนางาน และเครือข่ายระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>1. นักเรียนร้อยละ 100 มี การพัฒนา เสริมสร้าง ทักษะชีวิตในการสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม</p> <p>2. สถานศึกษาพัฒนางาน และเครือข่ายระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนขึ้นร้อยละ 100</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การสร้าง ความเข้มแข็งระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>1. นักเรียนมีการพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่าง ทั่วถึง</p> <p>2. สถานศึกษาได้พัฒนางาน และมีเครือข่ายระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มี ประสิทธิภาพ</p> <p>3. นักเรียนที่ได้รับผลกระทบ จากความรุนแรง การถูก คุกคามทางเพศ การไม่ได้รับ ความเป็นธรรมทาง</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ ในการดำเนินงาน</p> <p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ ความร่วมมือ</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. เพื่อพัฒนาและให้ความ คุ้มครองนักเรียนที่ได้รับ ผลกระทบจากความรุนแรง การถูกคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรม ทางการศึกษา	3. เพื่อพัฒนาและคุ้มครอง นักเรียนที่ได้รับผลกระทบ จากความรุนแรง ถูกคุกคาม ทางเพศ ไม่ได้รับความเป็น ธรรมทางการศึกษา	3. นักเรียนร้อยละ 100 ที่ ได้รับผลกระทบจากความ รุนแรง การถูกคุกคามทาง เพศ และไม่ได้รับความเป็น ธรรมทางการศึกษาได้รับ การพัฒนาและคุ้มครอง	1. การมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา ระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา 2. การมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ขององค์กร ในการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	การศึกษาได้รับการพัฒนา และคุ้มครองอย่างทั่วถึง	3. ต้องดำเนินการด้วย วิธีการที่หลากหลาย โดย การร่วมมือกันของ บุคลากรในองค์กร 4. ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 1. สร้างองค์ความรู้ ความ เข้าใจการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน งานแนะแนวงาน สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความ

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			3. การกระจายอำนาจในการบริหารงาน 4. การไว้วางใจซึ่งกันและกันของบุคลากรในองค์กร 5. บุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันจัดทำมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศ และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน		ประพัตินักเรียน งานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก และการช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และผู้รับผิดชอบงานในสถานศึกษา 2. สร้างกระบวนการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพัตินักเรียน งาน

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>6. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันเฝ้าระวัง และมีมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น</p> <p>7. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบครบถ้วนและต่อเนื่อง</p> <p>8. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันจัด</p>		<p>คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กนักเรียนให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา</p> <p>3. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการสร้างองค์ความรู้ ความ</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>สิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิด 9. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมกันเน้นย้ำ และสอนเรื่องเพศศึกษา โดยเฉพาะการดูแลการ ป้องกันตนเองให้รอดพ้น ภัยจากการถูกคุกคามทา เพศ</p>		<p>เข้าใจการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความ ประพฤดี 2. ส่งเสริมการสร้าง กระบวนการขับเคลื่อนและ พัฒนางานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน งานแนะ แนว งานสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม งานพัฒนา ส่งเสริมความประพฤดี นักเรียน งานคุ้มครองและ พิทักษ์สิทธิเด็กนักเรียนให้ เกิดขึ้นในสถานศึกษา</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check) ติดตาม ตรวจสอบการ สร้างความเข้มแข็งของ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยการ สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม</p> <p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม 		<p>3. นิเทศ กำกับ และ ติดตามการดำเนินงานของ สถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างองค์ความรู้ ความ เข้าใจ แนวแนว สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่ นักเรียนในการป้องกัน ตัวเองจาก การถูกคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา ตามนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					2. ขับเคลื่อนและพัฒนา งานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน งานแนะ แนว งานสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม งานพัฒนา ส่งเสริมความประพฤติ นักเรียนให้เข้มแข็ง 3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ 4. รายงานผลการ ดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					บทบาทของครู 1. รับทราบ เข้าใจ และ สร้างองค์ความรู้ ความ เข้าใจ แน่แนว สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่ นักเรียนในการป้องกัน ตัวเองจากการถูกคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา ตามนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2. ร่วมขับเคลื่อนและ พัฒนางานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน งานแนะ แนว งานสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม งานพัฒนา

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>ส่งเสริมความประพฤติ นักเรียนให้เข้มแข็ง</p> <p>3. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงาน</p> <p>4. รายงานผลการ ดำเนินงานต่อผู้บริหาร</p> <p>บทบาทของนักเรียน</p> <p>1. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ดีในกระบวนการสร้างองค์ ความรู้ ความเข้าใจ แนว แนว สร้างภูมิคุ้มกันทาง สังคมในการป้องกันตัวเอง จากการถูกคุกคามทางเพศ ในสถานศึกษา โดยการเข้า ร่วมทุกครั้งกับทางโรงเรียน จัดให้มีการประชุม อบรม</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					2. ให้ความร่วมมือในการ ขับเคลื่อนและพัฒนางาน ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน งานแนะ แนว งานสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม งานพัฒนา ส่งเสริมความประพฤติ นักเรียนให้เข้มแข็ง 3. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงาน

ตาราง 20 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน
 โครงการที่ 6 การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์</p>	<p>1. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการจัดการกับอารมณ์ ความเครียด</p>	<p>1. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการจัดการกับอารมณ์ ความเครียด และมี</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง</p> <p>1. จัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้ได้เรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิต ได้เรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิต</p>	<p>1. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการจัดการกับอารมณ์ ความเครียด และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ความเครียดของตน และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. เพื่อให้ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น</p>	<p>และมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยง</p>	<p>ทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ครูร้อยละ 100 รู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล</p>	<p>มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนและมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. ส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมด้วยสนับสนุนให้มีกิจกรรม</p>	<p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น</p>	<p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน</p> <p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	เป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น		<p>เชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน</p> <p>3. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อน เครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรม การเสริมสร้างความ ภาคภูมิใจในตัวเอง</p> <p>4. โรงเรียนดำเนินการ ตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในการคัดกรอง เพื่อคัดแยกนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงหรือกลุ่มเป้าหมาย และเชิญผู้ปกครองมา</p>		<p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2. ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม 3. คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ นักเรียน 4. การพัฒนาและส่งเสริม ความประพฤตินักเรียน

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>รับทราบข้อมูล และ กำหนดแนวทางการ พัฒนาทักษะชีวิต เพื่อ ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต</p> <p>5. โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยม บ้าน การประชุม ผู้ปกครอง</p> <p>6. ครูสามารถจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิต ผู้เรียนได้อย่าง</p>		<p>บทบาทของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน</p> <p>2. ร่วมส่งเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม และ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ นักเรียน</p> <p>3. ร่วมพัฒนาและส่งเสริม ความประพฤตินักเรียน</p> <p>4. นิเทศ กำกับ และ ติดตามการดำเนินงานของ สถานศึกษา</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>สร้างสรรค์และมี ประสิทธิภาพ</p> <p>7. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงเป็นรายบุคคล ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาและส่งเสริม พฤติกรรมนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงในสถานศึกษาโดย การสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม</p>		<p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดอบรมการพัฒนา ทักษะชีวิตแก่นักเรียน 2. ดำเนินการคุ้มครองและ ช่วยเหลือนักเรียนที่เผชิญ เหตุพิเศษ เช่น ถูกล่วง ละเมิดทางเพศและได้รับ ผลกระทบจากความรุนแรง 3. จัดทำแผนป้องกัน แผน เผชิญเหตุและซักซ้อมการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ ตามแผนอย่างสม่ำเสมอ 4. ดำเนินการตาม มาตรการต่าง ๆ ในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม 		<ol style="list-style-type: none"> 5. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ 6. รายงานผลการ ดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมจัดอบรม สัมมนา การพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน 2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่ม ที่มีปัญหาโดยไม่วีร

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรึกษาแก่นักเรียนที่มา ติดต่อ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และจัด อบรม สัมมนาการพัฒนา ทักษะชีวิตแก่นักเรียน ร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงานในด้านต่าง ๆ</p> <p>3. รายงานผลการ ดำเนินงานต่อผู้บริหาร สถานศึกษา</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					บทบาทของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง 1. ร่วมสังเกต อบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะ ชีวิตแก่นักเรียน 2. ให้การสนับสนุนการ ดำเนินงานของสถานศึกษา 3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ กับสถานศึกษา บทบาทของนักเรียน 1. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการร่วมอบรม สัมมนา การพัฒนาทักษะชีวิต

ตาราง 20 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					2. ให้ความร่วมมือในการ ขับเคลื่อนและพัฒนางาน ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และปฏิบัติตาม แผนงานที่ทางสถานศึกษา กำหนดไว้ 3. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงานด้านต่าง ๆ

ตาราง 21 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน
โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาหรือสถานการณ์ที่มีความเลวร้ายและรุนแรงต่อเด็กและสตรี</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>1. บุคลากรในสถานศึกษาและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติและมาตรการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนฯ โดยอาศัยความร่วมมือจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง</p>	<p>1. บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนร้อยละ 100 มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติและมาตรการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุมปรึกษาหารือ</p>	<p>1. บุคลากรในสถานศึกษาและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติและมาตรการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีควารับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่างชัดเจน</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กรมูลนิธิเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	<p>คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการ</p> <p>2. สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่างชัดเจน</p>	<p>2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร้อยละ 100 รับผิดชอบในแต่ละมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศอย่างชัดเจน</p>	<p>ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศ</p> <p>2. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ปกครองดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ</p>		<p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <ol style="list-style-type: none"> ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>3. บุคลากรใน สถานศึกษาพร้อมทั้ง หน่วยงานหรือองค์กรที่ เกี่ยวข้องร่วมรับฟังการ บอกเล่าเรื่องราวที่เด็ก รู้สึกว่าเป็นปัญหาหรือ อยากขอความช่วยเหลือ เมื่อถูกคุกคามทางเพศ</p> <p>4. บุคลากรใน สถานศึกษาพร้อมทั้ง หน่วยงานหรือองค์กรที่ เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์ ข้อมูล พิจารณาปัญหา การคุกคามทางเพศที่</p>		<p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 2. ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ทางสังคม 3. คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ นักเรียน 4. การพัฒนาและส่งเสริม ความประพฤตินักเรียน

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ได้รับฟังจากนักเรียนมา วิเคราะห์แล้วหาวิธีการ ช่วยเหลือต่อไป</p> <p>5. แต่งหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือเด็ก นักเรียนกรณีถูกคุกคาม ทางเพศ</p> <p>6. กรณีเด็กถูกคุกคาม ทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพา เด็กไปตรวจเพื่อรวบรวม</p>		<p>บทบาทของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนแนวทางการ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 2. ร่วมส่งเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิ นักเรียน 3. ร่วมพัฒนาและส่งเสริม ความประพฤตินักเรียน 4. นิเทศ กำกับ และ ติดตามการดำเนินงานของ สถานศึกษา

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>หลักฐาน ห้ามชำระ ร่างกายเด็กก่อนตรวจ รักษาเป็นอันตราย ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>1. ติดตาม ตรวจสอบการ ป้องกันปัญหาการคุกคาม ทางเพศนักเรียนใน สถานศึกษาโดยการ สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม</p>		<p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรมการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>2. ดำเนินการคุ้มครองและ ช่วยเหลือนักเรียนที่เผชิญ เหตุพิเศษ เช่น ถูกล่วง ละเมิดทางเพศ และได้รับ ผลกระทบจากความรุนแรง</p> <p>3. จัดทำแผนป้องกัน แผน เผชิญเหตุและซักซ้อมการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ ตามแผนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4. มอบหมายหน้าที่ให้ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษารับผิดชอบใน</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนินการ กิจกรรม 		<p>แต่ละมาตรการอย่าง ชัดเจน</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ดำเนินการตาม มาตรการต่าง ๆ ในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ 6. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ 7. รายงานผลการ ดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมจัดอบรม การ ป้องกันการค้าคุกคามทางเพศ

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>ในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่ม ที่มีปัญหาโดยไม่วีร 3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรึกษาแก่นักเรียนที่มา ติดต่อ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และจัด อบรม การป้องกัน คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่นักเรียน ร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ</p> <p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร</p> <p>สถานศึกษาบทบาทของ กรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานและผู้ปกครอง</p> <p>1. ร่วมสังเกต อบรม การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษา</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
					บทบาทของนักเรียน 1. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมอบรม การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา 2. ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปฏิบัติตามแผนงานที่ทางสถานศึกษากำหนดไว้ 3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษา 4. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

ตาราง 22 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและ
ชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะผู้บริหาร</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่ออำนวยการซึ่งความ ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและ ระเบียบข้อบังคับในการเพิ่ม บทลงโทษของการกระทำ ผิดให้หนักขึ้นเพื่อให้ ผู้กระทำผิดตระหนักว่าต้อง ได้รับโทษเสมอและเป็นการ ปรามไว้มิให้ผู้อื่นเอา เยี่ยงอย่าง</p>	<p>1. ข้าราชการครูทุกคนมี ความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึงโทษทางวินัยที่ รุนแรงในกฎหมายการ ประพฤติผิดวินัยทางเพศใน สถานศึกษา</p>	<p>1. ข้าราชการครูร้อยละ 100 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงโทษทาง วินัยที่รุนแรงในกฎหมาย การประพฤติผิดวินัยทาง เพศในสถานศึกษา</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การให้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษทางวินัยที่ รุนแรงในการประพฤติผิด วินัยทางเพศใน สถานศึกษา</p>	<p>1. ข้าราชการครูมีความ ตระหนักรู้กฎหมายและ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับ บทลงโทษที่เพิ่มขึ้นในการ ประพฤติผิดวินัยทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>2. ข้าราชการครูมุ่งมั่นรักษา มาตรฐานความประพฤติ ของตนเอง ไม่ข้องเกี่ยวกับ การประพฤติผิดวินัยทาง เพศในสถานศึกษา</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา 3. สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำใน การดำเนินงาน 2. บุคลากรทุกคนต้องให้ ความร่วมมือ</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
วัตถุประสงค์ (ต่อ) 2. เพื่อรักษามาตรฐานความ ประพฤติ ขวัญกำลังใจ และ สมรรถภาพการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครู	2. ข้าราชการครูทุกคนปฏิบัติ ตนให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีเพื่อ ความเป็นธรรมในราชการ และ ทำให้มีขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติหน้าที่	2. ข้าราชการครูร้อยละ 100 ปฏิบัติตนให้อยู่ใน มาตรฐานที่ดีเพื่อความ เป็นธรรมในราชการ	1. กรณีที่เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรงต้อง ใช้บทลงโทษสถาน หนัก และให้ ดำเนินการตาม กระบวนการของ กฎหมายอาญาทันที 2. กรณีมีพฤติกรรม การล่วงละเมิดหรือ คุกคามทางเพศที่ รุนแรงเกิดขึ้น ให้ สามารถปรับความผิด เป็นฐานประพฤตชั่ว อย่างร้ายแรงได้ทันที		3. ต้องดำเนินการด้วย วิธีการที่หลากหลาย มี ความเข้มแข็งและชัดเจน ไม่อะลุ่มอล่วย 4. ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 1. หาแนวทางดำเนินการ ลงโทษทางวินัยที่เข้มแข็ง และชัดเจนขึ้นแก่ข้าราชการ ครูที่ประพฤติผิดวินัยทาง เพศในสถานศึกษา

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>3. ในกรณีที่เป็น ความคิดไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้อง ดำเนินการทางวินัย และลงโทษการ กระทำนั้นอย่างจริงจัง</p> <p>4 หลักในการ พิจารณากำหนดโทษ ต้องคำนึงถึง 1) หลัก นิติธรรม 2) หลักมโน ธรรม 3) หลักความ เป็นธรรม และ 4) นโยบายของทาง ราชการ ให้เท่าเทียม กันโดย</p>		<p>2. หาแนวทางส่งเสริมให้ ข้าราชการครูรักษา มาตรฐานความประพฤติ อยู่ในกรอบของระเบียบ วินัย และกฎหมาย ข้าราชการครู บทบาทของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทาง ดำเนินการลงโทษทางวินัย ที่เข้มแข็งและชัดเจนขึ้นแก่ ข้าราชการครูที่ประพฤติผิด วินัยทางเพศในสถานศึกษา</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใด หลักหนึ่ง</p> <p>5. กระบวนการ สอบสวนเกี่ยวกับการ คุกคามทางเพศ จำเป็นต้องกำหนด ระยะเวลาให้แล้วเสร็จ โดยเร็วและได้ผลที่ เป็นธรรม</p> <p>6. หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องต้องมีการ ปรับกฎหมายเกี่ยวกับ การป้องกันคุกคาม ทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษาให้</p>		<p>2. ส่งเสริมให้ข้าราชการครู รักษามาตรฐานความ ประพฤติ อยู่ในกรอบของ ระเบียบวินัย และกฎหมาย ข้าราชการครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ และ ติดตามการดำเนินงานของ สถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. กำหนดนโยบาย แนว ปฏิบัติ และบทลงโทษอย่าง ชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ</p> <p>7. กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติตนที่ดี</p>		<p>2. มอบหมายหัวหน้าฝ่าย/งาน กำกับ ติดตาม สอดส่อง ดูแลพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ</p> <p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และปฏิบัติตามนโยบาย แนวปฏิบัติ และบทลงโทษที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างชัดเจน</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			1. นิยามคำว่า “การ คุกคามทางเพศ” ให้ ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนว ปฏิบัติอันเดียวกันใน องค์กร 2. กำหนดขอบข่าย ของความผิดเกี่ยวกับการ คุกคามทางเพศ ให้ชัดเจน 3. ระบุวิธีการ/ แนวทางดำเนินการ ทางวินัยที่ชัดเจนเมื่อ มีการคุกคามทางเพศ นักเรียนในหน่วยงาน การศึกษา		2. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงาน 3. รายงานผลการ ดำเนินงานต่อผู้บริหาร สถานศึกษา บทบาทของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1. ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย และแนว ปฏิบัติในการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษา 2. ให้การสนับสนุนการ ดำเนินงานของสถานศึกษา

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			4. ข้าราชการครูที่คิด จะเป็นผู้คุกคามทาง เพศต้องเกรงกลัวต่อบ ทบัญญัติของ กฎหมายเพราะ กฎหมายจะลงโทษ อย่างเป็นธรรม ไม่ เลือกที่รักมักที่ชัง และลงโทษในระดับที่ เหมาะสมกับความผิด 5. ในกระบวนการได้ สวน เมื่อมีการ สืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการ ทางวินัยแล้ว ต้องทำ ได้จริงไม่มีการ		

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง</p> <p>ขั้นตอนติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบ การใช้บทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษาโดยการสังเกต ใช้แบบสอบถาม หรือบันทึกในแฟ้มประวัติ</p>		

ตาราง 22 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/ กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			ชั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action) 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม		

ตาราง 23 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มอำนวยการ</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อสร้างความผูกพันในการทำงานแก่บุคลากรในองค์กร</p> <p>2. เพื่อให้บุคลากรมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร</p> <p>3. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่บุคลากรในองค์กร</p>	<p>1. บุคลากรในองค์กรมีความผูกพันในการทำงาน</p> <p>2. บุคลากรในองค์กรมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ดี</p> <p>3. บุคลากรในองค์กรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร</p>	<p>1. บุคลากรในองค์กรร้อยละ 100 มีความผูกพันในการทำงาน</p> <p>2. บุคลากรในองค์กรร้อยละ 100 มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ดี</p> <p>3. บุคลากรในองค์กรร้อยละ 100 มีเจตคติที่ดีต่อองค์กร</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 สร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร</p> <p>1. ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดี</p>	<p>1. บุคลากรในองค์กรมีความผูกพันต่อกันในการทำงานมากขึ้น</p> <p>2. บุคลากรมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรได้ดีขึ้น</p> <p>3. บุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน</p> <p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ</p>

ตาราง 23 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ในองค์กรเพื่อช่วย แก้ปัญหาการคุกคามทาง เพศที่เกิดขึ้น</p> <p>2. บุคลากรในองค์กรต้อง เคารพซึ่งกันและกันและ ให้เกียรติกันระหว่างเพศ</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การสร้าง ความเข้าใจในการป้องกัน การคุกคามทางเพศใน องค์กร</p> <p>1. มีกระบวนการ ร้องเรียน/ร้องทุกข์ใน องค์กรได้</p>		<p>3. ต้องดำเนินการด้วย วิธีการที่หลากหลาย</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. กำหนดลักษณะของ วัฒนธรรมองค์กร</p> <p>2. วิเคราะห์ช่องว่าง ระหว่างวัฒนธรรมที่ ต้องการจะมีกับ วัฒนธรรมที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน</p> <p>3. กำหนดกลยุทธ์ในการ สร้างวัฒนธรรมองค์กร</p>

ตาราง 23 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ได้รับความอับอาย</p> <p>2. มาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาในองค์กรจะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถ</p> <p>3. มีโครงการสร้างและให้ความรู้เพื่อชี้แจงนโยบายขององค์กร</p>		<p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนแนวทางการกำหนดลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมที่ต้องการจะมีกับวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

ตาราง 23 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			เกี่ยวกับการคุกคามทาง เพศ เพื่อให้ตระหนักใน เรื่องการคุกคามทางเพศ ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check) ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาและสร้างความ ตระหนักรู้วัฒนธรรม องค์กรของบุคลากรโดย การสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม		บทบาทของสถานศึกษา 1. กำหนดนโยบายและ แนวปฏิบัติในการพัฒนา และสร้างความตระหนักรู้ วัฒนธรรมองค์กรแก่ บุคลากร 2. มอบหมายหัวหน้าฝ่าย/ งาน กำกับ ติดตาม การ ปฏิบัติตามนโยบายและ แนวปฏิบัติ 3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ 4. รายงานผลการ ดำเนินงานไปยังหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 23 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			ชั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action) 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม		บทบาทของครู 1. รับทราบ เข้าใจ และ ปฏิบัติตามนโยบายและ แนวปฏิบัติ ในการพัฒนา และสร้างความตระหนักรู้ วัฒนธรรมองค์กร 2. ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงาน 3. รายงานผลการ ดำเนินงานต่อผู้บริหาร สถานศึกษา

ตาราง 23 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ เพื่อให้ตระหนักในเรื่องการคุกคามทางเพศ</p> <p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้วัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรโดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม</p>		<p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. ร่วมประชุมเพื่อวางแผนกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้วัฒนธรรมองค์กร</p> <p>2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา</p>

ตาราง 24 สรุปกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วิสัยทัศน์	
1	นักเรียนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมและดูแลให้เป็นคนดีมีคุณภาพ
พันธกิจ	
2	พัฒนาคักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
3	สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
4	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคโนโลยี การบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา
5	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
6	ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน ทิมสหวิชาชีพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
8	ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
วัตถุประสงค์	
9	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
10	เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
11	เพื่อสร้างความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
12	เพื่อสร้างความพร้อมในด้านการให้บริการและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
13	เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานภายนอกให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
14	เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
15	เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้บทลงโทษกับครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง
เป้าหมาย	
16	สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครู และบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน
17	สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานให้เหมาะสมอยู่เสมอ
เป้าหมาย (ต่อ)	
18	สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
19	นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม
20	ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
21	สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและใช้หลักสูตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของตัวเอง
วิธีดำเนินการ 1	
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	
แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู	
โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครูกิจกรรม	
22	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการให้การศึกษา มีการแทรกทักษะการป้องกันตัวให้นักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์
23	ครูทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งของนักเรียน รวมทั้งเป็นผู้เสียสละ อุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน อบรม/ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากนักเรียนนอกชั่วโมงเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์
24	ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมายภาคเรียนละ 1 ครั้ง
25	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือ ประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ
26	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
วิธีดำเนินการ 1	
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	
แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	
โครงการที่ 2 โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู กิจกรรม	

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
27	ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร
28	ครูทุกคนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน
29	ครูทุกคนให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนทุกคนอย่างเป็นกัลยาณมิตร
30	ครูทุกคนต้องพบปะ พูดคุย และฝึกกระตุ้นให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเป็น
31	ครูทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
32	ครูทุกคนมีการค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
33	ครูทุกคนต้องลงมือในการศึกษาหาความรู้โดยการปฏิบัติจริง และกระทำด้วยตนเอง
34	ครูทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้สามารถของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
35	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
วิธีดำเนินการ 2	
กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน	
แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 โครงการสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	
กิจกรรมที่ 1 การสร้างความรู้กิจกรรม	
36	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย
37	ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ
38	ครูทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
39	ครูทุกคนต้องมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตนเอง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
40	ครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้
41	ครูทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม)
42	ครูทุกคนต้องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
43	ครูทุกคนต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา หรือในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์
44	ครูทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
45	ครูทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา 1 ครั้ง/สัปดาห์ ในคาบโฮมรูม
46	ครูทุกคนควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์
47	ครูทุกคนใช้หลักจิตวิทยาในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และจัดค่ายอบรมนักเรียนแบบเข้ม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
48	สถานศึกษาสร้างและปรับปรุงหลักสูตรโดยเฉพาะเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
49	สถานศึกษามีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
50	สถานศึกษามีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
51	นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
52	ครูทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา
53	ครูทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม
54	ครูทุกคนต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม
55	ครูทุกคนต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
56	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
<p>วิธีดำเนินการ 3</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม</p> <p>แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 โครงการสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกิจกรรม</p>	
57	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาในการประชุมประจำเดือน
58	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา
59	ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาต่อนักเรียนแก่ครูทุกคน
60	ผู้บริหารและครูทุกคนมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันหาวิธีป้องกันหรือสอดส่องไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษา
61	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันจัดทำมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
62	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และมีมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
63	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และต่อเนื่องภาคเรียนละ 1 ครั้ง
64	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิดในจุดต่อแหลมอย่างทั่วถึง
65	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมเน้นย้ำเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนโดยเฉพาะการป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ 1 ครั้ง/สัปดาห์
วิธีดำเนินการ 3	
กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	
แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 โครงการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกิจกรรม	
66	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
67	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างถูกวิธี และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
68	สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน 1 ครั้ง/เดือน
69	สถานศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
70	สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการคัดกรองเพื่อคัดแยกนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเป้าหมาย และเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
71	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
72	ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
73	ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล
<p>วิธีดำเนินการ 3</p> <p>กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม</p> <p>แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 โครงการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษากิจกรรม</p>	
74	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
75	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทีมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ ตลอดปีการศึกษา
76	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ
77	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียน แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป
78	บุคลากรในสถานศึกษาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องของทุกคนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
79	กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพาไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายผู้ประสบเหตุก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วิธีดำเนินการ 4	
กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	
แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 8 โครงการเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ กิจกรรมที่ 1 ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดทางเพศในสถานศึกษา กิจกรรม	
80	ครูที่กระทำผิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรงต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที
81	ครูที่มีพฤติกรรมล่วงละเมิดหรือกระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนให้ปรับความผิดเป็นฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ทันที
82	ในกรณีที่ครูกระทำผิดทางเพศไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง
83	หลักในการพิจารณาโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง
84	กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายใน 30 วันเป็นอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุกครั้ง
85	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง
กิจกรรมที่ 2 พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติตนที่ดี กิจกรรม	
86	กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง
87	นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในทุกองค์การทางการศึกษาในทุกปีการศึกษา
88	กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ชัดเจนและนำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา
89	ระบุวิธีการ/แนวทางการดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา
90	กฎหมายต้องลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันทุกครั้ง
91	ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้ว ต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ตาราง 24 (ต่อ)

ชื่อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	<p>วิธีดำเนินการ 4</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น</p> <p>แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 9 โครงการพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ในด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร</p> <p>กิจกรรมที่ 1 สร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรกิจกรรม</p>
92	ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น
93	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ
	กิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กรกิจกรรม
94	มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายทุกครั้ง
95	ทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตาม
96	มีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกัน

การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 540 คน ว่ากลยุทธ์ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาหรือไม่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น ดังตาราง 25

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ค่าสถิติ (n = 540)	
	จำนวนคน	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	180	33.33
รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานทั่วไป/หัวหน้างานปกครอง	180	33.34
หัวหน้างานแนะแนว	180	33.33
รวม	540	100
เพศ		
ชาย	338	62.60
หญิง	202	37.40
รวม	540	100

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	ค่าสถิติ (n = 540)	
	จำนวนคน	ร้อยละ
การศึกษา		
ปริญญาตรี	126	23.34
ปริญญาโท	388	71.84
ปริญญาเอก	26	4.82
รวม	540	100
ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่		
1-5 ปี	61	11.30
6-10 ปี	68	12.60
11- 15 ปี	84	15.55
มากกว่า 15 ปี	327	60.55
รวม	540	100
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	141	26.10
ขนาดกลาง	246	45.57
ขนาดใหญ่	108	19.99
ขนาดใหญ่พิเศษ	45	8.34
รวม	540	100

จากตาราง 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 540 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารงานทั่วไป/หัวหน้างานปกครองจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 และหัวหน้างานแนะแนวจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.60 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.40 เมื่อจำแนกตามการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 71.84 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.34 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 4.82 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ

60.55 รองลงมา มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.55 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.60 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.30 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.57 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 26.10 โรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 19.99 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 8.34

4.2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ดังตาราง 26

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อ ที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	นักเรียนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมและดูแลให้เป็นคนดีมี คุณภาพ	4.84	0.40	มากที่สุด
2	พัฒนาศักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะในการทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา	4.70	0.51	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน	ค่าสถิติ	ระดับความ
-----	---	----------	-----------

ที่	สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	(n = 540)		เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
3	สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่นักเรียน	4.66	0.54	มากที่สุด
4	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ และเทคโนโลยีในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่ นักเรียนในสถานศึกษา	4.63	0.56	มากที่สุด
5	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านบริการและความ ช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนใน สถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้	4.62	0.56	มากที่สุด
6	ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน ทิမ်สห วิชาชีพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วม ป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.64	0.54	มากที่สุด
7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูก คุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.68	0.55	มากที่สุด
8	ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.66	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมพันธกิจ		4.65	0.41	มากที่สุด
9	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	4.67	0.56	มากที่สุด
10	เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา	4.66	0.53	มากที่สุด
11	เพื่อสร้างความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และ นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้	4.63	0.56	มากที่สุด
12	เพื่อสร้างความพร้อมในด้านการให้บริการและให้ความ ช่วยเหลือแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	4.62	0.56	มากที่สุด
13	เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานภายนอกให้ร่วมป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	4.64	0.53	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
14	เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.68	0.55	มากที่สุด
15	เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้บทลงโทษกับครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง	4.68	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมวัตถุประสงค์		4.65	0.45	มากที่สุด
16	สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูรับผิดชอบในแต่ละมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน	4.56	0.63	มากที่สุด
17	สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานให้เหมาะสมอยู่เสมอ	4.52	0.65	มากที่สุด
18	สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	4.55	0.59	มากที่สุด
19	นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม	4.55	0.62	มากที่สุด
20	ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	4.55	0.63	มากที่สุด
21	สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและใช้หลักสูตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของตัวเอง	4.52	0.62	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมเป้าหมาย		4.54	0.53	มากที่สุด

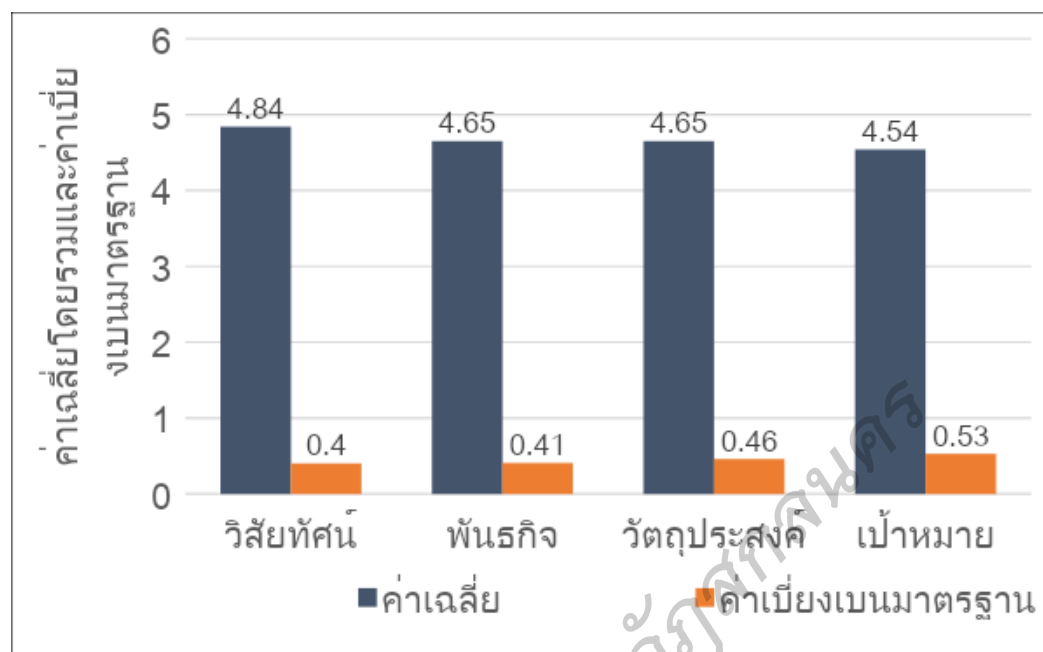
จากตาราง 26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศ

ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.84$, S.D. = 0.40)
2. พันธกิจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.41) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก ดังนี้
 - 1) พัฒนาศักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงาน ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.51)
 - 2) ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.55) และ 3) สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.54)
3. วัตถุประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.46) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก ดังนี้
 - 1) เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.55)
 - 2) เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้บทลงโทษกับครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.55) และ
 - 3) เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.57)
4. เป้าหมายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.53) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก ดังนี้
 - 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูรับผิดชอบในแต่ละมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.63)
 - 2) สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.59) และ 3) นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.62)

จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยโดยรวมของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ได้ตั้งภาพประกอบ 8

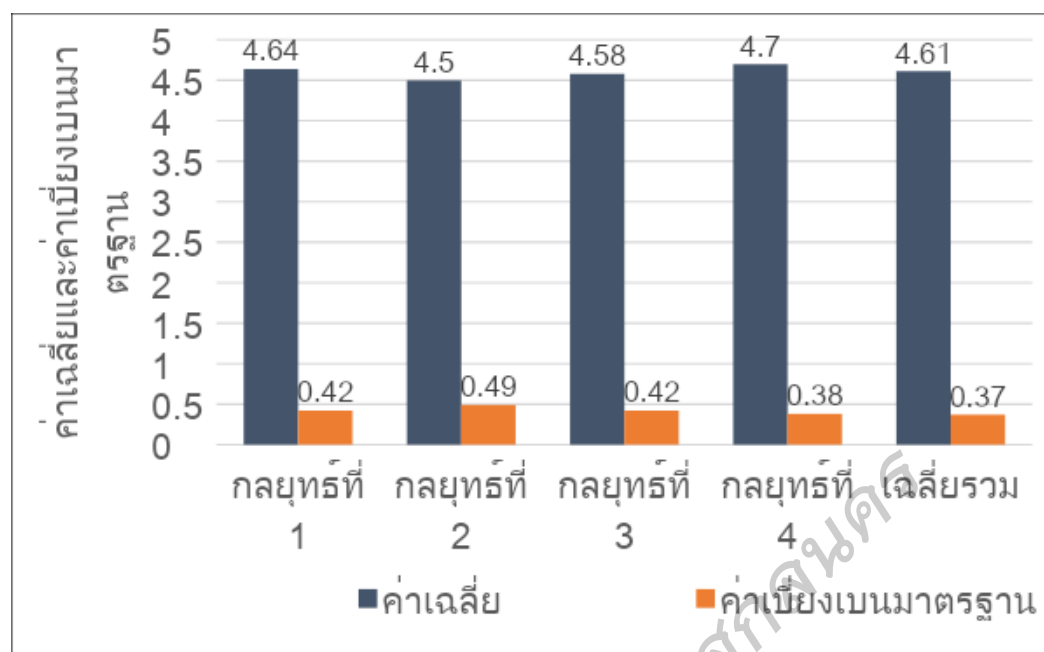
ภาพประกอบ 8 ค่าเฉลี่ยโดยรวมและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิสัยทัศน์ พันธกิจ
วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกลยุทธ์ฯ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการ
การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้
ดังตาราง 27-39

ตาราง 27 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกัน การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่	กลยุทธ์	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความเหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู	4.64	0.42	มากที่สุด
2	การจัดการความรู้แก่นักเรียน	4.50	0.49	มาก
3	การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	4.58	0.42	มากที่สุด
4	การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น	4.70	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.61	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 กลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 1 กลยุทธ์ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.38) กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.42) กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.42) และกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ จากข้อมูลข้างต้น สามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและ รายกลยุทธ์ ได้ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายกลยุทธ์

ตาราง 28 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของแผนงานของกลยุทธ์ การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายแผนงาน

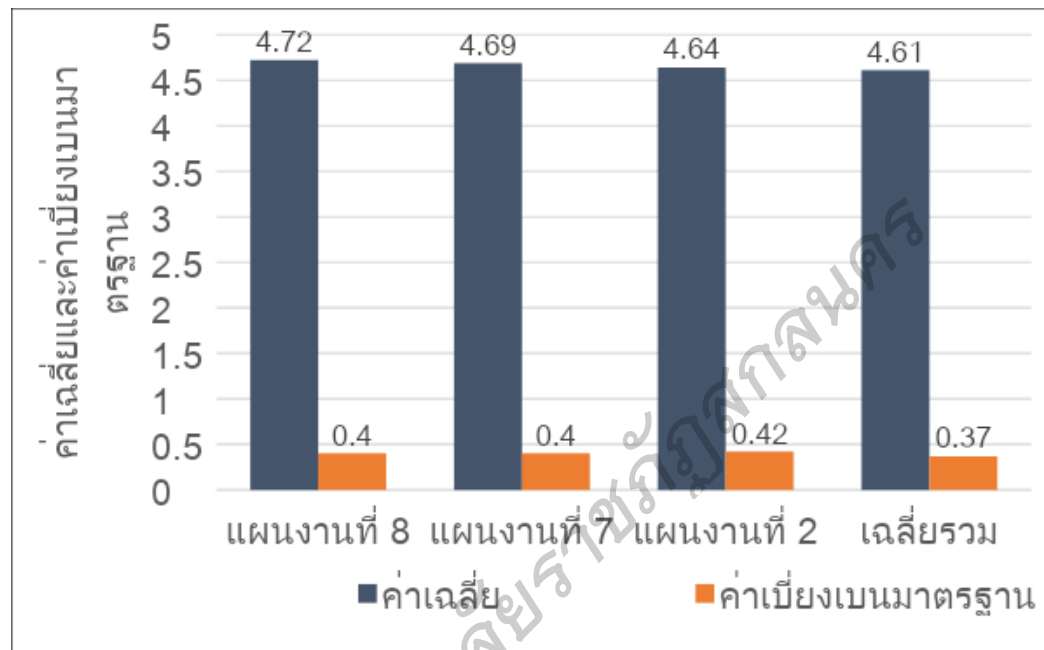
กลยุทธ์ที่	แผนงานที่	แผนงาน	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความเหมาะสม
			\bar{x}	S.D.	
1	1	การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู	4.64	0.47	มากที่สุด
	2	การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.64	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมแผนงานในกลุ่มที่ 1			4.64	0.42	มากที่สุด
2	3	การสร้างความรู้แก่นักเรียน	4.49	0.53	มาก
	4	การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน	4.50	0.50	มาก
เฉลี่ยรวมแผนงานในกลุ่มที่ 2			4.50	0.49	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

กลยุทธ์ ที่	แผนงานที่	แผนงาน	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
			\bar{x}	S.D.	
3	5	การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรใน โรงเรียน	4.59	0.47	มากที่สุด
	6	การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากร ทั้งในและนอกโรงเรียน	4.58	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมแผนงานในกลยุทธ์ที่ 3			4.59	0.43	มากที่สุด
4	7	การเพิ่มบทลงโทษ	4.70	0.40	มากที่สุด
	8	การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร	4.72	0.39	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมแผนงานในกลยุทธ์ที่ 4			4.71	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทุกแผนงาน			4.61	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ
แผนงานของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก
ที่สุด 3 กลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 1 กลยุทธ์ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.37)
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.42)
กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.43) และกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.49)
เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 แผนงาน และอยู่ในระดับมาก
2 แผนงาน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ แผนงานที่ 8
การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.40) แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ
($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.40) และแผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

ส่วนแผนงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.53) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายแผนงานของกลยุทธ์ฯ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 10

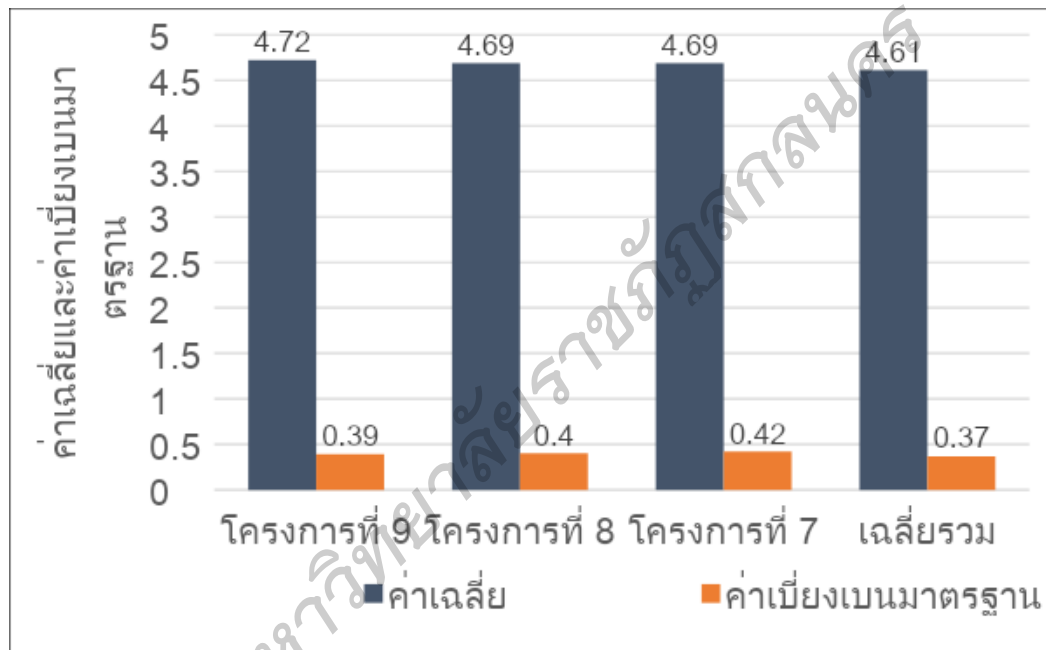
ภาพประกอบ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายแผนงานของกลยุทธ์ฯ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก

ตาราง 29 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของโครงการของกลยุทธ์
การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและ
รายโครงการ

โครงการ ที่	โครงการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับ ความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู	4.64	0.47	มากที่สุด
2	การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.64	0.42	มากที่สุด
3	การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา	4.49	0.53	มาก
4	การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.50	0.50	มาก
5	การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.59	0.47	มากที่สุด
6	การพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	4.58	0.43	มากที่สุด
7	การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนใน สถานศึกษา	4.69	0.42	มากที่สุด
8	การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ ประพฤติผิดทางเพศ	4.69	0.40	มากที่สุด
9	การพัฒนาและสร้างความรู้ตระหนักรู้ในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในองค์กร	4.72	0.39	มากที่สุด
รวม		4.61	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ
โครงการของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการ พบว่า อยู่ในระดับมาก
ที่สุด 7 โครงการ และอยู่ในระดับมาก 2 โครงการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความรู้ตระหนักรู้ในการป้องกัน

การคุกคามทางเพศในองค์กร ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.39) โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.40) และโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ ส่วนโครงการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.53) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อโครงการของกลุ่มฯจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 11

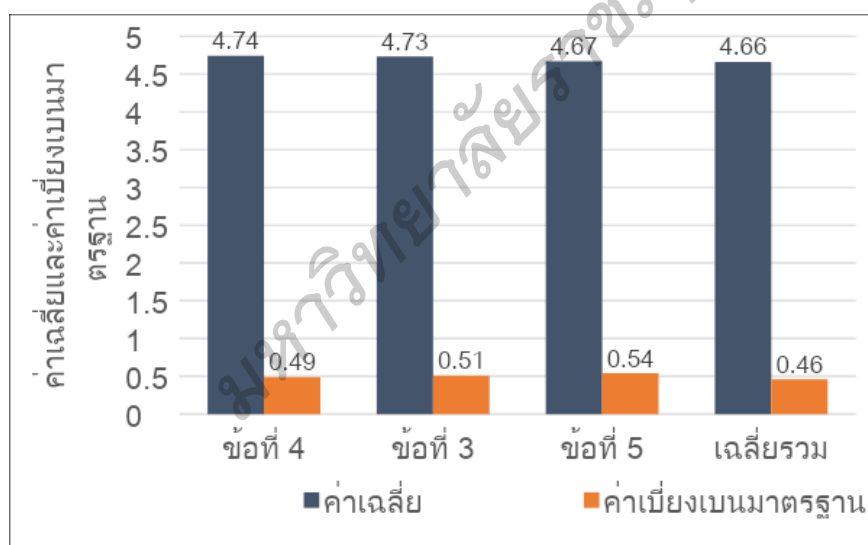
ภาพประกอบ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อโครงการของกลุ่มฯจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก

ตาราง 30 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1
 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ในโครงการที่ 1
 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู แผนงานที่ 1
 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู กลยุทธ์ที่ 1 การสร้าง
 จิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษา มีการแทรกทักษะการป้องกันตัวให้นักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์	4.51	0.56	มากที่สุด
2	ครูทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งของนักเรียน อบรม/ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากนักเรียนนอกชั่วโมงเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์	4.60	0.61	มากที่สุด
3	ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.73	0.51	มากที่สุด
4	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือ กับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาให้นักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ	4.74	0.49	มากที่สุด
5	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนรู้จักนำทักษะมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4.67	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.66	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ
 กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ในโครงการที่ 1
 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึก
 และความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบ
 ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 4 ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือกับนักเรียน เพื่อร่วมงาน ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนานักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.49) ข้อที่ 3 ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับ ครอบครัวของนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.51) และข้อที่ 5 ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียน รู้จักนำทักษะมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.54) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษา มีการแทรกทักษะการป้องกันตัวให้นักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์ ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.65) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความ

เหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ในโครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

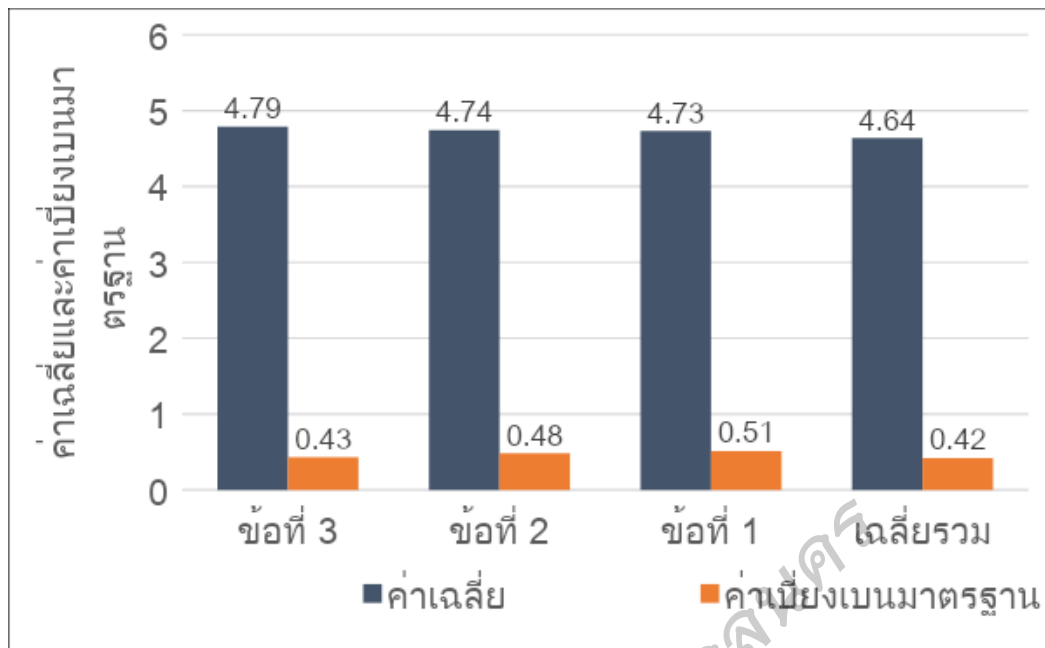
ตาราง 31 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในโครงการที่ 2
การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แผนงานที่ 2
การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เทียบพร้อมด้วย ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข	4.73	0.51	มากที่สุด
2	ครูทุกคนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน	4.74	0.48	มากที่สุด
3	ครูทุกคนให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม และสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนทุกคนอย่างเป็นกัลยาณมิตร	4.79	0.43	มากที่สุด
4	ครูทุกคนต้องพบปะ พูดคุย และฝึกให้นักเรียนสามารถคิด แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	4.72	0.48	มากที่สุด
5	ครูทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของ โรงเรียน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4.59	0.59	มากที่สุด
6	ครูทุกคนต้องมีการค้นคว้าหาความรู้ โดยการเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความรู้ การประชุมสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.54	0.57	มากที่สุด
7	ครูทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองในการป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	4.61	0.56	มากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
8	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย	4.46	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม		4.64	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 31 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในโครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 3 ครูทุกคนให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนทุกคนอย่างเป็นกัลยาณมิตร ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.43) ข้อที่ 2 ครูทุกคนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.48) และข้อที่ 1 ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 8 ครูทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.67) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในโครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของ ครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

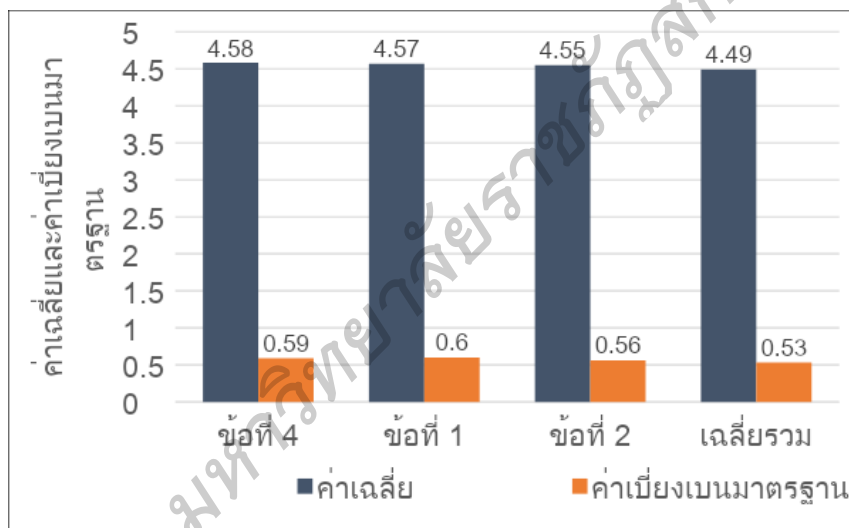
ตาราง 32 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้าง ความรู้ ในโครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคาม

ทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน กลุ่มที่ 2
การจัดการความรู้แก่นักเรียน

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสม ความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ	4.57	0.60	มากที่สุด
2	ครูทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับ สถานการณ์	4.55	0.56	มากที่สุด
3	ครูทุกคนต้องมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคามทาง เพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตัวเอง อย่างน้อยปีการศึกษา ละ 1 ครั้ง	4.46	0.67	มาก
4	ครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็น ความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้	4.58	0.59	มากที่สุด
5	ครูทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการ คุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม)	4.38	0.68	มาก
6	ครูทุกคนต้องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4.45	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม		4.49	0.53	มาก

จากตาราง 32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ
กิจกรรมที่ 1 การสร้างความรู้ ในโครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกัน
การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน กลุ่มที่ 2
การจัดการความรู้แก่นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.53) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และระดับมาก 3 ข้อ โดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 4 ครูทุกคนต้องศึกษาหา

ความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้ ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.59) ข้อที่ 1 ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ อยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.60) และข้อที่ 2 ครูทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 5 ครูทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน อย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม) ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.68) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความรู้ ในโครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

ตาราง 33 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ ในโครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

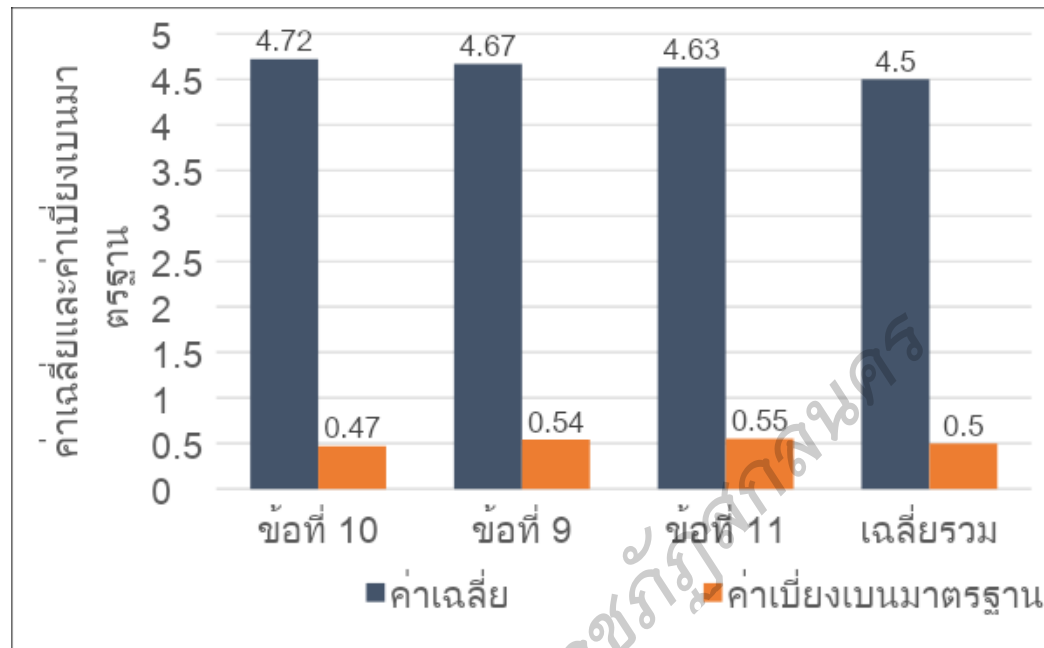
ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ครูทุกคนต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา หรือในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์	4.45	0.71	มาก
2	ครูทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมแสดงผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.32	0.77	มาก
3	ครูทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา 1 ครั้ง/สัปดาห์ ในคาบโฮมรูม	4.49	0.67	มาก
4	ครูทุกคนควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์	4.51	0.62	มากที่สุด
5	ครูทุกคนใช้หลักจิตวิทยาในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และจัดค่ายอบรมนักเรียนแบบเข้ม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.50	0.65	มาก
6	สถานศึกษาสรางและปรับปรุงหลักสูตรโดยเฉพาะเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษา ละ 1 ครั้ง	4.40	0.71	มาก
7	สถานศึกษามีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.42	0.71	มาก
8	สถานศึกษามีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.39	0.70	มาก

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
9	นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น	4.67	0.54	มากที่สุด
10	ครูทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนขอคำปรึกษา	4.72	0.47	มากที่สุด
11	ครูทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม	4.63	0.55	มากที่สุด
12	ครูทุกคนต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศที่เหมาะสม	4.62	0.56	มากที่สุด
13	ครูทุกคนต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศต่อ นักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4.53	0.64	มากที่สุด
14	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศต่อนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.45	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม		4.50	0.50	มาก

จากตาราง 33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ ในโครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และระดับมาก 8 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 10 ครูทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนขอคำปรึกษา ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.47) ข้อที่ 9 นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.54) และข้อที่ 11 ครูทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 ครูทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา

อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.77) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความ

เหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้

ในโครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการ

ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้

ความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

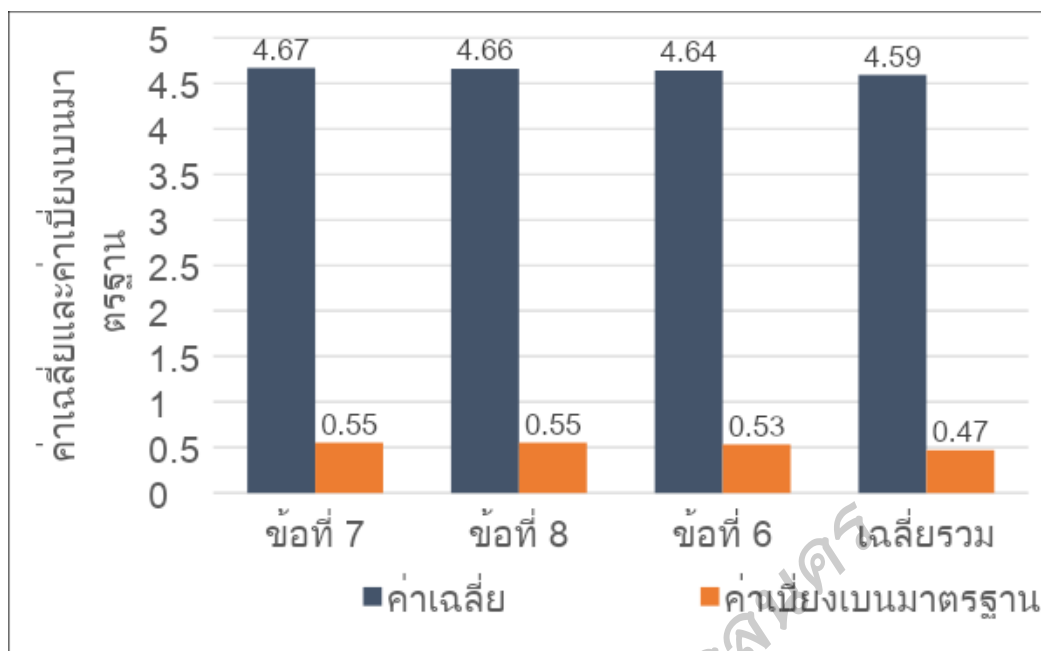
ตาราง 34 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาในการประชุมประจำเดือน	4.54	0,65	มากที่สุด
2	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา	4.52	0.65	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่ครูทุกคน	4.59	0.62	มากที่สุด
4	ผู้บริหารและครูทุกคนมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันหาวิธีป้องกันหรือสอดส่องไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษา	4.58	0.56	มากที่สุด
5	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันจัดทำมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.53	0.62	มากที่สุด
6	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และวางมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี	4.64	0.53	มากที่สุด
7	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และต่อเนื่องภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.67	0.55	มากที่สุด
8	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิดในจุดล่อแหลมอย่างทั่วถึง	4.66	0.55	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
9	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมเน้นย้ำเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนโดยเฉพาะการป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ 1 ครั้ง/สัปดาห์	4.57	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.59	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 34 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 7 บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และต่อเนื่องภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.55) ข้อที่ 8 บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับลับตาคน มีกล้องวงจรปิดในจุดล่อแหลมอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.55) และข้อที่ 6 บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และวางมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.65) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 16

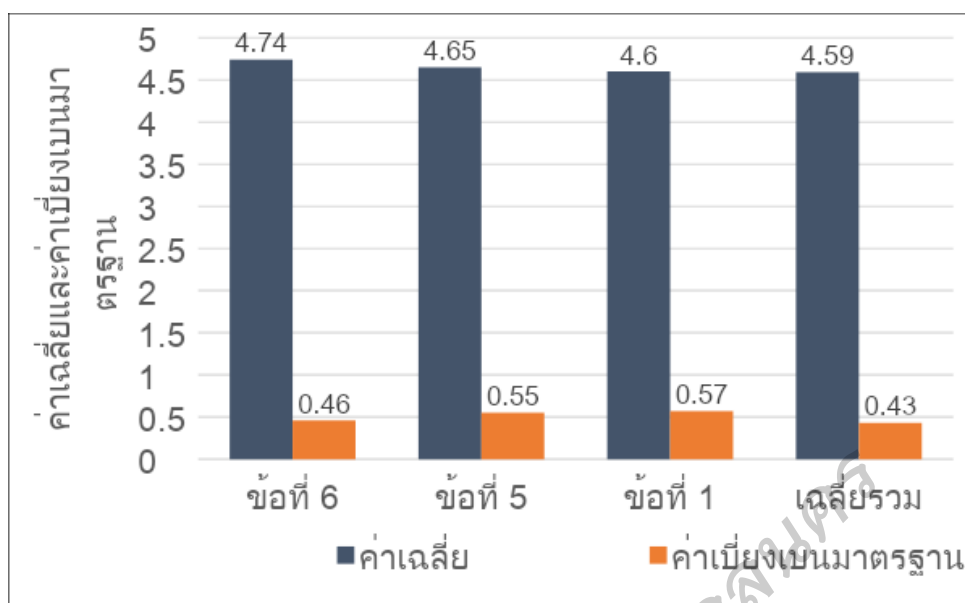

ภาพประกอบ 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

ตาราง 35 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1
การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโครงการที่ 6
การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แผนงานที่ 6
การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกัน
แบบมีส่วนร่วม

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.60	0.57	มากที่สุด
2	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างถูกวิธี และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	4.45	0.65	มาก
3	สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน 1 ครั้ง/เดือน	4.56	0.60	มากที่สุด
4	สถานศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4.57	0.55	มากที่สุด
5	สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.65	0.55	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.74	0.46	มากที่สุด
7	ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ	4.56	0.55	มากที่สุด
8	ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล	4.59	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.59	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในโครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.46) ข้อที่ 5 สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.55) และข้อที่ 1 สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างถูกวิธี และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.65) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบ การอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 17

ภาพประกอบ 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความ

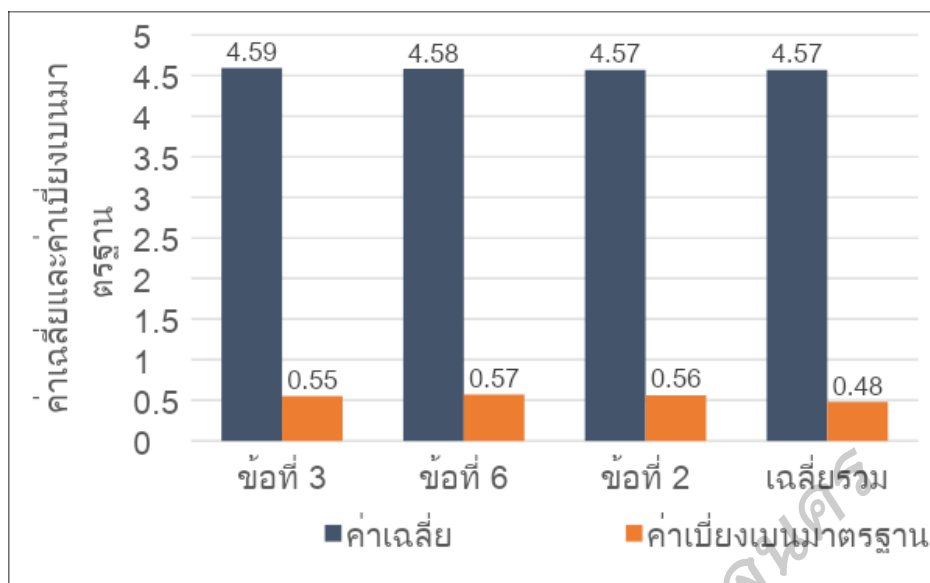
เหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน
กลุ่มเสี่ยง ในโครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ
นักเรียนกลุ่มเสี่ยง แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งใน
และนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

ตาราง 36 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1

การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ในโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรีกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.56	0.56	มากที่สุด
2	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทิมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ ตลอดปี การศึกษา	4.57	0.56	มากที่สุด
3	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรือต้องการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ	4.59	0.55	มากที่สุด
4	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียน แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป	4.53	0.56	มากที่สุด
5	บุคลากรในสถานศึกษาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.56	0.56	มากที่สุด
6	กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพาไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายผู้ประสบเหตุก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด	4.58	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.57	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 36 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ในโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 3 บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรือต้องการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.55) ข้อที่ 6 กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายผู้ประสบเหตุก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.57) และข้อที่ 2 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทีมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ ตลอดปีการศึกษา ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 4 บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียน แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.56) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 18

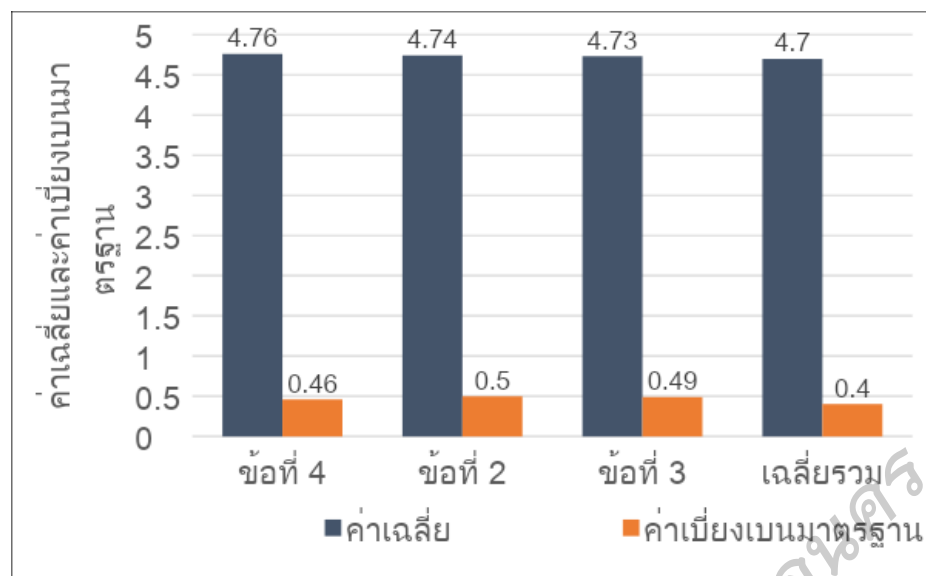

ภาพประกอบ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ในโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

ตาราง 37 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดทางเพศในสถานศึกษา ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษกฤษฎีที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ครูที่กระทำผิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรงต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที	4.70	0.51	มากที่สุด
2	ครูที่มีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือกระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนให้ปรับความผิดเป็นฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ทันที	4.74	0.50	มากที่สุด
3	ในกรณีที่ครูกระทำความผิดทางเพศไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง	4.73	0.49	มากที่สุด
4	หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักกมธธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง	4.76	0.46	มากที่สุด
5	กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายใน 30 วันเป็นอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุกครั้ง	4.70	0.51	มากที่สุด
6	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง	4.57	0.56	มากที่สุด
7	กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับครูที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง	4.70	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.70	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 37 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดทางเพศในสถานศึกษา ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 4 หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งที่ในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.46) ข้อที่ 2 ครูที่มีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือกระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนให้ปรับความผิดเป็นฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ทันที ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.50) และข้อที่ 3 ในกรณีที่ครูกระทำความผิดทางเพศไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมออย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.56) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 19

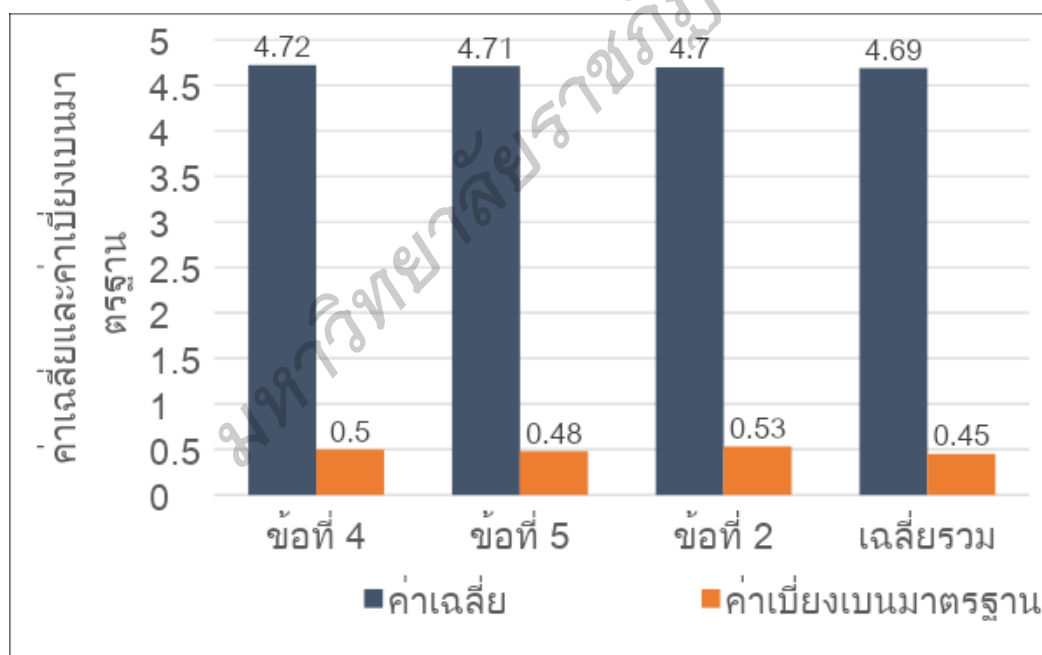
ภาพประกอบ 19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดทางเพศในสถานศึกษา ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ตาราง 38 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการลงโทษความผิดทางเพศ ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในทุกองค์การทางการศึกษาในทุกปีการศึกษา	4.66	0.53	มากที่สุด
2	กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ชัดเจนและนำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา	4.70	0.53	มากที่สุด
3	ระบุวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา	4.68	0.52	มากที่สุด
4	กฎหมายต้องลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันทุกครั้ง	4.72	0.50	มากที่สุด
5	ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้ว ต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	4.71	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.69	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการลงโทษความผิดทางเพศ ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก

ที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ข้อที่ 4 กฎหมายต้องลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างเป็นทางการเป็นธรรมและเท่าเทียมกันทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.50) ข้อที่ 5 ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวนสอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้ว ต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.48) และข้อที่ 2 กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ชัดเจนและนำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจน เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในทุกองค์การทางการศึกษาในทุกปีการศึกษา ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.53) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังภาพประกอบ 20

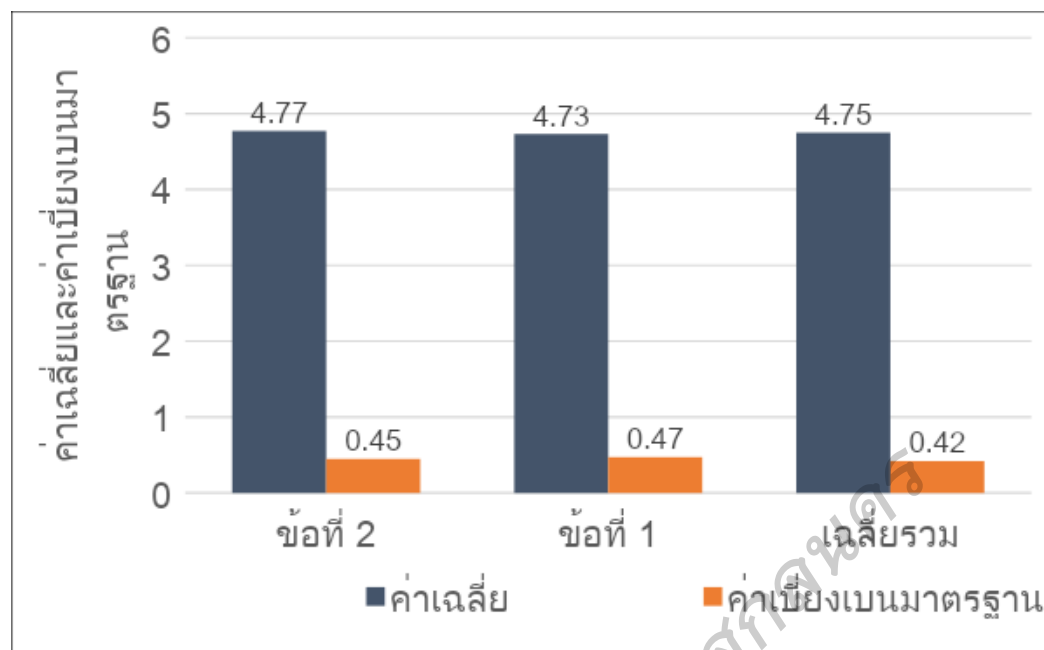

ภาพประกอบ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการลงโทษความผิดทางเพศ ในโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ตาราง 39 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น	4.73	0.47	มากที่สุด
2	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ	4.77	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.75	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 2 บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.45) และข้อที่ 1 ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.47) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้ดังภาพประกอบ 21

ภาพประกอบ 21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายชื่อของความ

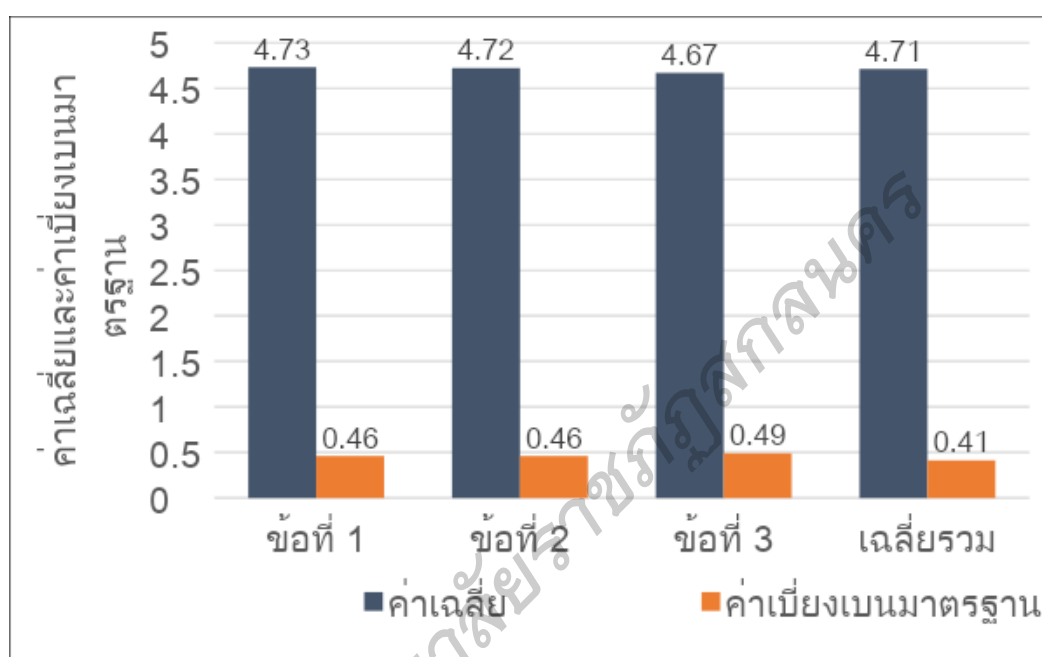
เหมาะสมของกิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร
 ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกัน
 การคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร
 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ตาราง 40 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

ข้อ ที่	วิธีดำเนินการ	ค่าสถิติ (n = 540)		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{x}	S.D.	
1	มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายทุกครั้ง	4.73	0.46	มากที่สุด
2	ทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา จะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตาม	4.72	0.46	มากที่สุด
3	มีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4.67	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.71	0.41	มากที่สุด

จากตาราง 40 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่ 1 มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.46) ข้อที่ 2 ทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูง

และมีความสามารถเพียงใดก็ตาม ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.46) และข้อที่ 3 มีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.49) จากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้ดังภาพประกอบ 22

ภาพประกอบ 22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายข้อของความเหมาะสมของกิจกรรมที่ 2 การสร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ในโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นดังตาราง 41

ตาราง 41 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

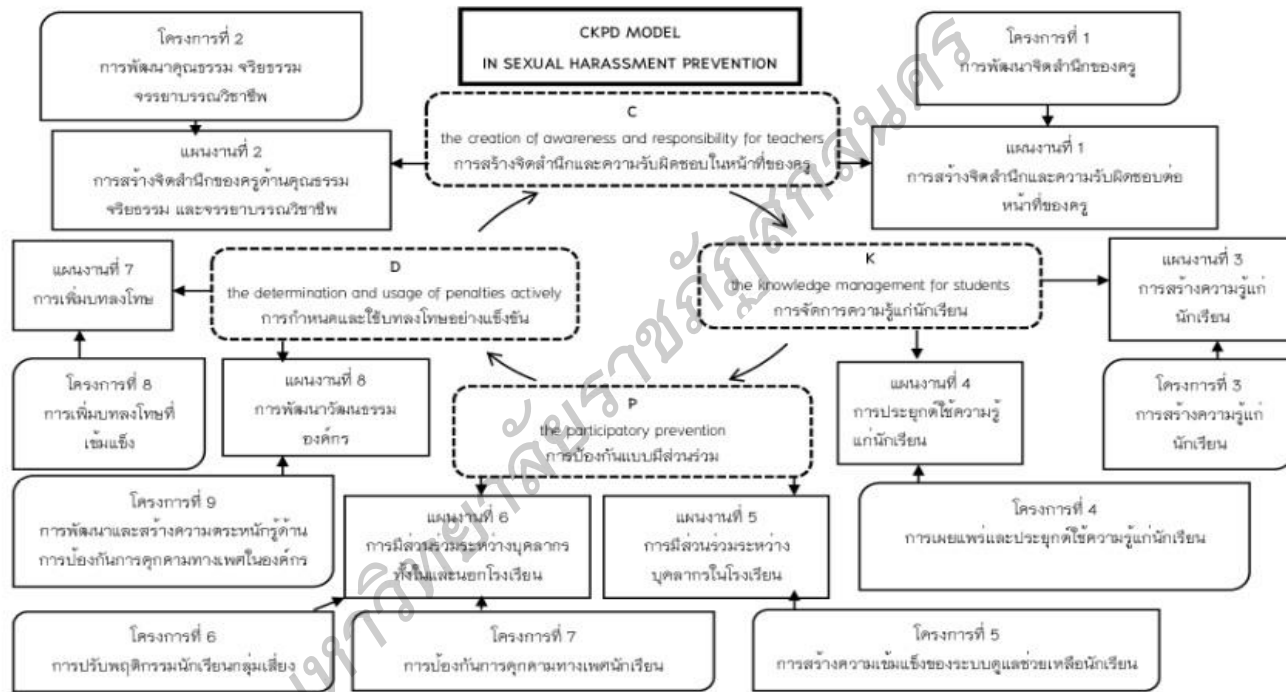
ข้อ ที่	รายการ	ความถี่
1	สถานศึกษาต้องจัดทำมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศให้ครอบคลุมบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน รวมถึงผู้ที่ติดต่อหรือดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา	24
2	สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูทุกคนต้องเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก	19
3	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องตระหนักและคำนึงถึงความละเอียดอ่อนในความแตกต่างระหว่างเพศในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และให้เกียรติซึ่งกันและกัน	16
4	สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ถูกคุกคามทางเพศ และดำเนินการตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ที่กระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน	12
5	จัดสถานที่ภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม เช่น มีกล้องวงจรปิด มีการจัดตั้งเวรยามเพื่อตรวจตราพื้นที่จุดเสี่ยง เพื่อไม่ให้เกิดการคุกคามระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และจากบุคคลอื่น	8
6	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องสอนเรื่องเพศศึกษาได้ กล้าเปิดใจกับนักเรียน โดยเฉพาะการป้องกันตนเองของเด็กนักเรียนให้ปลอดภัยจากการถูกคุกคามทางเพศ	3
7	สถานศึกษาควรติดตาม เยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นระยะ ๆ ให้คำปรึกษา และสอบถามข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น	3
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูทุกคนเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรการสอนเพศวิถีศึกษา	1
เฉลี่ยรวม		86

จากตาราง 41 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะต่อกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในหลายประเด็น โดยเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) สถานศึกษาต้องจัดทำมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศให้ครอบคลุมบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน รวมถึงผู้ที่ติดต่อหรือดำเนินงานที่

เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา (ความถี่เท่ากับ 24) 2) สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูทุกคนต้องเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก (ความถี่เท่ากับ 19) และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องตระหนักและคำนึงถึงความละเอียดอ่อนในความแตกต่างระหว่างเพศในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และให้เกียรติซึ่งกันและกัน (ความถี่เท่ากับ 16) ตามลำดับ

ผลการตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาปรับปรุงกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาฉบับจริง และนำมาเขียนเป็นแผนภาพ ดังภาพประกอบ 23

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 23 แผนภาพกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากภาพประกอบ 23 อธิบาย CKPD MODEL ได้ว่า C คือ the creation of awareness and responsibility for teachers หมายถึง กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ประกอบด้วย 2 แผนงาน และ 2 โครงการ

K คือ the knowledge management for students หมายถึง กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน ประกอบด้วย 2 แผนงาน และ 2 โครงการ

P คือ the participatory prevention หมายถึง กลยุทธ์การที่ 3 ป้องกันแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 2 แผนงาน และ 3 โครงการ

D คือ the determination and usage of penalties actively หมายถึง กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างแข็งขัน ประกอบด้วย 2 แผนงาน และ 2 โครงการ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การ

ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คู่มือประกอบด้วย 1) คำชี้แจง 2) ความเป็นมาและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และ 5) กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหา และการประเมินความมีประโยชน์ของคู่มือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหาและความมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายละเอียดดังตาราง 42

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหาและ
 ความมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของ
 นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

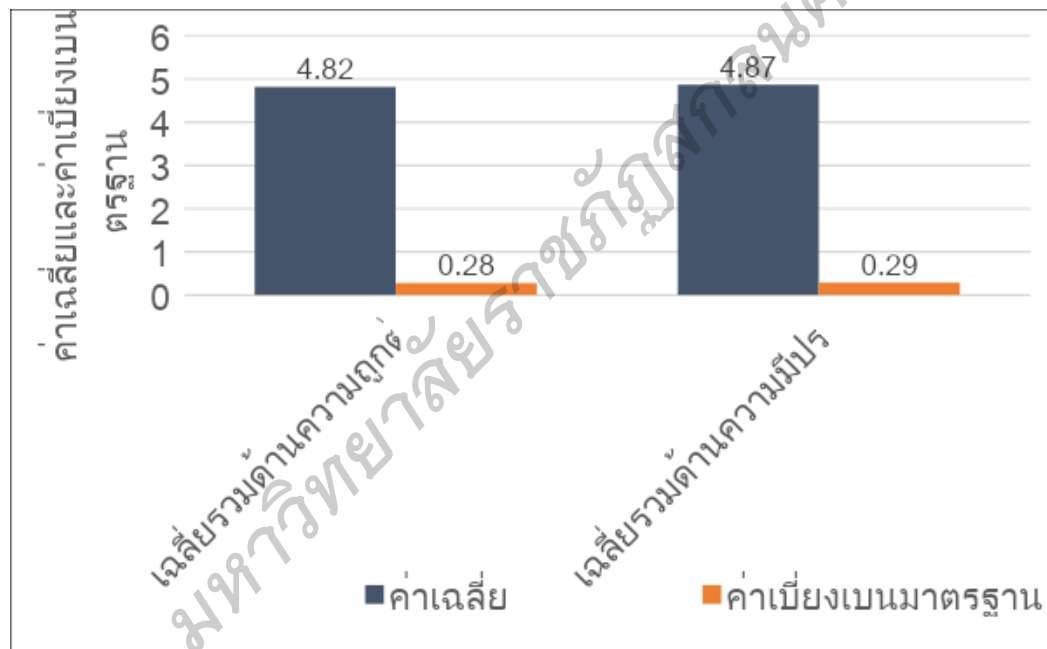
ข้อ ที่	ความถูกต้องด้านเนื้อหาและความมีประโยชน์ของ คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศ ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ (n = 5)		ระดับ ความ ถูกต้อง ด้านเนื้อหา	ค่าสถิติ (n = 5)		ระดับความมี ประโยชน์ ของคู่มือ
		\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1	ด้านคำชี้แจง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ด้านความเป็นมาและความสำคัญ	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ด้านวัตถุประสงค์	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4	ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5	ด้านกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ						
	5.1 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบของครู	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.1.1 แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบในหน้าที่ของครู โครงการที่ 1 การพัฒนา จิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.1.2 แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครู ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.2 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.2.1 แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อ ที่	ความถูกต้องด้านเนื้อหาและควมมีประโยชน์ของ คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศ ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ (n = 5)		ระดับ ความ ถูกต้อง ด้านเนื้อหา	ค่าสถิติ (n = 5)		ระดับความมี ประโยชน์ ของคู่มือ
		\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
5	ด้านกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ (ต่อ)						
	5.2.2 แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.3 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.3.1 แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.3.2 แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.3.3 แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.4 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างแข็งขัน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.4.1 แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	5.4.2 แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างวัฒนธรรมให้นักู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.82	0.28	มากที่สุด	4.87	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 42 พบว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความถูกต้องด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.28) และความมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = 0.29)

ข้อมูลจากตาราง 41 สามารถแสดงแผนภูมิประกอบการอธิบายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความถูกต้องด้านเนื้อหา และความมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความถูกต้องด้านเนื้อหา และความมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. คำถามของการวิจัย
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย
3. ระยะเวลาการวิจัย
4. แหล่งข้อมูลการวิจัย
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. คำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ในระดับใด

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ระยะเวลาวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ แบ่งเป็น 2 ชั้น ดังนี้

- 1.1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย
 - 1.1.1 ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1.2 สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลขององค์ประกอบการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
 - 1.1.3 การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และนักเรียนจำนวน 18 คน ใน 3 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย
 - 1.1.4 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.1.1, 1.1.2 และ 1.1.3

1.2 การพัฒนากลยุทธ์

ใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group meeting technique) จำนวน 9 คน โดยผู้เชี่ยวชาญมาจากหลากหลายสาขาอาชีพ แต่มีความรู้ ความสนใจในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ ดำเนินการดังนี้

ตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้หรือไม่โดยสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) จำนวน 540 คน จำแนกเป็น 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 180 คน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป หรือหัวหน้างานปกครอง จำนวน 180 คน และ 3) หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 180 คน

ระยะที่ 3 การพัฒนาและตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์

พัฒนาคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 2 มาสร้างคู่มือการใช้กลยุทธ์แล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบว่าคู่มือการใช้กลยุทธ์มีความถูกต้องด้านเนื้อหาและควมมีประโยชน์ในระดับใด

4. แหล่งข้อมูลการวิจัย

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ หนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
2. แหล่งข้อมูลที่เป็นการศึกษาพหุกรณี ได้แก่ โรงเรียนต้นแบบการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนดงมะไฟวิทยา จังหวัดสกลนคร โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และโรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

3. แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล ได้แก่

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

3.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และนักเรียนจำนวน 18 คน ใน

3 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน

3.3 ผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

3.4 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 คน

3.5 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงคู่มือการใช้กลยุทธ์ จำนวน 5 คน

3.6 กลุ่มทดลองเพื่อตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 45 คน

3.7 กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์ จำนวน 540 คน

รวมทั้งสิ้น 627 คน

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 กลยุทธ์ 8 แผนงาน และ 9 โครงการ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู มี 2 แผนงาน และ 2 โครงการ กล่าวคือ แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ประกอบด้วย โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วย โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน มี 2 แผนงาน และ 2 โครงการ กล่าวคือ แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน ประกอบด้วย โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน ประกอบด้วย โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม มี 2 แผนงาน และ 3 โครงการ กล่าวคือ แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน ประกอบด้วย โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น มี 2 แผนงาน และ 2 โครงการ กล่าวคือ แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ ประกอบด้วย โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร

2. ผลการตรวจสอบกลยุทธ์ สรุปได้ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3 กลยุทธ์ และระดับมาก 1 กลยุทธ์ โดยกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.38)

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 6 แผนงาน และระดับมาก 2 แผนงาน โดยแผนงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.40)

2.3 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการที่สนองกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 7 โครงการ และระดับมาก 2 โครงการ โดยโครงการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ที่สุด คือ โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.39)

จากผลการตรวจสอบกลยุทธ์ดังกล่าว สรุปได้ว่า กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) คำชี้แจง 2) ความเป็นมาและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และ 5) กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คู่มือฯ มีความถูกต้องด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.28) และมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.29)

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประเด็นสำคัญจากข้อค้นพบที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 กลยุทธ์ จัดเรียงตามลำดับ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างแข็งขัน ทั้ง 4 กลยุทธ์ข้างต้นถือเป็นแนวทางป้องกันการคุกคามทางเพศและละเมิดสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนให้มีความตระหนักรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และลดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการคุกคามทางเพศขึ้นในสถานศึกษาอย่างแท้จริง การจัดเรียงลำดับของ กลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลดีต่อสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีบุคลากรน้อย ซึ่งบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลในแต่ละกลยุทธ์สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม นอกจากนี้วิธีดำเนินการในแต่ละกลยุทธ์มีความเชื่อมโยงกันใน

การปฏิบัติงาน ทำให้ผู้รับผิดชอบสามารถประสานขอข้อมูล หรือขอความร่วมมือ จากบุคลากรอื่นที่รับผิดชอบงานต่างกลยุทธ์กันได้ สอดคล้องกับแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (2543, หน้า 45) ที่กล่าวถึง กลยุทธ์ที่ดี ว่า ย่อมทำให้การตัดสินใจของ ผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติถูกต้องและดีตามไปด้วย และย่อมทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ และวิโรจน์ สารรัตน์ (2553, หน้า 77) ที่กล่าวว่า การบริหารงาน สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของกลยุทธ์ที่ดี โดยกลยุทธ์ที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ส่งผลประโยชน์แก่องค์กรหรือประชาชนโดยส่วนรวม มากที่สุด และได้มาจากการถ่วงดุลถึงความสำคัญหรือความต้องการของบุคลากรใน องค์กร ชุมชน หรือสังคม ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ในแต่ละด้านนั้นควรมีความสอดคล้อง กัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ควรจะขัดแย้งกัน และข้อความของกลยุทธ์ต้องชัดเจน ถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติได้โดยง่ายและมีความเข้าใจได้ตรงกัน นอกจากนี้ รณสิทธิ์ พุกขยา ชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), ทองไพเราะ บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) และ ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561) กล่าวถึง กลยุทธ์ที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ว่า ต้องมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นต้องช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึง เป้าประสงค์ได้ ในการกำหนดกลยุทธ์นั้นต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง ไม่ใช่ข้อมูลที่ เกิดจากความคิดเห็นส่วนตัว หรือข้อมูลที่เกิดขึ้นตามโอกาสที่ไม่แน่นอน แต่กำหนดขึ้น เพื่อสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับบุคคลโดยส่วนรวม และจะต้องมีการพิจารณาว่า กลยุทธ์ใดควรทำก่อน ควรทำหลัง โดยมีการจัดลำดับตามความสำคัญและความจำเป็น นอกจากนี้ต้องสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกหน่วยงานด้วย กล่าวคือ จะต้องสอดคล้องกับ ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยส่วนรวม

กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีความสำคัญต่อการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศ เพราะจะเป็นการสร้าง ความตระหนักถึงความรับผิดชอบในการป้องกันการคุกคามทางเพศของบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยทุก คนต้องร่วมมือกันปฏิบัติตามวิธีดำเนินการในแต่ละกลยุทธ์ที่ตัวเองรับผิดชอบ รวมทั้งมี การประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลและทัศนคติกับบุคลากรที่รับผิดชอบงานต่างกลยุทธ์

ด้วยจึงจะเกิดการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ปรากฏขึ้นในสถานศึกษาแต่ละแห่งอีกด้วย

2. กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลยุทธ์ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 กลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 1 กลยุทธ์ โดยกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.38) รองลงมา คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.42) กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.42) และกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ แสดงว่ากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคลากรที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอาจพบเห็นปัญหาการคุกคามทางเพศด้วยตนเอง หรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ และเห็นว่าปัญหาในลักษณะนี้เกิดขึ้นและเป็นซ้ำทุกปี การป้องกันปัญหาที่ตัวครูโดยตรงเป็นการแก้ไขไม่ตรงจุด กล่าวคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของการประพฤติผิดวินัยทางเพศกับนักเรียน เพราะก่อนที่จะมาเป็นครูทุกคนต้องได้รับการอบรมด้านวินัยของข้าราชการครู รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมเบื้องต้นแล้ว ดังนั้น ครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งไม่ต้องการเปิดเผยเรื่องราวต่อสาธารณะ มีการปกปิดเรื่องดังกล่าวไว้เพราะเกรงว่าสถานศึกษาของตนจะเสียชื่อเสียง และการกระทำผิดวินัยทางเพศของบุคลากรในสถานศึกษาก็จะส่งผลถึงผู้บริหารด้วย เพราะผู้บริหารอาจจะถูกมองว่าไม่ควบคุม ดูแล หรือว่ากล่าวตักเตือนบุคลากรในสถานศึกษาของตนเอง ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาอาจถูกสอบสวนและถูกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาแห่งใหม่ ดังนั้น เมื่อมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นในสถานศึกษาของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษามักจะตั้งคณะกรรมการสอบสวนกันเอง ซึ่งคณะกรรมการเป็นข้าราชการด้วยกัน รู้จักและสนิทสนมกัน และผู้กระทำผิดอาจจะถูกว่ากล่าวตักเตือน หรือย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ที่สถานศึกษาแห่งใหม่ แต่พอเรื่องเงียบลงก็ขอกลับมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเดิมได้ สำหรับผู้เสียหายมักไม่ได้มีส่วนร่วมใน

การสอบสวน และผู้เสียหายบางคนกลับถูกให้เก็บเรื่องไว้อย่างเงียบ ๆ และไม่มีท่าทีว่าจะแก้ปัญหาหรือทำให้ข้อเท็จจริงปรากฏขึ้นอย่างจริงจัง ดังที่ พนิดา โรจนรัตน์ชัย (2553, หน้า 60-68), เดชอนันต์ คุณุ (2555, หน้า 103-113) และสุริยา ช้องเสนาะ (2561, หน้า 3-6) ได้กล่าวถึงบทลงโทษที่มีต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ว่า เมื่อบุคลากรในสถานศึกษากระทำการคุกคามทางเพศกับนักเรียนในสถานศึกษาของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการใช้สายตา วาจา การสัมผัส หรือการล่วงละเมิดทางเพศ และมีการว่ากล่าวตักเตือนแล้วไม่เป็นผล ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องใช้บทลงโทษเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น โดยการดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริง ความยุติธรรม และความเป็นธรรม บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้บทลงโทษต่อบุคลากรเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางวินัย และการใช้กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ร่วมกับคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ และการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจะต้องถูกลงโทษตามประเภทของความผิดแล้วแต่กรณี โดยผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความหนักแน่น ซื่อตรง ยุติธรรม และไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และสอดคล้องกับแนวคิดของ รณสิทธิ์ พฤกษ์ยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), ทองไพเราะ บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561), จันทนา ผ่านสำแดง (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561) และมารีสา อินลี (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561) กล่าวว่า การใช้กฎหมายในการลงโทษบุคลากรที่กระทำผิดทางเพศกับนักเรียนในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บังคับบัญชาชั้นสูงต้องกล้าตัดสินใจเด็ดขาด โดยตัดสินใจตามความหนักเบาของความผิดที่กระทำ ตั้งแต่การว่ากล่าวตักเตือนจนถึงการไล่ออกจากราชการ และในกรณีที่กระทำการคุกคามทางเพศขั้นร้ายแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ควรเปิดโอกาสให้ครูที่กระทำความผิดกลับเข้ามารับราชการอีก และกมลวัชร วงษ์สะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561) กล่าวว่า นอกจากจะมีการอบรมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับบุคคลที่จะมาเป็นครูแล้ว สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการทดสอบทางด้านความผิดปกติทางจิตด้วย อาจจะเป็นการทำแบบทดสอบ การสังเกตพฤติกรรมจากการสัมภาษณ์ รวมถึงควรมีการพัฒนา ปรับปรุง

กฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาให้มีความชัดเจนและเป็นปัจจุบัน ไม่ให้มีความคลุมเครือหรือมีช่องว่างให้ผู้กระทำผิดใช้เป็นข้ออ้างได้

สำหรับกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะมีความคิดเห็นที่เห็นว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสมองและความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีความรู้และทักษะในการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในระดับหนึ่งจากการศึกษาทั้งในและนอกชั้นเรียน สอดคล้องกับ จันทนา ผ่านสำแดง (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561) และมาริส อินลี (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561) ที่กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่า เด็กในวัยนี้ถือว่าเป็นวัยรุ่นตอนต้น และเป็นวัยที่มีความมั่นใจในตัวเอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือบุคคลรอบข้างต้องมีการส่งเสริม ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศแก่เด็ก และเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ชอบศึกษา คอยสังเกตปฏิกิริยาคนรอบข้างเพื่อตัดสินใจว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกหรือผิด

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 แผนงาน และอยู่ในระดับมาก 2 แผนงาน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.40) แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.40) และแผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ ส่วนแผนงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) การที่แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่าการกระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาซึ่งในงานวิจัยนี้เน้นที่ครูซึ่งเป็นผู้ใหญ่กระทำกับศิษย์ที่เป็นผู้น้อย และครูเป็นบุคลากรในสถานศึกษามีหน้าที่ป่มเพาะและถ่ายทอดความรู้ ความเชื่อ และปกป้องลูกหลานของประชาชน แต่ครูกลับเป็นผู้กระทำการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาของตนเอง ดังนั้น ประการแรกทีควรได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา คือ การพัฒนาวัฒนธรรมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งในแต่ละแห่งมีวัฒนธรรม

การปฏิบัติที่แตกต่างกันไป การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น ถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาของตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานระบบโครงสร้างของสถานศึกษา ไปจนถึงทัศนคติในการทำงาน สอดคล้องกับ เกษม วัฒนชัย (2549, หน้า 28) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ในการกระตุ้นให้ครูต้องมีคุณงามความดีที่ประจำอยู่ในใจของแต่ละคน เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ การวิเคราะห์ พิจารณา ไตร่ตรอง แลพบวาสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี สิ่งใดควรปฏิบัติ สิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ สิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง เมื่อพิจารณาไตร่ตรองแลจึงปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปอย่างถูกต้อง มีความสุข และยุติธรรม และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปารเมศ เถายะบุตร (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561), เสียง พวงพันธ์ (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561), กลวัชร วงสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561) และไพฑูรย์ มนตรี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) ที่กล่าวว่า การพัฒนาวัฒนธรรมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบอกกล่าวหรือแนะนำให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติกันระหว่างเพศ และต้องมีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเมื่อมีการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายทุกครั้ง รวมทั้งต้องมีมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตาม นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา

สำหรับแผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่าถ้าบุคลากรในสถานศึกษามีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจหลักการปฏิบัติในแผนงานที่ 8 ดีแล้ว การเพิ่มบทลงโทษก็อาจไม่จำเป็นแต่ยังให้คงบทลงโทษเดิมไว้แต่ก็มีหลายกรณีที่ครูหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ทราบถึงโทษของการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแต่ก็ยังละเมิด กรณีเช่นนี้ควรได้รับการลงโทษ

หรือเพิ่มโทษทางวินัยให้หนักกว่าเดิมเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นักวิชาการอื่นเอาเป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับแนวคิดของ อิทธิพล ปรีดิประสงค์ (ม.ป.ป., หน้า 1-14), สายทอง สร้อยสังวาล (2556, หน้า 89 – 102), และเจนวิทย์ นवलแสง และคณะ (2559, หน้า 335-340) ที่กล่าวถึงการเพิ่มบทลงโทษบุคลากรในสถานศึกษาที่กระทำผิดวินัยทางเพศ ว่า ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำผิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรงต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที ในกรณีที่ครูกระทำผิดทางเพศไม่ร้ายแรง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องไม่เพิกเฉย ต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง และหลักในการพิจารณา กำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งโดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง นอกจากนี้ รณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561) และสิริวรรณ เย็นตั้ง (ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ, 15 มิถุนายน พ.ศ. 2562) กล่าวว่า ในการเพิ่มบทลงโทษ ผู้ที่กระทำผิดทางเพศในสถานศึกษานั้น กฎหมายต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายใน 30 วันเป็นอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุกครั้ง และสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับปรุงเกี่ยวกับการป้องกัน คุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง

สำหรับแผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง อาจเห็นว่าข้าราชการครูในปัจจุบันเป็นคนยุคใหม่ หรือเป็นครูพันธุ์ใหม่ กระบวนการเรียนการสอนหรือการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นอาจมีความแตกต่างกับครูยุคเก่า ดังนั้นการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพยังมีความจำเป็น เพราะครูมีหน้าที่อบรม สั่งสอน ฝึกฝนศิษย์ให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ เกษม วัฒนชัย (2549, หน้า 33), อรุณี แสงเพ็ญ (2551, หน้า 7) และสมพงษ์ สิงหะพล (2552, หน้า 15-16) ที่กล่าวว่า ครูเป็นปูชนียบุคคล ครูจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมต่อศิษย์ และประพฤติตนอยู่ในกรอบของจรรยาบรรณวิชาชีพครู กล่าวคือ ครูต้องให้ความรักต่อลูกศิษย์เหมือนกับบุตรของตนเอง เพราะครูเปรียบเหมือนกับบิดามารดา

คนที่สองของศิษย์ ครูต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในตนเอง มีการวิเคราะห์พิจารณา ไตร่ตรองถึงสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี สิ่งใดควรปฏิบัติ สิ่งใดไม่ควรปฏิบัติ สิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง เมื่อพิจารณาไตร่ตรองแล้วจึงปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปอย่างถูกต้อง มีความสุข และยุติธรรม

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองในแต่ละกลยุทธ์ ผู้วิจัยขออภิปราย ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองแผนงาน ดังนี้ แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.42) และแผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่าในแผนงานที่ 2 จิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครู รวมทั้งมีความสำคัญที่จะนำความสงบสุขมาสู่สังคม เมื่อครูมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพจิตใจย่อมสูงขึ้น มีความสะอาดและสว่างในจิตใจ จะทำงานใดก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่ก่อให้เกิดทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีประโยชน์ และสร้างสรรค์คุณงามความดีอันเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น หากครูมีมาตรฐานความประพฤติเป็นอันเดียวกันแล้วจะส่งผลให้ครูสร้างคุณประโยชน์ให้แก่บุคคลและสังคมตามบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ วราภรณ์ ศรีวิโรจน์ (ม.ป.ป., หน้า 4-6), ภณิดา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ์ (2552, หน้า 16-19), และนิทรา ฉินไพศาล และพระครูสุจิตร์ตนากร (2559, หน้า 146-153) ที่กล่าวว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างเยาวชนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข จิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูในการอบรม สั่งสอน และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่สำคัญ มีดังนี้ 1) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษาอย่างเต็มที่ 2) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การอบรมนักเรียน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนในโรงเรียน 4) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความร่วมมือประสานงานกับนักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ 5) จิตสำนึกและความรับผิดชอบใน

การเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่นักเรียน 6) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความรัก ความเมตตา และจริงใจต่อนักเรียน 7) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองสิทธินักเรียนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม และ 8) จิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปารเมศ เกษะบุตร (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561), เสียง ผางพันธ์ (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561), กลวัชร วงสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561) และไพฑูรย์ มนต์รี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) ที่กล่าวถึง การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ว่า ครูต้องมีหลักคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนอยู่ในกรอบของจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยครูต้องให้ความรัก และเมตตาศิษย์ ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ รวมถึงครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ตองประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจา และจิตใจ และต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ ให้คำแนะนำ ปรึกษาอย่างเต็มใจเมื่อศิษย์ร้องขอ

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดสองแผนงาน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.50) และแผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่านักเรียนส่วนมากเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศอยู่แล้ว แต่เมื่อประสบสถานการณ์ซับซ้อนหลายคนอาจจะไม่สามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ได้จริง ดังนั้น ในแผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนจึงมีความจำเป็นมากกว่า เพราะเป็นการนำทักษะด้านต่าง ๆ ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาที่ได้เรียนรู้มาเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ นิทรา ฉิ้นไพศาล และพระครูสุจิตร์ตนากร (2559, หน้า 155) ที่กล่าวว่า ครูต้องให้ความเอาใจใส่และเป็นกันเองกับศิษย์ พร้อมทั้งจะรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือศิษย์อย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงฝึกให้

ศิษย์รู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเองโดยนำความรู้ที่ได้เรียนหรืออบรมมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ ๗ ครูต้องสังเกตและเป็นผู้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่ศิษย์เมื่อมีการร้องขอ และสอดคล้องกับแนวคิดของ รณสิทธิ พฤกษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), ทองโพธิ์ บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561) และปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561) ที่กล่าวถึง การประยุกต์ใช้ความรู้ของนักเรียนเพื่อป้องกันการถูกคุกคามทางในสถานศึกษาว่า นักเรียนไม่ควรทำอะไร ไปไหนคนเดียว ควรไปเป็นคู่หรือมีเพื่อน รวมถึงไม่ควรทำอะไรที่เป็นการสุ่มเสี่ยง เช่น การพูด การแต่งตัว หรือการวางตัวที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้เมื่อรู้สึกที่กำลังถูกคุกคามทางเพศต้องยึดหลักการ 1) Why หมายถึง ให้มีการสงสัยไว้ก่อน คิด วิเคราะห์ ไตร่ตรองให้ได้ 2) No หมายถึง การปฏิเสธให้เป็น 3) Go หมายถึง ให้ไปไกล ๆ จากสถานการณ์ที่คิดว่าไม่ปลอดภัย และ 4) Tell หมายถึง รู้จักบอกผู้ใหญ่หรือบุคคลที่ไว้วางใจเมื่อคิดว่ามีเหตุการณ์คุกคามทางเพศเกิดขึ้น

2.3 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองกลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองแผนงาน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.47) และแผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่า ในแผนงานที่ 5 บุคลากรในโรงเรียนเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดขณะที่อยู่ในโรงเรียน การป้องกันการคุกคามทางเพศในโรงเรียนจึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน วิธีป้องกันการคุกคามทางเพศในโรงเรียนนั้นทำได้โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สร้างความตระหนักรู้ สร้างวัฒนธรรมการเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และไม่ยอมรับการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 69), สมเดช สีแสง (2547, หน้า 229), วันชัย โกลละสุต (2549, หน้า 84), และทำนอง ภูเกิดพิมพ์ (2551, หน้า 46-48) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการทำงานว่า เป็นการทำงานร่วมกันของบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อ และความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงาน

ร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา ในส่วนของ ภูซังค์ เสนานนุช, พิศุทธิ กิตติวีรพันธ์, เอกชัย บุตรแสนคม, และอนุกุล มโนชัย (ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ, 15 มิถุนายน 2562) กล่าวถึงการร่วมกันป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ว่า ขณะที่อยู่ในโรงเรียนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจำเป็นต้องมีการให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในเรื่องเพศแก่นักเรียน รวมถึงช่วยสอดส่อง สังเกตว่ามีเหตุการณ์อะไรบ้างที่สื่อแว่วว่าอาจจะมีการล่วงเกินทางเพศขึ้นในโรงเรียน รวมทั้งการร่วมกันสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกคุกคามทางเพศ

2.4 กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของแผนงานที่สนองกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนงาน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองแผนงาน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.39) และแผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่า แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เป็นวิธีป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างเป็นมิตร โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน สร้างความตระหนักในการป้องกันการคุกคามทางเพศ สร้างวัฒนธรรมการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ยอมรับการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ สอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2533, หน้า 31) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องคอยสอดส่อง ดูแล พฤติกรรมของครูขณะปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ กล่าวคือ ครูต้องแสดงกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ ไม่พูดคำหยาบ ไม่โกรธง่ายหรือแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อหน้าศิษย์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ รณสิทธิ พฤกษยาชีวะ (สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2561), ทองไพเราะ บัญตระกูล (สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2561), กลวัชร วังสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561) และไพฑูรย์ มนต์รี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกัน รวมทั้งมีการกำหนดขอบข่าย ระเบียบวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ได้ตลอดปี

การศึกษา และทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติได้จริง ถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตามสำหรับความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการที่สนองแผนงานและกลยุทธ์ ผู้วิจัยขออภิปราย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการที่สนองแผนงานและกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 โครงการ และอยู่ในระดับมาก 2 โครงการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.39) โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.40) และโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ ส่วนโครงการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

1. กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.39) ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่า การสร้างความตระหนักรู้เป็นวิธีการเบื้องต้นในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาที่ทำได้ง่ายที่สุด โดยบุคลากรทุกคนต้องร่วมรับรู้ปัญหาขององค์กร ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน สอดคล้องกับ Bryman (1996, p. 139), Likert (1998, p. 223), และดวงแก้ว กอแก้ว (2553, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การทำงานแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2) การกระจายอำนาจในการบริหาร 3) การให้อำนาจในการตัดสินใจ และ 4) การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2561), อนุกุล มโนชัย และจิระวรรณ ปักกัดตั้ง (ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ, 15 มิถุนายน 2562) ที่กล่าวถึง การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกัน

การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดให้มีโครงการให้ความรู้แก่ครูเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา รวมถึงการนำมาตรการต่าง ๆ มาใช้กับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันทุกครั้ง โดยไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง

2. กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.40) ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่า ในกรณีที่มีการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษาแล้วส่งผลให้ผู้ที่ถูกคุกคามไม่กล้าออกมาเปิดเผยความจริงเพราะกลัวหรืออับอาย และอาจจะนำไปสู่อาการซึมเศร้า บางรายอาจรุนแรงถึงกับพยายามฆ่าตัวตาย หรือหนีออกจากบ้านแล้วหันมาใช้ยาเสพติด และในบางกรณีอาจเกิดบุคลิกภาพแปรปรวน มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติ โดยมีพฤติกรรมล่าส่อนทางเพศ หรือกลายเป็นคนเก็บกด ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งถือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก ดังนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันหาวิธีช่วยเหลือ รวมถึงการหามาตรการป้องกันอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะวิธีการเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ โดยไม่มีการอะลุ่มอล่วย หรือเอนเอียงไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของเดชอนันต์ คุณุ (2555, หน้า 109-112) และความคิดเห็นจากการเสวนานักวิชาการ เรื่อง “ปัญหาหรือค้นหา : ธรรมชาติกับเรื่องเพศในโรงเรียนไทย” (ไทยโพสต์, 2561, หน้า 8) ว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้น บุคคลที่กระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที และผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง

3. กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.42) ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างอาจจะเห็นว่าการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษาเป็นการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์ที่เป็นภัยต่อตัวของนักเรียนเอง และการป้องกันแบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา ที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้ง

ทางด้าน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผลร่วมกัน ถือเป็นวิธีการป้องกันที่ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ สมยศ นาวิกาน (2545, หน้า 91–92), Shrode & Voich (2004, p. 16), Stone (2008, pp. 24–25), Hoy & Miskel (2009, p. 42), และ Moorhead & Griffin (2011, pp. 54–56) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญ ในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาของ ปารเมศ เกษะบุตร (สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2561), เลียง ผางพันธ์ (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2561), ทวีภรณ์ วรชิน (สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2561), กลวัชร วังสะอาด (สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2561), ไพฑูรย์ มนต์รี (สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2562) และ กุชงค์ เสนานุช, พิศุทธิ กิติศิริวรพันธุ์, เอกชัย บุตรแสนคม (ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ, 15 มิถุนายน 2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารและ ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาที่ชัดเจนและ นำไปปฏิบัติได้จริง รวมทั้งบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมบูรณาการกับหน่วยงาน ภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทีมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ

4. กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของ โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากแต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่าง อาจจะมองว่าปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาส่วนมากเกิดจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้กระทำ ดังนั้น ควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รู้และเข้าใจถึง ผลกระทบและโทษที่ได้รับจากการคุกคามทางเพศมากกว่า เพื่อให้ครูมีความเกรงกลัวและไม่กล้าทำผิด และกลุ่มตัวอย่างอาจจะมองว่านักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ถือว่าเป็นเด็กที่โตขึ้นมาอีกระดับหนึ่งพอที่จะมีความรู้ ทักษะ และภูมิคุ้มกันในเรื่องดังกล่าวบ้างแล้ว อย่างไรก็ตามแม้โครงการสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษาจะมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่การดำเนินงานในโครงการนี้ก็ ต้องมีขึ้นเพื่อเป็นการให้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาให้ ทันกับยุคสมัย โดยการดำเนินกิจกรรมในโครงการนี้อาจไม่ต้องใช้งบประมาณมาก แต่ต้อง

อาศัยครูและบุคลากรในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ความรู้ เช่น ให้ครูทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์ ในคาบโฮมรูม หรือเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้ 1 ครั้ง/ภาคเรียน เป็นต้น

3. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) คำชี้แจง 2) ความเป็นมาและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และ 5) กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คู่มือฯ มีความถูกต้องด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.28) และมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.29) แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคู่มือการใช้กลยุทธ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีเนื้อหาตรงกับผลการศึกษา มีความถูกต้องด้านภาษา มีความเหมาะสมและมีประโยชน์ที่สถานศึกษาจะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการคุกคามทางเพศ ทั้งนี้เพราะกระบวนการได้มาซึ่งกลยุทธ์ฯ นั้นผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงมีการศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ผู้วิจัยพัฒนากลยุทธ์ฯ โดยการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ โดยการสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) สอดคล้องกับศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธ์ (2552, หน้า 18–19) และกันทิมา เอมประเสริฐ (2552, หน้า 34–35) ที่กล่าวถึงลักษณะของคู่มือที่ดี ว่า ตัวอักษรที่ใช้ควรจะมีขนาดชัดเจน ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย ลักษณะการจัดรูปเล่มน่าสนใจ มีแผนภูมิ ตาราง ภาพและตัวอย่างประกอบเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรระบุขั้นตอนและวิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปยาก หรือเป็นเรื่อง ๆ ให้ชัดเจน ดังนั้น คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเป็นเอกสารที่บอกแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษากลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ 4) เป้าหมาย 5) วิธีดำเนินการ และ 6) ตัวชี้วัด ในส่วนของวิธีดำเนินการประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู 2) กลยุทธ์การจัดการความรู้แก่นักเรียน 3) กลยุทธ์การป้องกันแบบมีส่วนร่วม และ 4) กลยุทธ์การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น สถานศึกษาดำเนินการนำผลการศึกษาในแต่ละกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศอย่างเข้มข้น โดย

1. กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องศึกษาคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างละเอียด เพื่อจะได้เข้าใจบทบาทของตน สามารถนำไปใช้ในการวางแผน และเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องนำกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาของตนเอง

2. กลยุทธ์การจัดการความรู้แก่นักเรียน

2.1 สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียน โดยการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง

2.2 สถานศึกษาต้องฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3. กลยุทธ์การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

3.1 สถานศึกษาต้องดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียน โดยจัดประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อร่วมวางแผนการดำเนินงานอย่างเร่งด่วน

3.2 สถานศึกษาต้องสร้างเครือข่ายการป้องกันการคุกคามทางเพศกับหน่วยงานภายนอก เช่น สมาคมผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร ทีมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง เพื่อคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ

3.3 สถานศึกษาต้องจัดสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิดในจุดล่อแหลมอย่างทั่วถึง

3.4 สถานศึกษาควรสร้างศูนย์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน 1 แห่ง เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้และร้องทุกข์เมื่อมีเหตุการณ์คุกคามทางเพศในสถานศึกษาเกิดขึ้น

4. กลยุทธ์การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

4.1 สถานศึกษาต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในโทษของการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา

4.2 ในกรณีที่ครูมีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือกระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีกระบวนการสืบสวน และสอบสวนอย่างจริงจังไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการพัฒนาจิตสำนึกของครูเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือโรงเรียนในสังกัดหน่วยงานอื่น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา/เพศวิถีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเพศศึกษา/เพศวิถีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ธรารวรรณ. (2554). รายงานโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การต่อสู้อาการประชวร
สังคมเพื่อยุติการคุกคามทางเพศในที่ทำงาน: กรณีศึกษาสหภาพแรงงาน
รัฐวิสาหกิจ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). การกำหนดพันธกิจในการพัฒนาท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กมลวีชร วังสะอาด. (2561). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
(แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กษมา ประเสริฐสังข์. (2558). มาตรการทางกฎหมายในการลงโทษผู้เดินทางท่องเที่ยวเพื่อ
มีเพศสัมพันธ์กับเด็ก. วิทยานิพนธ์ น.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550, 25
พฤษภาคม). การล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน. คำสั่งที่ ศธ 04001/106/2550.
_____. (2555, 10 เมษายน). การเตรียมการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและ
ช่วยเหลือนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.). คำสั่งที่ ศธ 04010/ว687/2555.
- กันทิมา เอมประเสริฐ. (2552). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการในระดับ
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กัลยารัตน์ ชีระชนชัยกุล. (2557). การจัดการความรู้ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ.
วารสารปัญญาภิวัฒน์, พิเศษ(5), 134-144.
- กล้า ทองขาว. (2548). การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ แนวคิดทฤษฎีและ
แนวทางการดำเนินงาน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กิงดาว ศรีวรรณท์ และคณะ. (2546). การสำรวจทางระบาดวิทยาสุขภาพจิตของประชาชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กิงพร ทองใบ. (2547). กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กัญญาณินทร ศรีดาชาติ. (2554). การเลือกเปิดรับข่าวสารเรื่องเพศศึกษาผ่านสื่อมวลชน
สื่อบุคคลของนักเรียนมัธยมต้น ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กุลชน ธนาพงศธร. (2540). *การศึกษารัฐศาสตร์แนวทงนโยบายสาธารณะ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เกษม วัฒนชัย. (2549). *การเรียนรู้ที่แท้และพอเพียง*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- แก้วเวียง นานาผล. (2554). *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร. (2551). *แนวทางการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การคิดเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- _____. (2546). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- _____. (2549). *การคิดเชิงมโนทัศน์*. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- ชนิษฐา ชัยศิลา. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แถบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- คณิต ณ นคร. (2559). *กฎหมายอาญาภาคความผิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธ์. (2552). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาและการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปะและวัฒนธรรม (อส.มส.)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- จันทกร บุญเลิศกุล. (2558). *การพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์กับการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นกับสตรี กรณีศึกษา เฉพาะหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ คม ชัด ลึก ในปี พ.ศ. 2558*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทนา ผ่านลำแดง. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แถบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทราณี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- จิตติ ดิงศรัทีย. (2555). *กฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตยสภา.
- จิตติ รัศมีธรรมโชติ. (2551). *การวางแผนกลยุทธ์แบบง่าย ๆ ที่ปฏิบัติได้จริง : Simple and Practical Strategic Planning*. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

- จิณณวัตร ประโคนทััง. (2558). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษา. *วารสารบริหาร การศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, พิเศษ(15), 2-8.
- จีระวรรณ ปักกัดตั้ง. (2562). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฑารัตน เอื้ออำนวย. (2551). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจนวิทย์ นवलแสง และคณะ. (2559). ความรับผิดชอบทางอาญาและการเยียวยาผู้เสียหายจาก การคุกคามทางเพศ ศึกษากรณีประเทศไทย สหพันธ์รัฐเออร์มนี และเครือรัฐ ออสเตรเลีย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 8(2), 325-368.
- เจษฎา สอนแก้ว. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่*.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ใจชนก ภาคอัฐ. (2557). *การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉลอง นุ้ยฉิม. (2552). *การพัฒนาคู่มือการสื่อความหมายธรรมชาติและประวัติศาสตร์อื่น เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในวนอุทยานภูหินร่องกล้า*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชญานุตม์ นิรมร. (2544). *ความรู้เกี่ยวกับการลงละเมิดทางเพศ ที่คนคดีต่อพฤติกรรม ทางเพศที่เหมาะสม และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิด ทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเซนต์โยเซฟทิพวัล จังหวัด สมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนกันท์ ไชแสง. (2556). *สาเหตุการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและเยาวชนใน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลธิชา ทิพย์ประทุม และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558). การคุกคามทางเพศกลุ่มชายข้ามเพศ: การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ใน พระบรมราชูปถัมภ์*, (10)3, 105-113.
- ชลธิชา อึ้งคณิงเดชา. (2556). *การตีความพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศในหมู่ ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กรไทย*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ชาย โปธิสิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ:
อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2550). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ:
ซี เอ็ดดูเคชั่น.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และจินตนา บุญบงการ. (2554). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ:
ซี เอ็ดดูเคชั่น.
- ณัฐพงศ์ เกษมาธิษ. (2546). *วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมสำหรับการสร้างองค์การยุค
ใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมกมลการพิมพ์.
- ดวงแก้ว กอแก้ว. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ความพึง
พอใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันในองค์การและเจตคติต่อองค์การ:
กรณีศึกษา ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) สาขาบางกะปิ*. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงพร เพชรคง. (ม.ป.ป.). *การล่องละเมิดทางเพศ. บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทาง
สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา รายการเจตนารมณ์กฎหมาย สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 1-9*.
- ดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
(แบบบันทึกเสียง)*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เดชอนันต์ คุณุ. (2555). *มาตรการลงโทษทางวินัยเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศของ
ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ น.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ทวีภรณ์ วรชิน. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แบบบันทึกเสียง)*.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทัศนีย์ กำเนิดสิงห์. (2555). *การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มี
ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองโพธิ์ บุญตระกูล. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
(แบบบันทึกเสียง)*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ทำนอง ภูเก็ดพิมพ์. (2551). การพัฒนาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านโนน
อำนวยการ อำเภอนาคู จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธงชัย สันติวงษ์.(2539). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนกร โตะโอย. (2552). พฤติกรรมการป้องกันอาชญากรรมทางเพศของนิสิตหญิงระดับ
ปริญญาตรี ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- แทรธีญา เปตปัญญา. (2552). ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เชียรทอง ประสานพานิช. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
(แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นงนุช ไพบูลย์รัตนานนท์. (2557). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ:
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2551). การวิจัยนำร่องการใช้ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลัง
แผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- นลวัชร์ ชุนลา และเกษราภรณ์ สุตตาพงศ์. (2558). การจัดการความรู้สู่การสร้างองค์กรที่
ประสบความสำเร็จ. วารสารนักวิชาการ, 35(1), 133-141.
- นันทิกา แยมสรवल. (2559). ผลของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถใน
การดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลและมีความสุข. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- นิทรา ฉินไพศาล และพระครูสุจิตร์รัตนกร. (2559). คุณธรรมความเป็นครู.
วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, (3)1, 142-155.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บดินทร์ วิจารณ์. (2549). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์เน็ท.

บุญเกียรติ ชีวะตระกูล. (2549). *การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สำหรับ CEO*. (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2550). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์*.

(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

บุญเลิศ ดงคาเย็น และคณะ. (2547). *การวัดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: วีเจพรีนติ้ง.

เบญจพร ปัญญาียง และคณะ. (2550). *การทารุณทางเพศในเด็ก: รายงานผู้ป่วย 16 ราย*.

วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย (7)3, 138-163.

เบญจมาภรณ์ อิศรเดช. (ม.ป.ป.). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ:

เนติกุลการพิมพ์.

_____. (2545). *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

_____. (2547). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.

_____. (2548). *การบริหารโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:

เนติกุลการพิมพ์.

ปณิดา เสนนันทา. (2556). *การล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ตาม*

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547.

วิทยานิพนธ์ น.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเวศ วะสี. (2533). *ปฏิรูปการศึกษาไทยยุคเครื่องทางปัญญา*. กรุงเทพฯ: สร้างสื่อ.

ประหยัด ลักษณะงาม. (2557). *จิตวิทยาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กภาพลินธุ์:

ประสานการพิมพ์.

ปารเมศ เกษะบุตร. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา*

(แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ. (2550). *เทคนิคการเขียนและการผลิตตำรา*. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา*

(แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- บุญธาดา บุญจันทร์. (2555). การรับโทษหนักขึ้น: ศึกษากรณีการล่องละเมิดทางเพศของผู้มีอำนาจบังคับบัญชากระทำต่อผู้ใต้บังคับบัญชา. วิทยานิพนธ์ น.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เปลวเทียน เสือเหลือง. (2557). การมีส่วนร่วมและความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมยางรถยนต์. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว. (2557). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พนม ลีมาอารีย์. (2556). การแนะแนวเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พนิดา โรจนรัตน์ชัย. (2553). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในหน่วยงานราชการ. วิทยานิพนธ์ น.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรวิภา วิภาณารักษ์. (2554). การคุกคามทางเพศต่อสตรีในที่ทำงาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2543). การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชชาพร ชุมทอง. (2561). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพฑูรย์ มนตรี. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพรัช พลัปปลา. (2558). การวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษาในหนังสือพิมพ์รายวันจากเดือน มีนาคม 2557 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2558. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภณิดา มาประเสริฐ และดวงเดือน พินสุวรรณ์. (2552). คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภุชงค์ เสนานุช. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- มยุรี อนุমানราชชน. (2549). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2548). *กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: วิตตอริการพิมพ์.
- มาริส อินลี. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แบบบันทึกเสียง).
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2553). การศึกษาแบบกรณีศึกษา: Case Study. *Journal of Education*, 33(4), 42-50.
- ยุพเรศ วัชยาณิม. (2554). *การพัฒนาคู่มือการศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินป่าในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รณสิทธิ์ พงษ์ยาชีวะ. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัชฎาภรณ์ ศรีรักษา. (2557). *วาทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน : การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คำสมัย.
_____. (2552). *ปรัชญาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนีญา ยอดสูงเนิน. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
_____. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- เลียง ผางพันธ์. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วราพร ศรีสุพรรณ. (2535). *การสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โลกสีเขียว.

- วรวงคณา ผลประเสริฐ. (2554). *หน่วยที่ 1 แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชา การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- วรเดช จันทรศร. (2550). *การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ: การสำรวจวรรณกรรม.
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- _____. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. (พิมพ์และปรับปรุง
ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.*
- วราภรณ์ ศรีวิโรจน์ (ม.ป.ป.). *ความเป็นครู. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.*
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2546). *การวางแผนกลยุทธ์ ศิลปะการกำหนดแผนองค์การสู่ความ
เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.*
- วันชัย โกลละสุด. (2549). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและ
ผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.*
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2547). *ความขัดแย้ง: หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา.
นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.*
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2557). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์.*
- วิกิพีเดีย. (2557). *การป้องกัน. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/การป้องกัน>.
21 มกราคม 2562.*
- วิจารณ์ พานิช. (2548). *การจัดการความรู้: ฉบับนักปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.*
- _____. (2548). *การจัดการความรู้ (KM) สำหรับครู. วารสารครู, 2(23), 20-32.*
- วิจิตร อยู่นั่นแก้ว. (2550). *ชีวิตการทำงานบุคลากรแพทย์ กรณีการคุกคามทางเพศจาก
การทำงาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- วิเชียร วิทยอุดม. (2553). *องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.*
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2547-2548. สำนักวิจัยและ
พัฒนาการศึกษา, 170-188.*
- วิบูลย์ จุง. (2550). *กำหนด Mission พันธกิจ. เข้าถึงได้จาก
[https://sites.google.com/site/salesstrategythai/kar-kheiy-phoen-
thurkic/kahnd-mission-phanth-kic](https://sites.google.com/site/salesstrategythai/kar-kheiy-phoen-thurkic/kahnd-mission-phanth-kic) 26 มกราคม 2562.*

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2543). *กระบวนการนโยบายทางการศึกษา จากระบบการเมืองสู่ระบบราชการ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- _____. (2548). *นโยบายและการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy and Policy Research)*.
 ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2550). *การวิจัยเชิงนโยบาย*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2553). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา*.
 ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- วิโรจน์ เสียงไพเราะ. (2556). *วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไล คุณคำ. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ส.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วีรยุทธ ชาตะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ*.
 กรุงเทพฯ : วี.พรินต์
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2551). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี*.
 กรุงเทพฯ: เอ็กเซอร์เน็ท.
- วีรุธ มาษะศิริานนท์. (2551). *การพัฒนาวิสัยทัศน์ผู้นำ*. กรุงเทพฯ: เอ็กเซอร์เน็ท.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2553). *การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ*.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (ม.ป.ป.) *การบริหารยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์.
- ศิวกร วรชิน. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (ฉบับบันทึกเสียง)*.
 สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2550). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *มาตรการป้องกันและดูแลนักเรียน*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.spcweb.obec.go.th/index.php> 6 ตุลาคม 2561.

- สฤณา ยวงพวง. (2554). การพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในหมู่บ้านแสงจันทร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมควร ทรัพย์บำรุง. (2558). เขาเขียนแผนกลยุทธ์กันอย่างไร. เข้าถึงได้จาก <http://somkuansub.files.wordpress.com> 24 มีนาคม 2561.
- สมเดช สีแสง. (2547). คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมบัติ อารังชญวงศ์. (2552). นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2552). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. *สีมาจารย์*, 13(27), 1-18.
- สมยศ นาวิการ. (2545). ทฤษฎีองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดอกหญ้า.
- สมสรรค์ อธิเวสส์. (2557). การคุกคามทางเพศบนสังคมเครือข่าย. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(3), 901-916.
- ล้มฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 5(4), 9-12.
- สายทอง สร้อยสังวาลย์. (2556). กฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) เพื่อคุ้มครองลูกจ้างหญิงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ น.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สารสนเทศสุขภาพไทย. (2555). 6 ภัยทางเพศในสถานศึกษาถึงเวลาต้องแก้ไขอย่างเป็นระบบ. เข้าถึงได้จาก http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2009/thai2009_17.pd 21 มีนาคม 2561.
- สิริวรรณ เย็นตั้ง. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แถบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิริลักษณ์ บัญชาศักดิ์. (2552). การประยุกต์ใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ส.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2551, 13 กรกฎาคม). การล่องละเมิดทางเพศ จาก “ไทย” ถึง “เทศ” หรือ จาก “เทศ” ถึง “ไทย”, *คอลัมน์กระแสทัศน์* หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, หน้า 8.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2550). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 14) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2558). *การปรับตัว*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สุริยา ช้องเสนาะ. (2561). เด็กนักเรียนกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศ. *วารสาร Hot Issue*. 1-8.
- สุวิชชา ศาสตร์แก้ว. (2561). *การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา* (ฉบับบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เสนห์ จุ้ยโต. (2545). *พจนานุกรม สมรรถนะ (Competency Dictionary)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2549). *ลวงละเมิดทางเพศ ภัยร้ายใกล้ตัว*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561, 7 กุมภาพันธ์). *ลวงละเมิดทางเพศ* สถานศึกษาเป็นข่าวแค่ 5%, *ไทยโพสต์*, หน้า 8.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ. (2559). *แนวทางการสร้างตัวชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2539). *แบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เสนาะ ดิยาวี. (2546). *การบริหารกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์.
- อนงค์ลักษณ์รัตนา โพธัชชัย. (2552). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อนันต์ ลิขิตชนสมบัติ. (2557). *มาตรการการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในคดีสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม.

- อนุกุล มโนชัย. (2554). การคุกคามทางเพศต่อวัยรุ่นหญิงผ่านพื้นที่เสมือนจริง.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (แบบบันทึกเสียง).
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อมิรดี เกล็ดมณี. (2551). การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมิรันธย์ ศิริพันธ์. (2560). มารู้อีกคำว่า "ตัวชี้วัด" กันดีกว่า. เข้าถึงได้จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/351939> 18 ธันวาคม 2561.
- อรุณี แสงเพ็ญ. (2551). การสร้างแบบวัดจิตสำนึกต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อัมพร อารังลักษณ์. (2552). รายงานวิจัย เรื่อง การคุกคามทางเพศในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อาทิตยา ไล้พัฒนานนท์. (2553). การสร้างคู่มือการให้คำปรึกษาทางโภชนาการสำหรับ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนเขตเมือง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาภา ยังประดิษฐ์. (2552). การรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยใช้การสนทนากลุ่ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อิทธิพล ปรีดีประสงค์. (ม.ป.ป.) เอกสารสรุปบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการ
ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและ
ครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School
based Management. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2545). การสัมตัวอย่างทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกชัย บุตรแสนคม. (2562). การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
(แบบบันทึกเสียง). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- เอกวุฒิ ไกรมาก. (2550). *การสร้างคู่มือการจัดการและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่นสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Anita, R. & Dorothy, L. (2003). *Childhood Sexual Abuse, Disorder Eating, Alexithymia, and General Distress: A Mediation Model*. University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Balick, D. (2010). *Harassment Free Hallways: How to Stop Sexual Harassment in School*. Washington D.C.: American Association of University Women Educational Foundation.
- Bandura, A. (1998). *Social Learning Theory*. New Jersey: Prentice-hall.
- Barlosky, M. & Lawton, S. (1994). *Developing Quality Schools: A Handbook*. Ontario: Inkwell Graphics.
- Barth, R. S. (2004). *Improving School from Within: Teachers, Parents, and Principals Can Make the Difference*. (2nd ed.). San Francisco: Jossey Bass Publishers.
- Berman, P. (1998). The study of macro-and micro-implementation. *Public Policy*, 26(2), 96-136.
- Boland, M. L. (2002). *Sexual Harassment: Your Guide to Legal Action*. Naperville, Illinois: Sphinx Publishing.
- Braun, J. B. (2002). *An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate*. New York: McGraw-Hill Book.
- Bryman, A. (1996). *Leadership and Organizations*. London: Routledge Kegan Paul.
- Certo, S. C. et al. (1997). *Strategic Management: Concepts and Applications*. New York: McGraw-Hill.
- Dziech, B. et al. (2008). *Sexual Harassment on Campus*. Chicago Illinois: University of Illinois Press.
- Eliot et al. (2005). *Guideline for Conducting a Focus Group*. London: McGraw-Hill.
- Ellis, N. E. & Joslin, A. W. (2005). *Shared Governance and Responsibility: The Keys to Leadership, Commitment and Vision in School Reform*. U.S.A.: Department of Educational Design and Management, School of Education.

- Fred, R. D. (2012). *Strategic management*. (11th ed.) New Jersey: Prentice–Hall.
- Friere, P. (2000). *Society in Translation: Education for Critical Consciousness*. London: Sheed and Ward.
- Gardner, H. (2006). *Five Minds for The Future*. New York: Harvard Business School Publishing.
- Hersch, J. (2015). Sexual Harassment in the Workplace. *IZA World of Labor*, 1–10.
- Hill, C. W. et al. (1999). *Strategic Management: An Integrated Approach*. (4th ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Hill, C. (2011). *Crossing the Line: Sexual Harassment at School*. Washington, DC: AAUW.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2009). *Educational Administration: Theory Research Practice*. (4th ed.). Singapore: McGraw – Hill, Inc.
- Kaplan, R. S. & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: Translating Strategies into Action*. Boston: Harvard Business School Press.
- Klaus, E. J. (2004). *Public Policy: The Competitive Framework*. Singapore: Bookpack Production Service.
- Kotter, J. P. (2002). *Leading Change*. (2nd ed.). Boston: Harvard Business School Press.
- Kraff, F. N. (2003). *Nurturing Social Consciousness Church education*. Pittsburgh: University of Pittsburgh.
- Krueger, R. A. (1994). *Focus Groups: A Practical Guide for Applied Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Lawrence, N. E. (2000). *Measurement and Evaluation in Teaching*. (6th ed.). New York: Macmillan Publishing Company.
- Locke, E. A., et al. (2009). The Essence of Leadership: The Four Keys to Leading Successfully. *Journal Articles*, 50–62.
- Likert, R. (1998). “The Method of Constructing and Attitude Scale”, *Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Sons.
- Mary, C. (2005). *Strategic Management in Action*. New Jersey: Pearson.

- Massey, O. T. (2010). *A Proposed Model for the Analysis and Interpretation Focus Groups in Evaluation Research*. Florida: University of South Florida.
- Mazmanian, D. A. & Sabatier, P. A. (1998). "The Implementation of Public Policy: A Framework of Analysis," *Policy Studies Journal*, 8(special issue), 538–550.
- McLaughlin, M. L. (1999). Situational Influences of the Selection of Strategies to Resist Compliance–gaining Attempts. *Human Communication Research*, 7, 14–36.
- Mercer, J. (2000). *Identity in Focus: The Use of Focus groups to Study the Construction of Collective identity*, 40(1), 89–105.
- Morgan, D. L. (1997). *Focus Group as Qualitative Research (2nd Ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication, Inc.
- Moorhead, G. & Griffin, R.W. (2011). *Organizational Behavior. (5th ed.)*. New York: Houghton Mifflin Company.
- Neufeldt, V. & David B. G. (1988). *Webster's New World Dictionary of American English*. New York: Simon and Schuster.
- Phillips, N. (2005). *Management: A Pragmatic Guide to New Techniques*. London: Pitman Publishing.
- Quigley, J. V. (1995). *Vision: How leaders develop it, share it, and sustain it*. New York: McGraw–Hill.
- Razik, T.A. & Swanson, A. D. (2001). *Fundamental Concepts of Educational Leadership. (2nd ed.)*. New Jersey: Merrill Prentice–Hall.
- Reitz, H. J. (2004) *Managing*. Illinois: Foresman.
- Ripley, R. B., & Franklin, G. A. (1996). *Bureaucracy and policy implementation*. Homewood: The Dorsey Press.
- Sallis, E., & Jones, G. (2002). *Knowledge management in education*. London: Kogan page.
- Samuel, P. (1998). *Strategy Management of Development Programs*. Switzerland: International Labour Office.
- Schermerhorn, J. R. (2002). *Management. (7th ed.)*. New York: John Wiley & Sons.

- Shrode, W.A. & Voich, J. (2004). *Organization and management: Basic systems concepts*. Malaysia: Irwin Bank Company.
- Sisson, S. (2017). *Key Components of a Winning Strategic Plan*. New York: McGraw-Hill.
- Stanley, C. A. (2006). *Strategic Planning: A Practical Guide for Competitive Success*. Ohio: Thomson South-Western.
- Stone, R. J. (2008). *Human Resource Management*. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Swansburg, R. C. (2002). *Introduction Management and Leadership for Nurse Managers* (3rd ed.). Boston: Jones and Bartlett Publishers.
- Thomas, A. (2015). Incidents of sexual harassment at educational institutions in India: Preventive measures and grievance heading. *International Journal of Recent Advances in Multidisciplinary Research*, 02(03), 317–322.
- Tiwana, A. (2001). *The Essential guide to knowledge management*. New Jersey, NJ: Prentice Hall.
- Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2000). *Strategic Management and Business Policy*. (7th ed.). Massachusetts: Addison Wesley Publishing Company.
- Williams, W. (1999). *Social Policy Research and Analysis: The Experience in the Federal Social Agencies*. New York: American Elsevier Publishing Co.
- Witkowska, E. (2005). *Sexual harassment in schools*. Stockholm, Sweden: Karolinska Institute Press.
- Wright, C. et al. (1998). *Strategy Management*. Boston: Allyn and Bacon.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.
- Yukl, G. A. (2000). *Leadership in Organizations*. (2nd ed.). New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Zehr, J. G. (1994). *Creating Environment Publication: A Guide to Writing for Interpreters and Environmental Education*. Wisconsin: UWS Foundation Press Inc.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

**คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกัน
การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ผู้วิจัย

วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์

**หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**

คำนำ

คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เล่มนี้ เป็นแนวทางในการป้องกันการคุกคามทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยมุ่งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ตลอดจนตั้งใจให้ดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและตามมาตรฐาน คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยรายละเอียดของกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 กลยุทธ์ 8 แผนงาน และ 9 โครงการ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
คำชี้แจง	1
ตอนที่ 1	3
บทนำ.....	3
ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือการใช้กลยุทธ์การ	
ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด	
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.....	3
วัตถุประสงค์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ตอนที่ 2	7
กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน	
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	7
วิสัยทัศน์.....	7
พันธกิจ.....	7
วัตถุประสงค์.....	8
เป้าหมาย.....	8
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู.....	9
กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน.....	9
กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม.....	10
กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น.....	10
ตอนที่ 3	12
รายละเอียดแผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์.....	12
แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึก	
และความรับผิดชอบของครู.....	12
แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบใน	
หน้าที่ของครู โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความ	
รับผิดชอบ.....	12

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 2 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ.....</p>	18
<p style="text-align: center;">แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้ แก่นักเรียน.....</p>	25
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา.....</p>	25
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษา.....</p>	32
<p style="text-align: center;">แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมี ส่วนร่วม.....</p>	40
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน.....</p>	40
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอก โรงเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง.....</p>	48
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอก โรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศ นักเรียนในสถานศึกษา.....</p>	56
<p style="text-align: center;">แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้ บทลงโทษอย่างเข้มข้น.....</p>	63

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 7 การเพิ่มบtlองไทย โครงการที่ 8 การเพิ่ม บtlองไทยที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทาง เพศ.....</p>	63
<p style="text-align: center;">แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในองค์กร.....</p>	71
<p>เอกสารอ้างอิง</p>	77
<p>สรุปกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....</p>	78

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มนี้ เป็น แนวทางสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ในการนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดการกลยุทธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา จะต้องศึกษาคู่มือเล่มนี้โดยละเอียดเพื่อจะได้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน

1.2 บุคลากรทุกคนต้องดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความ รับผิดชอบ เสียสละ อุทิศตน และมุ่งมั่น

1.3 บุคลากรทุกคนต้องดำเนินงานด้วยความร่วมแรงร่วมใจ เป็น กัลยาณมิตรภายใต้หลักการประชาธิปไตย

2. การจัดการกลยุทธ์ของสถานศึกษา

2.1 การดำเนินงานเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษาตามคู่มือเล่มนี้ สถานศึกษาจะต้องนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทและความพร้อม ของแต่ละสถานศึกษา

2.2 สถานศึกษาจะต้องจัดประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อร่วมวางแผนการดำเนินงาน

2.3 การดำเนินงานตามโครงการในแต่ละกลยุทธ์ ผู้วิจัยไม่ได้ระบุ งบประมาณและระยะเวลาดำเนินการโครงการไว้ ให้สถานศึกษากำหนดเองตามความ พร้อมของแต่ละสถานศึกษา

2.4 ผู้รับผิดชอบในแต่ละโครงการ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ตามที่คิดว่าเหมาะสม สถานศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเป็นจริงของสถานศึกษา

3. การจัดการกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1 การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาตามคู่มือเล่มนี้ จะประสบผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ ครูเป็นผู้ปฏิบัติ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน โดยมุ่งไปที่ความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2 สถานศึกษาต้องเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาร่วมวางแผนการดำเนินงาน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ

3.4 ผู้บริหารต้องมีมาตรการในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ให้ประสบผลสำเร็จ เช่น การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ เป็นผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ตอนที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา

ปัญหาการคุกคามทางเพศถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยผลกระทบดังกล่าวทำให้ผู้ที่ถูกกระทำมีบาดแผลทั้งทางร่างกายและจิตใจที่ยากต่อการรักษาเยียวยาให้หายเป็นปกติ โดยเฉพาะบาดแผลทางจิตใจนั้นจะติดตัวตลอดไปเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ยิ่งไปกว่านั้นจากการติดตามข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ จะพบว่า ผู้ที่เคยถูกคุกคามทางเพศมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นผู้กระทำการคุกคามทางเพศต่อผู้อื่นได้ในอนาคต (อนงค์ลักษณ์รัตน โพธาชัย, 2552, หน้า 2) และเป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศไม่ว่าจะเป็นการข่มขืน ลวนลาม หรือกระทำอนาจาร เป็นสิ่งที่พบได้บ่อยครั้งตามสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการคุกคามทางเพศเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นเรื่องที่คนในสังคมปัจจุบันต้องให้ความสนใจมากขึ้น สิ่งที่น่าสังเกตจากปัญหาอีกอย่างหนึ่ง คือ ปัญหาการคุกคามทางเพศต่อผู้ที่ย่อมนแอกว่า ไม่ว่าจะเป็น เด็ก ผู้หญิง หรือผู้สูงอายุ จากปรากฏการณ์ของปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัญหาการคุกคามทางเพศกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายและศีลธรรมอย่างร้ายแรง

ชลธิชา อึ้งคณิงเดชา (2556, หน้า 7), สมสรรค์ อธิเวสส์ (2557, หน้า 5), และเจนวิทย์ นवलแสง และคณะ (2559, หน้า 329-330) กล่าวว่า ปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น แต่มีมาตลอดและไม่เคยถูกหยิบยกขึ้นมาแก้ไขอย่างจริงจัง ทำให้สังคมไทยตกอยู่ในยุคที่เด็กนักเรียนถูกทำร้าย ถูกกระทำทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า เด็กนักเรียนได้เรียนรู้วิชาเพศศึกษา แต่แทบไม่มีโอกาสได้เรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะเด็กนักเรียนหญิง ซึ่งถือว่าเป็นเพศที่ย่อมนแอกกว่าทำให้มีโอกาสที่จะถูกคุกคามทางเพศได้มากกว่าเด็กนักเรียนชาย และเด็กนักเรียนที่มีอัตราเสี่ยงจะตกเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศ มักจะเป็นเด็กเล็กและเด็กที่มีปัญหาครอบครัว เนื่องจากเด็กเล็กไม่สามารถดูแลตัวเองได้ดี และมักจะเชื่อในคำพูดหรือถ้อยคำหวานล่อมของผู้ใหญ่ได้ง่าย ส่วนเด็กที่มีปัญหาครอบครัวนั้นก็ขาดการเอาใจใส่จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เลี้ยงดูใน

ครอบครัว และมักมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่ดีเป็นพื้นฐานเดิม โดยส่วนมากเด็กพวกนี้ จะขาดความอบอุ่นทำให้เชื่อคนง่ายเมื่อมีคนอื่นเข้ามาทำดีด้วยหรือเสนอสิ่งของให้ โดยทั่วไปเด็กที่ถูกคุกคามทางเพศจะอยู่ในระดับประถมศึกษา และยิ่งไปกว่านั้นผู้ที่กระทำ การคุกคามทางเพศกว่าร้อยละ 80 เป็นบุคคลที่เด็กเหล่านั้นรู้จักและใกล้ชิดด้วย เช่น เพื่อนบ้าน ครู หรือแม่กระทั่งบุคคลในครอบครัว (สิริลักษณ์ บัญชาศักดิ์, 2552, หน้า 3) จากสถานการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัญหาเด็กถูกคุกคามทางเพศเป็นปัญหาสังคมที่ สำคัญประการหนึ่ง ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีมาตรการทางกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิด อย่างรุนแรงก็ตาม แต่เหตุการณ์ดังกล่าวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นข่าวที่สร้างความ สะเทือนใจต่อผู้คนในสังคมมากขึ้นเรื่อย ๆ การคุกคามทางเพศเป็นความรุนแรงที่ไม่ ได้เกิดขึ้นกับเด็กเล็กเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13 - 19 ปี ซึ่ง ส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา และจากการติดตามข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เด็กในวัยนี้ไม่ใช่เฉพาะเด็กนักเรียนหญิงที่ถูกคุกคามทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ แต่ สถานการณ์ที่ผ่านมามีเด็กนักเรียนชายในวัยนี้จำนวนไม่น้อยก็ตกเป็นผู้เสียหาย จากการถูกคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศจากบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งถือ เป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่ง และมักเป็นภัยใกล้ตัวที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และเป็นที่ วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์ เพราะเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาที่มี หน้าที่บ่มเพาะและถ่ายทอดความรู้ ความเชื่อ ซึ่งสังคมไว้วางใจว่าควรเป็นสถานที่ที่มี ความปลอดภัยสูง และปกป้องลูกหลานของประชาชนได้

เบญจพร ปัญญา ยง และคณะ (2550, หน้า 6) กล่าวว่า ผลกระทบที่เกิด จากการคุกคามทางเพศในเด็กนอกจากผลกระทบทางร่างกาย เช่น การอักเสบในช่อง คลอดแล้วยังส่งผลกระทบต่อจิตใจ ซึ่งในระยะแรกเด็กจะมีอาการหวาดกลัว ตกใจง่าย เจ็บ ซึม นอนไม่หลับ ผื่นร้าย ส่วนในระยะยาวจะทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงทาง อารมณ์ มีปัญหาการปรับตัว ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาการทาง จิตใจ เช่น สูญเสียความไว้วางใจขั้นพื้นฐานต่อบุคคลอื่นและสังคมรอบข้าง สร้าง สัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้ยาก ขาดทักษะทางสังคม มีปัญหาในการแสดงความรักความ ผูกพันกับผู้อื่น ความนับถือตนเองเสียไป รวมทั้งความรู้สึกผิดและความละอายในใจจะ นำไปสู่อาการซึมเศร้า บางรายอาจรุนแรงถึงกับพยายามฆ่าตัวตาย หรือบางคนอาจหนี ออกจากบ้านแล้วหันมาใช้ยาเสพติด และในบางกรณีอาจเกิดบุคลิกภาพแปรปรวน มี พฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติ โดยมีพฤติกรรมล่าสอนทางเพศ หรือกลายเป็นคนเก็บกด

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ถึงแม้จะมากหรือน้อยก็ล้วนแต่เป็นผลเสียต่อเด็กที่ถูกกระทำทั้งสิ้น โดยเฉพาะผลกระทบต่อด้านจิตใจซึ่งทำให้เด็กมีสภาพจิตใจและบุคลิกภาพที่ผิดปกติ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้จึงเป็นแนวทางในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา หากสถานศึกษาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในคู่มือนี้ เชื่อได้ว่าสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างแน่นอน

วัตถุประสงค์

คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ ตลอดจนสามารถดำเนินงานเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ประสบผลสำเร็จ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้คู่มือการใช้ “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้น
2. การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสบความสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

**ตอนที่ 2 กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

วิสัยทัศน์

นักเรียนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมและดูแลให้เป็นคนดีมีคุณภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาศักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
2. สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
3. สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคโนโลยี การบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา
4. สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
5. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน ทิมสหวิชาชีพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
7. ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

2. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศ
ในสถานศึกษา
3. เพื่อสร้างความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และนักเรียน
สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
4. เพื่อสร้างความพร้อมในด้านการให้บริการและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน
ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
5. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานภายนอกให้ร่วมป้องกันการคุกคามทาง
เพศของนักเรียนในสถานศึกษา
6. เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศ
ในสถานศึกษา
7. เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้บทลงโทษกับครูที่กระทำการ
การคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง

เป้าหมาย

ภายในปีการศึกษา 2567

1. สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูรับผิดชอบในแต่ละ
มาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน
2. สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของ
นักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ
เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรร
งบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานให้เหมาะสม
อยู่เสมอ
3. สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร
สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้อง
กับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
4. นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศ
ในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม

5. ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษามี ความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา

6. สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและใช้หลักสูตรการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและ บริบทของตัวเอง

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

เป็นแนวทางสำหรับครูที่จะต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตัวเองใน การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ มีความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งการใช้หลักธรรม หลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับ ภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี มี 2 แผนงาน และ 2 โครงการ ดังนี้

แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู

- โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู

แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และ

จรรยาบรรณวิชาชีพ

- โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

เป็นการจัดการความรู้เกี่ยวกับปัญหาและการป้องกันการคุกคามทางเพศ แก่นักเรียนของบุคลากรในสถานศึกษา ที่เกิดจากการผสมผสานการทำงาน of ทุกฝ่าย ร่วมกัน กล่าวคือ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา มี 2 แผนงาน และ 2 โครงการ ดังนี้

แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน

- โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา

แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน

- โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการ
ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรใน
สถานศึกษากับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ มูลนิธิ องค์กร ทีมสหวิชาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายในการป้องกัน สอดส่อง สังเกตว่ามีเหตุการณ์อะไรที่สื่อว่าอาจจะมีการล่วงเกินทาง
เพศขึ้นในสถานศึกษา รวมทั้งการร่วมกันสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกคุกคาม
ทางเพศ มี 2 แผนงาน และ 3 โครงการ ดังนี้

แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

- โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน

- โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่ม

เสี่ยง

- โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนใน

สถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

เป็นการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้นแก่ข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษากรณีกระทำการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการใช้กฎหมาย
เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายำเกรงและยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็น
แบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและองค์กร โดย
ต้องไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ตลอดจนไม่กระทำการใดอัน
เป็นความเสื่อมเสียและทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจแก่องค์กรหรือราชการ มี 2 แผนงาน
และ 2 โครงการ ดังนี้

แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ

- โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครู

ที่ประพฤติผิดทางเพศ

แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

- โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความรู้ด้านการป้องกัน

การคุกคามทางเพศในองค์กร

รวมทั้งสิ้น 4 กลยุทธ์ 8 แผนงาน 9 โครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 รายละเอียดแผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์

แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู

โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู

หลักการและเหตุผล

การมีจิตสำนึกในความเป็นครูนั้น เป็นสิ่งที่ครูทุกคนควรพึงมีติดตัวอยู่ตลอดเวลา ประกอบด้วยภาระต่องานและหน้าที่ของครูในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ มีความรับผิดชอบ ทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และมีความศรัทธาในวิชาชีพของตน ครูจะต้องควบคุมและเข้มงวดกับตนเองอย่างมากในด้านความรู้ ความสามารถ เทคนิควิธีการสอน ความประพฤติ และคุณธรรม ครูต้องใช้จิตสำนึกดังกล่าวข้างต้นเป็นเครื่องกำหนดสติในการกระทำใด ๆ ของตน เพื่อระงับอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมในทางที่ไม่ดี ซึ่งจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี เพราะหน้าที่ครู คือ ผู้สั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนดีมีความรู้ ดังนั้นเมื่อเข้าสู่วิชาชีพครูแล้วจะต้องตระหนักถึงจิตสำนึกของความเป็นครูให้ชัดเจน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาครูให้มีจิตสำนึกความเป็นครูและรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
2. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของครูให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบหลักเกณฑ์ของทางราชการ

เป้าหมาย

1. ครูทุกคนได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาให้มีจิตสำนึกความเป็นครูและรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
2. ครูทุกคนได้รับการเสริมสร้างและพัฒนา เจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบของทางราชการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของครูที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาให้มีจิตสำนึกความเป็นครู และรับผิดชอบในหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
2. ร้อยละของครูที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบของทางราชการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานบุคคล

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด	-กลุ่มบริหารงานบุคคล -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา
<u>ขั้นดำเนินการ (D)</u> 1. ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อให้การศึกษามีการแทรกทักษะการป้องกันตัวให้นักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศ 2. ครูทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งของนักเรียน อบรม/ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากนักเรียนนอกชั่วโมงเรียน	-อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง -อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานบุคคล -กลุ่มบริหารงานบุคคล

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
3. ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้าน สอบถามสัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
4. ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนานักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการถูกละเมิดทางเพศ	-ดำเนินการตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
5. ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนรู้จักนำทักษะมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา <u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u>	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานวิชาการ
ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานบุคคล

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นประเมินผล สรุป และ</u> รายงานผล (A)		
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานบุคคล
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. รายงานผลดำเนินการ	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานบุคคล

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของครูที่ได้รับการ เสริมสร้างและพัฒนาให้ มีจิตสำนึกความเป็นครู และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้วยความตั้งใจ	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของครูที่ได้รับการ เสริมสร้างและพัฒนาเจต คติ จิตสำนึก และ พฤติกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ครูได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาให้มีจิตสำนึกความเป็นครูและ
รับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
- ครูได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้
ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 ส่งเสริมให้ครูสร้างวินัยในตนเองเพื่อเป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่พลเมืองดี
 - 1.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดีกับนักเรียนทุกคน ในทุกโอกาสที่อยู่ภายในโรงเรียน
 - 1.3 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
 - 1.4 ส่งเสริมให้ครูแนะนำแนวทางให้นักเรียนวางแผนการดำรงชีวิต
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 ร่วมส่งเสริม สนับสนุน นโยบาย โครงการ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู
 - 2.2 ร่วมส่งเสริมและพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู
 - 2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. บทบาทของสถานศึกษา
- 3.1 จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู
- 3.2 ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู
- 3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ
- 3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4.1 ร่วมจัดอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู
- 4.2 ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อนครูที่มาติดต่อด้วยความเต็มใจ
5. บทบาทของครู
- 5.1 รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วมอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 5.2 ให้ความร่วมมือในการพัฒนาครูกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา
6. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6.1 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 6.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู

แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ

โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากผู้ที่เป็นครูจำเป็นต้องมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชนและสังคม ครูจะต้องมีความพร้อมทั้งด้านคุณวุฒิ คุณธรรม และความประพฤติดี ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษานับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาครูเป็นกระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง และสะท้อนคุณภาพการศึกษาโดยรวม การดำเนินการดังกล่าวจะบรรลุเป้าหมายสูงสุดได้ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาและส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาและนำผลการพัฒนาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ข้าราชการครูเพื่อให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ มีศักยภาพในการปฏิบัติงานและเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการครูได้นำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ และเกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง หน่วยงาน และส่งผลถึงเด็กและเยาวชนของชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ มีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครุมืออาชีพ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะครูที่ดี
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แก่ข้าราชการครูให้สามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. ข้าราชการครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครุมืออาชีพ
2. ข้าราชการครูทุกคนสามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของข้าราชการครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครุมืออาชีพ
2. ร้อยละของข้าราชการครูที่ได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติจิตสำนึก และพฤติกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบของทางราชการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา
<u>ขั้นดำเนินการ (D)</u> 1. ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม	-ดำเนินการตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
และสามารถอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข		
2. ครูทุกคนต้องจัดกิจกรรม การเรียนรู้การสอนที่ยืดผู้เรียน เป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมี เหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิด ขึ้นกับนักเรียน	-ดำเนินการตลอดปี การศึกษา	-กลุ่มบริหารงาน วิชาการ
3. ครูทุกคนให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม และสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนทุก คนอย่างเป็นกัลยาณมิตร	-ดำเนินการตลอดปี การศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
4. ครูทุกคนต้องพบปะ พูดคุย และฝึกให้นักเรียนสามารถคิด แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้	-ดำเนินการตลอดปี การศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
5. ครูทุกคนต้องเข้ามามีส่วน ร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการ สอน และมาตรฐานสำคัญ ต่างๆ ของโรงเรียน	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงาน วิชาการ
6. ครูทุกคนต้องมีการค้นคว้า หาความรู้ โดยการเข้าร่วม กิจกรรมสร้างความรู้ การ ประชุมสัมมนา การประชุม ปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน การคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
7. ครูทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	-ดำเนินการตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
8. ครูทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา	-อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u> ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<u>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงานผล (A)</u>		
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
3. รายงานผลดำเนินการ	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของข้าราชการครู ที่มีความรู้ ความเข้าใจใน หลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการ ปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของข้าราชการครู ที่สามารถปฏิบัติงานใน หน้าที่ครูได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้าราชการครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพ
2. ข้าราชการครูสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้อง

4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน
 - 1.1 ส่งเสริมให้ครูพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อการเป็นครูมืออาชีพ
 - 1.2 หาแนวทางดำเนินการอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครูอยู่เสมอ
 - 1.3 ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนอยู่ในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 ร่วมส่งเสริม สนับสนุน นโยบาย โครงการ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้น
 - 2.2 ร่วมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู
 - 2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา
3. บทบาทของสถานศึกษา
 - 3.1 จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู
 - 3.2 ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู
 - 3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ
 - 3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 ร่วมจัดอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู
 - 4.2 ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อนครูที่มาติดต่อด้วยความเต็มใจ
5. บทบาทของครู
 - 5.1 รับผิดชอบต่อ เข้าใจ และเข้าร่วมอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู
 - 5.2 ให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 5.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา
6. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 6.1 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา
 - 6.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครู
7. บทบาทของนักเรียน
 - 7.1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ที่ครูสอน
 - 7.2 เชื่อฟัง เคารพ และให้ความร่วมมือกับครูทุกครั้งในกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 7.3 นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน
แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน
โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทาง
เพศในสถานศึกษา

หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความล้ำสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสาร ความหลากหลายของเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหลอหลอมความคิด ความเชื่อ ของกลุ่มคนทำให้ต้องใช้วิจารณญาณในการตั้งรับกับกระแสสังคมยุคใหม่ ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนให้ต้องมีการปรับตัว รู้เท่าทันเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม มิฉะนั้นนอกจากก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การปรับตัว อารมณ์และจิตใจ สุขภาพ ความรุนแรง เกม ยาเสพติด เพศ และอื่น ๆ ดังนั้น ความรู้และทักษะชีวิตจึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวได้ โดยเฉพาะปัญหาการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษาทั้งที่เป็นชายและไม่เป็นชาย เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการรู้เท่าทันปัญหาและการปรับตัวในอนาคต การสร้างความรู้แก่นักเรียนจึงเป็นกระบวนการที่พัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะชีวิต อารมณ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่จะช่วยให้สามารถเลือกดำเนินชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยในสังคมอย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกคนต้องตระหนักและเห็นความสำคัญในการการสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวและจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแสวงหาและสร้างความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
2. เพื่อให้ครูมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤติ
นักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

เป้าหมาย

1. ครูทุกคนมีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาและพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน
2. ครูทุกคนมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤติ
นักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละครูที่มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาและพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน
2. ร้อยละของครูที่มีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความ
ประพฤตินักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและ คณะกรรมการ สถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา
<u>ขั้นดำเนินการ (D)</u> 1. ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถ สละสมความรู้เกี่ยวกับทักษะ การป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนในสถานศึกษา	-ดำเนินการตลอดปี การศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<p>อย่างเป็นระบบอยู่เสมอ</p> <p>2. ครูทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>3. ครูทุกคนต้องมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาของตนเอง</p> <p>4. ครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้</p> <p>5. ครูทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม)</p> <p>6. ครูทุกคนต้องนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิม</p>	<p>-ดำเนินการตลอดปีการศึกษา</p> <p>-อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p> <p>-ดำเนินการตลอดปีการศึกษา</p> <p>-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>-อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p>	<p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p>

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u> ติดตาม ตรวจสอบการสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม <u>ขั้นประเมินผล สรุป และ รายงานผล (A)</u>	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง -ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง -ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง -ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป -กลุ่มบริหารงานทั่วไป -กลุ่มบริหารงานทั่วไป -กลุ่มบริหารงานทั่วไป
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
3. รายงานผลดำเนินกิจกรรม	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมายความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลาประเมิน
1. ร้อยละของครูที่มีความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาและพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์/แบบประเมินโครงการ	-สิ้นปีการศึกษา
2. ร้อยละของครูที่มีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์/แบบประเมินโครงการ	-สิ้นปีการศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่นักเรียน
2. ครูมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมความประพฤตินักเรียน อย่างถูกต้องและเหมาะสม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 จัดอบรม สัมมนาการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 จัดทำกรอบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 สนับสนุนแนวทางการจัดอบรม สัมมนาการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ส่งเสริมการจัดทำกรอบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. บทบาทของสถานศึกษา

3.1 นำครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรม สัมมนาการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และการแนะแนวที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น

3.2 นำครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมจัดทำกรอบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ

3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 ร่วมกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

4.2 จัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

4.3 ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรึกษาแก่บุคคลที่มาติดต่อ

5. บทบาทของครู

5.1 รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วมอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่

5.2 ให้ความร่วมมือในการพัฒนาครูกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

6. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.1 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

6.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู

7. บทบาทของครู

7.1 รับผิดชอบต่อ เข้าใจ และเข้าร่วมการอบรม สัมมนาการดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียน และการแนะแนวที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น

7.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

7.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

8. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8.1 ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

8.2 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน

โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

หลักการและเหตุผล

จากสภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับกรณีการคุกคามและการล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย พบว่า นับวันจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในสถานที่ส่วนตัว เช่น ห้องพัก บ้าน หรือที่อยู่อาศัย และสถานที่ทั่วไป เช่น ที่ทำงาน สวนสาธารณะ ระหว่างการเดินทางบนรถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการคุกคามและการล่วงละเมิดทางเพศสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ โดยไม่เกี่ยวข้องกับสถานที่ใดปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย แต่เป็นเรื่องโอกาสของผู้กระทำ ไม่เว้นแม้กระทั่งสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่อบรม พัฒนา ให้ความรู้แก่นักเรียน ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์คุกคามทางเพศขึ้นในสถานศึกษา พบว่าคดีความโดยส่วนใหญ่ดำเนินไปด้วยความล่าช้า กลายเป็นอุปสรรคและความยากลำบากในการดำเนินชีวิตของผู้เสียหายเอง จึงทำให้ผู้เสียหายโดยส่วนใหญ่เลือกที่จะเก็บงำปัญหาดังกล่าวไว้กับตัวเองมากกว่าการออกมาเรียกร้อง ทวงถามหาความยุติธรรม หรือให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับสังคม ส่งผลให้ผู้กระทำผิดไม่ถูกลงโทษและบ่มเพาะปัญหาความรุนแรงทางเพศทางอ้อมไปโดยปริยาย สังคมไทยจึงกลายเป็นสังคมที่ขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการมีส่วนร่วมในการเคารพสิทธิความเท่าเทียมกันทางเพศระหว่างชายและหญิงซึ่งต่างมีสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของตนอย่างเท่าเทียมกัน

ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องจัดให้มีโครงการเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนให้ปลอดภัยจาก “การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา” ขึ้น รวมถึงเป็นการแบ่งปันความรับผิดชอบและสร้างจิตสำนึกที่ดีร่วมกันกับทุกคนในสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการ วิธีการ เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และสามารถตรวจสอบได้

2. เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกละเมิดทางเพศ

3. เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เป้าหมาย

1. นักเรียนทุกคนมีความรู้ในการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา

2. นักเรียนทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา

3. ลดจำนวนเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา โดยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของนักเรียนที่มีความรู้ในการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา

2. ร้อยละของนักเรียนที่พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา

3. ร้อยละของการลดจำนวนเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาการถูกละเมิดทางเพศ

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา
<u>ขั้นดำเนินการ (D)</u> 1. ครูทุกคนต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา หรือในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน 2. ครูทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา 3. ครูทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา 4. ครูทุกคนควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา	-อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง -อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง -สัปดาห์ละ 1 ครั้ง -อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป -กลุ่มบริหารงานทั่วไป -กลุ่มบริหารงานทั่วไป -กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
5. ครูทุกคนใช้หลักจิตวิทยาในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และจัดค่ายอบรมนักเรียน	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
6. สถานศึกษาสร้างและปรับปรุงหลักสูตรโดยเฉพาะเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
7. สถานศึกษามีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
8. สถานศึกษามีการประชุมอภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ	-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
9. นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
10. ครูทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนขอคำปรึกษา	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
11. ครูทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
12. ครูทุกคนต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศที่เหมาะสม	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
13. ครูทุกคนต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
14. สถานศึกษามีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศต่อนักเรียน	-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u> ติดตาม ตรวจสอบการเผยแพร่ และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นประเมินผล สรุป และ</u> <u>รายงานผล (A)</u>		
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
3. รายงานผลดำเนินการกิจกรรม	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของนักเรียนที่มี ความรู้ในการป้องกัน ตัวเองจากการถูกละเมิด ทางเพศในสถานศึกษา	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของนักเรียนที่ พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทาง จิตใจที่เข้มแข็ง มี คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะ การดำรงชีวิตและรอด พ้นจากการถูกละเมิด ทางเพศในสถานศึกษา	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
3. ร้อยละของการลด จำนวนเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือ กลุ่มที่มีปัญหาการถูกละ เมิดทางเพศ	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษามากขึ้น
2. นักเรียนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา
3. นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาลดจำนวนลง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 จัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการละเมิดทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
 - 1.2 ให้การดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา
 - 1.3 สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันการละเมิดทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน

2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.1 สนับสนุนแนวทางการจัดอบรม สัมมนาการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน

2.2 ส่งเสริมความรู้ ให้การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา

2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. บทบาทของสถานศึกษา

3.1 จัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น

3.2 ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา

3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ

3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 ร่วมจัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น

4.2 ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่รีรอ

5. บทบาทของครู

5.1 รับผิดชอบ เข้าใจ และจัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น

5.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

5.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

6. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง

6.1 ร่วมอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษากับนักเรียน ตามนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น

6.2 ให้ข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม
แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน
โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หลักการและเหตุผล

นโยบายสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยเฉพาะเรื่องการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของนักเรียน ทำให้นักเรียนสูญเสียความไว้วางใจขั้นพื้นฐานต่อบุคคลอื่นและสังคมรอบข้าง สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้ยาก ขาดทักษะทางสังคม มีปัญหาในการแสดงความรักความผูกพันกับผู้อื่น รวมทั้งเกิดความรู้สึกผิดและความละอายใจซึ่งจะนำไปสู่อาการซึมเศร้า บางรายอาจรุนแรงถึงกับพยายามฆ่าตัวตาย แม้ปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาจะมีมากหรือน้อยก็ล้วนแต่เป็นผลเสียต่อเด็กที่ถูกกระทำทั้งสิ้น โดยเฉพาะผลกระทบด้านจิตใจที่ทำให้เด็กมีสภาพจิตใจและบุคลิกภาพที่ผิดปกติ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก

ด้วยสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาข้างต้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องเล็งเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากสภาวะวิกฤตได้อย่างปลอดภัย และโรงเรียนจะได้ใช้เป็นกลไกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมกับเด็กและเยาวชนทุกคน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน
2. เพื่อพัฒนางานและเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

3. เพื่อพัฒนาและให้ความคุ้มครองนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง การถูกคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา

เป้าหมาย

1. นักเรียนทุกคนมีการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างทั่วถึง
2. สถานศึกษาทุกแห่งได้พัฒนางานและเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาและคุ้มครองนักเรียนทุกคนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ถูกคุกคามทางเพศ ไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของนักเรียนที่มีการพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
2. ร้อยละของงานและเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น
3. ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง การถูกคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษา ที่ได้รับการพัฒนาและคุ้มครอง

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<p><u>ขั้นเตรียมการ (P)</u></p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p>	<p>-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ</p> <p>-บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน</p> <p>- 1 ชุด</p>	<p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>-ผู้บริหารสถานศึกษา</p>
<p><u>ขั้นดำเนินการ (D)</u></p> <p>1. ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาในการประชุมประจำเดือน</p> <p>2. ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>3. ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่ครูทุกคน</p>	<p>-เดือนละ 1 ครั้ง</p> <p>-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p> <p>-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p>	<p>-ผู้บริหารสถานศึกษาและครู</p> <p>-ผู้บริหารสถานศึกษาและครู</p> <p>-ผู้บริหารสถานศึกษา</p>

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
4. ผู้บริหารและครูทุกคนมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันหาวิธีป้องกันหรือสอดส่องไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษา	-ตลอดปีการศึกษา	-ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
5. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันจัดทำมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน	-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
6. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และมีมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
7. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบครบถ้วนและต่อเนื่อง	-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
8. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล่องวงจรปิดในจุดล่อแหลมอย่างทั่วถึง	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
9. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมเน้นย้ำเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนโดยเฉพาะการป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ	-สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u> ติดตาม ตรวจสอบการสร้าง ความเข้มแข็งของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยการ สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม <u>ขั้นประเมินผล สรุป และ</u> <u>รายงานผล (A)</u>	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
3. รายงานผลดำเนินกิจกรรม	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของนักเรียนที่มี การพัฒนา เสริมสร้าง ทักษะชีวิตในการสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของงานและ เครือข่ายระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่ สถานศึกษาพัฒนาขึ้น	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
3. ร้อยละของจำนวน นักเรียนที่ได้รับ ผลกระทบจากความ รุนแรง การถูกคุกคาม ทางเพศ การไม่ได้รับ ความเป็นธรรมทาง การศึกษา ที่ได้รับการ พัฒนาและคุ้มครอง	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนทุกคนมีการพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างทั่วถึง
2. สถานศึกษาทุกแห่งได้พัฒนางานและมีเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง การถูกคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรมทางการศึกษาได้รับการพัฒนาและคุ้มครองอย่างทั่วถึง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการร่วมมือกันของบุคลากร
ในองค์กร
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนวงานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียน งานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก และการช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และผู้รับผิดชอบงานในสถานศึกษา
 - 1.2 สร้างกระบวนการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียน งานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กนักเรียนให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา
 - 1.3 ให้คำแนะนำและช่วยเหลือสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 สนับสนุนแนวทางการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียน งานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก และการช่วยเหลือเด็กนักเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ส่งเสริมการสร้างกระบวนการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียน งานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กนักเรียนให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. บทบาทของสถานศึกษา

3.1 สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ แนะนำ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่นักเรียนในการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น

3.2 ขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียนให้เข้มแข็ง

3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ

3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทของครู

4.1 รับทราบ เข้าใจ และสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการแนะแนว และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่นักเรียนในการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ร่วมขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียนให้เข้มแข็ง

4.3 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

4.4 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

5. บทบาทของนักเรียน

5.1 ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ แนะนำ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมในการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมทุกครั้งกับทางโรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม

5.2 ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียนให้เข้มแข็ง

5.3 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นเตือนทุกภาคส่วนในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาร่วมและสนับสนุน โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนานักเรียนทุกระดับ โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ต้องจัดทำโครงการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้สถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ป้องกัน แก้ไข และให้ความช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์ ความเครียดของตน และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น

เป้าหมาย

1. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์ ความเครียด และมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 สามารถร่วมออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
3. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์ ความเครียด และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
2. ร้อยละของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ร่วมออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
3. ร้อยละของครูที่รู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u>		
1. เสนอโครงการ	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
2. ประชุมเพื่อดำเนินการ	-บุคลากรและ คณะกรรมการ สถานศึกษาทุกคน	-ผู้บริหารสถานศึกษา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	- 1 ชุด	-ผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<p><u>ขั้นตอนการ (D)</u></p> <p>1. สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างถูกวิธี และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>3. สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมพร้อมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน</p> <p>4. สถานศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง</p>	<p>-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>-ตลอดปีการศึกษา</p> <p>-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p>	<p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p>

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
5. สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
6. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง	-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
7. ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
8. ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ</u> ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาโดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นประเมินผล สรุป และ</u> รายงานผล (A)		
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
3. รายงานผลดำเนินกิจกรรม	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงที่ได้รับการพัฒนา ทักษะชีวิต มีความ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น รู้จัก คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รู้จักการ จัดการกับอารมณ์ ความเครียด และมีทักษะ การสร้างสัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น	-ร้อยละ 90	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงที่ร่วมออกแบบการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิต ได้อย่างสร้างสรรค์	-ร้อยละ 90	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

การประเมินผล (ต่อ)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
และมีประสิทธิภาพ 3. ร้อยละของครูที่รู้จัก นักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็น รายบุคคล	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักจัดการกับอารมณ์ ความเครียด และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
3. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้อง
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.2 ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
 - 1.3 คุ้มครองและพิทักษ์สิทธินักเรียน
 - 1.4 การพัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 สนับสนุนแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ร่วมส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม และ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
นักเรียน
 - 2.3 ร่วมพัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
 - 2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา
3. บทบาทของสถานศึกษา
 - 3.1 จัดอบรมการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน
 - 3.2 ดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่เผชิญเหตุพิเศษ เช่น ถูก
ลวงล่อล่อทางเพศ และได้รับผลกระทบจากความรุนแรง
 - 3.3 จัดทำแผนป้องกัน แผนเผชิญเหตุและซักซ้อมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้
ปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ
 - 3.4 ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้
อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ
 - 3.6 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 ร่วมจัดอบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน
 - 4.2 ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ
กลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่รีรอ
 - 4.3 ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรีกษาแก่นักเรียนที่มาติดต่อ

5. บทบาทของครู

5.1 รับผิดชอบต่อ เข้าใจ และจัดอบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

5.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

6. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง

6.1 ร่วมสังเกต อบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน

6.2 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษาในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้แก่ครู

6.2 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

6.3 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษา

7. บทบาทของนักเรียน

7.1 ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมอบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะชีวิต

7.2 ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปฏิบัติตามแผนงานที่สถานศึกษากำหนดไว้

7.3 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน
โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนใน
สถานศึกษา

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษามีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาเพื่อดูแลความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 ให้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สั่งการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ และกำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาของนักเรียน เนื่องจากปัจจุบันมีสถานการณ์ที่เป็นภัยและมีความรุนแรงต่อเด็กนักเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย และจิตใจของผู้บริสุทธิ์

ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องตระหนักว่าการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนนั้นเป็นพันธกิจอย่างหนึ่ง และเห็นความสำคัญของการป้องกันปัญหาดังกล่าวที่จะเกิดกับนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงได้จัดทำโครงการป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ทุกฝ่าย ทั้งในและนอกโรงเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันกำหนดมาตรการป้องกันปัญหาที่ชัดเจนและนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา หรือ สถานการณ์ที่มีความเลวร้ายและรุนแรงต่อเด็กและสตรี

2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา

เป้าหมาย

1. บุคลากรในสถานศึกษาและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจแนวทางปฏิบัติ
และมาตรการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนฯ โดยอาศัยความร่วมมือจาก
ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายเกี่ยวข้องในการกำหนด
มาตรการ
2. สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่างชัดเจน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ
แนวทางปฏิบัติและมาตรการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
2. ร้อยละของข้าราชการครูที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่างชัดเจน

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<p><u>ขั้นเตรียมการ (P)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน 	<ul style="list-style-type: none"> -กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและ คณะกรรมการ สถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด 	<ul style="list-style-type: none"> -กลุ่มบริหารงานทั่วไป -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<p><u>ขั้นดำเนินการ (D)</u></p> <p>1. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>2. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทิมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ</p> <p>3. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรือต้องการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ</p> <p>4. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียน</p>	<p>-ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>-ตลอดปีการศึกษา</p> <p>-ตลอดปีการศึกษา</p> <p>-ตลอดปีการศึกษา</p>	<p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p>

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<p>แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป</p> <p>5. บุคลากรในสถานศึกษาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<p>6. กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพาไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายผู้ประสบเหตุก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด</p>	-ตลอดปีการศึกษา	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<p><u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u></p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาโดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม</p>	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-กลุ่มบริหารงานทั่วไป
<p><u>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงานผล (A)</u></p> <p>1. ประเมินผล</p> <p>2. สรุป</p> <p>3. รายงานผลดำเนินกิจกรรม</p>	<p>-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p> <p>-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p> <p>-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p>	<p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p>

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติและ มาตรการป้องกันปัญหา การคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของข้าราชการครู ที่รับผิดชอบในแต่ละ มาตรการอย่างชัดเจน	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรในสถานศึกษาและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจแนวทางปฏิบัติ และมาตรการป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
2. ครูมีความรับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่างชัดเจน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ

3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.2 ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
 - 1.3 คุ้มครองและพิทักษ์สิทธินักเรียน
 - 1.4 พัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 สนับสนุนแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ร่วมส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม และ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธินักเรียน
 - 2.3 ร่วมพัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
 - 2.4 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา
3. บทบาทของสถานศึกษา
 - 3.1 จัดอบรมการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
 - 3.2 ดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่เผชิญเหตุพิเศษ เช่น ถูกล่วงละเมิดทางเพศ และได้รับผลกระทบจากความรุนแรง
 - 3.3 จัดทำแผนป้องกัน แผนเผชิญเหตุและซักซ้อมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ
 - 3.4 มอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่างชัดเจน
 - 3.5 ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3.6 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ
 - 3.7 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4.1 ร่วมจัดอบรม การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
- 4.2 ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่รีรอ
- 4.3 ให้ความรู้ คำแนะนำ ปกป้องแก่นักเรียนที่มาติดต่อ
5. บทบาทของครู
- 5.1 รับทราบ เข้าใจ และจัดอบรม การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ
- 5.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา
6. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง
- 6.1 ร่วมสังเกต อบรม การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน
- 6.2 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 6.3 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษา
7. บทบาทของนักเรียน
- 7.1 ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมอบรม การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
- 7.2 ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปฏิบัติตามแผนงานที่สถานศึกษากำหนดไว้
- 7.3 ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษา
- 7.4 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

แผนงานและโครงการที่สนองกลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษ อย่างแข็งขัน

แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ

โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ ประพฤติผิดทางเพศ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันมีข่าวครูกระทำการคุกคามทางเพศกับนักเรียนในหลายกรณี เช่น การสัมผัส และเนื้อต้องตัว การใช้วาจาหรือท่าทางที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการลวนลามและล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา การกระทำในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษากำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ถึงจะเป็นเรื่องที่เกิดกฎหมายและผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรงแต่ผู้กระทำผิดก็ไม่เกรงกลัว แม้ว่าจะมีความพยายามที่จะกำหนดกฎหมาย มาตรฐานทางจริยธรรม จรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องก็ดูเหมือนจะมุ่งเน้นไปที่การวางตัวเป็นกลาง และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนมากกว่าจะให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศอย่างแท้จริง ดังนั้น หากกฎหมายและบทลงโทษมีความเข้มแข็ง รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความซื่อตรง ไม่เอนเอียงในการพิจารณาตัดสินโทษ ผู้ที่กระทำความผิดก็必将มีความเกรงกลัวมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออํารงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและระเบียบข้อบังคับในการเพิ่มบทลงโทษของการกระทำผิดให้หนักขึ้นเพื่อให้ผู้กระทำผิดตระหนักว่าต้องได้รับโทษเสมอและเป็นการปรามมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง
2. เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติ ขวัญกำลังใจ และสมรรถนะการปฏิบัติงานของข้าราชการครู

เป้าหมาย

1. ข้าราชการครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงโทษทางวินัยที่รุนแรงในกฎหมายการประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา

2. ข้าราชการครูทุกคนปฏิบัติตนให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีเพื่อความเป็นธรรมในราชการ และทำให้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของข้าราชการครูที่มีการจัดอบรม/ขยายผลความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน/สมรรถนะของครู
- ร้อยละของข้าราชการครูที่ปฏิบัติตนให้อยู่ในมาตรฐานด้านสมรรถนะของการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด	-คณะผู้บริหาร -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา
<u>ขั้นดำเนินการ (D)</u> 1. ครูที่กระทำผิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรงต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
2. ครูที่มีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือกระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนให้ปรับความผิดเป็นฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ทันที	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
3. ในกรณีที่ครูกระทำความผิดทางเพศไม่ร้ายแรงผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
4. หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
5. กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายใน 30 วันเป็นอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุกครั้ง	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง	- อย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง	- คณะผู้บริหาร
7. กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับครูที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง	- ตลอดปีการศึกษา	- คณะผู้บริหาร
8. นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในทุกองค์กรทางการศึกษาในทุปีการศึกษา	- ตลอดปีการศึกษา	- คณะผู้บริหาร
9. กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ชัดเจนและนำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา	- ตลอดปีการศึกษา	- คณะผู้บริหาร
10. ระบุวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา	- ตลอดปีการศึกษา	- คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
11. กฎหมายต้องลงโทษครูที่ กระทำการคุกคามทางเพศต่อ นักเรียนอย่างเป็นทางการเป็นธรรมเนียมและเท่า เทียมกันทุกครั้ง	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
12. ในกระบวนการไต่สวน เมื่อ มีการสืบสวน สอบสวน หรือ การดำเนินการทางวินัยแล้ว ต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่ม ีการเอินเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่าย หนึ่ง	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u> ติดตาม ตรวจสอบการใช้ บทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจน แก่ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่ประพฤติผิด วินัยทางเพศในสถานศึกษาโดย การสังเกต ใช้แบบสอบถาม หรือบันทึกในแฟ้มประวัติ	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร
<u>ขั้นประเมินผล สรุป และ รายงานผล (A)</u>		
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร
3. รายงานผลดำเนินการ	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของข้าราชการครู ที่มีการจัดอบรม/ขยาย ผลความรู้เกี่ยวกับ มาตรฐาน/สมรรถนะของ ครู	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละของข้าราชการครู ที่ปฏิบัติตนให้อยู่ใน มาตรฐานด้านสมรรถนะ ของการปฏิบัติงาน	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูมีความตระหนักรู้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับบทลงโทษที่เพิ่มขึ้นในการประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา
2. ครูมุ่งมั่นรักษามาตรฐานความประพฤติของตนเอง ไม่ข้องเกี่ยวกับการประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ

3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความเข้มแข็งและชัดเจน ไม่อะลุ่มอล่วย
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน
 - 1.1 หาแนวทางดำเนินการลงโทษทางวินัยที่เข้มแข็งและชัดเจนขึ้นแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา
 - 1.2 หาแนวทางส่งเสริมให้ข้าราชการครูรักษามาตรฐานความประพฤติ อยู่ในกรอบของระเบียบวินัย และกฎหมายข้าราชการครู
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 สนับสนุนแนวทางดำเนินการลงโทษทางวินัยที่เข้มแข็งและชัดเจนขึ้นแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา
 - 2.2 ส่งเสริมให้ข้าราชการครูรักษามาตรฐานความประพฤติ อยู่ในกรอบของระเบียบวินัย และกฎหมายข้าราชการครู
 - 2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา
3. บทบาทของสถานศึกษา
 - 3.1 กำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ และบทลงโทษอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
 - 3.2 มอบหมายหัวหน้าฝ่าย/งาน กำกับ ติดตาม สอดส่อง ดูแลพฤติกรรมที่มิพึงประสงค์ของครู
 - 3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ
 - 3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. บทบาทของครู
 - 4.1 รับทราบ เข้าใจ และปฏิบัติตามนโยบาย แนวปฏิบัติ และบทลงโทษที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างชัดเจน
 - 4.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
 - 4.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

5. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการ
ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

5.2 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการ

คุกคามทางเพศในองค์กร

หลักการและเหตุผล

ปัญหาการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาส่งผลให้สังคมไทยตกอยู่ในยุคที่เด็กนักเรียนถูกทำร้าย ถูกกระทำทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศจากผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า โดยเฉพาะเด็กนักเรียนหญิง ซึ่งถือว่าเป็นเพศที่อ่อนแอทำให้มีโอกาสที่จะถูกคุกคามทางเพศได้มากกว่าเด็กนักเรียนชาย ส่วนเด็กที่มีปัญหาครอบครัวซึ่งขาดการเอาใจใส่จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เลี้ยงดูในครอบครัว และมักมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่ดีเป็นพื้นฐานเดิม โดยส่วนมากเด็กกลุ่มนี้จะขาดความอบอุ่นทำให้เชื่อคนง่ายเมื่อมีคนอื่นเข้ามาทำดีด้วยหรือเสนอสิ่งของให้ ดังนั้น การจัดการและป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาควรมีมาตรการป้องกันเบื้องต้นก่อนเข้าสู่กระบวนการทางวินัย โดยการสร้างสภาพแวดล้อม สร้างความตระหนักรู้ สร้างวัฒนธรรมการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน การไม่ยอมรับการกระทำที่เป็นการคุกคามทางเพศเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งจะเป็นการป้องกันปัญหาได้ทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความผูกพันในการทำงานแก่บุคลากรในองค์กร
2. เพื่อให้บุคลากรปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร
3. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่บุคลากรในองค์กร

เป้าหมาย

1. บุคลากรทุกคนในองค์กรมีความผูกพันในการทำงาน
2. บุคลากรทุกคนในองค์กรมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ดี
3. บุคลากรทุกคนในองค์กรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละของบุคลากรในองค์กรมีความผูกพันในการทำงาน
2. ร้อยละของบุคลากรในองค์กรมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ดี
3. ร้อยละของบุคลากรในองค์กรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นเตรียมการ (P)</u> 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	-กลุ่มงานที่รับผิดชอบ -บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน - 1 ชุด	-คณะผู้บริหาร -ผู้บริหารสถานศึกษา -ผู้บริหารสถานศึกษา
<u>ขั้นดำเนินการ (D)</u> 1. ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น 2. บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ	-ตลอดปีการศึกษา -ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร -คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
3. มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดซ้ำ ความอับอายทุกครั้ง	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
4. ทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติได้จริง ถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตาม	-ตลอดปีการศึกษา	-คณะผู้บริหาร
5. มีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร
<u>ขั้นติดตามตรวจสอบ (C)</u> ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนา และสร้างความตระหนักรู้วัฒนธรรมองค์กรของบุคลากร โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม	-อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ (ต่อ)

ขั้นตอน/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
<u>ขั้นประเมินผล สรุป และ</u> รายงานผล (A)		
1. ประเมินผล	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร
2. สรุป	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร
3. รายงานผลดำเนินกิจกรรม	-ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	-คณะผู้บริหาร

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย ความสำเร็จ	เครื่องมือที่ใช้/ แหล่งข้อมูล	กำหนดเวลา ประเมิน
1. ร้อยละของบุคลากรใน องค์กรมีความผูกพันใน การทำงาน	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
2. ร้อยละบุคลากรใน องค์กรมีการปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้ดี	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา
3. ร้อยละของบุคลากรใน องค์กรมีเจตคติที่ดีต่อ องค์กร	-ร้อยละ 100	-แบบสอบถาม/แบบ สัมภาษณ์/แบบ ประเมินโครงการ	-สิ้นปี การศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บุคลากรในองค์กรมีความผูกพันต่อกันในการทำงานมากขึ้น
2. บุคลากรมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรได้ดีขึ้น
3. บุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน
2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ
3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย
4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 กำหนดลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร
 - 1.2 วิเคราะห์ช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมที่ต้องการจะมีกับวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
 - 1.3 กำหนดกลยุทธ์ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมให้ครูแนะนำแนวทางให้นักเรียนวางแผนการดำรงชีวิต
2. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.1 สนับสนุนแนวทางการกำหนดลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร
 - 2.2 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมที่ต้องการจะมีกับวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
 - 2.3 นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา
3. บทบาทของสถานศึกษา
 - 3.1 กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้วัฒนธรรมองค์กรแก่บุคลากร
 - 3.2 มอบหมายหัวหน้าฝ่าย/งาน กำกับ ติดตาม การปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติ
 - 3.3 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของครูอยู่เสมอ

3.4 รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทของครู

4.1 รับผิดชอบต่อ เข้าใจ และปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้วัฒนธรรมองค์กร

4.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

4.3 รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา

5. บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้วัฒนธรรมองค์กร

5.2 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

- เจนวิทย์ นवलแสง และคณะ. (2559). ความรับผิดชอบทางอาญาและการเยียวยาผู้เสียหายจากการคุกคามทางเพศ ศึกษากรณีประเทศไทย สหพันธ์รัฐเออร์มนี และเครือรัฐออสเตรเลีย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 8(2), 325–368.
- ชลธิชา อึ้งคณิงเดชา. (2556). การตีความพฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศในหมู่ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กรไทย. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจพร ปัญญาขง และคณะ. (2550). การทารุณทางเพศในเด็ก: รายงานผู้ป่วย 16 ราย. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย* (7)3, 138–163.
- สมสรศักดิ์ อธิเวสส์. (2557). การคุกคามทางเพศบนสังคมเครือข่าย. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(3), 901–916.
- สิริลักษณ์ บัญชาศักดิ์. (2552). การประยุกต์ใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ส.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนงค์ลักษณ์รัตนนา โปธาชัย. (2552). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอนาน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สรุปกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 43 สรุปกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
กลยุทธ์ที่ 1 การสร้าง จิตสำนึกและ ความ รับผิดชอบต่อ ครู	แผนงานที่ 1 การสร้าง จิตสำนึกและความ รับผิดชอบในหน้าที่ของครู	โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู	ครูทุกคน	กลุ่มบริหารงาน บุคคล
	แผนงานที่ 2 การสร้าง จิตสำนึกของครูด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	ครูทุกคน	กลุ่มบริหารงาน ทั่วไป
กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการ ความรู้แก่นักเรียน	แผนงานที่ 3 การสร้าง ความรู้แก่นักเรียน	โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	ครูทุกคน	กลุ่มบริหารงาน ทั่วไป
	แผนงานที่ 4 การ ประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน	โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	ครูทุกคน	กลุ่มบริหารงาน ทั่วไป

ตาราง 43 (ต่อ)

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกัน แบบมีส่วนร่วม	แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน	โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ครูทุกคน	กลุ่มบริหารงานทั่วไป
	แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน	โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 90	กลุ่มบริหารงานทั่วไป
		โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา	ครูทุกคนและหน่วยงานภายนอก สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มบริหารงานทั่วไป
กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนด และใช้ บทลงโทษ อย่างเข้มข้น	แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ	โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ	ครูทุกคน	คณะผู้บริหาร
	แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร	โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร	ครูทุกคน	คณะผู้บริหาร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ที่ ศธ ๐๕.๔๒.๓๒/ว ๓๒๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธา ตำบลเมือง
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิทธิสิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๓๓๒๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ค.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

U. Anun

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓๓ ๐๒๒๓

โทรสาร ๐ ๔๒๓๓ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิทธิสิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๔ ๗๔๓๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๒๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายรณสิทธิ์ พุกขยาชีวะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๓๓๒๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ้มไชน้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๗๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๖๙ ๗๔๑๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๒๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวทองโพธิ์ ปุ้ยตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๓๓๒๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลนิกา ฉลากบง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ สุ่มไข่น้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

U. aum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๙ ๗๔๑๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๖.๑๒/ว ๑๒๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.กมลวีร วั่งสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๓๓๒๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกีจบรร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาคผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๙ ๗๔๑๕

“อยู่สกล รักสกล หัวเพื่อสกลนคร”

ที่ ศบ ๐๕๔๒.๓๒/๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ไพฑูริย์ มนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๓๓๒๐๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสนิภา ฉลากบง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทงศักดิ์ คุ้มไชน้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรภิจวรร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภานผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๔ ๗๔๑๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒/ว ๑๒๙๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดงมะไฟวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๖๒๓๓๒๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลภา ฉลากบาง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

U. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๖

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๙ ๗๔๕๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๑๖/ว ๑๒๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๐๒๓๓๒๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีชมรมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ผลากบง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๔ ๗๔๑๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒/ว ๑๒๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิลโย ค.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมุกดาหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๓๓๒๐๓ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิภา ฉลากบง เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

V. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย ยัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๒๓๔ ๗๔๑๕

“อยู่สกล รักสกล ห่วงเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ	อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2	นายรณสิทธิ์ พฤษยาชีวะ	ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวน องค์การต่อต้านการค้ามนุษย์ และทารุณกรรมเด็ก
3	นางสาวทองไพเราะ ปุ๋ยตระกูล	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาเด็กและครอบครัว มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก
4	ดร.ไพฑูรย์ มนต์รี	ผู้อำนวยการโรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
5	ดร.กลวัชร วงสะอาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
โรงเรียนดงมะไฟวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร		
1	ว่าที่ร้อยตรี ปารเมศ เกษะบุตร	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2	นายสมชาย นามสอน	หัวหน้างานปกครอง
3	นางจันทนา ผ่านลำแดง	หัวหน้างานแนะแนว
4	นางนฤมล เดชสุนทรากุล	ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 4
5	นายธวัชชัย สอนสมนึก	นักเรียนชั้น ม. 4
6	นายณัฐวุฒิ เดชมิตร	นักเรียนชั้น ม. 4
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์		
7	ดร.ทวีภรณ์ วรชิน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
8	นางปาริชาติ ยूरพันธ์	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานทั่วไป
9	นางสาวชนิษฐา ชัยศิลา	หัวหน้างานแนะแนว
10	นางสาวศิริพร ภูมิพันธ์ุ	ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 5
11	นายศิวกร วรชิน	นักเรียนชั้น ม. 5
12	นางสาวรัมณิยา ยอดสูงเนิน	นักเรียนชั้น ม. 5
โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร		
13	นายเลียง ผางพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียน
14	นายราเมศร์ อินทร์ติยะ	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานทั่วไป
15	นางมารีสา อินลี	หัวหน้างานแนะแนว
16	นางดวงมณี เพชรสุวรรณรังษี	ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 6
17	นางสาวพิชชาพร ชุ่มทอง	นักเรียนชั้น ม. 6
18	นางสาวสุวิชา ศาสตร์แก้ว	นักเรียนชั้น ม. 6

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนากลยุทธ์ฯโดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภุชงค์ เสนานุช	อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2	ดร.อนุกุล มโนชัย	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3	นางสาวจิระวรรณ ปักกัตตั้ง	ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4	นางสาวสิริวรรณ เย็นตั้ง	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
5	นางเอียรทอง ประสานพานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนาระบบคุ้มครอง กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
6	ดร.พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนไชยบุรีวิทยาคม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
7	ดร.เอกชัย บุตรแสนคม	ผู้อำนวยการโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
8	นางทัศนาร์กร ทวงศ์เฉลียว	หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
9	นางสิริพรรณ นามละคร	หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิรินทร์รัตน์ กาญจนบุญชู	อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2	รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3	นายสมใจ วิเศษทักษิณ	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21
4	ดร.ประจักษ์ เข้มไคร	ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิแสนวิทยา อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร
5	ดร.นงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ของคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นททัย หนูนวล	อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2	ดร.ปุกกาญจน์ ภูเงิน	ผู้อำนวยการโรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
3	นายประหยัด วัจวร	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนนครพนมวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
4	ดร.รชานนท์ ไสภณฤทธิเดช	ครู โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
5	ดร.ดาหวัน ทะสา	ครู โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ภาคผนวก ง

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพหุกรณี และการร่างกลยุทธ์ฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับประเด็นในกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ คำถามข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2
1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีกี่ประเภทอะไรบ้าง	มี 3 ประเภท ดังนี้ 1. คุกคามด้วยสายตา 2. คุกคามด้วยวาจา (ขึ้นอยู่กับระดับการฟังของคน) 3. คุกคามโดยการสัมผัส (ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของคน)	มี 3 ประเภท ดังนี้ 1. คุกคามด้วยสายตา (ระดับต้น) 2. คุกคามด้วยการสัมผัส (ระดับกลาง) 3. คุกคามโดยเริ่มกระทำซ้ำเรา (ระดับรุนแรง)
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. การติดต่อกันง่ายโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำสมัย 2. การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม 3. เวลา (เลิกค่า หรือเกินเวลา)	1. การแต่งกาย 2. การวางตัวของเด็กต่อบุคลากรในสถานศึกษา 3. ความเชื่อใจ / ไว้วางใจของเด็ก 4. การอยู่ในที่ลับ 5. การใช้อำนาจของครู
3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. เด็กเจียมๆไม่ค่อยพูด (ไม่ใช่เด็กมีปัญหา อาจจะเป็นเด็กเรียบร้อย) เวลาเกิดอะไรขึ้นจะไม่ค่อยพูด 2. เด็กไม่ชอบเข้ากลุ่มกับเพื่อน ชอบอยู่คนเดียว	1. เด็กเรียบร้อย ไม่ทันต่อโลก หัวอ่อน 2. เด็กที่มีปัญหาครอบครัว

ตาราง 44 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ คำถามข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2
4. บุคลากรในโรงเรียน ควรมีบทบาทในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรให้ความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศ ควบคู่กับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์แก่นักเรียน และ ผู้ปกครองในช่วงเวลาที่เหมาะสม 2. ครูทุกคนควรมีกฎเกณฑ์การแนะแนวและแนะนำที่ดี 3. ควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่การสอนเนื้อหา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความรู้เรื่องความรอบคอบ รอบรู้ 2. ตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน 3. ควรมีการศึกษารายกรณีในสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ คุกคามทางเพศแล้วมาปรับใช้กับโรงเรียนของตน 4. เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา 5. สถานศึกษาควรติดกล้องวงจรปิดให้ทั่วถึง
5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเอง จากการถูกคุกคามทาง เพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนต้องตระหนักรู้และเข้าใจลักษณะของ “การ คุกคามทางเพศ” 2. ไม่อยู่ในมุมอับ หรือสองต่อสอง 3. กลับบ้านตรงเวลา 4. ไม่แต่งตัวล่อแหลม 5. ทำตัวเองให้รู้เท่าทันสถานการณ์ตลอดเวลา 6. เพื่อนช่วยเพื่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ทำอะไร ไปไหน คนเดียว ควรไปเป็นคู่หรือมีเพื่อน 2. ไม่ควรทำอะไรเป็นการสุ่มเสี่ยง เช่น การแต่งตัว, การ วางตัว

ตาราง 44 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ คำถามข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4
1. ประเภทของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษามีกี่ประเภท อะไรบ้าง	<p>มี 3 ประเภท</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีการสัมผัส เช่น ให้ดูคลิปลามก 2. การสัมผัส / การลวนลาม 3. การข่มขืนกระทำชำเรา 	<p>มี 3 ประเภท</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทำกับนักเรียน 2. ครูทำกับครู 3. นักเรียนทำกับนักเรียน
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ห้องที่มิดชิด 2. ครูใช้อำนาจ หน้าที่ที่เหนือกว่าข่มขู่ 3. เด็กบางคนได้รับอิทธิพลทางเพศจากครอบครัว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. โอกาสในการอยู่ด้วยกันสองต่อสอง 2. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน
3. ลักษณะของนักเรียนที่ มักจะเป็นเหยื่อของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กอ่อนแอ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สาเหตุจากปัญหาครอบครัว หรือการเลี้ยงดู 1.2 สาเหตุจากการปฏิเสธไม่เป็น 2. เด็กที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ (ตามเพื่อน ตามกระแส ไม่มี ความรู้ในการป้องกันตัวเอง) 	<p>เด็กที่มีพฤติกรรมล่อแหลม เช่น การแต่งตัว การยั่วยวน รวมถึงเด็กที่โตกว่าวัย</p>

ตาราง 44 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ คำถามข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4
4. บุคลากรในโรงเรียน ควรมีบทบาทในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา อย่างไร	1. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์การคุกคาม ทางเพศเป็นอย่างดี 2. โรงเรียนควรมีมาตรการการป้องกันที่ชัดเจน 3. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เหมาะสม 5. การให้ความรู้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง	ผู้บริหารต้องสร้างจิตสำนึกแก่ครูและนักเรียนให้มีส่วน ร่วม และมีภูมิคุ้มกัน ในการป้องกันการคุกคามทางเพศฯ
5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเอง จากการถูกคุกคามทาง เพศ	ยึดหลักการ 1. Why หมายถึง ให้มีการสงสัยไว้ก่อน คิด วิเคราะห์ ไตร่ตรองให้ได้ 2. No หมายถึง การปฏิเสธให้เป็น 3. Go หมายถึง ให้ไปไกล ๆ จากสถานการณ์ที่คิดว่าไม่ ปลอดภัย 4. Tell หมายถึง รู้จักบอกผู้ใหญ่หรือบุคคลที่ไว้วางใจ เมื่อคิดว่ามีเหตุการณ์คุกคามทางเพศเกิดขึ้น	1. มีการแต่งกายที่มิดชิด เหมาะสม 2. สำรวมพฤติกรรม 3. ไม่อยู่หรือไปไหนคนเดียว ควรมีเพื่อน

ตาราง 44 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ คำถามข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5
1. ประเภทของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษามีที่ประเภท อะไรบ้าง	มี 3 ประเภท คือ 1. การสัมผัสร่างกาย 2. การใช้วาจา 3. การใช้สายตา ท่าทาง
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. การใช้สื่อ social media ต่าง ๆ ติดต่อกัน 2. การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม
3. ลักษณะของนักเรียนที่ มักจะเป็นเหยื่อของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. มาโรงเรียนแต่ไม่ค่อยเข้าเรียน (หนีเรียน) 2. แต่งกายล่อแหลม 3. ชอบให้ทำคนอื่น 4. การใช้คำพูดสองแง่สองง่าม ทั้งที่ตัวเองไม่คิดอะไร แต่คนอื่นอาจจะคิด

ตาราง 44 (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิ คำถามข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5
4. บุคลากรในโรงเรียน ควรมีบทบาทในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา อย่างไร	<ol style="list-style-type: none">1. ต้องใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการที่จะอธิบายให้เด็ก ระดับนี้เข้าใจ ต้องใช้ความอดทน2. มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ปฏิบัติสม่ำเสมอ3. ครูชุมชน (ครูกับบุคลากรในชุมชนช่วยกันป้องกัน)
5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเอง จากการถูกรุกคามทาง เพศ	<ol style="list-style-type: none">1. ตั้งใจเรียนเนื้อหาที่ครูสอน ไม่หนีเรียน2. การแต่งกายสุภาพ ถูกระเบียบโรงเรียน ไม่ล่อแหลม3. กิริยา วาจา ต้องสุภาพและสำรวม

ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2
1. ประเภทของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษามีกี่ประเภท อะไรบ้าง	มี 4 ประเภท 1. หญิงกับหญิง 2. ชายกับชาย 3. ชายกับหญิง 4. หญิงกับชาย แต่ที่เกิดบ่อย คือ แบบชายกับหญิง	มี 4 ประเภท 1. แบบชายกับหญิง 2. โดยการใช้สายตา 3. โดยการใช้วาจา และ 4. การสัมผัส
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. นักเรียนชอบอยู่คนเดียวตามลำพัง ไม่เข้ากลุ่มเพื่อน 2. เวลา (กลับค้ำ หรือมาโรงเรียนวันหยุด)	1. นักเรียนชอบอยู่คนเดียว 2. ขาดความอบอุ่น ต้องการเพื่อน ทำให้ไว้ใจคนง่าย 3. ถูกผู้มีอำนาจเหนือกว่าบังคับ
3. ลักษณะของนักเรียน ที่มักจะเป็นเหยื่อของ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. แต่งกายล่อแหลม 2. แต่งหน้าเกินกว่าวัย	1. นักเรียนนิ่งๆไม่ค่อยพูดกับใคร 2. เป็นบุคคลที่ชอบกล้าแสดงออกในทางที่ผิด เช่น การใช้ สารเสพติด 3. การแต่งกายไม่เหมาะสม

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2
4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ 2. การศึกษา case study ในสถานที่ที่เคยเกิดเหตุแล้ว คิดหาวิธีป้องกันช่วยกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งหน้าที่กันในการสำรวจบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนทุกชั่วโมง โดยเฉพาะจุดลับตาคน เช่นห้องน้ำ 2. สอดแทรก/บูรณาการ หลักการการป้องกันการคุกคามทางเพศในเนื้อหาวิชาที่สอน
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งกายควรให้มิดชิดไม่ล่อแหลม 2. หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่เสี่ยง หรืออยู่โดยลำพัง 3. หลีกเลี่ยงยาเสพติด หรือของมีเมาต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เคารพกฎของสถานศึกษา 2. หลีกเลี่ยงการใช้วาจาที่สื่อไปทางลามก 3. การแต่งกายต้องให้เหมาะสมกับวัย

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4
1. ประเภทของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษามีที่ประเภท อะไรบ้าง	เท่าที่เห็นมาจะเป็นลักษณะของชายกระทำกับหญิง	เท่าที่ติดตามข่าวสารจะมี ดังนี้ 1) การสัมผัส 2) การพุดจา กับสายตามักจะมาพร้อมกัน 3) พอนาน ๆ เข้าจะมีการล่วง ละเมิด หรือข่มขืน
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. มีปัญหามาจากครอบครัว ต้องการที่พึ่ง เชื่อใจบุคคล อื่นง่าย 2. การแต่งตัวที่ล่อแหลมเกินวัย	นักเรียนที่มีปัญหาครอบครัว เข้ากับเพื่อนไม่ได้ ทำให้เชื่อ และไว้วางใจคนที่มาพุดดีเพื่อหวังผลประโยชน์ได้ง่าย
3. ลักษณะของนักเรียน ที่มักจะเป็นเหยื่อของ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	เป็นนักเรียนที่ทำตัวโตเกินวัยทำให้ดึงดูดเพศตรงข้ามได้ ง่าย	1. นักเรียนเจียบ ๆ 2. นักเรียนที่ทำตัวเด่นเกินวัย เช่นการแต่งกาย และ แต่งหน้ามาโรงเรียน

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4
4. บุคลากรในโรงเรียน ควรมีบทบาทในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูควรอยู่กับเด็กตลอดเวลา 2. มีการวางระบบช่วยเหลือนักเรียนที่จริงจัง และ สม่ำเสมอ 3. แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทาง เพศ 4. โรงเรียนควรติดตั้งกล้องวงจรปิด โดยเฉพาะมุมอับ ลับตาคน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันตัวเองในรูปแบบการอบรม หรือสอดแทรกในรายวิชาที่สอน 2. สังเกต สอบถาม พฤติกรรมนักเรียนเสมอๆทั้งในและ นอกชั้นเรียน
5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งกายควรมีความเหมาะสม 2. ไป-กลับ ตรงเวลา 3. กริยามารยาท ควรสำรวม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนควรฝึกตนเองให้เป็นคนหนักแน่น ไม่เชื่อคนง่าย 2. ฝึกการสังเกตบุคคลที่เข้ามาพูดคุยด้วย โดยเฉพาะเพศตรง ข้าม 3. ทำตัวให้อยู่ในกรอบของโรงเรียน

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 และ 6
1. ประเภทของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษามีกี่ประเภท อะไรบ้าง	มี 2 ประเภท คือ 1. ชายกับหญิง 2. หญิงกับชาย
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. การอยู่คนเดียวในสถานที่ที่ลับตาคน เช่น ในห้องเรียนขณะที่เพื่อนไปเรียนวิชาอื่น หรืออยู่ในห้องน้ำ 2. การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม ยั่วชวน 3. การพูดออกแนวลามก อนาจาร
3. ลักษณะของนักเรียน ที่มักจะเป็นเหยื่อของ การคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา	1. เด็กมีปัญหา อาจจะเป็นปัญหาจากครอบครัว ชอบหนีเรียน ไม่คบเพื่อน 2. เด็กที่มาและกลับไม่ตรงเวลา 3. เด็กที่ชอบแสดงออกเกินวัย

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 และ 6
4. บุคลากรในโรงเรียน ควรมีบทบาทในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้คำแนะนำหรือวิธีการใหม่ๆในการป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศฯ 2. มีการออกเยี่ยมบ้านดูสภาพจริง เเทมละครึ่ง
5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด 2. ไม่ทำตัวให้เป็นเป้าสายตาของคนอื่น 3. ปรึกษาเพื่อนที่สนิท หรือบุคคลที่ไว้ใจเมื่อรู้สึกที่กำลังถูกคุกคามทางเพศ

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8
1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีกี่ประเภท อะไรบ้าง	มี 5 ประเภท คือ 1) ด้วยสายตา 2) ด้วยวาจา 3) การสัมผัสร่างกาย 4) การแสดงภาพลามก อนาจาร และ 5) การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	มี 3 ประเภท คือ 1. ด้านร่างกาย (โดยการสัมผัส) 2. ด้านวาจา (โดยการพูด แซวเรื่องลามก) 3. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี (ส่งภาพลามก)
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. การทำกิจกรรมต่าง เช่น การเข้าค่าย วันสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียน แต่เด็กบางส่วนอยู่ในห้องเรียน หรือที่ลับตา 2. การชักชวนของเพื่อน หรือรุ่นพี่ให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี	1. เพื่อน (ความใกล้ชิด และเชื่อใจ) 2. ครู (วัยใกล้เคียงกัน / การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์)
3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. เด็กที่มีปัญหาครอบครัว 2. เด็กที่อยากรู้และอยากรลอง 3. เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียน	1. เชื้อคนง่าย หูเบา 2. ถูกกระตุ้นจากสื่อ เทคโนโลยี 3. ไม่รักนวลสงวนตัว กิริยามารยาทที่แสดงออก รวมทั้งการแต่งตัวที่ไม่เหมาะสม 4. การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่เกินวัย

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8
4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร	ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีมาตรการ หรือนโยบายที่ชัดเจน ออกเป็นคำสั่งให้บุคลากรในสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบ และปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายโดยเคร่งครัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. รู้จักให้เกียรตินักเรียน มีความเป็นกัลยาณมิตร ยินดีให้คำปรึกษา 2. เป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางตัวให้เหมาะสม 3. ช่วยกันสอดส่อง ดูแลพฤติกรรมของนักเรียน
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการอบรมความรู้ แล้วนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลต่อไป 2. ควรระวังตัวเกี่ยวกับ การพูด กิริยามารยาท และการแต่งตัว 3. ใช้เวลาและปรึกษาเรื่องราวต่าง ๆ กับครอบครัว หรือผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้แสดงออกทันทีที่ไม่ชอบ 2. ถ้ารู้ตัวว่ากำลังถูกคุกคามทางเพศให้ส่งเสียงร้องบอกเพื่อน หรือแจ้งครู 3. ถ้ารู้ตัวว่ากำลังถูกคุกคามทางเพศ และนักเรียนอายที่จะบอก ให้บอกตัวแทนหรือคนที่สนิทมาแจ้งครู

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10
1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีกี่ประเภท อะไรบ้าง	มี 3 ประเภท คือ 1. ด้วยสายตา 2. ด้วยวาจา 3. การสัมผัสร่างกาย	มี 3 ประเภท คือ 1) ด้วยสายตา 2) ด้วยวาจา 3) การสัมผัสร่างกาย โดยทั้ง 3 ประเภทจะนำมาสู่การล่วงละเมิดทางเพศ
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1.วัฒนธรรมองค์กรหรือวัฒนธรรมสถานศึกษาในการดูแลนักเรียนของแต่ละแห่งแตกต่างกัน(ความเข้มงวดและเอาใจใส่) 2.บางวิชาที่เน้นการปฏิบัติ เช่น พลศึกษา(ถูกตัวกัน)	1. การแต่งตัวที่ล่อแหลม 2. การอยู่ในที่ลับตาคนคนเดียวเป็นเวลานาน
3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. เด็กที่มีปัญหาครอบครัว 2. เด็กที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้เนื่องจากอยู่ในวัยรุ่น เช่น การแต่งตัว การพูด การแสดงออกที่เกินวัย	1. นักเรียนที่แต่งกายล่อแหลม 2. นักเรียนที่มักจะแยกตัวออกจากกลุ่ม ไปไหนคนเดียว

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10
4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความรู้แก่นักเรียนทั้งในคาบแนะแนว และแทรกหรือบูรณาการลงไปในการเรียนการสอน 2. สถานศึกษาควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะ 	<p>ครูทุกคนต้องมีการสอดส่องดูแล โดยกระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการติดต่อ รายงานความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ผ่านสื่อเทคโนโลยี เป็นระยะ ๆ</p>
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มจากตัวเอง รู้โดยจักควบคุมอารมณ์ ความประพฤติของตัวเอง 2. ไม่ไปไหนคนเดียว หรือไม่ไปกับคนแปลกหน้า 3. หลีกเลี่ยงการสัมผัสร่างกาย 4. ถ้าที่จะปฏิเสธเมื่อรู้ตัวที่กำลังถูกคุกคามทางเพศ หรือกล้าที่จะบอกผู้ใหญ่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ประมาทในการใช้ชีวิตประจำวัน 2. มีความสามารถในการใช้วาจา กิริยา การแต่งตัวที่เหมาะสมกับวัย 3. ไม่ไปในที่ลับหรืออยู่คนเดียวตามลำพัง ควรมีเพื่อนอยู่ด้วยทุกครั้ง

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11 และ 12
1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีที่ประเภท อะไรบ้าง	มี 5 ประเภท ดังนี้ 1) การคุกคามด้วยสายตา 2) การคุกคามด้วยวาจา 3) การคุกคามโดยการสัมผัสร่างกาย 4) การคุกคามโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และ 5) การคุกคามแบบอื่น ๆ เช่น การใช้วัสดุลักษณะของลับ หรือการส่งผ่านภาพลามกอนาจาร
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	การพูดแซว วิจารณ์รูปร่าง หรือการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งกายล่อแหลม ไม่รักษาวลสงวนตัว 2. เป็นเด็กโตเกินวัย 3. มีเพื่อนเป็นเพศตรงข้ามเยอะ

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11 และ 12
4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2. มีการวางแผนการป้องกันการคุกคามทางเพศที่รัดกุม 3. มีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลีกเลี่ยงการแตะเนื้อต้องตัว และไม่ควรรออยู่กับเพศตรงข้ามสองต่อสอง 2. ใช้ทักษะปฏิเสธ หรือต่อรองเมื่อรู้ว่ากำลังถูกคุกคามทางเพศ 3. รู้จักข่มใจ และไม่เปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามาคุกคามทางเพศ 4. ต้องมีสติตลอดเวลา

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14
1. ประเภทของการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษามีที่ ประเภท อะไรบ้าง	มี 3 ประเภท คือ 1. ชายกับหญิง 2. ชายกับชาย 3. หญิงกับหญิง	1. การใช้สายตา วาจา และการสัมผัส (ขึ้นอยู่กับความรู้สึก ของผู้ถูกคุกคาม) 2. การล่วงละเมิดทางเพศ โดยการข่มขืน กระทำชำเรา
2. สถานการณ์ที่ นำไปสู่การคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา	1. การที่นักเรียนอยู่ในจุดเสี่ยง หรือจุดอับในโรงเรียน เช่น อยู่ในห้องน้ำ หรือห้องเรียนคนเดียว 2. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ไกลสายตาครู เช่น ห้องน้ำ เรือนพยาบาล	1. กรณีที่เด็กมีปัญหา ไม่มีที่พึ่ง ทำให้หลงเชื่อคนที่เข้ามาตี สนิทด้วยง่าย 2. การทำตัวกำกวมเกินวัยของเด็ก
3. ลักษณะของ นักเรียนที่มักจะเป็น เหยื่อของการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา	1. เด็กที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ทำให้เชื่อคนที่เข้า มาทำดีด้วยง่าย 2. เด็กที่ทำตัวอ่อนแอ คอยให้ผู้อื่นช่วยเหลือเสมอ	1. นักเรียนที่เชื่อคนง่าย 2. นักเรียนที่แต่งตัวล่อแหลม หรือแต่งหน้าทาปากเกินวัย มาเรียน

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14
4. บุคลากรในโรงเรียน ควรมีบทบาทในการ ป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการจัดระบบดูแลให้ทั่วถึง ห้องพักครูควรอยู่กระจาย กันไปทุกอาคารเรียน 2. บุคลากรทุกคนช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัย ของนักเรียน มีอะไรผิดปกติให้รายงานผู้บริหาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนะนำ แนะนำ วิธีการป้องกันตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศ หรืออาจมีการคาดโทษ หรือลงโทษตาม ความเหมาะสมในกรณีที่ตักเตือนแล้วไม่เชื่อฟัง 2. ประชุมครู บุคลากร ผู้ปกครอง และร่วมกันสร้าง เครือข่ายดูแลนักเรียนร่วมกัน
5. สิ่งที่นักเรียนควร ปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่แต่งกายยั่วยุ เกินวัย 2. เด็กควรมีภูมิคุ้มกันตัวเอง (มีความรู้และทักษะในการ ป้องกันตัวเอง) 3. การมาโรงเรียนหรือกลับบ้านนอกเวลาควรมีเพื่อนด้วย อย่างน้อย 3-4 คน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบโรงเรียนดีที่สุด 2. พูดคุย ปรึกษา เพื่อนสนิท หรือครูที่ไว้ใจ เมื่อรู้สึกว่ กำลังถูกคุกคามทางเพศ

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16
คำถามข้อที่		
1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีที่ประเภท อะไรบ้าง	ยึดตามที่เป็นข่าวที่เห็นส่วนมาก คือ ชายทำกับหญิง ช่วงแรก ๆ จะกระทำด้วย วาจา สายตา การสัมผัส และการล่วงละเมิดทางเพศ ตามลำดับ	มี 3 ประเภท คือ 1. การสัมผัส 2. การใช้วาจา 3. การใช้สายตา
2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. การแต่งกายที่ล่อแหลมเกินวัย 2. การอยู่คนเดียวในสถานที่ลับตา เช่น ห้องน้ำ ศูนย์กีฬา เป็นต้น	1. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน อาจล่วงเวลา หรือครูดูแลไม่ทั่วถึง นักเรียนบางส่วนอาจจะอยู่ในห้องน้ำ หรือห้องเรียน เป็นต้น 2. เวลา นักเรียนมาโรงเรียนนอกเวลาหรือกลับดึก
3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา	1. นักเรียนที่ขาดศีลธรรม และสติสัมปชัญญะ ไม่รู้จักยับยั้งความคิด 2. นักเรียนที่ทำตัวอ่อนแอ ช่วยเหลือตัวเองไม่เป็น ไม่มี ความรับผิดชอบ	1. การแต่งกายที่ยั่วยวน และแต่งหน้า แต่งตัวเกินวัย 2. การติดตามหรือหมกมุ่นในสื่อ social media โดยไม่สนใจบุคคลหรือเหตุการณ์รอบข้าง

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 16
4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมคุณธรรม จริยธรรม และวิธีการป้องกันตัวเองที่เหมาะสมแก่เด็ก 2. มีการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น 3. จัดชมรมหรือชุมนุมเกี่ยวกับการป้องกันตัวให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูที่ปรึกษาให้ความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในคาบโฮมรูม 2. ครูผู้สอนควรมีการแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศลงในรายวิชาที่รับผิดชอบ หรือสามารถบูรณาการเข้ากับวิชาที่เรียนได้
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนควรยึดหลัก คีล 5 และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต 2. นักเรียนต้องทำตัวให้อยู่ในกรอบของโรงเรียน รวมทั้งเป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ ตามหลัก Thailand 4.0 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ 2. หลีกเสี่ยง รู้จักป้องกันตัว ไม่ไปในสถานที่ที่อันตราย 3. การแต่งกายควรมิดชิด 4. กิริยา มารยาท ให้เรียบร้อยสมวัย

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 และ 18
<p>คำถามข้อที่</p> <p>1. ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีกี่ประเภท อะไรบ้าง</p>	<p>มี 3 ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การคุกคามด้วยวาจา 2. การคุกคามด้วยสายตา 3. การคุกคามด้วยการกระทำหรือสัมผัส
<p>2. สถานการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งตัวที่ยั่วยวน 2. การใช้อำนาจที่เหนือกว่าของบุคลากรในโรงเรียน 3. การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์
<p>3. ลักษณะของนักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งตัวที่ล่อแหลม 2. การปล่อยเนื้อปล่อยตัว หรือไม่รักษาวนสงวนตัว 3. นักเรียนที่ชอบทำอะไรคนเดียว ไม่มีเพื่อน 4. นักเรียนที่เชื่อคนอื่นง่าย หรือหุเบา

ตาราง 45 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามข้อที่	ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 17 และ 18
4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกรู้อวัยวะเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม 2. ต้องกล้าที่จะให้โอกาสกับนักเรียนที่พลาดพลั้งจากการถูกรู้อวัยวะเพศได้ศึกษาต่อ 3. ต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้น
5. สิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกรู้อวัยวะเพศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาบุคคลและสิ่งแวดล้อม 2. ไม่ไปไหนคนเดียว ต้องมีเพื่อนไปด้วย 3. ต้องรู้จักปฏิเสธให้เป็น

ตาราง 46 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา (ร่างที่ 1)

วิสัยทัศน์	พันธกิจ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ		
<p>นักเรียนต้องได้รับการปฏิบัติจากครูและเพื่อนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี สถานศึกษาต้องมีมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนที่ชัดเจนและเข้มแข็ง</p>	<p>1. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p>	<p>1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษา ต้องมีการผสมผสานการทำงาน มีความรู้ ความเข้าใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p>	<p>1. สถานศึกษามีการพัฒนาาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการ กำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้เหมาะสมอยู่เสมอ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น</p>	<p>แผนงานที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษ</p>	<p>โครงการที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดวินัยทางเพศ</p>
				<p>กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน</p>	<p>แผนงานที่ 2 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร</p>	<p>โครงการที่ 2 การพัฒนาและสร้างวัฒนธรรมที่รู้ในวัฒนธรรมองค์กร</p>
				<p>กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน</p>	<p>แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน</p>	<p>โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>
				<p>กลยุทธ์ที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน</p>	<p>แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน</p>	<p>โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p>

ตาราง 46 (ต่อ)

วิสัยทัศน์	พันธกิจ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ		
	2. พัฒนาศักยภาพ ครู บุคลากร ทางการศึกษาและ ผู้ที่เกี่ยวข้องให้มี ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการ ทำงานด้านการ ป้องกันการคุกคาม ทางเพศของ นักเรียนใน สถานศึกษา	2) เพื่อพัฒนาศักยภาพครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มี ความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงบทบาทและ หน้าที่ในการป้องกันการ คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความจริงใจ มีความ รับผิดชอบอย่างเต็ม ความสามารถ รวมทั้งการ ใช้หลักธรรม หลัก จรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อการปฏิบัติตนได้อย่าง เหมาะสมกับภาพลักษณ์ ของความเป็นครูที่ดี	2. นักเรียนได้รับการ จัดการความรู้ในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษาตาม ขั้นตอนอย่างเหมาะสม 3. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ เกี่ยวข้องทั้งในและนอก สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในแนวทาง ปฏิบัติและมาตรการ การป้องกันการคุกคาม ทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา	กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกัน แบบมีส่วน ร่วม	แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากร ในโรงเรียน แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วม ระหว่างบุคลากร ทั้งในและนอก โรงเรียน	โครงการที่ 5 โครงการ สร้างความเข้มแข็งของระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนา และส่งเสริมพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง โครงการที่ 7 การป้องกัน ปัญหาการคุกคามทางเพศ นักเรียนในสถานศึกษา

ตาราง 46 (ต่อ)

วิสัยทัศน์	พันธกิจ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ		
	<p>3. สร้างความ พร้อมของ สถานศึกษาในด้าน สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคโนโลยี การ บริการและความ ช่วยเหลืออื่นใดใน การป้องกันการ คุกคามทางเพศ ของนักเรียนใน สถานศึกษา ซึ่ง นักเรียนสามารถ เข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้</p>	<p>3. เพื่อสร้างความพร้อม ของสถานศึกษาในด้าน สภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ โดยการทำให้ โรงเรียนไม่มีมุมมืด อับ ติดก้องวงจรปิด ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยี สารสนเทศของ สถานศึกษาต้องมีคุณภาพ รองรับการจัดการความรู้ และการให้ความรู้ได้อย่าง เหมาะสม และเปิดโอกาส ให้บุคลากรและนักเรียน ทุกคนได้ใช้ระบบ สารสนเทศอย่างทั่วถึง</p>	<p>4) สถานศึกษามีการ มอบหมายหน้าที่ให้ครู และบุคลากรทางการ ศึกษารับผิดชอบในแต่ ละมาตรการการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนอย่าง ชัดเจน</p> <p>5. สถานศึกษามุ่งมั่นใน การจัดสภาพแวดล้อม ภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มี ความปลอดภัย นักเรียน สามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้ สอดคล้อง กับหลักการป้องกันการ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 4 การสร้าง จิตสำนึก และความ รับผิดชอบ ของครู</p>	<p>แผนงานที่ 7 การสร้าง จิตสำนึกและ ความรับผิดชอบ ในหน้าที่ของครู</p> <hr/> <p>แผนงานที่ 8 การสร้าง จิตสำนึกและ ความรับผิดชอบ แก่ครูด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพ</p>	<p>โครงการที่ 8 การพัฒนา จิตสำนึกและความ รับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <hr/> <p>โครงการที่ 9 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ</p>

ตาราง 46 (ต่อ)

วิสัยทัศน์	พันธกิจ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีดำเนินการ	
	4. ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น และ ครอบครัว ให้ร่วม ป้องกันการคุกคาม ทางเพศของ นักเรียนใน สถานศึกษาอย่างมี คุณภาพ	4. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน หน่วยงาน องค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และ ครอบครัว ในการ สอดส่องและร่วมหาวิธี ป้องกันนักเรียนจากการ ถูกคุกคามทางเพศใน สถานศึกษาอย่างมี คุณภาพ	คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา 6) สถานศึกษากำหนด ขอบเขต ทิศทาง ปรับ และใช้หลักสูตรการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนใน สถานศึกษาให้เกิด ความเหมาะสมกับ สภาพและบริบทของ ตัวเอง		

รายละเอียดของกลยุทธ์ แผนงาน และโครงการ ดังตาราง 47 - 55

ตาราง 47 กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะผู้บริหาร</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่ออํารงไว้ซึ่งความ ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับใน การเพิ่มบทลงโทษของ การกระทำผิดให้หนักขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำผิด ตระหนักว่าต้องได้รับโทษ เสมอและเป็นการปราม ไว้มิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง</p>	<p>1. ข้าราชการครู ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และ ตระหนักถึงโทษ ทางวินัยที่รุนแรง ในกฎหมายการ ประพฤติผิดวินัย ทางเพศใน สถานศึกษา</p>	<p>1. ข้าราชการครู ร้อยละ 100 มี ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึง โทษทางวินัยที่ รุนแรงในกฎหมาย การประพฤติผิด วินัยทางเพศใน สถานศึกษา</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การให้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษทางวินัยที่ รุนแรงในการประพฤติ ผิดวินัยทางเพศใน สถานศึกษา</p>	<p>1. ข้าราชการครูมีความ ตระหนักกฎหมายและ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับ บทลงโทษที่เพิ่มขึ้นใน การประพฤติผิดวินัยทาง เพศในสถานศึกษา</p> <p>2. ข้าราชการครูมุ่งมั่น รักษามาตรฐานความ ประพฤติของตนเอง ไม่ ข้องเกี่ยวกับการ ประพฤติผิดวินัยทางเพศ ในสถานศึกษา</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน 2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ</p>

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
วัตถุประสงค์ (ต่อ) 2. เพื่อรักษามาตรฐาน ความประพฤติ ขวัญ กำลังใจ และสมรรถภาพ การปฏิบัติงานของ ข้าราชการครู	2. ข้าราชการครู ทุกคนปฏิบัติตนให้ อยู่ในมาตรฐานที่ ดีเพื่อความเป็น ธรรมในราชการ และทำให้มีขวัญ และกำลังใจใน การปฏิบัติหน้าที่	2. ข้าราชการครู ร้อยละ 100 ปฏิบัติ ตนให้อยู่ใน มาตรฐานที่ดีเพื่อ ความเป็นธรรมใน ราชการ	1. กรณีที่เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรงต้องใช้ บทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตาม กระบวนการของ กฎหมายอาญาทันที 2. กรณีมีพฤติกรรมการ ล่วงละเมิดหรือคุกคาม ทางเพศที่รุนแรงเกิดขึ้น ให้สามารถปรับความผิด เป็นฐานประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรงได้ทันที		3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย มีความเข้มแข็งและ ชัดเจน ไม่อะลุ่มอล่วย 4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน 1. หาแนวทางดำเนินการลงโทษทาง วินัยที่เข้มแข็งและชัดเจนขึ้นแก่ ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดวินัยทาง เพศในสถานศึกษา

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>3. ในกรณีที่เป็นความผิด ไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้อง ดำเนินการทางวินัยและ ลงโทษการกระทำนั้น อย่างจริงจัง</p> <p>4. หลักในการพิจารณา กำหนดโทษต้องคำนึงถึง</p> <p>1) หลักนิติธรรม 2) หลัก มโนธรรม 3) หลักความ เป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ ให้เท่าเทียมกันโดย</p>		<p>2. หาแนวทางส่งเสริมให้ข้าราชการ ครูรักษามาตรฐานความประพฤติ อยู่ในกรอบของระเบียบวินัย และ กฎหมายข้าราชการครู</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางดำเนินการ ลงโทษทางวินัยที่เข้มแข็งและชัดเจน ขึ้นแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิด วินัยทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>2. ส่งเสริมให้ข้าราชการครูรักษา มาตรฐานความประพฤติ อยู่ใน กรอบของระเบียบวินัย และกฎหมาย ข้าราชการครู</p>

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใด หลักหนึ่ง</p> <p>5 กระบวนการสอบสวน เกี่ยวกับการคุกคามทาง เพศจำเป็นต้องกำหนด ระยะเวลาให้แล้วเสร็จ โดยเร็วและได้ผลที่เป็น ธรรม</p> <p>6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการปรับกฎหมาย เกี่ยวกับการป้องกัน คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษาให้</p>		<p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. กำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ และ บทลงโทษอย่างชัดเจนเพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>2. มอบหมายหัวหน้าฝ่าย/งาน กำกับ ติดตาม สอดส่อง ดูแลพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การ ดำเนินงานอยู่เสมอ</p> <p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ</p> <p>7. กฎหมายในการ ดำเนินการทางวินัยกับ ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ ประพฤติผิดทางเพศต้อง มีกรอบที่ชัดเจนและไม่ เอื้อต่อพวกพ้องของ ตัวเอง</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การพัฒนา มาตรฐานการปฏิบัติตนที่ ดี</p>		<p>บทบาทของครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รับทราบ เข้าใจ และปฏิบัติตาม นโยบาย แนวปฏิบัติ และบทลงโทษที่ สถานศึกษากำหนดไว้อย่างชัดเจน 2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน 3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนด นโยบาย และแนวปฏิบัติในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			1. นิยามคำว่า “การ คุณค่าทางเพศ” ให้ ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนว ปฏิบัติอันเดียวกันใน องค์กร 2. กำหนดขอบข่ายของ ความผิดเกี่ยวกับการ คุณค่าทางเพศให้ชัดเจน 3. ระบุวิธีการ/แนวทาง ดำเนินการทางวินัยที่ ชัดเจนเมื่อมีการคุกคาม ทางเพศนักเรียนใน หน่วยงานการศึกษา		2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			4. ข้าราชการครูที่คิดจะ เป็นผู้คุกคามทางเพศ ต้องเกรงกลัวต่อ บทบัญญัติของกฎหมาย เพราะกฎหมายจะลงโทษ อย่างเป็นธรรม ไม่เลือก ที่รักมักที่ชัง และลงโทษ ในระดับที่เหมาะสมกับ ความผิด 5. ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการ ดำเนินการทางวินัยแล้ว ต้องทำได้จริงไม่มีการ		

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง</p> <p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ ใช้บทลงโทษที่เข้มแข็ง และชัดเจนแก่ข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาที่ประพฤติผิดวินัย ทางเพศในสถานศึกษา โดยการสังเกต ใช้ แบบสอบถาม หรือ บันทึกในแฟ้มประวัติ</p>		

ตาราง 47 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนินการ กิจกรรม 		

ตาราง 48 กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 2 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 2 การพัฒนาและสร้าง
ความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมองค์กร

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มอำนวยการ</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อสร้างความผูกพัน ในการทำงานแก่บุคลากร ในองค์กร</p> <p>2. เพื่อให้บุคลากรมีการ ปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมการ ทำงานในองค์กร</p> <p>3. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่ บุคลากรในองค์กร</p>	<p>1. บุคลากรใน องค์กรมีความ ผูกพันในการ ทำงาน</p> <p>2. บุคลากรใน องค์กรมีการ ปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมใน การทำงานได้ดี</p> <p>3. บุคลากรใน องค์กรมีเจตคติที่ ดีต่อองค์กร</p>	<p>1. บุคลากรใน องค์กรร้อยละ 100 มีความผูกพันใน การทำงาน</p> <p>2. บุคลากรใน องค์กรร้อยละ 100 มีการปรับตัวเข้า กับสภาพแวดล้อม ในการทำงานได้ดี</p> <p>3. บุคลากรใน องค์กรร้อยละ 100 มีเจตคติที่ดีต่อ องค์กร</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 สร้างความ ผูกพันและเจตคติที่ดีใน องค์กร</p> <p>1. ผู้บริหารเป็นกลไก สำคัญในการสร้างความ ผูกพันและเจตคติที่ดี</p>	<p>1. บุคลากรในองค์กรมี ความผูกพันต่อการ ทำงานมากขึ้น</p> <p>2. บุคลากรมีการปรับตัว เข้ากับสภาพแวดล้อม การทำงานในองค์กรได้ดี ขึ้น</p> <p>3. บุคลากรมีเจตคติที่ดี ต่อองค์กร</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน</p> <p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ</p>

ตาราง 48 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ในองค์กรเพื่อช่วย แก้ปัญหาการคุกคาม ทางเพศที่เกิดขึ้น</p> <p>2. บุคลากรในองค์กร ต้องเคารพซึ่งกันและกัน และให้เกียรติกันระหว่าง เพศ</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การสร้าง ความเข้าใจในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในองค์กร</p> <p>1. มีกระบวนการ ร้องเรียน/ร้องทุกข์ใน องค์กรได้</p>		<p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน</p> <p>1. กำหนดลักษณะของวัฒนธรรม องค์กร</p> <p>2. วิเคราะห์ช่องว่างระหว่าง วัฒนธรรมที่ต้องการจะมีกับ วัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน</p> <p>3. กำหนดกลยุทธ์ในการสร้าง วัฒนธรรมองค์กร</p>

ตาราง 48 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>และกระบวนการ ดังกล่าวต้องมีมาตรการ ในการปกป้องคุ้มครอง ผู้เสียหายไม่ให้เกิดรับ ความอับอาย</p> <p>2. มาตรการต่าง ๆ ที่ ออกมาในองค์กรจะต้อง ปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่ กระทำความผิดจะมี ตำแหน่งระดับสูงและมี ความสามารถ</p> <p>3. มีโครงการสร้างและ ให้ความรู้เพื่อชี้แจง นโยบายขององค์กร</p>		<p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนแนวทางการกำหนด ลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ช่องว่าง ระหว่างวัฒนธรรมที่ต้องการจะมีกับ วัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติใน การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ วัฒนธรรมองค์กรแก่บุคลากร

ตาราง 48 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ เพื่อให้ตระหนักในเรื่องการคุกคามทางเพศ</p> <p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาและสร้างความตระหนักผู้วัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรโดย การสัมภาษณ์ สังเกต หรือ ใช้แบบสอบถาม</p>		<p>2. มอบหมายหัวหน้าฝ่าย/งาน กำกับ ติดตาม การปฏิบัติตามนโยบายและ แนวปฏิบัติ</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การ ดำเนินงานอยู่เสมอ</p> <p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และปฏิบัติตาม นโยบายและแนวปฏิบัติ ในการ พัฒนาและสร้างความตระหนักผู้ วัฒนธรรมองค์กร</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน</p>

ตาราง 48 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนินการ กิจกรรม 		<p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนด นโยบาย และแนวปฏิบัติในการ พัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ วัฒนธรรมองค์กร 2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา

ตาราง 49 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการ
ป้องกันการค้ามนุษย์ทางเพศในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มงานกิจการนักเรียน</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อสร้างความรู้ในการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>2. เพื่อให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีแนวทาง ในการปฏิบัติงานด้าน การส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียนอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม</p>	<p>1. ครูมีความรู้ใน การป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาและ พร้อมที่จะ ถ่ายทอดสู่ นักเรียน</p> <p>2. ครูและ บุคลากรทางการ ศึกษามีแนวทางใน การปฏิบัติงาน ด้านการส่งเสริม ความประพฤติ</p>	<p>1. ครูร้อยละ 100 มีความรู้ในการ ป้องกันการคุกคาม ทางเพศใน สถานศึกษาและ พร้อมที่จะถ่ายทอด สู่นักเรียน</p> <p>2. ครูร้อยละ 100 มีแนวทางในการ ปฏิบัติงานด้านการ ส่งเสริมความ ประพฤติของ นักเรียน</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การสร้าง ความรู้</p> <p>1. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้องเข้า มามีส่วนร่วมในการ กำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับ</p>	<p>1. ครูมีความรู้ ความ เข้าใจในการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาและพร้อมที่ จะถ่ายทอดสู่นักเรียน</p> <p>2. ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีแนวทาง ในการปฏิบัติงานด้าน การส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียนอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับ การป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
	ของนักเรียนอย่าง ถูกต้องและ เหมาะสม	อย่างถูกต้องและ เหมาะสม	<p>การจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญ ต่างๆ ของโรงเรียน</p> <p>2. ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีการ ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ การป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. ในการศึกษาหา ความรู้ ครูต้องลงมือ ปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ ด้วยตนเอง</p> <p>4. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้อง</p>		<p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน</p> <p>1. จัดอบรม สัมมนาการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และ การแนะแนวของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้สามารถของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทาง</p>		<p>2. จัดทำกรอบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และการแนะแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการจัดอบรมสัมมนาการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และการ</p> <p>2. ส่งเสริมการจัดทำกรอบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และการแนะแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>เพศของนักเรียนใน สถานศึกษา</p> <p>6. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้องเข้า ร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย การพัฒนาทักษะด้าน</p> <p>7. ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้อง พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ สอดสม ความรู้เกี่ยวกับทักษะ การป้องกันการคุกคาม ทางเพศของนักเรียนใน</p>		<p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. นำครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมการอบรม สัมมนาการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และ การแนะแนวของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดขึ้น</p> <p>2. นำครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมจัดทำกรอบการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน และ การแนะแนวของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>สถานศึกษาอย่างเป็นระบบในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>8. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทันพร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>9. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดูรทำการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคาม</p>		<p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ</p> <p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ร่วมกับสถานศึกษา</p> <p>2. จัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ทางเพศและนำมาปรับใช้ ในองค์กรของตนเอง</p> <p>10. ในการศึกษาหา ความรู้ไม่จำกัดว่าจะมา จากแหล่งความรู้ใด อาจ เป็นความรู้ในหรือนอก ห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้</p> <p>11. ในกระบวนการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ สามารถทำได้ทั้งแบบ เดี่ยว แบบคู่ หรือแบบ กลุ่ม</p>		<p>3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรึกษาแก่ บุคคลที่มาติดต่อ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วมการ อบรม สัมมนาการดูแลช่วยเหลือและ คุ้มครองนักเรียน และการแนะแนว ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน</p> <p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>12. มีการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่</p> <p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ สร้างความรู้แก่นักเรียน ในการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษา โดยการ</p>		<p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. ร่วมประชุมเพื่อวางแผน กำหนด นโยบาย และแนวปฏิบัติในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษาร่วมกับ สถานศึกษา</p> <p>2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา</p>

ตาราง 49 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action) 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม		

ตาราง 50 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และ
ประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มงานกิจการนักเรียน</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการ วิธีการ เครื่องมือ ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้</p>	<p>1. นักเรียนมีความรู้ในการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>2. นักเรียนมีการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง</p>	<p>1. นักเรียนร้อยละ 100 มีความรู้ในการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>2. นักเรียนร้อยละ 100 มีการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้</p> <p>1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดการ</p>	<p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษามากขึ้น</p> <p>2. นักเรียนมีการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูก</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน</p>

ตาราง 50 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>2. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ</p> <p>3. เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา โดยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. ลดจำนวนเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา โดยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. การลดจำนวนลงของเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ ร้อยละ 100</p>	<p>ความรู้ในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน</p> <p>2. มีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>คุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>3. นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาลดจำนวนลง</p>	<p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. จัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p>

ตาราง 50 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>4. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา</p> <p>5. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องใช้หลักจิตวิทยาขั้นสูงในการที่จะอธิบายให้นักเรียนระดับนี้เข้าใจ และต้องใช้ความอดทน</p> <p>6. สถานศึกษาควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะ</p>		<p>2. ให้การดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา</p> <p>3. สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการจัดอบรมสัมมนาการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมความรู้ ให้การดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา</p>

ตาราง 50 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>7. ควรมีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>8. มีการประชุมอภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง</p>		<p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ</p>

ตาราง 50 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>9. มีการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น</p> <p>10. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา</p> <p>11. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม</p>		<p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมจัดอบรม สัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่มีร้อ</p> <p>3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรึกษาแก่นักเรียนที่มาติดต่อ</p>

ตาราง 50 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>12. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงและหาวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม</p> <p>13. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการ</p>		<p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และจัดอบรมสัมมนา เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน</p> <p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง</p>

ตาราง 50 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมอบรม สัมมนา เรื่องการ ป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่นักเรียน ตามนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น 2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา 3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษา

ตาราง 51 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับนักเรียน</p> <p>2. เพื่อพัฒนางานและเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>1. นักเรียนมีการพัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างทั่วถึง</p> <p>2. สถานศึกษาได้พัฒนางานและเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. นักเรียนร้อยละ 100 มีการพัฒนาเสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม</p> <p>2. สถานศึกษาพัฒนางานและเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นร้อยละ 100</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ</p> <p>2. ประชุมเพื่อดำเนินการ</p> <p>3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>1. นักเรียนมีการพัฒนาเสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างทั่วถึง</p> <p>2. สถานศึกษาได้พัฒนางานและมีเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>3. นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง การถูกคุกคามทางเพศ การไม่ได้รับความเป็นธรรมทาง</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา</p> <p>3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน</p> <p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ</p>

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
3. เพื่อพัฒนาและให้ ความคุ้มครองนักเรียนที่ ได้รับผลกระทบจาก ความรุนแรง การถูก คุกคามทางเพศ การ ไม่ได้รับความเป็นธรรม ทางการศึกษา	3. เพื่อพัฒนาและ คุ้มครองนักเรียน ที่ได้รับผลกระทบ จากความรุนแรง ถูกคุกคามทาง เพศ ไม่ได้รับ ความเป็นธรรม ทางการศึกษา	3. นักเรียนร้อยละ 100 ที่ได้รับ ผลกระทบจาก ความรุนแรง การ ถูกคุกคามทางเพศ และไม่ได้รับความ เป็นธรรมทาง การศึกษาได้รับการ พัฒนาและ คุ้มครอง	1. การมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศในสถานศึกษา ระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา 2. การมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ขององค์กร ในการป้องกันการ คุกคามทางเพศใน สถานศึกษาของผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง	การศึกษาได้รับการ พัฒนาและคุ้มครองอย่าง ทั่วถึง	3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยการร่วมมือกันของ บุคลากรในองค์กร 4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน 1. สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน งานแนะแนวงานสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนา ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน งาน คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็ก และ

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			3. การกระจายอำนาจใน การบริหารงาน 4. การไว้วางใจซึ่งกัน และกันของบุคลากรใน องค์กร 5. บุคลากรใน สถานศึกษาต้องร่วมกัน จัดทำมาตรการการ ป้องกันการคุกคามทาง เพศ และจัดทำแผนงาน โดยบูรณาการร่วมกับ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน		การช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว ครู ที่ปรึกษา และผู้รับผิดชอบงานใน สถานศึกษา 2. สร้างกระบวนการขับเคลื่อนและ พัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน งานแนะแนว งานสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนา ส่งเสริมความประพฤตินักเรียน งาน คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กนักเรียน ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา 3. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดให้มี

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>6. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมกันเฝ้า ระวัง และมีมาตรการ ป้องกันในวันสำคัญหรือ เทศกาลต่าง ๆ ที่ โรงเรียนจัดขึ้น</p> <p>7. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมกัน ดำเนินการตามโครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วนและต่อเนื่อง</p> <p>8. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมกันจัด</p>		<p>ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาการคุกคามทาง เพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่าง เป็นรูปธรรม</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการสร้างองค์ ความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทาง สังคม งานพัฒนาส่งเสริมความ ประพฤดี</p>

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>สิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ สับตาคน มีกล้องวงจรปิด</p> <p>9. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมกันเน้น ย้ำและสอนเรื่อง เพศศึกษา โดยเฉพาะ การดูแลการป้องกัน ตนเองให้รอดพ้นภัยจาก การถูกคุกคามทาเพศ ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p>		<p>2. ส่งเสริมการสร้างกระบวนการ ขับเคลื่อนและพัฒนาางระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งาน พัฒนาส่งเสริมความประพฤติ นักเรียน งานคุ้มครองและพิทักษ์ สิทธิเด็กนักเรียนให้เกิดขึ้นใน สถานศึกษา</p> <p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ แนะนำ แนว สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่ นักเรียนในการป้องกันตัวเองจาก</p>

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			ติดตาม ตรวจสอบการ สร้างความเข้มแข็งของ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยการ สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action) 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม		การถูกคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา ตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดขึ้น 2. ขับเคลื่อนและพัฒนางานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนะ แนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งานพัฒนาส่งเสริมความประพฤตินักเรียนให้เข้มแข็ง 3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การ ดำเนินงานอยู่เสมอ 4. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					บทบาทของครู 1. รับทราบ เข้าใจ และสร้างองค์ ความรู้ ความเข้าใจ แนวแนว สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่นักเรียนใน การป้องกันตัวเองจากการถูก คุกคามทางเพศในสถานศึกษา ตาม นโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ร่วมขับเคลื่อนและพัฒนางาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนว งานสร้างภูมิคุ้มกันทาง สังคม งานพัฒนาส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียนให้เข้มแข็ง

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>3. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน</p> <p>4. รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร</p> <p>บทบาทของนักเรียน</p> <p>1. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ แนวแสวง สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมในการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมทุกครั้งกับทางโรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนและพัฒนาางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแนวแสวง</p>

ตาราง 51 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>งานสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม งาน พัฒนาส่งเสริมความประพฤติ นักเรียนให้เข้มแข็ง</p> <p>3. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน</p>

ตาราง 52 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน
โครงการที่ 6 การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>วัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนานักเรียน กลุ่มเสี่ยงให้ได้รับการ พัฒนาทักษะชีวิต มีความ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น รู้จัก คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รู้จักการ จัดการกับอารมณ์ ความเครียด</p>	<p>1. นักเรียนกลุ่ม เสี่ยงให้ได้รับการ พัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าใน ตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รู้จัก การจัดการกับ อารมณ์ ความเครียด</p>	<p>1. นักเรียนกลุ่ม เสี่ยงร้อยละ 90 ได้รับการพัฒนา ทักษะชีวิต มีความ ตระหนักรู้และเห็น คุณค่าในตนเอง และผู้อื่น รู้จักคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับ อารมณ์ ความเครียด และมี</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan) 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do) กิจกรรมที่ 1 การพัฒนา และส่งเสริมพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง</p> <p>1. จัดอบรมนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงให้ได้เรียนรู้พัฒนา ทักษะชีวิต ได้เรียนรู้ พัฒนาทักษะชีวิต</p>	<p>1. นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ได้รับการพัฒนาทักษะ ชีวิต มีความตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น รู้จักคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับ อารมณ์ ความเครียด และมีทักษะการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับ การป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ 1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน</p>

ตาราง 52 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ความเครียดของตน และมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. เพื่อให้ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น</p>	<p>และมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยง</p>	<p>ทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ครูร้อยละ 100 รู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล</p>	<p>มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนและมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น</p> <p>2. ส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมด้วยสนับสนุนให้มีกิจกรรม</p>	<p>2. นักเรียนกลุ่มเสี่ยงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคลดียิ่งขึ้น</p>	<p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>2. ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม</p> <p>3. คัดกรองและพิทักษ์สิทธิเด็กเรียน</p>

ตาราง 52 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
	เป็นรายบุคคลดี ยิ่งขึ้น		<p>เชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน</p> <p>3. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อน เครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรม การเสริมสร้างความ ภาคภูมิใจในตัวเอง</p> <p>4. โรงเรียนดำเนินการ ตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในการคัดกรอง เพื่อคัดแยกนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงหรือกลุ่มเป้าหมาย และเชิญผู้ปกครองมา</p>		<p>4. การพัฒนาและส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียน</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>2. ร่วมส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทาง สังคม และ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ นักเรียน</p> <p>3. ร่วมพัฒนาและส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียน</p> <p>4. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p>

ตาราง 52 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>รับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต</p> <p>5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง</p> <p>6. ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนได้อย่าง</p>		<p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรมการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน</p> <p>2. ดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่เผชิญเหตุพิเศษ เช่น ถูกล่วงละเมิดทางเพศและได้รับผลกระทบจากความรุนแรง</p> <p>3. จัดทำแผนป้องกัน แผนเผชิญเหตุ และซักซ้อมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4. ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตาราง 52 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>สร้างสรรค์และมี ประสิทธิภาพ</p> <p>7. ครูรู้จักนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงเป็นรายบุคคล ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาและส่งเสริม พฤติกรรมนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงในสถานศึกษาโดย การสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้แบบสอบถาม</p>		<p>5. นิเทศ กำกับ ติดตาม การ ดำเนินงานอยู่เสมอ</p> <p>6. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมจัดอบรม สัมมนาการพัฒนา ทักษะชีวิตแก่นักเรียน</p> <p>2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ กลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่รีรอ</p> <p>3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรีกษาแก่นักเรียนที่มาติดต่อ</p>

ตาราง 52 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนินงาน กิจกรรม 		<p>บทบาทของครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รับทราบ เข้าใจ และจัดอบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ 3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมสังเกต อบรม สัมมนาการ พัฒนาทักษะชีวิตแก่นักเรียน 2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา

ตาราง 52 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษา</p> <p>บทบาทของนักเรียน</p> <p>1. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการ ร่วมอบรม สัมมนาการพัฒนาทักษะ ชีวิต</p> <p>2. ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อน และพัฒนางานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และปฏิบัติตาม แผนงานที่ทางสถานศึกษากำหนดไว้</p> <p>3. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ</p>

ตาราง 53 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน
โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อป้องกันปัญหาการ คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา หรือสถานการณ์ที่มี ความเลวร้ายและรุนแรง ต่อเด็กและสตรี</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนการดำเนินงาน คุ้มครองและช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา</p>	<p>1. บุคลากรใน สถานศึกษาและ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติ และมาตรการ ป้องกันปัญหาการ คุกคามทางเพศ ของนักเรียนฯ โดย อาศัยความ ร่วมมือจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง</p>	<p>1. บุคลากร ทางการศึกษาและ นักเรียนร้อยละ 100 มีความรู้ความ เข้าใจแนวทาง ปฏิบัติและ มาตรการป้องกัน ปัญหาการคุกคาม ทางเพศของ นักเรียนใน สถานศึกษา</p>	<p>ขั้นเตรียมการ (Plan)</p> <p>1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน</p> <p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การ ป้องกันปัญหาการ คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>1. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ</p>	<p>1. บุคลากรในสถานศึกษา และนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการ ปฏิบัติและมาตรการ ป้องกันปัญหาการ คุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา</p> <p>2. ชำร่าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในแต่ละ มาตรการอย่างชัดเจน</p>	<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับ การป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>เงื่อนไขความสำเร็จ</p> <p>1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน</p>

ตาราง 53 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
	<p>คณะกรรมการ สถานศึกษา และ เครือข่ายที่ เกี่ยวข้องในการ กำหนดมาตรการ 2. สถานศึกษามี การมอบหมาย หน้าที่ให้ ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการ ศึกษารับผิดชอบ ในแต่ละมาตรการ อย่างชัดเจน</p>	<p>2. ข้าราชการครู และบุคลากร ทางการศึกษาร้อย ละ 100 รับผิดชอบ ในแต่ละมาตรการ ป้องกันการคุกคาม ทางเพศอย่าง ชัดเจน</p>	<p>ให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่นักเรียนและ ผู้ปกครองในการป้องกัน และหาทางออกเมื่อต้อง เผชิญกับเหตุการณ์การ คุกคามทางเพศ 2. บุคลากรใน สถานศึกษาร่วมบูรณา การกับหน่วยงาน ภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ปกครอง ดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และ คุ้มครองเด็กนักเรียน ไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ</p>		<p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ 3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน</p> <p>1. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 2. ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม 3. คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กเรียน</p>

ตาราง 53 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>3. บุคลากรใน สถานศึกษาพร้อมทั้ง หน่วยงานหรือองค์กรที่ เกี่ยวข้องร่วมรับฟังการ บอกเล่าเรื่องราวที่ได้ รู้สึกว่าเป็นปัญหาหรือ อยากขอความช่วยเหลือ เมื่อถูกคุกคามทางเพศ</p> <p>4. บุคลากรใน สถานศึกษาพร้อมทั้ง หน่วยงานหรือองค์กรที่ เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์ ข้อมูล พิจารณาปัญหา การคุกคามทางเพศที่</p>		<p>4. การพัฒนาและส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียน บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. สนับสนุนแนวทางการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>2. ร่วมส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทาง สังคม คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิ นักเรียน</p> <p>3. ร่วมพัฒนาและส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียน</p> <p>4. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p>

ตาราง 53 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ได้รับฟังจากนักเรียนมา วิเคราะห์แล้วหาวิธีการ ช่วยเหลือต่อไป</p> <p>5. แจ้งหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือเด็ก นักเรียนกรณีถูกคุกคาม ทางเพศ</p> <p>6. กรณีเด็กถูกคุกคาม ทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพา เด็กไปตรวจเพื่อรวบรวม</p>		<p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดอบรมการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน 2. ดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือ นักเรียนที่เผชิญเหตุพิเศษ เช่น ถูก ล่วงละเมิดทางเพศ และได้รับ ผลกระทบจากความรุนแรง 3. จัดทำแผนป้องกัน แผนเผชิญเหตุ และซักซ้อมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ ปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ 4. มอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา รับผิดชอบในแต่ละมาตรการอย่าง ชัดเจน

ตาราง 53 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			หลักฐาน ห้ามชำระ ร่างกายเด็กก่อนตรวจ รักษาเป็นอันขาด ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check) 1. ติดตาม ตรวจสอบ การป้องกันปัญหาการ คุกคามทางเพศนักเรียน ในสถานศึกษาโดยการ สัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม		5. ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ 6. นิเทศ กำกับ ติดตาม การ ดำเนินงานอยู่เสมอ 7. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 1. ร่วมจัดอบรม การป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่ นักเรียน

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม 		<ol style="list-style-type: none"> 2. ให้ความรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ กลุ่มที่มีปัญหาโดยไม่มีรื้อ 3. ให้ความรู้ คำแนะนำ ปรีกษาแก่ นักเรียนที่มาติดต่อ <p>บทบาทของครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รับทราบ เข้าใจ และจัดอบรม การ ป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษาแก่นักเรียนร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ 3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา

ตาราง 53 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					<p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมสังเกต อบรม การป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่ นักเรียน 2. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา 3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษา <p>บทบาทของนักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการ ร่วมอบรม การป้องกันการคุกคาม ทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

ตาราง 53 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					2. ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อน และพัฒนางานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และปฏิบัติตาม แผนงานที่ทางสถานศึกษากำหนดไว้ 3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษา 4. ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ

ตาราง 54 กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 7 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู
โครงการที่ 8 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
ผู้รับผิดชอบโครงการ 1. กลุ่มอำนวยการ 2. กลุ่มบริหารงานบุคคล วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาข้าราชการครูให้มี จิตสำนึกความเป็นครู และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้วยความตั้งใจ 2. เพื่อเสริมสร้างและ พัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของ ข้าราชการครู	1. ข้าราชการครู ได้รับการ เสริมสร้างและ พัฒนาให้มี จิตสำนึกความ เป็นครูและ รับผิดชอบต่อ หน้าที่ด้วยความ ตั้งใจ 2. ข้าราชการครู ได้รับการ เสริมสร้างและ พัฒนา เจตคติ	1. ข้าราชการครู ร้อยละ 100 ได้รับ การเสริมสร้างและ พัฒนาให้มี จิตสำนึกความเป็น ครูและรับผิดชอบต่อ หน้าที่ด้วยความ ตั้งใจ 2. ข้าราชการครู ร้อยละ 100 ได้รับ การเสริมสร้างและ พัฒนาเจตคติ จิตสำนึก	ขั้นเตรียมการ (Plan) 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน ขั้นดำเนินการ (Do) กิจกรรมที่ 1 การพัฒนา จิตสำนึกและความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของ ครู 1. ครูต้องมีจิตสำนึกและ ความรับผิดชอบต่อ ให้การศึกษา	1. ข้าราชการครูได้รับ การเสริมสร้างและ พัฒนาให้มีจิตสำนึก ความเป็นครูและ ความตั้งใจ 2. ข้าราชการครูได้รับ การเสริมสร้างและ พัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับ กฎหมายระเบียบของ ทางราชการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับ ครู เงื่อนไขความสำเร็จ 1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
ให้เหมาะสม สอดคล้อง กับกฎหมายระเบียบ หลักเกณฑ์ของทาง ราชการ	จิตสำนึก และ พฤติกรรมให้ เหมาะสม สอดคล้องกับ กฎหมายระเบียบ ของทางราชการ	และพฤติกรรมให้ เหมาะสม สอดคล้องกับ กฎหมายระเบียบ ของทางราชการ	และการสอนในชั้นเรียน ควรมีการสอดแทรก ความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับทักษะที่นำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน เช่น การป้องกันตัวเองจาก การถูกคุกคามทางเพศ ของนักเรียน 2. ครูต้องมีจิตสำนึกและ ความรับผิดชอบในการ ให้การอบรมนักเรียน และประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่ง แก่เด็ก		2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ 3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน 1. ส่งเสริมให้ครูสร้างวินัยในตนเอง เพื่อเป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่ พลเมืองดี 2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูปลูก จิตสำนึกการเป็นพลเมืองดีกับ

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>รวมทั้งเป็นผู้เสียสละและอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญา เพื่อพัฒนาและช่วยเหลือเด็กนักเรียน</p> <p>3. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนในโรงเรียน และจะต้องเป็นผู้ประสานงานด้านสุขภาพอนามัยระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว</p>		<p>นักเรียนทุกคน ในทุกโอกาสที่อยู่ภายในโรงเรียน</p> <p>3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน</p> <p>4. ส่งเสริมให้ครูแนะนำแนวทางให้นักเรียนวางแผนการดำรงชีวิต</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา</p> <p>1. ร่วมส่งเสริม สนับสนุน นโยบายโครงการ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p>

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>4. ครูต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือประสานงานกับนักเรียนเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการคุกคามทางเพศ</p> <p>5. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการเป็นที่ปรึกษา ให้การแนะแนวแก่นักเรียน รวมทั้งมีบทบาทในการเป็นนักจิตวิทยา</p>		<p>2. ร่วมส่งเสริมและพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>2. ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอยู่เสมอ</p>

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขเมื่อนักเรียนมีปัญหา</p> <p>6. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความรัก ความเมตตา ความจริงใจ ความอ่อนโยน มีความเข้าใจในความรู้สึกของนักเรียน</p> <p>7. ครูต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพิกเฉย เมื่อมีปัญหาการ</p>		<p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมจัดอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>2. ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อนครูที่มาติดต่อด้วยความเต็มใจ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วมอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p>

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>คุณภาพทางเพศเกิดขึ้นในสถานศึกษา</p> <p>8. ครูมีจิตสำนึกและ ความรับผิดชอบในการ จัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร เพื่อช่วยให้ นักเรียนรู้จักการทำงาน เป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี การ เสียสละ และส่งผลให้ นักเรียนรู้จักนำทักษะ จากการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรมาใช้ ป้องกันตัวเองจากการ</p>		<p>2. ให้ความร่วมมือในการพัฒนาครู กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา</p> <p>2. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษาในการพัฒนาจิตสำนึก และความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p>

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ถูกคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา</p> <p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาจิตสำนึกและ ความรับผิดชอบในหน้าที่ แก่ครู โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม</p>		

ตาราง 54 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนิน กิจกรรม 		

ตาราง 55 กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู แผนงานที่ 8 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 9 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
ผู้รับผิดชอบโครงการ 1. กลุ่มอำนวยการ 2. กลุ่มบริหารงานบุคคล วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลัก คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาซีพีที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพ และมีทักษะการ ปฏิบัติงานอย่าง ครุมืออาชีพ	1. ข้าราชการครูมี ความรู้ ความ เข้าใจในหลัก คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาซีพีที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพ และมีทักษะการ ปฏิบัติงานอย่าง ครุมืออาชีพ	1. ข้าราชการครู ร้อยละ 100 มี ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาซีพีที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพ และมีทักษะการ ปฏิบัติงานอย่างครุ มืออาชีพ	ขั้นเตรียมการ (Plan) 1. เสนอโครงการ 2. ประชุมเพื่อดำเนินการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน ขั้นดำเนินการ (Do) กิจกรรมที่ 1 การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพแก่ ครู	1. ข้าราชการครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลัก คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพที่ใช้ ในการประกอบอาชีพ และมีทักษะการ ปฏิบัติงานอย่างครุมือ อาชีพ 2. ข้าราชการครูสามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา 3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 4. หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับ ครู เงื่อนไขความสำเร็จ 1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการ ดำเนินงาน

ตาราง 55 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
<p>มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนมีคุณลักษณะ ครูที่ดี</p> <p>2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในหลัก คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ แก่ ข้าราชการครูให้สามารถ ปฏิบัติราชการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>2. ข้าราชการครู สามารถปฏิบัติ ราชการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>2. ข้าราชการครู ร้อยละ 100 สามารถปฏิบัติงาน ในหน้าที่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>1. ครูต้องพัฒนาศิษย์ให้ เป็นมนุษย์ที่เพียบพร้อม ด้วย ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถ อยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร</p> <p>2. ในกิจกรรมการเรียน การสอนครูต้องยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ คอย แนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อ</p>		<p>2. บุคลากรทุกคนต้องให้ความ ร่วมมือ</p> <p>3. ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>บทบาทของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน</p> <p>1. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อการเป็นครูมืออาชีพ</p>

ตาราง 55 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>มีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน</p> <p>3. อบรมและถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ด้วยความรัก รวมถึงการสอดแทรกเนื้อหานอกห้องเรียนแก่ศิษย์ เช่น เรื่องทางเพศหรือยาเสพติด</p> <p>4. ครูต้องทำตัวน่าเข้าใจ เพื่อให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชมศิษย์ และสร้างความรู้สึกร่วมกันกับศิษย์ทุกคน</p>		<p>2. หาแนวทางดำเนินการอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ครูอยู่เสมอ</p> <p>3. ส่งเสริมให้ครูประพฤติตนอยู่ในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา</p> <p>1. ร่วมส่งเสริม สนับสนุน นโยบายโครงการ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p>

ตาราง 55 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>5. ครูต้องเป็นตัวอย่าง และต้นแบบที่ดีแก่ศิษย์ ปฏิบัติในสิ่งที่สอนศิษย์ได้ มีความเป็นกันเอง สุขุม น่าเชื่อถือ มีบุคลิกภาพที่ดี น่าเคารพ</p> <p>6. ครูต้องเข้าถึงศิษย์ทุกคนได้ ฝึกและกระตุ้นให้ ศิษย์แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเป็น</p>		<p>2. ร่วมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ และติดตามการ ดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>บทบาทของสถานศึกษา</p> <p>1. จัดอบรมหลักสูตรการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>2. ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>3. นิเทศ กำกับ ติดตาม การ ดำเนินงานอยู่เสมอ</p>

ตาราง 55 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)</p> <p>ติดตาม ตรวจสอบการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยการสัมภาษณ์ สังเกต หรือใช้ แบบสอบถาม</p>		<p>4. รายงานผลการดำเนินงานไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>บทบาทหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. ร่วมจัดอบรม สัมมนาหลักสูตร การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p> <p>2. ให้ความรู้ คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อนครูที่มาติดต่อด้วยความเต็มใจ</p> <p>บทบาทของครู</p> <p>1. รับทราบ เข้าใจ และเข้าร่วมอบรม สัมมนาหลักสูตรการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพของครู</p>

ตาราง 55 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
			<p>ขั้นประเมินผล สรุป และรายงาน (Action)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผล 2. สรุป 3. รายงานผลดำเนินการ กิจกรรม 		<ol style="list-style-type: none"> 2. ให้ความร่วมมือในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครูกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง 3. รายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา <p>บทบาทของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา 2. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับ สถานศึกษาในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ของครู

ตาราง 55 (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีดำเนินการ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ เงื่อนไขความสำเร็จ/ บทบาทของหน่วยงานและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง
					บทบาทของนักเรียน 1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในรายวิชา ต่างๆ ที่ครูสอน 2. เชื้อพัง เคารพ และให้ความ ร่วมมือกับครูทุกครั้งในกิจกรรมการ เรียนการสอน 3. นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ ทั้งในและนอกชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 56 ผลการร่างกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วิสัยทัศน์	
1	นักเรียนต้องได้รับการปฏิบัติจากครูและเพื่อนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี สถานศึกษาต้องมีมาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนที่ชัดเจน และเข้มแข็ง
พันธกิจ	
2	สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา แก่นักเรียน
3	พัฒนาศักยภาพครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความ เข้าใจ และทักษะในการทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียน ในสถานศึกษา
4	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคโนโลยี การบริการและความช่วยเหลืออื่นใดในการป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
5	ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างมีคุณภาพ
วัตถุประสงค์	
6	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา
7	เพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วัตถุประสงค์ (ต่อ)	
8	เพื่อสร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้มีคุณภาพรองรับการจัดการความรู้และการให้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม
9	เพื่อส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ในการสอดส่องและร่วมหาวิธีป้องกันนักเรียนจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
เป้าหมาย	
10	สถานศึกษามีการพัฒนาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้เหมาะสมอยู่เสมอ
11	นักเรียนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม
12	ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
13	สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้ครู และบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน
14	สถานศึกษามุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

ข้อที่	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
เป้าหมาย (ต่อ)	
15	<p>สถานศึกษากำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและใช้หลักสูตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของตัวเอง</p>
วิธีดำเนินการ 1	
<p>กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 1 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดวินัยทางเพศ กิจกรรมที่ 1 การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยที่รุนแรงในการประพฤติผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษา กิจกรรม</p>	
16	<p>ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารายใดที่กระทำผิดวินัยทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรงต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที</p>
17	<p>ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารายใดที่มีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศที่รุนแรงเกิดขึ้นในสถานศึกษา ให้สามารถปรับความผิดเป็นฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ทันที</p>
18	<p>ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารายใดกระทำความผิดทางเพศไม่ร้ายแรงในสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง</p>

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
19	หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักโม ธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ นำมาใช้ให้เท่า เทียมกันทุกครั้งในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง
20	กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลา ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายใน 15 วันอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุกครั้ง
21	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย ครั้งละ 2 ปี
22	กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง กิจกรรมที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติตนที่ดี กิจกรรม
23	นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกัน ในองค์กรในทุกปีการศึกษา
24	กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ชัดเจนที่และ นำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา
25	ระเบียบวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทาง เพศนักเรียนในสถานศึกษา
26	กฎหมายต้องลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันทุกครั้ง
27	ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัย แล้ว ต้องทำได้จริงไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ข้อที่	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
	<p>วิธีดำเนินการ 1</p> <p>กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น แผนงานที่ 2 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 2 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมองค์กร กิจกรรมที่ 1 การสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร กิจกรรม</p>
28	<p>ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กร เพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น</p>
29	<p>บุคลากรในองค์กรทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ กิจกรรมที่ 2 สร้างความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร กิจกรรม</p>
30	<p>มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในองค์กรได้ และกระบวนการดังกล่าวต้องมี มาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ได้รับความอับอายทุกครั้ง</p>
31	<p>ทุกมาตรการที่ออกมาในองค์กรจะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิด จะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถ</p>
32	<p>มีโครงการสร้างและให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายขององค์กรเกี่ยวกับ การป้องกันการคุกคามทางเพศของ ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง</p>

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
	<p>วิธีดำเนินการ 2</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน</p> <p>แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน</p> <p>โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การสร้างความรู้</p> <p>กิจกรรม</p>
33	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
34	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีการค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
35	ในการศึกษาหาความรู้ทุกครั้ง ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง
36	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
37	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
38	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
39	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สละสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ
40	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์
41	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตัวเอง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
42	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องศึกษาหาความรู้ ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้
43	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนอย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม)
44	ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
	<p>วิธีดำเนินการ 2</p> <p>กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกัน คุกคามทางเพศในสถานศึกษา กิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ความรู้ กิจกรรม</p>
45	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาในชั้นเรียนร่วมกับ นักเรียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
46	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การ ประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
47	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 ครั้งในคาบโฮมรูม
48	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการ สอนเนื้อหา อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
49	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนใช้หลักจิตวิทยาชั้นสูงในการอธิบายให้ นักเรียนเข้าใจ และต้องใช้ความอดทนในการอบรมนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง
50	สถานศึกษาสร้างและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทาง เพศของนักเรียนในสถานศึกษาโดยเฉพาะ ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
51	สถานศึกษามีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการ คุกคามทางเพศแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ข้อที่	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
52	มีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ฟัง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
53	นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น
54	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา
55.	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียน เรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกรุ้คุกคามทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม
56	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม
57	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงาน หรือ องค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศ ของนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
<p>วิธีดำเนินการ 3</p>	
<p>กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรม</p>	
58	ผู้บริหารและข้าราชการครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาในการประชุม ประจำเดือน
59	ผู้บริหารและข้าราชการครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
60	ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการบริหารงานแก่ข้าราชการครูทุกคน
61	ผู้บริหารและข้าราชการครูทุกคนมีการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร
62	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันจัดทำมาตรการการป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียน และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
63	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และมีมาตรการป้องกันในวัน สำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นในทุกปี
64	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และต่อเนื่องภาคเรียนละ 1 ครั้ง
65	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล้องวงจรปิดตลอดปีการศึกษา
66	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมเน้นย้ำเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนโดยเฉพาะ การป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
วิธีดำเนินการ 3	
กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม	
แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน	
โครงการที่ 6 การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	
กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	
กิจกรรม	
67	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้เรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิต มี ความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
68	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดและมีทักษะการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
69	สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมด้วยสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียนเดือนละ 1 ครั้ง
70	สถานศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
71	สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการคัดกรองเพื่อคัดแยกนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเป้าหมาย และเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
72	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
73	ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
74	ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล
วิธีดำเนินการ 3	
กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา กิจกรรมที่ 1 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา กิจกรรม	
75	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ต่อนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
76	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ปกครอง ดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ ตลอดปีการศึกษา
77	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรืออยากขอความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ
78	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาปัญหาการคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียนมาวิเคราะห์แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป
79	บุคลากรในสถานศึกษาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
80	กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนพาไปตรวจรักษา เพื่อรวบรวมหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายเด็กก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด
<p>วิธีดำเนินการ 4</p>	
<p>กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู</p> <p>แผนงานที่ 7 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>โครงการที่ 8 โครงการพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู</p> <p>กิจกรรม</p>	
81	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษา การสอนในชั้นเรียนควรมีการแทรกทักษะการป้องกันตัวที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การป้องกันตัวจากการถูกคุกคามทางเพศของนักเรียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
82	ครูทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งแก่นักเรียน รวมทั้งเป็นผู้เสียสละ อุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน อบรม/ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากนักเรียนนอกชั่วโมงเรียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
83	ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของนักเรียน โดยการลงพื้นที่ สอบถาม สัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
84	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือ ประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการคุกคามทางเพศ
85	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	<p>วิธีดำเนินการ 4</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู</p> <p>แผนงานที่ 8 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>โครงการที่ 9 โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของครู กิจกรรม</p>
86	ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร
87	ในกิจกรรมการเรียนการสอนครูทุกคนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน
88	ครูทุกคนต้องทำตัวน่าเข้าใกล้ เพื่อให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชมนักเรียน และ สร้างความรู้สึกเท่าเทียมกันกับนักเรียนทุกคน
89	ครูทุกคนต้องเป็นตัวอย่างและต้นแบบที่ดีแก่นักเรียน ปฏิบัติในสิ่งที่ตัวเองสอน นักเรียนได้
90	ครูทุกคนต้องเข้าถึงนักเรียนได้ ฝึกและกระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเป็น

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้
สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี
เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี ในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนจะนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี
2. การคุกคามทางเพศของนักเรียน หมายถึง การกระทำที่ตึงใจ จงใจ ในลักษณะซ้ำ ๆ กัน เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ว่าทางกาย วาจา หรือสายตาต่อนักเรียน โดยอีกฝ่ายหนึ่งไม่พึงประสงค์ และการคุกคามทางเพศของนักเรียนในงานวิจัยนี้เน้นที่การกระทำของครูต่อนักเรียนเท่านั้น
3. โปรดอ่านคำถามในแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความมีความเหมาะสม สามารถใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่มีความหมาย ดังนี้
 - +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าเหมาะสม
 - 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ
 - 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่เหมาะสมผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ประเภทของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีที่ประเภท อะไรบ้าง				
2	สถานการณ์ / สภาพการณ์ที่นำไปสู่การคุกคามทางเพศในสถานศึกษามีอะไรบ้าง				
3	นักเรียนที่มักจะเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา มีลักษณะอย่างไร				
4	บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างไร				
5	นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ. 25....

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี

ชื่อเรื่องงานวิจัย กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์
นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลนิกา ฉลากบาง ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ทนต์ศักดิ์ คุ่มไชนะ กรรมการ
ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว กรรมการ

ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

โทรศัพท์.....E-mail.....

วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์/...../25..... เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์ การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในประเด็นการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณีทราบล่วงหน้า โดยขอนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยจะขอจดบันทึกและบันทึกเสียง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. บุคลากรในโรงเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ	ผู้สัมภาษณ์	ลงชื่อ	ผู้ให้สัมภาษณ์
(นายวิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์)		(.....)	
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 25....		วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 25....	

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามในการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถามในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนจะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. การคุกคามทางเพศของนักเรียน หมายถึง การกระทำที่ตั้งใจ จงใจ ในลักษณะซ้ำ ๆ กัน เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ว่าทางกาย วาจา หรือสายตาต่อนักเรียน โดยอีกฝ่ายหนึ่งไม่พึงประสงค์ และการคุกคามทางเพศของนักเรียนในงานวิจัยนี้เน้นที่การกระทำของครูต่อนักเรียนเท่านั้น

3. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ได้มาจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

4. โปรดอ่านคำถามในแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความมีความเหมาะสม สามารถใช้ตรวจสอบกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่มีความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าเหมาะสม

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินแบบสอบถามในครั้งนี้

วิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิสัยทัศน์					
1	นักเรียนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมและดูแลให้เป็นคนดีมีคุณภาพ				
พันธกิจ					
2	พัฒนาศักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา				
3	สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน				
4	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคโนโลยี การบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา				
5	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้				
6	ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์การภาครัฐ เอกชน ทีมสหวิชาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ				
พันธกิจ (ต่อ)					
7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา				
8	ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา				

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วัตถุประสงค์					
9	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา				
10	เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกัน การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา				
11	เพื่อสร้างความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้				
12	เพื่อสร้างความพร้อมในด้านการให้บริการและให้ ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษา				
13	เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานภายนอกให้ร่วม ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา				
14	เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา				
วัตถุประสงค์ (ต่อ)					
15	เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้ บทลงโทษกับครูที่กระทำการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษาอย่างจริงจัง				
เป้าหมาย					
16	สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครู และ บุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการ การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่าง ชัดเจน				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
17	สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธ กิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานให้เหมาะสมอยู่เสมอ				
18	สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อม ภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความ ปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศ ของนักเรียนในสถานศึกษา				
เป้าหมาย (ต่อ)					
19	นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกัน การคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่าง เหมาะสม				
20	ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ ที่เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการ ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา				
21	สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและ ใช้หลักสูตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับ สภาพและบริบทของตัวเอง				

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

เป็นแนวทางสำหรับครูที่จะต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ มีความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งการใช้หลักธรรม หลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
22	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษา มีการแทรกทักษะการป้องกันตัวให้นักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์				
23	ครูทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งของนักเรียน รวมทั้งเป็นผู้เสียสละ อุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน อบรม/ซักถามปัญหาต่าง ๆ จากนักเรียน นอกชั่วโมงเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์				
24	ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้าน สอบถามสัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
25	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ				
26	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
27	ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่ เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร				
28	ครูทุกคนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืด ผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้อง ช่วยเหลือเมื่อ มีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน				
29	ครูทุกคนให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม และสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนทุกคนอย่างเป็น กัลยาณมิตร				
30	ครูทุกคนต้องพบปะ พูดคุย และฝึกกระตุ้นให้นักเรียน คิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเป็น				
31	ครูทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการ สำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				
32	ครูทุกคนมีการค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับกรป้องกัน คุกคามทางเพศในสถานศึกษา				
33	ครูทุกคนต้องลงมือในการศึกษาหาความรู้โดยการ ปฏิบัติจริง และกระทำด้วยตนเอง				
34	ครูทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการ แสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองใน การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน สถานศึกษา				
35	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ เข้าร่วม ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่าง น้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

เป็นการจัดการความรู้เกี่ยวกับปัญหาและการป้องกันการคุกคามทางเพศ
ต่อนักเรียน ของบุคลากรในสถานศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานการทำงานของแต่ละฝ่าย
ร่วมกัน กล่าวคือ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการ
ป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
36	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนา ทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย				
37	ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สะสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคาม ทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอยู่ เสมอ				
38	ครูทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคาม ทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีในการป้องกันให้ ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์				
39	ครูทุกคนต้องมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการ คุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตัวเอง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				
40	ครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษา ไม่จำกัดว่าจะมาจาก แหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้				
41	ครูทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการ ป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม)				
42	ครูทุกคนต้องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่ง สัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ อย่างน้อยปีการศึกษา ละ 1 ครั้ง				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
43	ครูทุกคนต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา หรือในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์				
44	ครูทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงานเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
45	ครูทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา 1 ครั้ง/สัปดาห์ ในคาบโฮมรูม				
46	ครูทุกคนควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์				
47	ครูทุกคนใช้หลักจิตวิทยาในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และจัดค่ายอบรมนักเรียนแบบเข้ม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
48	สถานศึกษาร่างและปรับปรุงหลักสูตรโดยเฉพาะเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				
49	สถานศึกษามีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
50	สถานศึกษามีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
51	นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น				
52	ครูทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
53	ครูทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียน เรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกคุกคามทางเพศ ตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม				
54	ครูทุกคนต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศที่เหมาะสม				
55	ครูทุกคนต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กร ต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปี การศึกษาละ 1 ครั้ง				
56	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน การป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง				

กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษากับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ มูลนิธิ องค์กร ทีมสหวิชาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายในการป้องกัน สอดส่อง สังเกตว่ามีเหตุการณ์อะไรที่สื่อว่าอาจจะมีการล่วงเกินทางเพศขึ้นในสถานศึกษา รวมทั้งการร่วมกันสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกคุกคามทางเพศ

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
57	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาในการประชุมประจำเดือน				
58	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
59	ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษาต่อนักเรียนแก่ครูทุก คน				
60	ผู้บริหารและครูทุกคนมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันหาวิธีป้องกันหรือสอดส่องไม่ให้เกิดการ คุกคามทางเพศเกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษา				
61	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันจัดทำ มาตรการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
62	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และมี มาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่ โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี				
63	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตาม โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และต่อเนื่องภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
64	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อม ภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตา คน มีกล้องวงจรปิดในจุดล่อแหลมอย่างทั่วถึง				
65	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมเน้นย้ำเรื่อง เพศศึกษาแก่นักเรียนโดยเฉพาะการป้องกันตนเองให้ พ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ 1 ครั้ง/สัปดาห์				
66	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และ เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
67	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการ จัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างถูกวิธี และมี ทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
68	สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน 1 ครั้ง/เดือน				
69	สถานศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				
70	สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการคัดกรองเพื่อคัดแยกนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเป้าหมาย และเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
71	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
72	ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ				
73	ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล				
74	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
75	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทีมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ ตลอดปีการศึกษา				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
76	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ				
77	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียน แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป				
78	บุคลากรในสถานศึกษาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา				
79	กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพาไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายผู้ประสบเหตุก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด				

กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

เป็นการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้นแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีกระทำการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการใช้กฎหมายเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายำเกรงและยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและองค์กร

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
80	ครูที่กระทำความผิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรง ต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
81	ครูที่มีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือกระทำการ คุกคามทางเพศต่อนักเรียนให้ปรับความผิดเป็นฐาน ประพจน์ข้ออย่างร้ายแรงได้ทันที				
82	ในกรณีที่ครูกระทำความผิดทางเพศไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการ กระทำนั้นอย่างจริงจัง				
83	หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลัก นิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุก ครั้งในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลัก หนึ่ง				
84	กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ จำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือ ภายใน 30 วันเป็นอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุก ครั้ง				
85	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับกฎหมายเกี่ยวกับ การป้องกันคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย 2 ปี/ ครั้ง				
86	กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ประพจน์ผิดทางเพศ ต้องมีกรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของ ตัวเอง				
87	นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือ เป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในทุกองค์กรทางการศึกษา ในทุกปีการศึกษา				
88	กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทาง เพศให้ชัดเจนและนำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา				

ข้อที่	การดำเนินการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
89	ระเบียบวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา				
90	กฎหมายต้องลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันทุกครั้ง				
91	ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวน สอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้ว ต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง				
92	ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น				
93	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ				
94	มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ให้เกิดความอับอายทุกครั้ง				
95	ทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติได้จริงถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำ ความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตาม				
96	มีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ. 25....

**นิยามศัพท์เฉพาะประกอบการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามในการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. การคุกคามทางเพศของนักเรียน หมายถึง การกระทำที่ตึงใจ จงใจ ในลักษณะซ้ำ ๆ กันเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ว่าทางกาย วาจา หรือสายตาต่อนักเรียน โดยอีกฝ่ายหนึ่งไม่พึงประสงค์ และการคุกคามทางเพศของนักเรียนในงานวิจัยนี้เน้นที่การกระทำของครูอาจารย์ต่อนักเรียนเท่านั้น

2. กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมตามบริบทขององค์กร ในที่นี้หมายถึง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ เป็นความตั้งใจกว้าง ๆ รวมทุกอย่างเกี่ยวกับอนาคตหรือคิดไปข้างหน้า แสดงให้เห็นความทะเยอทะยานที่จะนำไปสู่อนาคตทั้งวิธีการและเป้าหมายอย่างชัดเจน

2.2 พันธกิจ เป็นการระบุขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร จะเป็นการกำหนดข้อความที่ชี้ให้เห็นถึงการกำหนดกิจกรรมและลักษณะของงาน

2.3 เป้าหมาย เป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น เป็นผลลัพธ์ที่จำเพาะเจาะจง สามารถแสดงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถวัดได้ และมีระยะเวลาที่แน่นอน

2.4 วิธีดำเนินการ หมายถึง รูปแบบ หรือแผนการที่รวมเอาเป้าหมายหลัก นโยบายหลัก และลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานทั้งองค์กรเอาไว้ด้วยกัน

2.5 ตัวชี้วัด หมายถึง ค่าที่แสดงถึงลักษณะ หรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งมีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้

3. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

หมายถึง แนวทางในการดำเนินการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 กลยุทธ์ ดังนี้

3.1 ด้านการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู หมายถึง การดำเนินการของหน่วยงานและผู้บริหารในการทำให้ครูมีจิตวิทยาในการสอน การแนะนำ และการแนะนำที่ดี มีความรักและเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงใจ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อรู้อะไรดีอะไรไม่ดี แนะนำนักเรียนให้เป็นคนดี ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ดี ถือเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียนเพื่อไม่ให้เป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา รวมทั้งการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นและร่วมมือกับชุมชนได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการ ประสานอีกทางหนึ่งในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา

3.2 ด้านการจัดการความรู้แก่นักเรียน หมายถึง การนำความรู้จาก แหล่งต่าง ๆ มารวบรวมไว้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ และการ ป้องกันการคุกคามทางเพศสำหรับนักเรียน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการเล่าถอดประสบการณ์ เอกสาร หรือสื่ออื่น ๆ รวมถึงการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้นักเรียนทราบ

3.3 ด้านการป้องกันแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่าง บุคลากรทุกระดับทั้งในโรงเรียน ครอบครัว ทีมสหวิชาชีพ และชุมชน ที่ประสงค์จะป้องกัน การคุกคามทางเพศให้นักเรียนโดยมีการร่วมวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วม รับผิดชอบ และร่วมตัดสินใจ

3.4 ด้านการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น หมายถึง การรวบรวม และวิเคราะห์กฎหมายหรือบทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา มา เรียบเรียงเป็นกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับสำหรับใช้บังคับแก่บุคคลที่ทำผิดเกี่ยวกับการคุกคาม ทางเพศในสถานศึกษาอย่างเข้มข้น

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2561

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2561

6. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 934 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2561

7. คู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา หมายถึง เอกสารที่อธิบายเกี่ยวกับวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตอบข้อสงสัย และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมต่อผู้นำไปใช้ ประกอบด้วย 1) คำชี้แจง 2) ความเป็นมาและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และ 5) กลยุทธ์แผนงานและโครงการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบกลยุทธ์ในการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์
4. ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่ส่งผลต่อท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยถือเป็นความลับและจะนำไปใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบพระคุณ

วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์

นักศึกษานิเทศศาสตร์ วิทยาลัยการศึกษามัธยมศึกษา (ปร.ต.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - () ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - () รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานทั่วไป/หัวหน้างานปกครอง
 - () หัวหน้างานแนะแนว
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. การศึกษาสูงสุด ปริญญา () ตริ () โท () เอก สาขา.....
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน
 - () 1-5 ปี () 6-10 ปี () 11-15 ปี () มากกว่า 15 ปี
5. จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน (โปรดระบุ)
6. ขนาดของโรงเรียน
 - () ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-500 คน)
 - () ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 501-1,500 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,501-2,500 คน)
 - () ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,501 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลยุทธ์การป้องกันการ คุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสม มากที่สุด มาก ปานกลาง

น้อย น้อยที่สุด ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
วิสัยทัศน์						
1	นักเรียนทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมและดูแลให้เป็นคนดีมีคุณภาพ					
พันธกิจ						
2	พัฒนาศักยภาพครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา					
3	สร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาแก่นักเรียน					
4	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เทคโนโลยี การบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา					
5	สร้างความพร้อมของสถานศึกษาในด้านการบริการและความช่วยเหลือในการป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนในสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้					
พันธกิจ (ต่อ)						
6	ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ เอกชน ทีมสหวิชาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และครอบครัว ให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7	ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
8	ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มหรือใช้บทลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
วัตถุประสงค์						
9	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา					
10	เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
11	เพื่อสร้างความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้					
วัตถุประสงค์ (ต่อ)						
12	เพื่อสร้างความพร้อมในด้านการให้บริการและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
13	เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานภายนอกให้ร่วมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา					
14	เพื่อให้มีกระบวนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
15	เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มหรือใช้บทลงโทษกับครูที่กระทำการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาอย่างจริงจัง					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
เป้าหมาย						
16	สถานศึกษาทุกแห่งมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารับผิดชอบในแต่ละมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนอย่างชัดเจน					
เป้าหมาย (ต่อ)						
17	สถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการกำหนดแผนงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ปรับปรุงแก้ไข พัฒนางานให้เหมาะสมอยู่เสมอ					
18	สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งมั่นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณอาคาร สถานที่ต่าง ๆ ให้มีความปลอดภัย นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับหลักการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา					
19	นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการความรู้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม					
20	ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติและมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา					

ข้อที่	วิธีการดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
21	สถานศึกษาทุกแห่งกำหนดขอบเขต ทิศทาง ปรับและใช้หลักสูตรการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของตัวเอง					

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของครู

เป็นแนวทางสำหรับครูที่จะต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ มีความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งการใช้หลักธรรม หลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับภาพลักษณ์ของความเป็นครูที่ดี

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
22	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการให้การศึกษา มีการแทรกทักษะการป้องกันตัวให้นักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศอย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์					
23	ครูทุกคนต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่พึ่งของนักเรียน รวมทั้งเป็นผู้เสียสละ อุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน อบรม/ซักถาม ปัญหาต่าง ๆ จากนักเรียนนอกชั่วโมงเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์					

ข้อที่	วิธีการดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
24	ครูทุกคนต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้าน สอบถาม สัมภาษณ์เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับมอบหมายภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
25	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือประสานงานกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้ปกครองในการป้องกันและพัฒนาเด็กนักเรียนให้ห่างไกลจากปัญหาการถูกละเมิดทางเพศ					
26	ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความรัก ความสามัคคี การเสียสละ และส่งผลให้นักเรียนรู้จักนำทักษะจากการจัดกิจกรรมมาใช้ป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศในสถานศึกษา อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
27	ครูทุกคนต้องพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เก่ง ดี มีสุข) โดยไม่คิดเบียดเบียนใคร					
28	ครูทุกคนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คอยแนะนำ ปกป้องช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นกับนักเรียน					
29	ครูทุกคนให้คำปรึกษา แสดงความชื่นชม และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนทุกคนอย่างเป็นกัลยาณมิตร					

30	ครูทุกคนต้องพบปะ พูดคุย และฝึกกระตุ้นให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันเป็น					
31	ครูทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และมาตรการสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
32	ครูทุกคนมีการค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
33	ครูทุกคนต้องลงมือในการศึกษาหาความรู้โดยการปฏิบัติจริง และกระทำด้วยตนเอง					
34	ครูทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้สามารถของตนเองในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา					
35	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน

เป็นการจัดการความรู้เกี่ยวกับปัญหาและการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน ของบุคลากรในสถานศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานการทำงานของแต่ละฝ่ายร่วมกัน กล่าวคือ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
36	ครูทุกคนต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการพัฒนาทักษะด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยคนละ 1 เครือข่าย					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
37	ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ สละสมความรู้เกี่ยวกับทักษะการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอยู่เสมอ					
38	ครูทุกคนต้องศึกษาและติดตามกระแสการคุกคามทางเพศให้ทัน พร้อมทั้งคิดหาวิธีการป้องกันการให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์					
39	ครูทุกคนต้องมีการศึกษารายกรณีสถานที่ที่เกิดการคุกคามทางเพศและนำมาปรับใช้ในองค์กรของตัวเอง อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
40	ครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ไม่จำกัดว่าจะมาจากแหล่งความรู้ใด อาจเป็นความรู้ในหรือนอกห้องเรียน หรือจากสื่ออื่น ๆ ก็ได้					
41	ครูทุกคนต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน อย่างน้อย 1 แบบ (แบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม)					
42	ครูทุกคนต้องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
43	ครูทุกคนต้องมีบทบาทในการจัดการความรู้เรื่องการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา หรือในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียน อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
44	ครูทุกคนต้องมีการจัดนิทรรศการ การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเสนอผลงาน เกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
45	ครูทุกคนมีกลไกการแนะแนวที่ดีในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา 1 ครั้ง/สัปดาห์ ในคาบโฮมรูม					
46	ครูทุกคนควรมีการเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับการสอนเนื้อหา อย่างน้อย 1 ครั้ง/สัปดาห์					
47	ครูทุกคนใช้หลักจิตวิทยาในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา และจัดค่ายอบรมนักเรียนแบบเข้ม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
48	สถานศึกษาสร้างและปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะเพื่อใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
49	สถานศึกษามีการฝึกอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การป้องกันการคุกคามทางเพศแก่นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
50	สถานศึกษามีการประชุม อภิปราย เกี่ยวกับบทลงโทษจากการคุกคามทางเพศ ให้ นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
51	นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น					
52	ครูทุกคนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าขอคำปรึกษา					
53	ครูทุกคนต้องกล้าเปิดใจกับนักเรียน สอนนักเรียนเรื่องการป้องกันตัวเองจากการถูกละเมิดทางเพศตรง ๆ ไม่อ้อมค้อม					
54	ครูทุกคนต้องเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง และหาวิธีการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศที่เหมาะสม					
55	ครูทุกคนต้องมีบทบาทร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันการละเมิดทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					
56	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันการละเมิดทางเพศต่อนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					

กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม

เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษากับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ มูลนิธิ องค์กร ทิมสหวิชาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการป้องกัน สอดส่อง สังเกตว่ามีเหตุการณ์อะไรที่สื่อว่าอาจจะมี การล่วงเกินทางเพศขึ้นในสถานศึกษา รวมทั้งการร่วมกันสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกล่วงเกินทางเพศ

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
57	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาในการประชุมประจำเดือน					
58	ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาในการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา					
59	ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษาต่อนักเรียนแก่ครูทุกคน					
60	ผู้บริหารและครูทุกคนมีการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันหาวิธีป้องกันหรือสอดส่องไม่ให้มีการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษา					
61	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันจัดทำมาตรการการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียน และจัดทำแผนงานโดยบูรณาการร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
62	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันเฝ้าระวัง และมีมาตรการป้องกันในวันสำคัญหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
63	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันดำเนินการตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และต่อเนื่อง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
64	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมกันจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ไม่ให้เกิดมุมอับ ลับตาคน มีกล่องวงจรปิดในจุดล่อแหลมอย่างทั่วถึง					
65	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนร่วมเน้นย้ำเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนโดยเฉพาะการป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกคุกคามทางเพศ 1 ครั้ง/สัปดาห์					
66	สถานศึกษาจัดอบรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกคนให้ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
67	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงร้อยละ 90 รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รู้จักการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างถูกวิธี และมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น					
68	สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมพร้อมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน 1 ครั้ง/เดือน					
69	สถานศึกษาจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนเครือข่าย/องค์กรเยาวชน กิจกรรม TO BE NUMBER ONE กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตัวเองแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
70	สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการคัดกรองเพื่อคัดแยกนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเป้าหมาย และเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
71	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
72	ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ					
73	ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นรายบุคคล					
74	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมประชุมปรึกษาหารือ ให้ความรู้ ความเข้าใจ กับนักเรียนและผู้ปกครองในการป้องกันและหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การคุกคามทางเพศในสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
75	บุคลากรในสถานศึกษาร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร ทีมสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ปกครอง ในการดูแล พิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียนไม่ให้ถูกคุกคามทางเพศ ตลอดปีการศึกษา					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
76	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ร่วมรับฟังการบอกเล่าเรื่องราวที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือเมื่อถูกคุกคามทางเพศ					
77	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนพร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศที่ได้รับฟังจากนักเรียน แล้วหาวิธีการช่วยเหลือต่อไป					
78	บุคลากรในสถานศึกษาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคนแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือนักเรียนกรณีถูกคุกคามทางเพศในสถานศึกษา					
79	กรณีนักเรียนถูกคุกคามทางเพศระดับรุนแรง เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ ให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพาไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐาน ห้ามชำระร่างกายผู้ประสบเหตุก่อนตรวจรักษาเป็นอันขาด					

กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น

เป็นการกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้นแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรณีกระทำการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา เป็นการใช้กฎหมายเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายำเกรงและยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและองค์กร

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
80	ครูที่กระทำผิดทางเพศในสถานศึกษาอย่างร้ายแรงต้องได้รับบทลงโทษสถานหนัก และให้ดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายอาญาทันที					
81	ครูที่มีพฤติกรรมการล่วงละเมิดหรือกระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนให้ปรับความผิดเป็นฐานประวัติน้อยอย่างร้ายแรงได้ทันที					
82	ในกรณีที่ครูกระทำความผิดทางเพศไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยและลงโทษการกระทำนั้นอย่างจริงจัง					
83	หลักในการพิจารณากำหนดโทษต้องคำนึงถึง 1) หลักนิติธรรม 2) หลักมโนธรรม 3) หลักความเป็นธรรม และ 4) นโยบายของทางราชการ อย่างเท่าเทียมกันทุกครั้งในทุกปีการศึกษา โดยไม่มุ่งเน้นไปที่หลักใดหลักหนึ่ง					
84	กระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายใน 30 วันเป็นอย่างช้า และได้ผลที่เป็นธรรมทุกครั้ง					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
85	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อย่างน้อย 2 ปี/ครั้ง					
86	กฎหมายในการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพฤติผิดทางเพศต้องมีการรอบที่ชัดเจนและไม่เอื้อต่อพวกพ้องของตัวเอง					
87	นิยามคำว่า “การคุกคามทางเพศ” ให้ชัดเจนเพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติอันเดียวกันในทุกองค์กรทางการศึกษาในทุกปีการศึกษา					
88	กำหนดขอบข่ายของความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศให้ชัดเจนและนำไปใช้ได้ตลอดปีการศึกษา					
89	ระบุวิธีการ/แนวทางดำเนินการทางวินัยที่ชัดเจนทุกครั้งเมื่อมีการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา					
90	กฎหมายต้องลงโทษครูที่กระทำการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนอย่างเป็นทางการและเท่าเทียมกันทุกครั้ง					
91	ในกระบวนการไต่สวน เมื่อมีการสืบสวนสอบสวน หรือการดำเนินการทางวินัยแล้วต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่มีการเอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง					
92	ผู้บริหารทุกคนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความผูกพันและเจตคติที่ดีในองค์กรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น					
93	บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องเคารพซึ่งกันและกันและให้เกียรติกันระหว่างเพศ					

ข้อที่	วิธีดำเนินการ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
94	มีกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์ในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา และกระบวนการดังกล่าวต้องมีมาตรการในการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายไม่ได้รับความอับอายทุกครั้ง					
95	ทุกมาตรการที่ออกมาในสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาจะต้องปฏิบัติได้จริง ถึงแม้ว่าผู้ที่กระทำความผิดจะมีตำแหน่งระดับสูงและมีความสามารถเพียงใดก็ตาม					
96	มีโครงการให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อชี้แจงนโยบายของสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง					

แบบตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธ์ในการวิจัย
เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 2. การคุกคามทางเพศของนักเรียน หมายถึง การกระทำที่ตั้งใจ จงใจ ในลักษณะซ้ำ ๆ กัน เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ว่าจะเป็นทางกาย วาจา หรือสายตาต่อนักเรียน โดยอีกฝ่ายหนึ่งไม่พึงประสงค์ และการคุกคามทางเพศของนักเรียนในงานวิจัยนี้เน้นที่การกระทำของครูต่อนักเรียนเท่านั้น
 3. กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษาฯ พัฒนารุ่นจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนต้นแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
 4. โปรดอ่านคำถามในแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความมีความเหมาะสม สามารถนำคู่มือดังกล่าวไปใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่มีความหมาย ดังนี้
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าเหมาะสม
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่เหมาะสม
- ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบตรวจสอบในครั้งนี้

วิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ด้านคำชี้แจง				
2	ด้านความเป็นมาและความสำคัญ				
3	ด้านวัตถุประสงค์				
4	ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ				
5	ด้านกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ				
	5.1 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบของครู				
	5.1.1 แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบในหน้าที่ของครู โครงการที่ 1 การพัฒนา จิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู				
	5.1.2 แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของครูด้าน คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ				
	5.2 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน				
	5.2.1 แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียนในการ ป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานศึกษา				
	5.2.2 แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และประยุกต์ใช้ ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการคุกคามทางเพศ ในสถานศึกษา				
	5.3 กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม				
	5.3.1 แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่าง บุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความ เข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
	5.3.2 แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่าง บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 การ พัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง				

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	5.3.3 แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา				
	5.4 กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น				
	5.4.1 แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ				
	5.4.2 แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์
การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหาและความมีประโยชน์ของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 5 ข้อ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความถูกต้องด้านเนื้อหา/มีประโยชน์ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความถูกต้องด้านเนื้อหา/มีประโยชน์ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความถูกต้องด้านเนื้อหา/มีประโยชน์ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความถูกต้องด้านเนื้อหา/มีประโยชน์ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความถูกต้องด้านเนื้อหา/มีประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. โปรดประเมินคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ขอขอบพระคุณ

วิเชียนศักดิ์ ทิพสิงห์

นักศึกษابริญญาเอก ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต (ปร.ด.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกัน
การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็น									
		ความถูกต้องด้าน เนื้อหา					ความมีประโยชน์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	ด้านคำชี้แจง										
2	ด้านความเป็นมาและความสำคัญ										
3	ด้านวัตถุประสงค์										
4	ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ										
5	ด้านกลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ										
	5.1 กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและความ รับผิดชอบของครู										
	5.1.1 แผนงานที่ 1 การสร้างจิตสำนึกและ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู โครงการที่ 1 การพัฒนาจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ของครู										
	5.1.2 แผนงานที่ 2 การสร้างจิตสำนึกของ ครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพ โครงการที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ										
	5.2 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการความรู้แก่นักเรียน										
	5.2.1 แผนงานที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน โครงการที่ 3 การสร้างความรู้แก่นักเรียน ในการป้องกันการคุกคามทางเพศใน สถานศึกษา										
	5.2.2 แผนงานที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ แก่นักเรียน โครงการที่ 4 การเผยแพร่และ ประยุกต์ใช้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันการ คุกคามทางเพศในสถานศึกษา										

ข้อที่	กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ความคิดเห็น																		
		ความถูกต้องด้านเนื้อหา					ความมีประโยชน์													
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1									
5.3	กลยุทธ์ที่ 3 การป้องกันแบบมีส่วนร่วม																			
5.3.1	แผนงานที่ 5 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน โครงการที่ 5 การสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน																			
5.3.2	แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 6 การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง																			
5.3.3	แผนงานที่ 6 การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน โครงการที่ 7 การป้องกันปัญหาการคุกคามทางเพศนักเรียนในสถานศึกษา																			
5.4	กลยุทธ์ที่ 4 การกำหนดและใช้บทลงโทษอย่างเข้มข้น																			
5.4.1	แผนงานที่ 7 การเพิ่มบทลงโทษ โครงการที่ 8 การเพิ่มบทลงโทษที่เข้มแข็งและชัดเจนแก่ข้าราชการครูที่ประพฤติผิดทางเพศ																			
5.4.2	แผนงานที่ 8 การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร โครงการที่ 9 การพัฒนาและสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันการคุกคามทางเพศในองค์กร																			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้สัมภาษณ์
การศึกษาพหุกรณี เรื่อง กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามในการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การป้องกัน
การคุกคามทางเพศของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
9	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
53	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
54	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
55	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
56	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
57	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
58	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
59	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
61	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
62	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
63	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
64	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
65	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
66	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
67	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
68	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
69	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
70	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
71	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
72	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
73	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
74	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
75	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
76	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
77	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
78	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
79	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
80	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
81	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
82	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
82	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
84	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
85	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
86	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
87	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
88	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
89	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
90	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
91	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
92	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
93	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
94	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
95	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
96	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์การป้องกันการคุกคามทางเพศ
 ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					Σf	ดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5								
5.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
5.4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ภาคผนวก ช

ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ
อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สัมภาษณ์ นายรณสิทธิ์ พฤกษยาชีวะ
ผู้อำนวยการฝ่ายสืบสวน องค์การต่อต้านการค้ามนุษย์และทารุณกรรมเด็ก

สัมภาษณ์ นางสาวทองโพธิ์ра บัณฑิตระกูล
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาเด็กและครอบครัว มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก

สัมภาษณ์ ดร.ไพฑูรย์ มนตรี
ผู้อำนวยการโรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

สัมภาษณ์ ดร.กลวัชร วังสะอาด
ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรี ปารเมศ เกษะบุตร
ผู้อำนวยการโรงเรียนดงมะไฟพิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สัมภาษณ์ นายสมชาย นามสอน
หัวหน้างานปกครอง โรงเรียนดงมะไฟวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สัมภาษณ์ นางจันทนา ผ่านลำแดง
หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนดงมะไฟวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สัมภาษณ์ นางนฤมล เดชสุนทรากุล (ขวา)
ครูประจำชั้น ม. 4 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สัมภาษณ์ นายวัชชัย สอนสมนึก (กลาง) และ นายณัฐภูมิ เดชมิตร
นักเรียนชั้น ม. 4 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สัมภาษณ์ ดร.ทวีภรณ์ วรชิน

ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สัมภาษณ์ นางปาริชาติ ยุรพันธ์

รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สัมภาษณ์ นางสาวชนิษฐา ชัยศิลา
หัวหน้างานแนะแนว
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สัมภาษณ์ นางสาวศิริพร ภูมิพันธ์
ครูประจำชั้น ม. 5
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สัมภาษณ์ นายคิวกกร วรชิน และ นางสาวรัชนีญา ยอดสูงเนิน
นักเรียนชั้น ม. 5
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สัมภาษณ์ นายเสียง พวงพันธ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนนุกตอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนุกตอาหาร

สัมภาษณ์ นายราเมศร์ อินทร์ติยะ
รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารงานทั่วไป
โรงเรียนนุกตอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนุกตอาหาร

สัมภาษณ์ นางมาริสา อินลี หัวหน้างานแนะแนว (ซ้าย)
นางดวงมณี เพชรสุวรรณรังสี ครูที่ปรึกษา ชั้น ม. 6 (ขวา)
โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

สัมภาษณ์ นางสาวพิชชาพร ชุมทอง (ที่ 1 จากซ้าย)
นางสาวสุวิชา ศาสตร์แก้ว (ที่ 2 จากซ้าย)
นักเรียนชั้น ม. 6 โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันเสาร์ ที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562 เวลา 9.00 น. –
12.00 น. ณ ห้องสกลทวาปี โรงแรมหนองหารดิเอสลิแกนท์ จังหวัดสกลนคร

ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันเสาร์ ที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562 เวลา 9.00 น. – 12.00 น. ณ ห้องสกลทวาปี โรงแรมหนองหารดิเอสลิแกันท์ จังหวัดสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวิเชียนศักดิ์ ทิพลิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	23 เมษายน 2521
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 102 หมู่ที่ 6 บ้านโพนวิสัย ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46160
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขาวงพิทยาคาร ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ปร.ค.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2544	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ (เกียรตินิยมอันดับ 2) สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2551	ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2563	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2544	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนนงูตาไก่วิทยาคม อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2552	ครูชำนาญการ โรงเรียนดงหลวงวิทยา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2556	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี